گنج گهر

یا

هزار وپانصد سخن از
پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم

تالیف و ترجمه

علامه برقعی

ناشر:

دفتر مرکزی، تهران ناصرخسرو تلفن ۳۱۲۴۲۴-۳۱۸۸۹۹

قال رسول الله :

أُوتِيتُ جَوامِعَ الْكَلِمْ

گفتار دُرَربار پیامبر مقدس اسلام (کلمات قصار) از لحاظ اهمیت وسودبخشی پس از فرقان مجید، درخشانترین دستور هدایت ونجات نوع بشر است .

از خدا میخواهیم این مجموعه گرامی ، بتواند قلوب خوانندگانرا تابناکتر نماید وجلوه گاه پرتو حقیقت سازد .

بسم الله الرحمن الرحیم

پروردگارا ترا سپاسگذارم که خردرا بگهرهای روشنتر از آفتاب پرورش دادی، وگنجینهٔ دلهارا بگفتهای فرستادگانت از تاریکی رهائی بخشیدی، مارا توفیق ده که فرمان تو بکار بندیم و برستگاری وخوشنودی تو نزدیك شویم وازدستور تو سر نتابیم.

ودرود وتحیات بر سرور فرستادگان وفرزندان بزرگوار او که هریك آفتاب درخشان ونور بخش جهانیانند.

وبعد این سخنانیست ازخاتم پیغمبران که این ذرهٔ ناتوان برای برادران پارسی زبان جمع آوری وهریك را ترجمه وبیان نمودم امیداست شایستهٔ درگاه ایزد منان و پسند صاحبان دانش وایمان باشد.

سید ابوالفضل برقعی ابن الرضا

حرف همزه

« درسخنانیکه ابتدای آنها همزه است »

۱ : آفَةُ الْحَدِيثِ الْكِذْبُ

آفت گفتگو کردن دروغ است

۲ : آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيانُ

آفت دانستن فراموشی است

۳ : آفَةُ الْعِبادَةِ الْفَتْرَةُ

آفت بندگی سستی است

٤ : اِبْدَءْ بِنَفْسِكَ

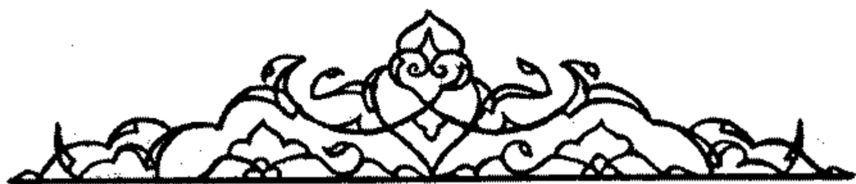
بخویشتن آغاز کن

٥ : اِبْدَءْ بِمَنْ تَعُولُ

اول بعیالات خود رسیدگی کن

٦ : أَبَى اللّٰهُ اَنْ يَرْزُقَ عَبْدَهُ اِلّا مِنْ حَيْثُ لا يَعْلَمُ فَاِنَّ الْعَبْدَ اِذا لَمْ يَعْلَمْ وَجْهَ رِزْقِهِ كَثُرَ دُعائُهُ

خداوند بر خود حتم نموده که روزی ندهد بندهٔ خودرا مگر از جائیکه نداند پس البته هنگامیکه بندهٔ خدا نداند روزی او از کجاست زیاد میخواند خدا را

٧ : اَبناءُ الاَربعِينَ زَرْعٌ قَدْ دَنیٰ حَصادُهُ

چهل ساله‌ها مانند زراعتی باشند که درو آنها نزدیك‌شده

٨ : اَبعَدُکُمْ بِی شَبَهاً اَلبَخِیلُ البَذِیُّ الفاحِشُ

دورتر شما بمن‌ازشباهت آن بخیل نفهم بدگو است

٩ : اَبَی اللّهُ لِصاحِبِ البِدعَةِ بِالتَّوبَةِ وَ اَبَی اللّهُ لِصاحِبِ الخُلْقِ السَّیِّئِ بِالتَّوبَةِ

خداوند برخود حتم نموده که صاحبان بدعترا توبهٔ نباشد و صاحبان کرداربدرا توبه نباشد

١٠ : اَبَی اللّهُ اَنْ یَجرِیَ الاُمُورَ اِلّا بِاَسْبابِها

برخود حتم نموده خداوند که جاری‌ننماید هیچ‌چیز رامگر باسباب آن

١١ : اِتَّخِذُوا الاَهلَ فَاِنَّهُ اَرزَقُ لَکُمْ

زن بگیرید زیرا که روزی شما فراوانترخواهدشد

١٢ : اِتَّزِرْ اِلیٰ نِصفِ السّاقِ وَاِیّاكَ وَاِسْبالُ الاِزارِ وَالقَمِیصِ

جامه بپوش تانیمه ساق پا وبپرهیز ازکشیدن دامن جامه وپیرهن برزمین

١٣ : اِتَّقُوا الذُّنُوبَ فَاِنَّها مُمحِقَةٌ لِلخَیراتِ

پرهیز کنید گناهانرا زیرا که برطرف میکنندخوبیهارا

١٤ : اُتْرُكِ الْمِراءَ وَاِنْ كُنْتَ مُحِقّاً

ستیزه مکن هرچند حق باتو باشد

١٥ : اَتْقَى النّاسِ مَنْ قالَ الْحَقَّ فِيما لَهُ وَعَلَيْهِ

پرهیزکارترین مردم کسیست که بگوید حقرا درسود و درزیانخود

١٦ : اِتَّقُوا الظُّلْمَ فَاِنَّهُ ظُلُماتُ يَوْمِ الْقِيَمَةِ

پرهیز نمائید از ستم زیراکه ستمکاری تاریکیهای روز رستاخیز است.

١٧ : اَتَدْرُونَ عَلى مَنْ حُرِّمَتِ النّارُ عَلَى الْهَيِّنِ اللَّيِّنِ

آیا میدانید آتش برچه کس ناگوار است برآنکس که آسانو نرمباشد .

١٨ : اِثْنانِ عَلِيلانِ اَبَداً : صَحِيحٌ مُحْتَمٌ ، وَعَلِيلٌ مُخلِطٌ

دو کس همیشه رنجورندتندرستیکه بپرهیزد ورنجوریکه نپرهیزد .

١٩ : اِجْتَنِبْ خَمْساً : اَلْحَسَدَ ، وَالطِّيَرَةَ ، وَالْبَغْيَ ، وَسُوءَ الظَّنِّ ، وَالنَّمِيمَةَ

دوری کن پنج چیزرا بدخواهی وفال بد وستم وبدگمانی وسخنچینیرا .

۲۰ : اَجمِلُوا فِي الطَّلَبِ لا يَحمِلَنَّكُم اِستِبطاءُ شَيءٍ مِنَ الرِّزقِ اَن تَطلُبُوا ماعِندَ اللهِ بِمَعاصِيهِ فَاِنَّهُ لايُنالُ ماعِندَاللهِ اِلّا بِطاعَتِهِ

درجستن روزی زیاد روی مکنید ووادار نکند شمارا کمی روزی برآنکه بگناهان و نافرمانی از خداوند روزی بخواهید پس البته به آنچه‌خدا میدهد‌نرسید مگر باطاعت‌او

۲۱ : اِجتَهِدُوا فِي العَمَلِ فَاِن قَصَّرَ بِكُمُ الضَّعفُ فَكُفُّوا عَنِ المَعاصِي

بکوشیددرکار پس اگرازکار ناتوان شدید پس خودداری کنید ازگناهان

۲۲ : اَجِيبُوا الدّاعِيَ وَعَوِّدُوا المَرِيضَ

اجابت کنیدآنکه بخواندشمارا وعیادت نمائیدمریضرا •

۲۳ : اِحتَرِسُوا مِنَ النّاسِ بِسُوءِ الظَّنِّ

حفظ کنید خودرا ازمردم ببدگمانی

۲۴ : اَحَبُّ عِبادِ اللهِ اِلَى اللهِ جَلَّ جَلالُهُ اَنفَعُهُم لِعِبادِهِ وَاَقوَمُهُم بِحَقِّهِ اَلَّذِينَ يُحَبَّبُ اِلَيهِمُ المَعرُوفُ

دوست‌ترین بندگان خدا نزد او کسیستکه نفع او ببندگان او بیشتر وبحق اوبهتر ایستادگی کند کسانیکه خوبیرا دوست‌داشته باشند •

۲۵ : اَحَبُّ الاَعْمالِ اِلَی اللّٰهِ ثلاثة اِشْباعُ جَوْعَةِ الْمُسْلِمِ وَقَضاءُ دَیْنِهِ وَ تَنْفِیسُ کُرْبَتِهِ

دوسترین کارها نزد خداوند سه چیز است سیر کردن مسلمان گرسنه واداء دین او و برطرف نمودن گرفتاری او .

۲۶ : اَحْسِنْ مُجاوَرَةَ مَنْ جاوَرَكَ تَكُنْ مُؤْمِناً

همسایه نیکو باش همسایه گانرا اگر ایمان داری .

۲۷ : اُحْثُوا التُّرابَ فِی وُجُوهِ الْمَدّاحِینَ

خاك بریزید برروی ستایشگران .

۲۸ : اَحْسَنُ النّاسِ اِیماناً اَحْسَنُهُمْ خُلْقاً

آنکسیکه ایمانش بهتر است خلقش نکوتر خواهد بود .

۲۹ : اَحْسِنْ مُصاحَبَةَ مَنْ صاحَبَكَ تَكُنْ مُسْلِماً

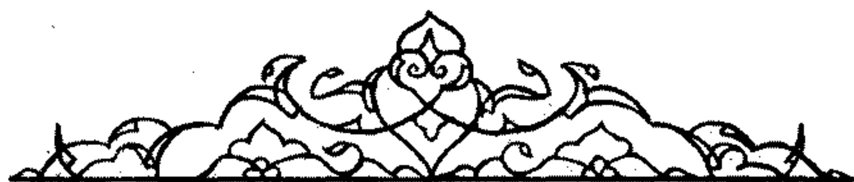
نیك باش با کسیکه همراه تو است مسلمان خواهی بود .

۳۰ : اَحْكَمُ النّاسِ مَنْ فَرَّ مِنْ جُهّالِ النّاسِ

داناترین مردم کسیستکه فرار کند ازمردم نادان .

۳۱ : اَحَبُّ الطَّعامِ اِلَی اللّٰهِ ماكَثُرَتْ عَلَیْهِ الاَیْدِی

دوسترین طعامها نزد خدا طعامیست که زیاد دست براو درازشود .

۳۲ : اَحَبُّ الاَعمالِ اِلَی اللّٰهِ اِدْخالُ السُّرُورِ عَلَی الْمُؤمِنِینَ

دوستترین کارها نزد خدا خوشحال نمودن مؤمنین است •

۳۳ : اَحَبُّ الاُمُورِ ثَلٰثَةٌ اَلْقَصْدُ فِی الْجِدَةِ وَ الْعَفْوُ فِی الْمَقْدُرَةِ وَ الرِّفْقُ بِعِبادِ اللّٰهِ

دوستترین چیزها سه چیز است میان روی هنگام نعمت و گذشت نمودن هنگام توانائی ومدارا کردن با بندگان خدا

۳٤ : اُحِبُّ مِنْ دُنیاکُمْ ثَلاثٌ اَلطِّیبُ وَالنِّساءُ وَقُرَّةُ عَیْنِی فِی الصَّلٰوةِ

ازدنیای شما سه چیزرا دوست دارم بوی خوش وزنان و روشنی چشمم در نماز است

۳٥ : اَحْسِنُوا مُجاوَرَةَ النِّعَمِ

نیك بدارید نعمتها را که دردسترس شما است •

۳٦ : اِحْتَمِلِ الاَذی عَمَّنْ هُوَ اَکْبَرُ مِنْكَ وَاَصْغَرُ مِنْكَ وَ خَیْرٌ مِنْكَ وَشَرٌّ مِنْكَ فَاِنَّكَ اِنْ کُنْتَ کَذٰلِكَ تَلْقَی اللّٰهَ یُباهِی بِكَ الْمَلائِکَةَ

برخود گیر آزار کسیکه ازتو بزرگتر وازتو کوچکتر و بهتر ازتو وبدتر ازتو است پس البته اگر اینطور باشی ملاقات خواهی نمود خدارا درحالیکه ملائکه بتو میبالند •

۳۷ : أَحْسَنُ زِينَةِ الرَّجُلِ السَّكِينَةُ مَعَ الإِيمانِ

نیکوترین زیور مرد آرامی دل است که باایمان باشد •

۳۸ : أَحْسِنُوا ظُنُونَكُمْ بِإِخْوانِكُمْ تَغْتَنِمُوا بِها صَفاءَ الْقَلْبِ وَنِقاءَ الطَّبْعِ

خوش گمان باشید ببرادران خود تا بهره‌مند شوید بصفاء قلب و پاکی طبع •

۳۹ : أَحِبَّ الصَّالِحِينَ فَإِنَّ الْمَرْءَ مَعَ مَنْ أَحَبَّهُ

دوست بدارمردمان شایسته‌وصالحرا که‌محققا مرد باآنکه دوست داشته محشور است •

۴۰ : إختبروا الناس بأخدانهم.

بشناسید مردم را از معاشران و رفقایشان

۴۱ : أَخْلِصِ الْعَمَلَ يَكْفِكَ الْقَلِيلُ مِنْهُ

عملرا خالص گردان که اندك آن ترا بس باشد •

۴۲ : أَحْمَقُ الْحُمَقاءِ مَنِ اتَّبَعَ نَفْسَهُ هَواهُ وَتَمَنَّى عَلَى اللهِ الْأَمانِيَّ

احمقترین احمقها کسیستکه پیروی ازهوای نفس کند واز خدا آرزوها بخواهد •

۴۳ : اَدِمِ الطَّهارَةَ یَدُمْ عَلَیْكَ الرِّزْقُ

همواره پاك باش تاروزی تو همواره پیدا شود •

۴۴ : اِذا اَرادَ اللّٰهُ بِقَومٍ خَیْراً اَمطَرَهُمْ بِاللَّیْلِ وَشَمَّسَهُمْ بِالنَّهارِ

هرگاه خداوندخیرقومیرابخواهدشب برآنها بارانی میکند وروز آفتابی •

۴۵ : اِذا قُطِعَتِ الاَرْحامُ جُعِلَتِ الاَموالُ فِی اَیْدِی الاَشْرارِ

هنگامیکه قطع رحم شد دارائی بدستاشرار افتد •

۴۶ : اِذا ظَهَرَ الْعِلْمُ وَاخْتَزَلَ الْعَمَلُ وَ ائْتَلَفَتِ الاَلْسُنُ وَ اخْتَلَفَتِ الْقُلُوبُ وَتَقاطَعَتِ الاَرْحامُ هُنالِكَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمیٰ اَبْصارَهُمْ

هنگامیکه پیدا شددانش وازاهمیتافتاد عمل والفت گرفت زبانهاواختلاف‌داشت‌دلهاوخویشاوندان جدا بودندآنوقت است که خداوند دور کند ایشانرا پس کر کند گوش ایشانرا وکور کند دیدگان‌ایشانرا •

۴۷ : اِذا تَخَلَّی الْمُؤْمِنُ مِنَ الدُّنیا سَما وَوَجَدَ بِهِ حَلاوَةَ حُبِّ اللّٰهِ

هرگاه مؤمن ازدنیا تهی شود ترقی کند ودرخود شیرینی محبت خدارا بیبند

۴۸ : إذا رَأَيْتُمْ أَهْلَ الْبَلاءِ فَاحْمَدُوا اللّٰهَ وَلا تُسْمِعُوهُمْ فَإِنَّ ذٰلِكَ يَحْزُنُهُمْ

هر گاه کسانیرا گرفتار بلا دیدید ستایش کنید خدا را و نگذارید بشنوند ستایش شمارا چه آنکه اندوهناك شوند •

۴۹ : إذا أَحَبَّ اللّٰهُ عَبْداً نادىٰ مُنادٍ مِنَ السَّماءِ أَلا إِنَّ اللّٰهَ قَدْ أَحَبَّ فُلاناً فَأَحِبُّوهُ

هر گاه دوست داشته باشد خدا بندهٔرا آواز دهد کسی از آسمان آگاه باشید براینکه خدا دوست دارد فلانی را پس شما هم دوست بداریداورا •

۵۰ : إذا غَضِبَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ عَلىٰ أُمَّةٍ وَلَمْ يُنْزِلْ بِهَا الْعَذابَ غَلَتْ أَسْعارُها وَقَصُرَتْ أَعْمارُها وَلَمْ تَرْبَحْ تِجارُها وَلَمْ تَزْكُ ثِمارُها وَلَمْ تَغْزُرْ أَنْهارُها وَحُبِسَ عَنْها أَمْطارُها وَسُلِّطَ عَلَيْها شِرارُها

هر گاه خداوند جلیل خشمگین شود برامتی وعذاب برآنها نفرستد نرخ آنها بالا رود وزندگی آنها کوتاه شود وبازرگانان آنان سود نکنند ومیوهٔ آنان پاك نشود و نهرهای آنها زیاد نشود وباران ازآنها گرفته شود و اشرارشان برایشان سلطنت کنند •

۵۱ : إذا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فَاتْبِعْها حَسَنَةً تَمْحُها سَرِيعاً

هر گاه کار بدی کردی بدنبال آن کار خوبی انجام ده که زود آنرا نابود کند .

۵۲ : إذا وَقَعَتِ اللُّقمَةُ مِنْ حَرامٍ فِي جَوْفِ الْعَبْدِ لَعَنَهُ كُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمٰواتِ وَفِي الأَرْضِ

هر گاه جایگیر شود لقمه‌ای از حرام در شکم بنده تمام ملائکه آسمان و زمین اورا لعن کنند .

۵۳ : إذا كَثُرَتْ ذُنُوبُ الْمُؤمِنِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنَ الْعَمَلِ مايُكَفِّرُ بِها اِبتَلاهُ اللّهُ بِالْحُزْنِ لِيُكَفِّرَها بِهِ عَنْهُ

هر گاه زیاد گردد گناهان مؤمن و دارای عملیکه جبران گناهان اوست نباشد خداوند گرفتار کند او را باندوه تا آنکه جبران کند باندوه گناهان اورا .

۵۴ : إذا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلىٰ طَعامٍ فَلايَسْتَتْبِعَنَّ وَلَدَهُ

هر گاه یکی ازشمارا دعوت بطعامی کردند پس همراه نبردفرزندخودرا .

۵۵ : إذا رَأَيْتَ مِنْ أَخِيكَ ثَلاثَ خِصالٍ فَارْجِهِ : اَلْحَياءَ وَ الأَمانَةَ وَ الصِّدْقَ وَ إِذا لَمْ تَرَها فَلاتَرْجِهِ .

وقتی در برادرت سه خصلت را دیدی باو امیدوار باش : حیا و امانت و راستی و چنانکه این صفات را دراو نیافتی پس امید باو نداشته باش

٥٦ : إذا قَصَّرَ العَبْدُ فِي العَمَلِ إبتلاهُ اللّٰهُ تَعالىٰ بِالهَمِّ.
هرگاه بنده درعمل کوتاهی‌نماید خدایتعالی او را مبتلانماید بحزن و اندوه.

٥٧ : إذا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ صاحِبَهُ أَوْ أَخاهُ فَلْيُعْلِمْهُ
هر گاه یکی ازشما یار وبرادرشرا دوست دارد بایداورا آگاه سازد .

٥٨ : إذا مُدِحَ الْفاجِرُ إهْتَزَّ الْعَرْشُ وَغَضِبَ الرَّبُّ
هر گاه ستایش شود نابکاری عرش حق بلرزدو پروردگار خشمناك گردد .

٥٩ : إذا أَتاكُمُ الزّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ
هر گاه کسی بدیدن شما آمد پس اکرام نمائید .

٦٠ : إذا دَخَلَ الرَّجُلُ عَلىٰ أَهْلِ بَلْدَةٍ فَهُوَ ضَيْفٌ عَلىٰ مَنْ بِها مِنْ إخْوانِهِ وَأَهْلِ دِينِهِ حَتّىٰ يَرْحَلَ
هر گاه‌درآید مردی‌برمردم‌شهری‌پس میهمانست‌بر کسیکه درآنشهرمیباشد ازبرادران واهل‌دین‌خود تا کوچ‌نماید.

٦١ : إذا تغيّرَ السُّلطانُ تغيّرَ الزّمانُ

هر گاه پادشاه دگرگون شود زمانه دگرگون گردد •

٦٢ : إذا رَأيتمُ المُتواضِعُونَ فتواضعُوا وَ إذا رَأيتمُ المُتَكَبِّرُونَ فتكبّرُوا

هر گاه دیدید فروتنانرا پس فروتن باشید وهر گاه دیدید گردنکشانرا گردنکشی نمائید •

٦٣ : إذاهَمَمْتَ بأمرٍ فتدبَّرْ عاقِبَتَهُ فإنْ يَكُ رُشداً فاتّبِعْهُ وَإنْ يَكُ غيّاً فاجْتَنِبْهُ

هر گاه همت گماشتی بکاری پایان آنرا بیندیش پس اگر راه دارد دنبال کن واگر گمراهی است پس بر کنارشو •

درسر کاریکه درآئی نخست رخنهٔ بیرونشدنش کن درست
تانکنی جای قدم استوار پای منه درطلب هیچ کار

٦٤ : إذا أعْسَرَ أحَدُكُمْ فَلْيَخْرُجْ وَلايَغُمَّ نَفْسَهُ وَأهْلَهُ

هر گاه یکی ازشما بسختی افتاد باید بیرون رود وباندوه نیافکند خود وخانوادهٔ خودرا •

٦٥ : أذَلُّ النّاسِ مَنْ أهانَ النّاسَ

خوارترین مردم کسیستکه پست شمردمردمرا •

٦٦ : إِذَا بِعْتَ فَأَحْسِنْ وَلَا تَغُشَّ فَإِنَّهُ أَتْقَى لِلَّهِ وَأَبْقَى لِلْمَالِ

هر گاه دادوستد نمودی پس نیك بده وخیانت مكن كه البته بدین كار ازخدا بهتر پرهیز نمودهٔ ودارائیرا بیشتر نگاهداشتهٔ

٦٧ : إِذَا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ

هر گاه شرم نكردی هر كار خواهی بكن .

٦٨ : إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْراً أَلْهَاهُ عَنْ مَحَاسِنِهِ وَجَعَلَ مَسَاوِيَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَكَرَّهَ مُجَالَسَةَ الْمُعْرِضِينَ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ

هر گاه خداوند خیر بندهایرا خواست اورا ازخوبی خودش غافل نماید وبدیهای اورا باو نشان دهد و ازهمنشینی باكسانیكه ازیاد خداوند دوری كنند كراهت دارد

٦٩ : إِذَا سُئِلْتَ عَمَّنْ لَا يَشْهَدُ الْجَمَاعَةَ فَقُلْ لَا أَعْرِفُهُ

هر گاه ازتو سؤال شد حال كسیكه حاضر بجماعت نمیشود پس بگو نشناسم اورا

٧٠ : إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدَعُ فِي أُمَّتِي فَلْيُظْهِرِ الْعَالِمُ عِلْمَهُ وَإِلَّا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

هر گاه پیدا شد بدعتها در امت من پس باید آشكار كند دانا دانائی خودرا واگرنه براوست لعنت خدا وملائكه وتمام مردم .

۷۱ : إِذا أَتاكُمْ كَرِيمُ قَوْمٍ فَأَكْرِمُوهُ

هر گاه آمد نزد شما بزرگوار ازقومی پس احترام کنید اورا •

۷۲ : إِذاكانَ الدّاءُ مِنَ السَّماءِ فَقَدْ بَطَلَ هُناكَ الدَّواءُ

هر گاه درد آسمانی شده پس البته بیفائده است درمان •

۷۳ : إِذا جاءَ القَضاءُ ضاقَ الفَضاءُ

هر گاه قضاء در آید فضاء تنگ آید •

۷٤ : اُذْكُرِ اللّٰهَ عِنْدَ هَمِّكَ إِذا هَمَمْتَ وَعِنْدَ لِسانِكَ إِذا حَكَمْتَ وَعِنْدَ يَدِكَ إِذا قَسَمْتَ

بیاد خداباش هنگام قصدت هر گاه قصد نمودی و هنگام زبانت هر گاه فرمان دادی و نزد دستت هر گاه تقسیم کردی •

۷٥ : إِذاكَثُرَ بَعْدِيَ الزِّنا كَثُرَ مَوْتُ الفُجْأَةِ

هر گاه زیاد شد زنا زیاد خواهدشد مرك ناگهانی •

۷٦ : إِذا طُفِّفَ المِكْيالُ أَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِالنَّقْصِ وَالسِّنِينَ

هر گاه در کیل ووزن کم دادند خداوند گرفتار نمایدایشانرا بکمی وقحطی •

۷۷ : **إِذا مَنَعُوا الزَّكوٰةَ مَنَعَتِ الأَرْضُ بَرَكاتِها مِنَ الزَّرْعِ وَالثِّمارِ وَالْمَعادِنِ**

هر گاه باز داشتند زكوةرا زمين از بركات زراعت وميوه‌ها ومعدنها خودداری كند .

۷۸ : **إِذا جارُوا فِي الْحُكْمِ تَعاوَنُوا عَلَى الظُّلْمِ وَ الْعُدْوانِ**

هر گاه ستم كنند در حكم كمك خواهند نمود بر ظلم و دشمنی

۷۹ : **إِذا نَقَضُوا الْعُهُودَ سَلَّطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ عَدُوَّهُمْ**

هر گاه پيمان شكنند خداوند مسلط گرداند بر ايشان دشمنان ايشانرا .

۸۰ : **إِذا كانَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ نادىٰ مُنادٍ أَيْنَ الظَّلَمَةُ وَأَعْوانُهُمْ وَمَنْ لاقَ دَواةً أَوْ رَبَطَ لَهُمْ كِيساً أَوْ مَدَّ لَهُمْ مَدَّ قَلَمٍ فَاحْشُرُوهُمْ مَعَهُمْ**

هر گاه روز رستاخيز شود كسی ندا كند كجايند ستمكاران وياران ايشان وكسيكه ليقه بدوات ايشان كرده يا كيسهٔ برای ايشان دوخته يا قلمی جهت ايشان تراشيده پس محشورشان نمائيد باستمكاران .

۸۱ : إذا كانَ عِندَکَ ما یَکفِیکَ فلاتَطْلُبْ ما یُطْغِیکَ .
هرگاه باندازهٔ کفایتت داشته باشی پس طلب مکن چیزیکه تورا بطغیان میکشاند .

إذا زَنَی الْعَبْدُ خَرَجَ مِنهُ الْایمانُ.
وقتی زناکند بنده‌ای، ایمان از او خارج‌گردد .

۸۲ : إذا فَعَلَتْ اُمَّتِي خَمْسَ عَشَرَةَ خِصْلَةً حَلَّ بِها الْبَلاءُ قِيلَ يارَسُولَ اللّٰهِ ماهُنَّ قالَ إذا اَكَلُوا الْمَغْنَمَ دُوَلاً وَالْاَمانَةَ مَغْنَماً وَالزَّكٰوةَ مَغْرَماً وَ اَطاعَ الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ وَعَقَّ اُمَّهُ وَبَرَّ صَدِيقَهُ وَجَفا اَباهُ وَارْتَفَعَتِ الْاَصْواتُ فِي الْمَساجِدِ وَاُكْرِمَ الرَّجُلُ مَخافَةَ شَرِّهِ وَكانَ زَعِيمُ الْقَوْمِ اَرْذَلُهُمْ وَ إذا لُبِسَ الْحَرِيرُ وَ شُرِبَتِ الْخَمْرُ وَاتُّخِذَ الْقِيانُ وَالْمَعازِفُ وَلَعَنَ آخِرُ هٰذِهِ الْاُمَّةِ اَوَّلَها فَلْيَرْتَقِبُوا بَعْدَ ذٰلِكَ ثَلاثَ خِصالٍ رِيحاً حَمْراً وَمَسْخاً وَ قَذْفاً .

هر گاه بجای آورد امة من پانزده چیز را روا باشد به آنها بلا نازل گردد کسی عرضکرد کدام چیز است آن پانزده چیز فرمود هر گاه دولتها بهرهٔ مملکترا حیف و میل نمایند و امانترا بهرهٔ خود بدانند وز کوة را ضرر شمرند ومرد زن خودرا اطاعت نماید ومادر را نافرمان باشد برفیق خود نیکی کند و بپدر خویش ستم نماید و صداها را درمساجد بلند کنند ومرد را از ترس شر او اکرام کنند ورذلترین قوم زمامدار گردد وهر گاه حریر در بر کنند وشراب بیاشامند وبرای خویش آوازه‌خوان وساز و نواز تهیه کنند و آخر این امت اول امترا لعن کنند پس باید مهیا شوند سه‌چیز را که باد سرخ ومسخ‌وازبین رفتن باشد •

۸۳ : اِذا اَرادَ اللّٰهُ بِعَبْدٍ خَیراً بَعَثَ اللّٰهُ اِلَیهِ مَلَکاً مِنْ خُزّانِ اللّٰهِ فَیَمْسَحُ صَدْرَهُ فَتَسْخُوا نَفْسَهُ بِالزَّکوةِ

هر گاه خداوند خیر کسیرا بخواهد برانگیزاند بطرف او ملکی از خزینه‌داران خدا پس بکشاند سینه او را تا سخی دل گردد بدادن زکوة •

۸۴ : إذا سادَ القَوْمَ فاسِقُهُمْ وَكانَ زَعِيمُ القَوْمِ أذَلَّهُمْ وَ أُكْرِمَ الرَّجُلُ الفاسِقُ فَلْيَنْتَظِرِ البَلاءُ

هر گاه آقائی کندقومیر افاسق ایشان وزمامدارقوم خوارتر ایشان باشد وفاسقراازترس بزرك شمارند پس باید مهیای بلا شد .

۸۵ : إذاكانَ أُمَراؤُكُمْ خِيارُكُمْ وَأَغْنِياؤُكُمْ سُمَحائُكُمْ وَ أَمْرُكُمْ شُوْرى بَيْنَكُمْ فَظَهْرُ الأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ

هر گاه فرمانداران شما ازخوبان شما باشند وثروتمندان شما دارای بخشش باشند وکار شما بمشورت شما انجام گیرد پس روی زمین بهتراست ازبرای شما .

۷۶ : إذاكانَ أُمَرائُكُمْ شِرارُكُمْ وَ أَغْنِيائُكُمْ بُخَلائَكُمْ وَ أُمُوُرُكُمْ إلى نِسائِكُمْ فَبَطْنُ الأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ

هر گاهفرمانداران شمااشرارشما وثروتمندان شمانظرتنك باشندوکارها بدست زنان شما باشد پس زیر زمین بهتر است برای شما .

۸۷ : إذالَمْ يُنَلِ المَعِيشَةُ إلّا بِمَعاصِي اللّهِ فَعِنْدَذٰلِكَ حَلَّتِ العُزُوبَةُ

هر گاه زندگی نشود مگر بنافرمانی خداوند پس دراینهنگام عزوبت حلالست .

۸۸ : إذا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ اللّٰهُ فَخِفْهُ وَاتَّقِهْ

هر گاه خواسته باشی که خداتورا دوست بدارد پس بترس ازاو وبپرهیز اورا •

۸۹ : إِذا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ الْمَخْلُوقِينَ فَأَحْسِنْ إِلَيْهِمْ وَ ازْفَضْ مافِي أَيْدِيهِمْ

هر گاه خواسته باشی که مخلوق دوست بدار ندترا پس نیکی بایشان نما ورها کن آنچه بدست ایشان است •

۹۰ : إِذا أَرَدْتَ أَنْ يُثْرِي اللّٰهُ مالَكَ فَزَكِّهِ

هر گاه خواسته باشی که زیاد کند خدا دارائی تورا پس پاك نما اورا

۹۱ : إِذا أَرَدْتَ أَنْ يَصِحَّ اللّٰهُ بَدَنَكَ فَأَكْثِرْ مِنَ الصَّدَقَةِ

هر گاه خواسته باشی ازخدا تندرستیرا پس زیاد صدقه بده •

۹۲ : إِذا أَرَدْتَ أَنْ يُطِيلَ اللّٰهُ عُمْرَكَ فَصِلْ ذَوِي أَرْحامِكَ

هر گاه خواسته باشی که خداوند دراز نماید عمر ترا پس صله نما فامیل خودرا

۹۳ : إِذا أَرَدْتَ أَنْ يَحْشُرَكَ اللّٰهُ مَعِي فَأَطِلِ السُّجُودَ بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ الْواحِدِ الْقَهّارِ

هر گاه خواسته باشی که خداوند ترا محشور کند بامن پس طول بده سجودرا درحضور خداوند یکتای قهار •

۹٤ : إِذا رَأَيتُمْ رَوْضَةً مِنْ رِياضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا فِيها قِيلَ وَما هِيَ قالَ مَجالِسُ الْمُؤْمِنِينَ

هر گاه دیدید باغی از باغهای بهشت را پس بچرید در آن کسی عرض کرد باغ بهشت چیست فرمود مجلس مؤمنین است •

۹٥ : إِذا جاءَ الْمَوْتُ طالِبَ الْعِلْمِ وَهُوَ عَلى هذِهِ الْحالِ ماتَ شَهِيداً

هر گاه مرگ کسیکه جویای دانش است برسد ودرحال جستجو باشد شهید مرده است •

۹٦ : إِذا تَلاقَيتُمْ فَتَلاقَوْا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصافُحِ وَإِذا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالاسْتِغْفارِ

هر گاه برخورد نمودید باسلام ودست بدست دادن برخورد کنید وهر گاه جدا شدید طلب آمرزش نمائید •

۹۷ : أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَكانَ مِنْ قَرْنِهِ إِلى قَدَمِهِ ذُنُوباً بَدَّلَها اللهُ حَسَناتٍ الصِّدْقُ وَالْحَياءُ وَحُسْنُ الْخُلْقِ وَالشُّكْرُ

چهار صفت است که درهر که باشد و ازسر تاقدم او گناه باشد خداوند تبدیل نماید گناهان اورا بنیکی چهار راستی و شرم و نیکی خلق و سپاسگذاری •

۹۸ : اِرْضَ مِنَ النّاسِ بِما تَرْضٰی لَهُمْ بِهِ لِنَفْسِكَ

خوشنود باش ازمردم به آنچه که ازخود خوشنود هستی راجع بمعاشرت بامردم .

۹۹ : اِرْحَمُوا عَزِیزاً ذَلَّ وَغَنِیّاً اِفْتَقَرَ وَ عالِماً ضاعَ فِی زَمانِ جُهّالٍ

رحم کنید عزیزیرا که خوار شده وثروتمندیکه نیاز پیدا کرده ودانائیکه درزمان نادانهاضایعشده باشد .

۱۰۰ : اِرْحَمْ مَنْ فِی الْاَرْضِ یَرْحَمُكَ مَنْ فِی السَّماءِ

رحم کن کسیرا که درزمین است تا رحم کند ترا کسیکه درآسمان است .

۱۰۱ : اَرْبَعٌ مِنْ عَلاماتِ الشَّقاءِ جُمُودُ الْعَیْنِ وَقُوَّةُ الْقَلْبِ وَ شِدَّةُ الْحِرْصِ فِی طَلَبِ الدُّنیا وَ الْاِصْرارُ عَلَی الذَّنْبِ

چهار چیز ازنشانهای شقاوتست خشکی چشم وقساوت قلب وشدة حرص درطلب دنیا واصرار بر گناه .

۱۰۲ : اَرْبَعَةٌ تَلْزَمُ کُلَّ ذِیحِجیٰ وَعَقْلٍ مِنْ اُمَّتِی اِسْتِماعُ الْعِلْمِ وَحِفْظُهُ وَنَشْرُهُ وَالْعَمَلُ بِهِ

چهار چیز برصاحبان خرد ازامتمن لازمست شنیدن دانش وحفظ آن وانتشار دادن وبکاربستن آن .

۱۰۳ : أَرْبَى الرِّبا الْكِذْبُ

بدتر ازربا دروغ گفتن است •

۱۰٤ : أَرْبَعٌ إِذا كُنَّ فِيكَ فَلاعَلَيْكَ ما فاتَكَ مِنَ الدُّنْيا : صِدْقُ الْحَدِيثِ ، وَ حِفْظُ الْأَمانَةِ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ ، وَ عِفَّةُ مَطْعَمٍ .

چهار چیزرا اگر داری، برآنچه نداری غصه مخور : راستگوئی، حفظ امانت ، نیک خلقی ،وعفت درخوراک.

۱۰٥ : اِرْغَبْ فِيما عِنْدَ اللهِ يُحِبَّكَ اللهُ وَ ازْهَدْ فِيما عِنْدَ النّاسِ يُحِبَّكَ النّاسُ

درآنچه نزد خداوند است رغبت کن تاخدا ترادوست بدارد وازآنچه نزد مردم است دل بکن تا مردم ترا دوست بدارند •

۱۰٦ : اَرْبَعَةٌ لايَنظُرُ اللهُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيمَةِ عاقٌّ وَمَنّانٌ وَمُكَذِّبٌ بِالْقَدَرِ وَمُدْمِنُ خَمْرٍ

چهار کسرا خداوند روزرستاخیز اعتنا نکند عاق والدین و آنکه چیزی دهد ومنت گذارد و اذیت کند و آنکه تکذیب نماید مقدرات حقتعالیرا وهمیشه‌شرابخوار •

۱۰۷ : أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهُوَ مُنافِقٌ وَإِنْ كانَ فِيهِ واحِدَةٌ مَنْ إِذا حَدَّثَ كَذِبَ وَإِذا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذا عاهَدَ غَدَرَ وَإِذا خاصَمَ فَجَرَ

چهار وصف است هر که دارا شد منافق است واگرچه دارای یکوصف از آن چهار وصف باشد آنکه درسخن دروغ گوید وهر گاه وعده کند خلاف نماید وهر گاه پیمان نهد مکر کند وهر گاه دشمن شود نابکاری کند •

۱۰۸ : أَرْبَعٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْعِطْرُ وَالنِّساءُ وَالسِّواكُ وَالْحِناءُ

چهار چیز ازدستور پیغمبرانست بوی خوش و زن گرفتن ومسواك وحنا استعمال کردن •

۱۰۹ : أَرْبَعٌ يَسْتَأْنِفُونَ الْعَمَلَ الْمَرِيضُ إِذا بَرِئَ وَالْمُشْرِكُ إِذا أَسْلَمَ وَالْحاجُّ إِذا فَرَغَ وَالْمُنْصَرِفُ مِنَ الْجُمُعَةِ إِيماناً

چهار کس که ازسر میگیرند کاررا رنجور هر گاه خوب شود ومشرك هر گاه اسلام آورد وحاجی هر گاه ازحج فارغ شود وآنکه ازنماز جمعه بر گردد و آن نمازرا خالص انجام داده باشد •

۱۱۰ : اَرْبَعَةٌ لاتُرَدُّ لَهُمْ دَعْوَةٌ وَتُفْتَحُ لَها اَبْوابُ السَّماءِ وَتَصِيرُ اِلَى الْعَرْشِ دُعاءُ الوالِدِ لِوَلَدِهِ وَالْمَظْلُومُ عَلى مَنْ ظَلَمَهُ وَالْمُعْتَمِرُ حَتّى يَرْجِعَ وَالصّائِمُ حَتّى يُفْطِرَ

چهار کس درخواست آنها بر گشت ندارد و برای درخواست آنان درهای آسمان گشوده شود و تا عرش بالا رود درخواست پدر برای فرزند و ستمکش بر ستمکار و بجای آورنده عمره تا بر گردد و روزه دار تا افطار نماید •

۱۱۱ : اِرْضَ بِقِسَمِ اللهِ تَكُنْ اَغْنَى النّاسِ

بقسمتهای خداوند خوشنود باش تا بینیازترین مردم باشی

۱۱۲ : اَزْهَدُ النّاسِ مَنِ اجْتَنَبَ الْحَرامَ

زاهدترین مردم کسیستکه ازحرام دوری کند •

۱۱۳ : اَزْهَدُ النّاسِ فِي حَقِّ الْعالِمِ جارُهُ

بیمیل ترین مردم نسبت بدانا همسایهٔ اوست •

۱۱۴ : اَسْرَقُ السّارِقِينَ مَنْ سَرَقَ مِنْ صَلوتِهِ

دزدترین دزدها کسیستکه بدزدد ازنمازخود •

۱۱۵ : اَسْرَعُ الذُّنُوبِ عُقُوبَةً كُفْرانُ النِّعْمَةِ

گناهیکه زود تر ازهمه گناهان عقاب آورد کفران نعمت است •

۱۱۶ : إِستَوُوا تَستَوِ قُلُوبُكُم، وَ تَماسُّوا تَراحَمُوا .
برابرشوید با یکدگر تا قلوب شما برابر شود ،
و آمیزش نمائید با یکدگر تا بهم رحم‌کنید .

۱۱۷ : إِستَقِيمُوا وَ نِعِمَّا إِنِ استَقَمتُم .
استقامت نمائید و چه خوبست اگراستقامت داشته
باشید .

۱۱۸ : إِستَنزِلُوا الرِّزقَ بِالصَّدَقَةِ وَحُسنُ الخَطِّ مِن مَفاتِيحِ الرِّزقِ وَطِيبُ الكَلامِ يَزِيدُ فِي الرِّزقِ
فرود بیاورید رزقرا باصدقه دادن وخط نیکو کلید روزی
است وخوش سخنی زیاد میکند روزیرا •

۱۱۹ : إِستَعفِ عَنِ السُّوالِ مااستَطَعتَ
تامیتوانی ازدرخواست خودداری کن •

۱۲۰ : أَسخَى النّاسِ مَن أَدّىٰ زَكوةَ مالِهِ
سخیترین مردم کسیستکه زکوة مال خودرا بدهد •

۱۲۱ : أَسعَدُ النّاسِ مَن خالَطَ كِرامَ النّاسِ
سعیدترین مردم کسیستکه بابزرگواران آمیزش کند •

۱۲۲ : إِستِتمامُ المَعرُوفِ أَفضَلُ مِن إِبتِدائِهِ
بپایان رسانیدن کار خوب برتراست ازابتدای آن

۱۲۳ : إِسْتَرْشِدُوا الْعاقِلَ وَلاتَعْصُوهُ فَتَنْدِمُوا

ازخرد مند راه بجوئید وازفرمانش سر نتابید که پشیمان خواهید شد •

۱۲۴ : أَشَدُّ النّاسِ بَلاءً اَلنَّبِيُّوْنَ ثُمَّ الْاَماثِلَ فَالْاَماثِلَ

گرفتاری انبیاء از سایر مردم سختتر است پس از آنها کسانیکه شبیه‌تر به‌آنها میباشند •

۱۲۵ : أَشَدُّكُمْ مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ عِنْدَالْغَضَبِ وَاَحْلَمُكُمْ مَنْ عَفا بَعْدَ الْمَقْدُرَةِ

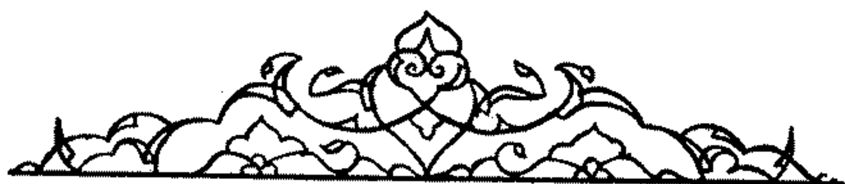
قویترین افراد شما کیستکه تسلط برخودداردهنگام غضب وبردبارتر شما کیستکه بگذردبعد ازتوانائی •

۱۲۶ : أَشْبَهُكُمْ بِي اَخْلاقاً اَحْسَنُكُمْ اَخْلاقاً وَاَعْظَمُكُمْ حِلْماً وَاَبَرُّكُمْ بِقَرابَتِهِ

مانندترین شما بمن خوشخوترین شما وبردبار و حلیم‌تر ونیکوئی کننده‌ترین شما است برنزدیکان‌خود •

۱۲۷ : أَشَدُّكُمْ إِنْصافاً مَنْ اَنْصَفَ نَفْسَهُ فِي الْغَضَبِ وَالرِّضا

نیرومندترین شما ازجهت انصاف کیستکه‌ازخود انصاف دهد هنگام خشم وخوشنودی•

۱۲۸ : اَشَدُّ النّاسِ عَذاباً يَومَ القِيمَةِ رَجُلٌ قَتَلَ نَبِيّاً اَوْ قَتَلَهُ نَبِيٌّ اَوْ رَجُلٌ يُضِلُّ النّاسَ بِغَيرِ عِلْمٍ اَوْ مُصَوِّرٌ يُصَوِّرُ التَّماثِيلَ •

سخت‌ترین مردم از جهت عذاب روز رستاخیز مردیستکه بکشد پیغمبریرا یا آنکه کشته باشداورا پیغمبری یامردیکه گمراه کند مردمرا بنادانی یا آنکه صورت مجسمهٔ بردارد

۱۲۹ : اِشفِقُوا تُحمَدُوا وتُوجَرُوا

مهربانی کنید تا مورد ستایش شوید و هم مزد و ثواب ببرید •

۱۳۰ : اَشَدُّ النّاسِ اِجْتِهاداً مَن تَرَكَ الذُّنُوبَ

نیرومند ترین مردم از جهت کوشش کسیستکه گناهانرا بازگذارد •

۱۳۱ : اَشْجَعُ النّاسِ مَنْ غَلَبَ هَواهُ

دلیرترین‌مردم کسیستکه برهوای‌نفس چیره شود •

۱۳۲ : اَشْرافُ اُمَّتِي حَمَلَةُ الْقُرآنِ وَاَصْحابُ اللَّيْلِ

بلند مرتبه‌گـان امتم حاملین قرآن‌وهم‌شب‌زنده‌دارانند •

۱۳۳ : اِصلاحُ ذاتِ الْبَيْنِ اَفْضَلُ مِنْ عامَّةِ الصَّلوةِ وَالصَّوْمِ

سازش دادن بین یکدیگر بهتر است ازتمام‌نمازوروزه

۱۳۴ : اَصْلِحْ وَزِيْرَكَ فَاِنَّهُ الَّذِي يَقُوْدُكَ اِلَى الْجَنَّةِ وَالنَّارِ
وزیرترا شایسته گردان چه آنکه اوترا میکشاند ببهشت ودوزخ •

۱۳۵ : اَضْيَقُ الْاَمْرِ اَدْنَاهُ مِنَ الْفَرَجِ
تنگتر امور آنستکه نزدیکتر بگشایش باشد •

۱۳۶ : اُطْلُبُوا الْخَيْرَ عِنْدَ حِسَانِ الْوُجُوهِ
بجوئید خوبیرا نزد خوشرویان •

۱۳۷ : اُطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصِّيْنِ
بجوئید دانشرا هرچند درچین باشد •

۱۳۸ : اَطْعِمُوا نِسَائَكُمُ الْحَوَامِلَ الْلِبَانَ فَاِنَّهُ يَزِيدُ فِي عَقْلِ الصَّبِيِّ
بزنهای آبستن کندر بخورانید چه آنکه زیاد میکند خرد بچه‌را •

۱۳۹ : اطْرِفُوا اَهَالِيَكُمْ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ بِشَيْئٍ مِنَ الْفَاكِهَةِ وَاللَّحْمِ حَتَّى يَفْرَحُوا بِالْجُمُعَةِ
تحفه بهمراه برید برای خانوادهٔ خود درهرجمعه بمقداری ازمیوه و گوشت تاآنکه خوشحال شوندبه آمدن‌جمعه •

۱۴۰ : اَطْوَلُ النّاسِ شَبَعاً فِي الدُّنيا اَطْوَلُهُمْ جُوعاً يَوْمَ القِيٰمَةِ
آنها که زیادتر دردنیاسیر باشند زیادتر روز قیامت گرسنه خواهند بود •

۱۴۱ : اَعْبَدُ النّاسِ مَنْ اَقامَ الفَرائِضَ
عابدترین مردم کسیستکه برپادارد واجباترا •

۱۴۲ : اِعْمَلْ بِفَرائِضِ اللّهِ تَكُنْ اَغْنَى النّاسِ
واجبات خدارا انجام‌ده تاثروتمندترین مردم باشی •

۱۴۳ : اَعْظَمُ العِبادَةِ اَجْراً اَخْفاها
مزد آنعبادت بزرگتر است که پنهانتر باشد •

۱۴۴ : اَعْقَلُ النّاسِ اَشَدُّهُم مُداراةً لِلنّاسِ وَاَذَلُّ النّاسِ مَنْ اَهانَ النّاسِ
خردمندترین مردم کسیستکه بیشتر مدارا کند با مردم و خوارترین مردم کسیستکه اهانت بمردم کند •

۱۴۵ : اِعْلَمْ اَنَّ الجَزَعَ لايَرُدُّ مَيِّتاً وَلايَدْفَعُ قَدَراً
بدانکه جزع نمودن مرده را زنده نمیکند و مقدراترا برنمیگرداند •

۱۴۶ : اَعْجَلُ الشَّرِّ عُقُوبَةً البَغْيُ
سزای ستم از هرشری زودتر خواهد رسید •

۱۴۷ : اَعُوذُ بِاللّهِ مِنَ الْكُفْرِ وَالدَّيْنِ قِيلَ يارَسُولَ اللّهِ اَيَعْدِلُ الْكُفْرُ بِالدَّيْنِ قالَ نَعَم

پناه میبرم بخدا از کفر وازدین و بدهی کسی عرض کرد ای پیغمبر خدا آیا بدهی همتای کفر است فرمود بلی .

۱۴۸ : اَعْقَلُ النّاسِ مُحْسِنٌ خائِفٌ وَاَجْهَلُهُمْ مُسِیءٌ آمِنٌ

خردمندترین مردم نیکوکار ترسناك است و نادان ترین ایشان بدرفتار نترس است .

۱۴۹ : اِعْلَمْ اَنَّكَ كما تَزْرَعُ تَحْصُدُ

بدانکه البته همانچیزیرا که زراعت کردی درو خواهی کرد

۱۵۰ : اَعْلَمُ النّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النّاسِ اِلى عِلْمِهِ

داناترین مردم کسی است که جمع کند و گرد آورد دانش مردمرا بادانش خود .

۱۵۱ : اَعْدَلُ النّاسِ مَنْ رَضِىَ لِلنّاسِ ما رَضِىَ لِنَفْسِهِ وَ كَرِهَ لَهُمْ ما كَرِهَ لِنَفْسِهِ

عادل ترین مردم کسی است که بپسندد برای مردم آنچه برای خود می پسندد و نخواهد برای مردم آنچه برای خود نمی خواهد .

۱۵۲ : اَعْرَفُکُمْ بِنَفْسِهِ اَعْرَفُکُمْ بِرَبِّهِ
آشناتر بخویشتن آشناتر بپروردگار خویش است .

۱۵۳ : اَعْطِ الاَجِیرَ اَجْرَهُ قَبْلَ اَنْ یَنْشِفَ عَرَقُهُ
مزد مزدور را بده پیش از آنکه‌عرقش بخشکد .

۱۵٤ : اَعْظَمُ النّاسِ قَدْراً مَنْ تَرَکَ مالایَعْنِیهِ
بزرك قدر ترین مردم کسی است که چیز بی فایده را ترك کند .

۱۵۵ : اَعْجَلُ الْخَیْرِ ثَواباً صِلَةُ الرَّحِمِ
ثواب‌صله رحم و باخویش پیوستن از هرکار خوبی زود تر داده شود .

۱۵٦ : اَعْظَمُ النّاسِ مَنْزِلَةً یَوْمَ الْقِیٰمَةِ اَمْشاهُمْ فِی اَرْضِهِ بِالنَّصِیحَةِ لِخَلْقِهِ
مقام کسی بزرگتر است از مردم در روز رستاخیز که بیشتر در زمین راه رود برای پند و اندرز خلق خدا .

۱۵۷ : اُعْبُدِاللّٰهَ کَاَنَّکَ تَراهُ فَاِنْ کُنْتَ لاتَراهُ فَاِنَّهُ یَرٰیکَ
بندگی نما خدا را بدانسان که او را می بینی پس اگرتو اورا نه بینی اومحققا تو را می بیند .

۱۵۸ : اَعظَمُ النّاسِ فِی الدُّنیا خَطَراً مَن لَمْ یَجْعَلْ لِلدُّنیا عِنْدَهُ خَطَراً

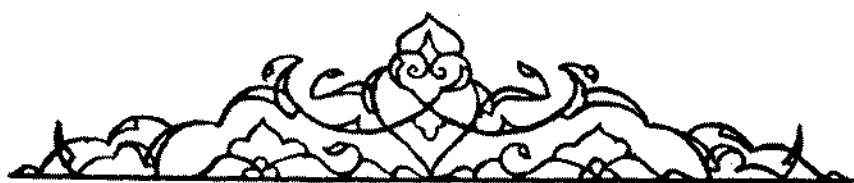
بزرگتر مردم در دنیا ازلحاظ اهمیت کسی است که دنیا در نظر او اهمیت نداشته باشد .

۱۵۹ : اَغْفَلُ النّاسِ مَنْ لَمْ یَتَّعِظْ بِتَغَیُّرِ الدُّنیا مِنْ حالٍ اِلی حالٍ

غافلترین مردم کسی است که از دگرگون شدن دنیا پند و اندرز نگیرد .

۱۶۰ : اَغْبَطُ اَوْلیائِی عِنْدِی مِنْ اُمَّتِی رَجُلٌ خَفِیفُ الْحالِ ذُوحَظٍّ مِنَ صَلاحٍ اَحْسَنَ عِبادَةَ رَبِّهِ فِی الْغَیْبِ وَکانَ غامِضاً فِی النّاسِ وَکانَ رِزْقُهُ کِفافاً فَصَبَرَ عَلَیْهِ اِنْ ماتَ قَلَّ تُراثُهُ وَقَلَّ بَواکِیهِ

نیکو حالترین دوستان من نزد من ازامت من مردی است افتاده حالت دارای بهرهٔ باشد از شایستگی نیکو بندگی کند پروردگار خودرا به پنهانی وبچشم مردم نیاید و روزی او بقدر کفاف بوده پس شکیبائی کند و اگر بمیرد کم باشد ارث او وکم باشد گریه کنندگان او

۱۶۱ : اَغْنَى النّاسِ مَنْ لَمْ يَكُنْ لِلْحِرْصِ اَسِيراً

بی نیاز ترین مردم کسی است که اسیر و گرفتار حرص نباشد .

۱۶۲ : اِغْتَنِمْ خَمساً قَبْلَ خَمْسٍ شَبابَكَ قَبْلَ هِرَمِكَ وَ صِحَّتَكَ قَبْلَ سُقْمِكَ وَ غِناكَ قَبْلَ فَقْرِكَ وَ فَراغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَ حَيٰوتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ

غنیمت نما پنج چیز را پیش از پنج چیز جوانی خود را پیش از پیری و تندرستی خود را پیش از بیماری و بی نیازی خودرا پیش از درویشی و فراغت خودرا پیش از سرگرمی وزندگی خودرا پیش از مردگی .

۱۶۳ : اِغْتَنِمُوا بَرْدَ الرَّبِيعِ فَاِنَّهُ يَفعَلُ بِاَبْدانِكُمْ ما يَفْعَلُ بِاَشْجارِكُمْ وَ اجْتَنِبُوا بَرْدَ الْخَرِيفِ فَاِنَّهُ يَفعَلُ بِاَبْدانِكُمْ ما يَفْعَلُ بِاَشْجارِكُمْ

سرمای بهار را غنیمت شمارید زیرا با بدنهای شما آن کند که با درختانتان کند و از سرمای خزان خویشتن را بر کنار دارید چه با بدنهای شما آن کند که با درختانتان کند .

۱٦٤ : اَفضَلُ النّاسِ مَنْ عَشِقَ الْعِبادَةَ فَعانَقَها وَ اَحَبَّها فَهُوَ لایُبالِی عَلیٰ ما اَصْبَحَ مِنَ الدُّنیا عَلیٰ عُسْرٍ اَمْ یُسْرٍ

بهترین مردم کسی است که عاشق شود بندگی را پس در آغوش گیرد و دوست بدارد آنرا پس او باك ندارد که دردنیا درسختی باشد یا راحتی .

۱٦٥ : اَفضَلُ الْجِهادِ اَلصَّوْمُ فِی الْحَرِّ

بهترین جهاد روزهٔ تابستان است .

۱٦٦ : اَفضَلُ الصَّدَقَةِ صَدَقَةُ الْماءِ

بهترین صدقات صدقه دادن آبست .

۱٦۷ : اَفْضَلُ الْاَعْمالِ اِبْرادُ الْکَبِدِ الْحَرّیٰ

بهترین کارها خنك نمودن جگر تشنه است .

۱٦۸ : اَفضَلُ الْجِهادِ کَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَاِمامٍ جائِرٍ

بهترین جهادها سخن عدلیست که نزد پیشوای ستمکار گفته شود .

۱٦۹ : اَفْقَرُ النّاسِ الطّامِعُ

فقیر تر از همهٔ مردم طمعکار است .

۱۷۰ : اَفْضَلُ الْجِهادِ مَنْ جاهَدَ نَفْسَهُ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْهِ

بهترین جهادها جهاد کسی است که با هوای نفسی که با او است انجام میدهد .

۱۷۱ : اَفْضَلُ الاَعْمالِ بَعْدَ الصَّلوةِ اِدْخالُ السُّرُورِ فِي قَلْبِ الْمُؤْمِنِينَ بِما لااِثْمَ فِيْهِ

بهترین کارها بعد از نماز خوشحال نمودن قلب اهل ایمانست بطوریکه گناهی را مرتکب نشود .

۱۷۲ : اَفْضَلُكُمْ اِيماناً اَحْسَنُكُمْ اَخْلاقاً

بهترین شما در ایمان خوشخوترین شما است .

۱۷۳ : اَفْضَلُ الاَصْحابِ مَنْ اِذا ذَكَرْتَهُ اَعانَكَ وَ اِذا نَسِيْتَ ذَكَّرَكَ

بهترین همراهان و دوستان کسی است که هر گاه یاد کردی اورا یاری کند تو را و هر گاه فراموشش نمودی یاد کند تو را .

۱۷۴ : أَفْضَلُ الأعمالِ الْحُبُّ فِي اللهِ وَ الْبُغْضُ فِي اللهِ .

بهترین اعمال دوستی و دشمنی در راه خدا میباشد .

۱۷۵ : اَفْضَلُ الْعِبادَةِ قَوْلُ لااِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ

بهترین بندگی گفتن لااله الاالله است

۱۷۶ : أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ عَلى ذِي رَحِمٍ كاشِحٍ

بهترين صدقات صدقه دادن بر خويشاوندى است كه دشمنى نكند .

۱۷۷ : أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ صَدَقَةُ اللِّسانِ قِيلَ يارَسُولَ اللّهِ وَ ما صَدَقَةُ اللِّسانِ قالَ اَلشَّفاعَةُ تَفُكُّ بِهاالأَسِيرَ وَ تَحْقِنُ بِها الدَّمَ وَ تَجُرُّ بِها الْمَعْرُوفَ إِلى أَخِيكَ وَ تَرْفَعُ بِهاالْكَرِيهَةَ

بهترين صدقات صدقهٔ زبان است كسى پرسيد صدقه زبان چيست فرمود شفاعت كه بزبان اسيررا از بند برهائى و حفظ كنى بزبان خونى را از آنكه ريخته شودوبگشائى بزبان خيرى را بسوى برادرت و بردارى بزبان از او مكروهى را .

۱۷۸ : إِقْبَلُوا الْكَرامَةَ وَ أَفْضَلُ الْكَرامَةِ الطِّيبُ أَخَفُّهُ مَحْمِلاً و أَطْيَبُهُ رِيحاً

به پذيريدبزرگوارى نمودن را وبهترين بزرگوارى ها در بوى خوش است كه سبكتر است براى بردن و آوردن و پاكيزه‌تر است بوى آن .

۱۷۹ : اَقَلُّ ما یَکُونُ فِی آخِرِ الزَّمانِ اَخٌ یُوثَقُ بِهِ اَوْ دِرْهَمٌ مِنْ حَلالٍ

کمتر چیزی که در آخرالزمان پیدا میشود برادری است که مورد وثوق باشد یا درهمی است که از حلال بدست آمده باشد.

۱۸۰ : اَقْرَبُکُمْ غَداً مِنّی فِی الْمَوْقِفِ اَصْدَقُکُمْ لِلْحَدیثِ وَ اَدّاکُمْ لِلْاَمانَةِ وَ اَوْفاکُمْ بِالْعَهْدِ وَ اَحْسَنُکُمْ خُلْقاً

نزدیکترشما بمن فردای قیامت در ایستگاه راستگویان شما است در گفتگو و اداکننده‌ترین شما امانت را و با وفاترین شما به پیمان و خوشخوترین شما میباشد.

۱۸۱ : اَقِرُّوا الْحارَّ حَتّیٰ یَبْرُدَ

بگذارید چیزگرم را تا سرد شود (این سخن را راجع بغذاها فرموده‌اند).

۱۸۲ : اَقْرَبُ ما یَکُونُ الْعَبْدُ اِلَی اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ اِذا اَدْخَلَ عَلیٰ قَلْبِ اَخیهِ الْمُؤْمِنِ مَسَرَّةً

نزدیکترین حالات بنده بخدای بزرك وقتی است که وارد کند بر قلب برادر خود خوشی را.

١٨٣ : اَقَلُّ النّاسِ راحَةً اَلْبَخيلُ وَ اَبْخَلُ النّاس مَنْ بَخِلَ بِما افْتَرَضَ اللّٰهُ عَلَيْهِ

آسایش بخیل از همه کس کمتر است و بخیل‌تر مردم کسی است که بخل کند بآنچه خداوندبراو واجب گردانیده .

١٨٤ : اَقَلُّ النّاسِ لَذَّةً اَلْحَسُودُ

بدخواه (حسود) از تمام مردم لذتش کمتر باشد .

١٨٥ : اَقْرَبُكُمْ مِنّي غَداً اَحْسَنُكُمْ خُلْقاً وَاَقْرَبُكُمْ مِنَ النّاسِ

نزدیکترین شما بمن فردای قیامت خوش‌خوترین شما و نزدیکترین بمردم است .

١٨٦ : اَقِلَّ مِنَ الدَّيْنِ تَعِشْ حُرّاً

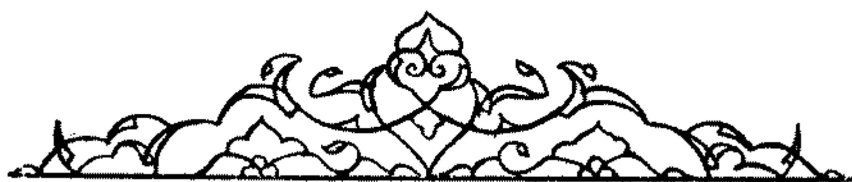
وام و دین کمتر کن تا آزاد زندگی نمائی .

١٨٧ : اَقِلَّ مِنَ الذُّنُوبِ يَهُنْ عَلَيْكَ الْمَوْتُ

گناه کمتر کن تا مرك بر تو آسان باشد .

١٨٨ : اَقَلُّ النّاسِ حُرْمَةً اَلْفاسِقُ

فاسق از همهٔ مردم احترامش کمتراست .

۱۸۹ : اَقِیلوا عَثَراتِ الْکِرامِ
از لغزش بزرگواران در گذرید .

۱۹۰ : اَقَلُّ النّاسِ مُرُوَّةً مَنْ کانَ کاذِباً
مروة دروغگوی از همه مردم کمتر است .

۱۹۱ : اَقِلَّ مِنَ الشَّهَواتِ یَسْهَلُ عَلَیْكَ الْفَقْرُ
از شهوات خود کم کن تا فقر بر تو آسان باشد .

۱۹۲ : اَکْرَمُ النّاسِ اَتْقاهُمْ
بزرگوارترین مردم پرهیزکارترین مردمند .

۱۹۳ : اَکْیَسُ الْکَیِّسِینَ مَنْ حاسَبَ نَفْسَهُ وَ عَمِلَ لِما بَعْدَ الْمَوْتِ
زیرکترین زیرکها کسی است که حساب کارهای خود را برسد و برای بعد از مردن کاری انجام دهد .

۱۹۴ : اَکْرِمِ الْخُبْزَ فَاِنَّهُ قَدْعَمِلَ فِیهِ ما بَیْنَ الْعَرْشِ اِلَی الْاَرْضِ وَ ما فِیهِما مِنْ کَثِیرٍ مِنْ خَلْقِهِ
بزرگ شماریدنان راکه البته ازعرش تا زمین و آنچه در آنهاست از بسیار آفریدگان در ایجاد نان کمك نموده است .

١٩٥ : أَكمَلُ النَّاسِ عَقلاً اخوفهم لِلّٰهِ و اطوعهم لَهُ

خرد مردمی کاملتر است که بیمنا کتر باشند از خداو بهتر فرمان برند او را .

١٩٦ : أَكثِرْ ذِكرَ الْمَوتِ يَسلُبكَ عَنِ الدُّنيا وَ عَلَيكَ بِالشُّكرِ يَزِيدُ فِي النِّعمَةِ وَ أكثِرْ مِنَ الدُّعاءِ فَإنَّكَ لاتَدرِي مَتیٰ يُستَجابُ لَکَ

بسیار یاد مرك باش تا ترا از دنیا دور کندو بـرتو باد سپاس حق تازیاد کند روزی ترا و بسیار دعا کن چه آنکه نمیدانی زمان استجابت را .

١٩٧ : أَكثَرُ اَهلِ النّارِ الْعُزّاب

بیشتر دوزخیان مردان بی‌زن و زنان بی‌شوهرند .

١٩٨ : أَكثَرُ ما يُولِجُ اُمَّتِيَ الْجَنَّةَ تَقوَی اللّٰهِ وَ حُسْنُ الخُلقِ

بیشتر چیزیکه امتم را وارد بهشت میکند پرهیز از خدا وخوشخوئیست .

۱۹۹ : اَکْثَرُ النّاسِ قِیمَةً اَکْثَرُهُمْ عِلْماً وَ اَقَلُّهُمْ قِیمَةً اَقَلُّهُمْ عِلْماً

کسانیکه بیشتر دانش دارند بهایشان بیشتر و بهای کسانیکه کمتر دانش دارند کمتر است .

۲۰۰ : اَکْثَرُ النّاسِ شَبَعاً اَکْثَرُهُمْ جُوعاً فِی الْقِیٰمَةِ

هر که در دنیا بیشتر سیر باشد در روز رستاخیز از همه گرسنه‌تر است .

۲۰۱ : اَکْثَرُ اَهْلِ النّارِ اَلْمُتَکَبِّرُونَ

بیشتر اهل آتش متکبرانند .

۲۰۲ : اَکْثَرُ مایُوْلِجُ اُمَّتِیَ النّارَ اَلْاَجْوَفانِ اَلْبَطْنُ وَالْفَرْجُ

بیشتر چیزیکه امتم‌را بآتش افکند دومیان تهی است شکم و فرج .

۲۰۳ : اَلا وَمَنْ عَلَّقَ سَوْطاً بَیْنَ یَدَیْ سُلْطانٍ جائِرٍ جَعَلَ اللّٰهُ ذٰلِکَ السَّوْطَ ثُعْباناً مِنَ النّارِ

آگاه باشید هر که تازیانه‌دار پیشگاه سلطان ستمکاری باشد خدا آن تازیانه را اژدهای آتشین نماید برای عذاب او .

٢٠٤ : اَلنّاسُ مَعادِنُ كَمَعادِنِ الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ خِيارُهُمْ فِي الْجاهِلِيَّةِ خِيارُهُمْ فِي الْإِسْلامِ إذا فَقِّهُوا

مردم معدنهائی هستند مانند معدنهای طلا و نقره آنها که درزمان جاهلیت خوب بوده اند در اسلام هم خوبند هر گاه دانا و صاحب فهم شوند .

٢٠٥ : اَلْاَكْلُ عَلَى الشِّبَعِ يُورِثُ الْبَرَصَ

خوردن با سیری پیسی آرد .

٢٠٦ : اَلْحُمّىٰ مِنْ فِيحِ جَهَنَّمَ فَاطْفَؤُها بِالماءِ البارِدِ

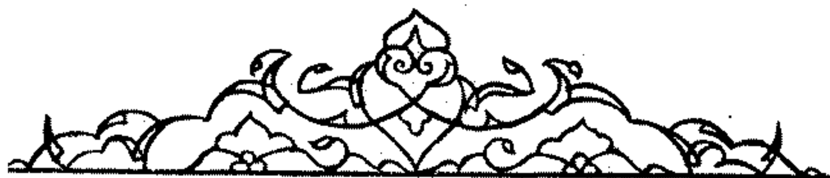
تب از گرمی دوزخ است پس خاموش نمائید او را با آب سرد .

٢٠٧ : اَلا وَ اِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى اَلا وَ اِنَّ حِمَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ مَحارِمُهُ فَتَوَقَّوْا حِمَى اللّٰهِ وَ مَحارِمَهُ

آگاه باشید که هر پادشاهی را قرق گاهی است آگاه باشید که قرق گاه خداوند بزرك محرمات اوست پس بپرهیزید و از قرق گاه خدا و محرمات او دور باشید .

٢٠٨ : اَلْحَياءُ مِنَ الْإِيمانِ

حیا از ایمان است .

۲۰۹ : اَلْحَيَاءُ حَيَاءَانِ حَيَاءُ عَقْلٍ وَ حَيَاءُ حُمْقٍ فَحَيَاءُ الْعَقْلِ هُوَ الْعِلْمُ وَ حَيَاءُ الْحُمْقِ هُوَ الْجَهْلُ

شرم و آزرم دو قسم است شرم خردمندی و شرم حمق و کودنی پس شرم خرد دانش است و شرم حمق نادانی است .

۲۱۰ : اَلْاِسْلَامُ عُرْيَانٌ فَلِبَاسُهُ الْحَيَاءُ وَ زِينَتُهُ الْوَفَاءُ

اسلام برهنه است پس لباس آن حیاء و زینت آن وفا است .

۲۱۱ : اَلسَّعِيدُ مَنْ وُعِظَ بِغَيْرِهِ

خوشبخت کسی است که ازغیر پند گرفته باشد .

۲۱۲ : اَلْمُؤْمِنُ اَخُو الْمُؤْمِنِ عَيْنُهُ وَ دَلِيلُهُ

مؤمن برادر مؤمن است چشم او و راهنمای اوست .

۲۱۳ : اَلصَّبْرُ ثَلٰثَةٌ صَبْرٌ عَلَى الْمُصِيبَةِ وَ صَبْرٌ عَلَى الطَّاعَةِ وَ صَبْرٌ عَنِ الْمَعْصِيَةِ

شکیبائی سه قسم است شکیبائی بر مصیبت و شکیبائی بر طاعة و شکیبائی از نافرمانی .

۲۱٤ : اَلْاِيمانُ قَوْلٌ وَ عَمَلٌ

ايمان گفتار باكردار است .

۲۱٥ : اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ

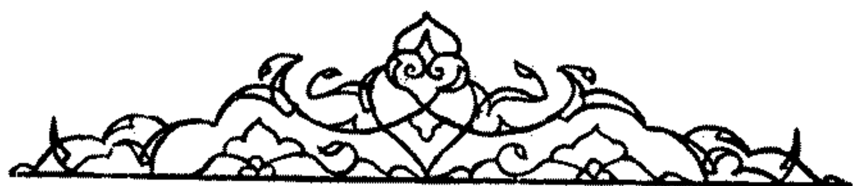
مرد با آنچه دوست دارد خواهد بود .

۲۱٦ : اَلْخَيْرُ كُلُّهُ فِي السَّيْفِ وَ تَحْتَ ظِلِّ السَّيْفِ فَلا يُقِيمُ النّاسَ اِلاَّ السَّيْفُ وَ السُّيُوفُ مَقالِيدُ الْجَنَّةِ وَالنّارِ

همهٔ خوبی در زیر شمشیر و زیر سایه شمشیر است پس راست نکند مردمرا مگر شمشیر و شمشیرها کلید های بهشت و دوزخ است .

۲۱۷ : اَلا وَ مَنْ ماتَ عَلى بُغْضِ آلِ مُحَمَّدٍ جاءَ يَوْمَ الْقِيمَةِ مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ آيِسٌ مِنْ رَحْمَةِ اللهِ

آگاه باشید آنکه با دشمنی خانواده محمد بمیرد روز رستاخیز آید درحالیکه نوشته شده در پیشانی او که ناامید از رحمة خداوند است .

۲۱۸ : اَلا وَ مَنْ اَحَبَّ عَلِيًّا فَقَدْ اَحَبَّنِي وَ مَنْ اَحَبَّنِي فَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وَ مَنْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ كافاهُ الْجَنَّةَ

آگاه باشید کسی که دوست بدارد علی (علیه السلام) را پس بتحقیق آنکه دوست داشته مرا و کسیکه مرا دوست داشته باشد پس محققا خدا از او خشنود و آنکه خدا از او خورسند شد پاداش او بهشت است

۲۱۹ : اَلْقِناعَةُ راحةٌ

راحتی در قناعت است .

۲۲۰ : اَلْعُزْلَةُ عِبادَةٌ

گوشه گیری عبادة است .

۲۲۱ : اَلْعَمَلُ كَنْزٌ وَ الدُّنيا مَعدِنٌ فَبادِرُوا الْعَمَلَ وَ اَنْتُمْ فِي مَهَلٍ

کار گنج است و دنیا معدن است پس بشتابید بکار تا مهلت دارید .

۲۲۲ : اَلْقَلْبُ مَلِكٌ وَ لَهُ جُنُودٌ فَإذا صَلُحَ الْمَلِكُ صَلُحَتْ جُنُودُهُ وَ إذا فَسَدَ الْمَلِكُ فَسَدَتْ جُنُودُهُ .

دل پادشاهی است و برای او لشکریانی است ، پس هرگاه پادشاه صالح باشد لشکریان او صالحند ، و هرگاه پادشاه فاسد باشد لشکریانش فاسدند .

۲۲۳ : اَلْغُرَبَاءُ فِي الدُّنْيا أَرْبَعَةٌ: قُرآنٌ فِي جَوْفِ ظالِمٍ، وَ مَسْجِدٌ فِي نادِي قَومٍ لايُصَلّىٰ فِيهِ، وَ مُصْحَفٌ فِي بَيْتٍ لايُقْرَأُ فِيهِ، وَ رَجُلٌ صالِحٌ مَعَ قَوْمٍ سوءٍ.

چهارچیز در دنیا غریبند: قرآن در پیش ظالم، و مسجد در میان قومی که درآن نماز نخوانند، و مصحف درخانه‌ای که نخوانند، مردصالح با قوم فاسد.

۲۲٤ : الغِناءُ يُنْبِتُ النِّفاقَ فِي الْقَلْبِ كَما يُنْبِتُ الْماءُ الزَّرْعَ.

آوازه‌خوانی در قلب میروناند نفاق را چنانکه میروناند آب زراعت را.

۲۲٥ : اَلا وَ مَنْ ماتَ عَلى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ ماتَ مَغْفُوراً لَهُ

آگاه باش هر کس بمیرد با دوستی آل محمد آمرزیده شده است.

۲۲٦ : اَلا وَ مَنْ ماتَ عَلى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ ماتَ تائِباً

آگاه باش هر کس بمیرد با دوستی آل محمد توبه کننده مرده است.

۲۲۷ : اَلاوَمَنْ ماتَ عَلی حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ (ع) ماتَ مُؤمِناً مُسْتَکْمِلَ الْإِیمانِ.

آگاه باشید هر کس با دوستی آل محمد(ص) بمیرد مؤمن کامل مرده است .

۲۲۸ : اَلْغِیبَةُ ذِکْرُکَ أخاکَ بِما یَکْرَهُ

غیبت آنست که برادرت را بچیزی که آن را دوست ندارد یادکنی.

۲۲۹ : اَلا مَنْ ماتَ عَلی حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ تَزُفُّ اِلَی الْجَنَّةِ کَما تَزُفُّ الْعَرُوسُ اِلی بَیْتِ زَوْجِها

آگاه باشید هر کس با دوستی آل محمد بمیرد میبرند اورا بسوی بهشت مانند بردن عروس بخانه شوهر .

۲۳۰ : أَلقرآنُ غِنیً لافَقْرَ بَعْدَهُ وَ لاغِنیً دُوْنَهُ.

قرآن بی‌نیازیست که بعداز آن فقری نیست و جز قرآن بی نیازی نیست .

۲۳۱ : اَلقُرآن هو الدّاء (الدّواءُ)

قرآن دوا است .

۲۳۲ : اَلا مَنْ ماتَ عَلى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ ماتَ عَلَى السُّنَّةِ وَالجَماعَةِ

آگاه باشید هر کس بادوستی آل‌محمد بمیرد بروش دین وجماعة مؤمنین مرده است .

۲۳۳ : اَلصَّلوٰةُ لِوَقْتِها اَحَبُّ الاَعْمالِ اِلَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ

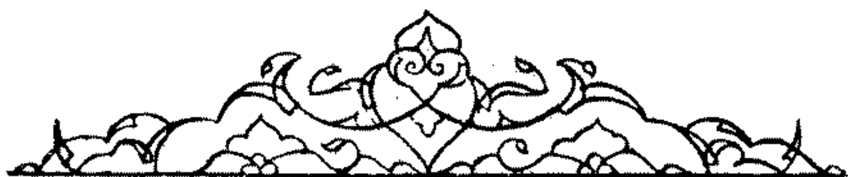
نماز بوقت خواندن دوستترین کارهااست نزد خداوند بزرك .

۲۳۴ : اَلمَوْتُورُ مالُهُ وَ اَهْلُهُ مَنْ ضَيَّعَ صَلوٰةَ العَصْرِ

آنکه مال و خانواده‌اش از بین رفته کسی است که نماز عصر را ضایع کند .

۲۳۵ . اَلبَخِيلُ حَقّاً مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ

بخیل حقیقی کسی است که یادآور شوم نزد او پس درود نفرستد برای من .

۲۳۶ اَلصَّوْمُ جُنَّةٌ

روزه سپر است .

۲۳۷ : اَلسُّجُودُ بَرَكَةٌ وَاللّٰهُ وَ مَلٰئِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْاَسْحارِ

سجده کردن باعث برکة است و خدا و ملئکه او صلوات میفرستند بر کسانیکه طلب آمرزش کنند در وقت سحرها .

۲۳۸ : اَلْمَعِدَةُ بَيْتُ الدّاءِ وَالْحِمْيَةُ هِيَ الدَّواءُ

معده خانه درد است و پرهیز دوای عمده است .

۲۳۹ : اَلْاَكْلُ مَعَ الْخُدّامِ مِنَ التَّواضُعِ فَمَنْ اَكَلَ مَعَهُمْ اِشْتاقَتِ الْمَلٰئِكَةُ اِلَيْهِ الْجَنَّةَ

خوردن با خدمتکاران از فروتنی است پس آنکس که با آنها خوراك نماید ملئکه مهیا و مشتاق سازند برای او بهشت را .

۲۴۰ : اَلْمُؤْمِنُ يَأْكُلُ بِشَهْوَةِ اَهْلِهِ وَ الْمُنافِقُ يَأْكُلُ اَهْلُهُ بِشَهْوَتِهِ

مؤمن میخورد بمیل خانوادهاش ولی خانوادهٔ منافق میخورند بمیل او .

۲۴۱ : اَللّٰهُمَّ لاطَیْرَ اِلاّ طَیْرُکَ وَلا خَیْرَ اِلاّ خَیْرُکَ وَلااِلٰهَ غَیْرُکَ

خدا یا نیست تأثیری درفال بد مگر آنکه تو مقدر کرده باشی وخیری نیست مگر از جانب تو و نیست پناهی جز تو .

۲۴۲ : اَلْاِسلامُ ما جَرٰی بِهِ اللِّسانُ وَحَلَّتْ بِهِ الْمُناکَحَةُ

اسلام چیزی است که در زبانها جاری‌شودو نکاح بواسطه او حلال باشد .

۲۴۳ : اَلْاِسْلامُ بُدِءَ غَرِیْباً و سَیَعُودُ غَرِیْباً فَطُوبٰی لِلْغُرَباءِ

اسلام بغربت آغاز شد و بغربت انجام گیرد پس خوشا بحال غریبان .

۲۴۴ : اَلْمُداوَمَةُ عَلَی الْعَمَلِ فِی اتِّباعِ الْاٰثارِ وَ السُّنَنِ وَ اِنْ قَلَّ اَرْضٰی لِلّٰهِ وَاَنْفَعُ

پشت‌کارداشتن درپیروی‌آثار و دستورات‌حق واگرچه کم باشد نزد خدا پسندیده‌تر و نافع‌تر است .

۲۴۵ :اَلسِّواكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ وَ مَرْضاةٌ لِلرَّبِّ

مسواك کردن سبب پاکی دهان و خوشنودی پروردگار است .

٢٤٦ : اَلصَّوْمُ يُسَوِّدُ وَجْهَ الشَّيْطانِ وَالصَّدَقَةُ تَكْسُرُ ظَهْرَهُ وَالْحُبُّ فِي اللهِ وَ الْمُوازَرَةُ عَلَى الْعَمَلِ الصّالِحِ يَقْطَعانِ دابِرَهُ

روزه سیاه میکند روی شیطان‌را و صدقه میشکند پشت او را و دوستی در راه خدا و یاری نمودن بر کار شایسته می برد امید او را .

٢٤٧ : اَلْبَرَكَةُ مَعَ اَكابِرِكُمْ

بر كة با بزرگان شما است .

٢٤٨ : اَلشَّيْخُ فِي اَهْلِهِ كَالنَّبِيِّ فِي اُمَّتِهِ

بزرك در میان خانواده و بستگان او مانند پیغمبر است در میان امت خود .

٢٤٩ : اَلدّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفاعِلِهِ

راهنمای بکار خوب مانند بجا آورنده است

٢٥٠ : اَللهُ يُحِبُّ اِغاثَةَ اللَّهْفانِ

خداوند دوست دارد فریادرسی بیچارگان را .

٢٥١ : اَلْمَرْءُ عَلى دِينِ خَلِيلِهِ

هر مردی بر دین دوست خود میباشد .

۲۵۲ : اَلصُّلحُ جائِزٌ بَینَ المُسلِمینَ اِلاّ ما حَرَّمَ حلالاً اَوْ حَلَّلَ حَراماً

هر سازشی رواست میان مسلمین مگر سازشی که حرامی را حلال کند یا حلالی حرام شود .

۲۵۳ : اَللّهُمَّ بارِكْ لِاُمَّتی فی بُکُورِها

خدایا میمنت ومبارکی رادرصبح قرارده ازبرای امت من .

۲۵۴ : اَلرِّفقُ یُمْنٌ وَالْخَرقُ شُومٌ

مدارا نمودن خوش آیند و سخت گیری شوم است .

۲۵۵ : اَلرِّفْقُ لَمْ یُوضَعْ عَلی شَیْئٍ اِلا زانَهُ

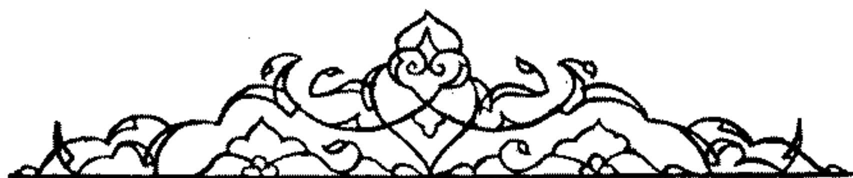
مدارا کردن زینت هر چیزی است .

۲۵۶ : اَلدُّعاءُ سَلاحُ الْمُؤْمِنِ وَ عِمادُ الدّینِ وَ نُورُ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ

خواستن از خدا سلاح مؤمن و ستون دین و روشنی آسمانها و زمین است .

۲۵۷ : اَلْجارُ ثُمَّ الدّارُ

همسایه پس از آن خانه .

۲۵۸ : اَلرَّغبةُ فِی الدُّنیا یکثرُ الهَمَّ وَ الحُزنَ وَ الزُّهدُ فِی الدُّنیا یُرِیحُ القَلبَ وَ البَدَنَ

میل بدنیا زیاد میکند غصه و اندوه را و دوری از دنیا راحت میکند روح و بدن را .

۲۵۹ : اَلعِلمُ عِلمانِ عِلمُ الاَدیانِ وَ عِلمُ الاَبدانِ

دانش بردو قسم است دانش دینها ودانش بدنها •

۲۶۰ : اَلعِلمُ خَدینُ المُؤمِنِ وَ الحِلمُ وَزیرُه وَالعَقلُ دَلِیلُهُ وَالصَّبرُ اَمِیرُ جُنُودِهِ وَ الرِّفقُ والِدُه وَ البِرُّ اَخُوهُ

دانش هم بستر مؤمن است و بردباری وزیر او و خرد راهنمای اوو شکیبائی فرماندار قشون اوو مدارا نمودن پدر و نیکی برادر اوست •

۲۶۱ : اَلنَّسَبُ وَ الحَسَبُ التَّقوی

نسبة وشرافت انسان پرهیز گاری است •

۲۶۲ : اَلمُرُوَّةُ اِصلاحُ المالِ

مروت اصلاح دارائی است •

۲۶۳ : اَلصُّعْلُوكُ حَقَّ الصُّعْلُوكِ مَنْ لَمْ يُقَدِّمْ مِنْ مالِهِ شَيْئاً

درویش واقعی کسی است که ازدارائی خودپیش نفرستد .

۲۶۴ : اَلصُّرَعَةُ حَقَّ الصُّرَعَةِ رَجُلٌ وَكَزَ الشَّيطانُ فِي قَلْبِهِ وَاشْتَدَّ غَضَبُهُ وَظَهَرَ دَمُهُ ثُمَّ ذَكَرَ اللّهَ فَصَرَعَ بِحِلْمِهِ غَضَبَهُ

کشتی گیر وزمین زننده واقعی مردی است که‌شیطان دست اندازی کند درقلب اوسخت اورا بغضب آورد وخون اورا بجوش آورد پس از آن یادخدا کند پس بیردباری خودخشم رازمین اندازد .

۲۶۵ : اَلْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ اِنْتِظاراً لِلصَّلوةِ عِبادَةٌ مالَمْ يُحْدِثْ

نشستن درمسجد برای آمدن هنگام نماز بندگی است مادامی که کاری مانند غیبت انجام ندهد .

۲۶۶ : اَلصّائِمُ فِي عِبادَةٍ وَاِنْ كانَ نائِماً عَلى فِراشِهِ

روزه دار در بندگی است واگرچه برختخواب خوابیده باشد .

۲۶۷ : اَلْاِيمانُ نِصْفانِ نِصْفٌ فِي الصَّبْرِ وَنِصْفٌ فِي الشُّكْرِ

ایمان دو نیمه است نیمی درشکیبائی و نیمی درسپاسگذاری است

۲۶۸ : اَلْاَکْلُ فِی السُّوقِ دَنائَةٌ

خوردن در بازار نشانهٔ پستی است .

۲۶۹ : اَلْحَوائِجُ اِلَی اللّٰهِ وَاَسْبابُها فَاطْلُبُوها اِلَی اللّٰهِ بِها

نیازمندیها بسوی خدا و اسباب آن باشد پس بجوئید آنرا بسوی خدا بواسطه اسباب .

۲۷۰ : اَلطّاعِمُ الشّاکِرُ اَفْضَلُ مِنَ الصّائِمِ الصّامِتِ

خورنده سپاس گذار بهتر است ازروزه دار ساکت .

۲۷۱ : اَلْحُرُماتُ الَّتِی تَلْزَمُ کُلَّ مُؤْمِنٍ رِعایَتُها وَالْوَفاءُ بِها حُرْمَةُ الْاَدَبِ وَحُرْمَةُ الطَّعامِ

احترامهائیکه بر مؤمن لازم است رعایت آنها و ازعهده آنها برآید احترام دیانت واحترام ادب داشتن واحترام طعام است .

۲۷۲ : اَلْمُؤْمِنُ دَعِبٌ وَلَعِبٌ

مؤمن مزاح کننده وخوش حالت است .

۲۷۳ : اَلْمُنافِقُ قَطِبٌ وَقَضِبٌ

منافق ترشروی وخشمناك است .

۲۷۴ : اَلنَّدَمُ تَوبَةٌ

پشیمانی توبه است .

۲۷۵ : اَلْمُؤْمِنُ حَرامٌ كُلُّهُ عِرْضُهُ وَمالُهُ وَدَمُهُ

مؤمن تمام‌او حرام است عرض ودارائی وخون‌او .

۲۷۶ : اَلْايمانُ عَقْدٌ بِالْقَلْبِ وَقَوْلٌ بِاللِّسانِ وَعَمَلٌ بِالْاَرْكانِ

ایمان پیمانی است بدل و گفتن است بزبان و رفتار است بارکان بدن .

۲۷۷ : اَلسُّنَّةُ سُنَّتانِ سُنَّةٌ فِي فَرِيضَةٍ اَلْاَخْذُ بَعْدي بِها هُدًى وَ تَرْكُها ضَلالَةٌ وَ سُنَّةٌ فِي غَيْرِ فَرِيضَةٍ اَلْاَخْذُ بِها فَضِيلَةٌ

دستور دو دستور است دستوری است لازم که گرفتن آن راهنماست بعدازمن و ترک آن گمراهی است و دستوری است غیر واجب گرفتن آن‌دارای برتری است .

۲۷۸ : اَلا اِنَّ شَرَّ اُمَّتِي اَلَّذِينَ يُكْرَمُونَ مَخافَةَ شَرِّهِمْ

آگاه باشید که بدترین امت من کسانی هستند که‌ازترس‌شان مورد احترام میشوند .

۲۷۹ : اَلا وَمَنْ اَكْرَمَهُ النّاسُ اِتِّقاءَ شَرِّهِ فَلَيْسَ مِنِّي

آگاه باشید کسی که احترامش کنند مردم ازترس بدی او پس ازمن نیست .

۲۸۰ : اَلا اِنَّهُ سَيَكُونُ بَعدِی اَقوامٌ لايَستَقيمُ لَهُمُ المُلكُ اِلّابِالقَتلِ وَالتَّجَبُّرِ ولايَستَقيمُ لَهُمُ الغِنا اِلّابِالبُخلِ وَلا تَستَقيمُ لَهُمُ المَحَبَّةُ فِی النّاسِ اِلّابِاتّباعِ الهَوٰی وَ اليُسرِ فِی الدّينِ اَلافَمَن اَدرَكَ ذٰلِكَ فَصَبَرَ عَلی الفَقرِ وَهُوَ يَقدِرُ عَلَی الغِنٰی وَصَبَرَ عَلَی الذُّلِّ وَهُوَ يَقدِرُ عَلَی العِزِّ وَصَبَرَعَلَی البَغضاءِ فِی النّاسِ وَهُوَ يَقدِرُعَلی المَحَبَّةِ لايُرِيدُ بِذٰلِكَ اِلّاوَجهَ اللّٰهِ وَالدّارَ الآخِرَةِ اَعطاُاللّٰهُ ثَوابَ خَمسِينَ صِدِّيقاً

آگاه باشید که البته خواهد آمد بعد من جمعیتهائی که سلطنت برای آنها راست نیاید مگر بکشتار کردن و تکبر فروختن و ثروت برای آنها فراهم نشود مگر به بخل و دوستی در میان مردم پیدا نکنند مگر به پیروی هوای نفس و آسان شمردن دین آگاه باشید پس کسیکه دریابد آن زمان را پس شکیبائی نماید بر فقر بااینکه میتواند ثروت فراهم کند و صبر کند برخواری با اینکه بتواند خودرا عزیز نماید وصبر کند بردشمنی میان مردم بااینکه بتواند جلب محبت کند وقصد او ازتمام اینها توجه بخدا وخانه آخرت باشد خداوند باو بدهد مزدپنجاه راستگو .

۲۸۱ : اَلنّاسُ مُسَلَّطُونَ عَلی اَمْوالِهِمْ

مردم بدارائی خودشان تسلط دارند .

۲۸۲ : اَلْمُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ

مسلمین بشرط خود وفا دارند .

۲۸۳ : اَلْمُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ

کسی که احتکار کند ازخدا دور وملعون است (یعنی غذائی که مورد احتیاج است تاچهل روز حبس کند تا گران شود).

۲۸٤ : اَلْعِبادَةُ سَبْعُونَ جُزْءاً اَفْضَلُها جُزْءاً طَلَبُ الْحَلالِ

بندگی هفتاد جزء است بهترین اجزاءآن طلب حلال است.

۲۸٥ : اَلْعِبادَةُ مَعَ اَكْلِ الحَرامِ كَالْبَناءِ عَلَى الرَّمْلِ

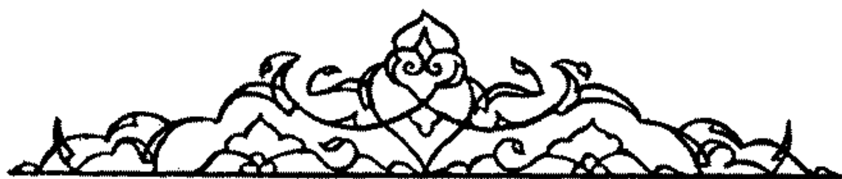
بندگی باخوراك حرام مانند ساختمانی است بر ریگزار یاشن زار .

۲۸٦ : اَلْمُؤْمِنُ حُلْوٌ يُحِبُّ الْحَلاوَةَ

مؤمن شیرین است وشیرینی‌را دوست دارد .

۲۸۷ : اَللّٰهُمَّ بارِكْ لِقَوْمٍ جُلُّ آنِيَتِهِمُ الْخَزَفُ

خدایا برکت ده مردمانی‌را که عمدهٔ ظرفهای آنها سوفال است .

٢٨٨ : اَلاِرتِيابُ مِنَ الكُفرِ

شك دردل راه دادن از کفر است .

٢٨٩ : اَلتَّباعُدُ مِنْ عَمَلِ الجاهِلِيَّةِ

دوری ازیکدیگر ازرفتار جاهلیت است .

٢٩٠ : اَلغُلُوْلُ مِن جَمرِ جَهَنَّمَ

تشنگی ازآتش دوزخ است .

٢٩١ : اَلسُّكرُ جَمْرُ النّارِ

مستی آتش افروخته است .

٢٩٢ : اَلْخَمرُ جُمّاعُ الاِثمِ

شراب فراهم آورنده گناه است .

٢٩٣ : اَلنِّساءُ حَبائِلُ اِبليس

زنها ریسمانهای شیطانند .

٢٩٤ : اَلشَّبابُ شُعبَةٌ مِنَ الجُنونِ

جوانی شعبهٔ ازجنون است .

٢٩٥ : اَلشَّقِیُّ شَقِیٌّ فِی بَطنِ اُمِّهِ وَ السَّعِیدُ سَعِیدُ فِی بَطنِ اُمِّهِ

بدبخت و خوشبخت در شکم مادر استعداد بدبختی و خوشبختی‌را دارند .

۲۹٦ : اَلْبَرَكَةُ عَشَرَةُ اَجْزاءٍ تِسْعَةُ اَعْشارِها فِي التِّجارَةِ

بركة ده‌جزء است نه قسم آن در تجارت است .

۲۹۷ : التّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاذَنْبَ لَهُ

هر کس از گناه توبه کند مانند کسی است که گناهی ندارد .

۲۹۸ : اَلاَناةُ مِنَ اللهِ وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيطانِ

ملایمت ازخداوعجله ازشیطان است .

مکن‌درمهمی که داری شتاب — ز راه تأنی عنان بر متاب

که اندر تأنی زیان کس‌ندید — زتعجیل بسیار خجلت کشید

۲۹۹ : اَلاَمَلُ رَحْمَةٌ لِاُمَّتِي وَ لَوْلاَ الاَمَلُ ما رَضَعَتْ والِدَةٌ وَلَدَها وَلاغَرَسَ غارِسٌ شَجَراً

آرزو رحمة است برای امت من واگر نبود آرزوی مادر بچه خودرا شیر نمیداد و کسی درختی‌نمینشانید .

۳۰۰ : اَلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النّاسُ مِنْ يَدِهِ وَلِسانِهِ

مسلمان کسی‌است که مردم ازدست وزبان اودر آزار نباشند.

۳۰۱ : اَلْمُؤْمِنُ مَنْ آمَنَهُ النّاسُ عَلٰی اَنْفُسِهِمْ وَاَمْوالِهِمْ

مؤمن کسی‌است که‌مردم ازاو امان داشته باشندبرجانها و دارائی خودشان .

۳۰۲ : اَلْمُؤْمِنُ غِرٌّ كَرِيمٌ وَالفاجِرُ خَبٌّ لَئِيمٌ

مؤمن ساده و بزرگوار است و نابکار حیله باز و پست میباشد .

۳۰۳ : اَلْمُؤْمِنُ يَسِيرُ الْمَئُونَةِ

مؤمن کم‌خرج است .

۳۰٤ : اَلْمُؤْمِنُ كَيِّسٌ فَطِنٌ حَذِرٌ

مؤمن زیرك تند فهم وباحذر است .

۳۰٥ : اَلْمُؤْمِنُ مِرآةٌ لِأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ يَنْصَحُهُ إذا غابَ عَنْهُ وَيُمِيطُ عَنْهُ ما يَكْرَهُ إذا شَهِدَ يُوَسِّعُ لَهُ فِي الْمَجْلِسِ

مؤمن آینه برادر مؤمن است پند گوید اورا هرگاه پنهان شود از او و برطرف کند از اوآنچه میل ندارد هرگاه حاضر باشد و گشایشی در مجلس دهد برای خاطر او .

۳۰٦ : اَلأَمانَةُ تَجْلِبُ الْغِناءَ وَالْخِيانَةُ تَجْلِبُ الْفَقْرَ

امانت میکشاند ثروت‌را وخیانت میکشاند فقررا .

۳۰۷ : اَلاأُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ النّاسِ مَنْ اَبْغَضَ النّاسَ و اَبْغَضَهُ النّاسُ

آیا خبر ندهم شمارا بیدترین مردم کسیکه دشمن دارد مردمرا ودشمن دارنه مردم اورا .

٣٠٨ : اَلْبَوْلُ قائِماً مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ مِنَ الْجفا

ایستاده بول کردن بدون جهت ازستم است .

٣٠٩ : اَلاِسْتِنْجاءُ بِالْيَمِيْنِ مِنَ الْجَفا

استنجا کردن با دست راست از ستم است .

٣١٠ : اَللّهُمَّ اهْدِ قَوْمِيْ فَاِنَّهُمْ لايَعْلَمُوْنَ

خدایا راهنمائی کن قوم مرا که‌البته ایشان‌نادانند .

٣١١ : اَللّهُمَّ جَنِّبْنِي مُنْكَراتِ الاَخْلاقِ

خدایا دور بدار مرا ازاخلاق ناپسند .

٣١٢ : اَللّهُمَّ حَسِّنْ خَلْقِي وَخُلُقِي

خدایا نیکودار صورت وسیرت مرا .

٣١٣ : اَلاَخْلاقُ مِنَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ فَاِذااَحَبَّ عَبْداًمَنَحَهُ خُلقاً حَسَناً

خویها ازجانب خداوند بزرك است پس‌هر گاه خدا دوست بدارد بنده‌را عطا کند اورا خوی نیکو .

٣١٤ : اَلْمُؤْمِنِينَ اِخْوَةٌ تَتَكافُو دِمائُهُمْ وَ هُمْ يَدٌعَلى مَنْ سِواهُمْ يَسْعى بِذِمَّتِهِمْ اَدْناهُمْ

مؤمنین برادرند خون ایشان مانند یکدگر است و ایشان یکدستند بر علیه دیگران پست‌تر ایشان باید حفظ کند ذمه ایشان‌را .

۳۱۵ : اَلاَرواحُ جُنودٌ مُجَنَّدَةٌ ماتَعارَفَ مِنها ائتَلَفَ وَ ما تَناکَرَمِنها اِختَلَفَ

جانها لشگرهای مرتبند آنها که بایکدگر آشنایند الفت دارند و آنها که آشنا نیستند دراختلافند .

۳۱٦ : اَلمُتَزَوِّجُ النّائِمُ اَفضَلُ عِندَ اللّهِ مِنَ الصّائِمِ القائِمِ العَزَبِ

کسی که تزویج کرده خوابش بهتر است نزد خدا ازعزبی که روزها روزه بگیرد وشبها درقیام باشد .

۳۱۷ : اَلزِیارَةُ تُنبِتُ المَوَدَّةَ

زیارت میرویاند دوستی‌را .

۳۱۸ : اَلنّارُ لِمَن رَکِبَ مُحَرَّماً وَالجَنَّةُ لِمَن تَرَکَ الحَلالَ

آتش برای کسی‌استکه حرامی را مرتکب شود و بهشت برای کسی‌است که واگذاردحلال‌را .

۳۱۹ : اَلا رُبَّ مُکرِمٍ لِنَفسِهِ وَهُوَ لَها مُهِینٌ

آگاه باشید چه بسیارند کسانی که نفس خود را اکرام میکنند وحال آنکه درواقع نفس خودرا پست نموده .

۳۲۰ : اَلدُّنیا سِجْنُ الْمُؤمِنِ وَجَنَّةُ الْکافِرِ

دنیا زندان مؤمن است وبهشت کافر .

۳۲۱ : اَلْقِ اَخاكَ بِوَجْهٍ مُنْبَسِطٍ وَلاتَضْجَرْ فَیَمْنَعُكَ الضَّجَرُ حَظَّكَ مِنَ الْاٰخِرَةِ وَالدُّنیا

ملاقات کن برادرت‌را با روی باز و زحمت و اضطراب را بخود راه مده که از بهرهٔ دنیا و آخرت تورا باز میدارد .

۳۲۲ : اَلا اَدُلُّکُمْ عَلی خَیرِ اَخْلاقِ الدُّنْیا وَ الْاٰخِرَةِ تَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ وَ تُعْطِی مَنْ حَرَمَكَ وَتَعْفُوْ عَمَّنْ ظَلَمَكَ

آیا راهنمائی نکنم شما را ببهترین خوهای دنیا و آخرت پیوند کردن با کسی که ازتو بریده است و بخشودن بکسی که تورا محروم داشته و گذشتن ازکسیکه تو ستم کرده است .

۳۲۳ : ألمنافق یملك عینه یبکی کما یشاء

منافق مسلط برچشمانش میباشدهرطورکه خواهدمیگرید.

۳۲۴ : اَلْجَمالُ فِی اللِّسانِ

زیبائی انسان درزبان است .

۳۲۵ : اَلدُّنیا دُوَلٌ فماکانَ لکَ اتاکَ علی ضَعفِکَ

دنیا دولتهائی است پس هرچه برای توباشد آید تو را با ناتوانی تو .

۳۲۶ : اَلْمُحْسِنُ الْمَذْمُومُ مَرْحُومٌ

نیکوکاری که بدگو دارد مورد رحمة است .

۳۲۷ : اَلتَّوَدُّدُ نِصفُ الدِّینِ

دوستی نمودن نیمه دین است .

۳۲۸ : اَلدُّنْیا دارُ مِحْنَةٍ

دنیا خانهٔ زحمت است .

۳۲۹ : اَلدُّنْیا ساعَةٌ فَاجْعَلُوها طاعَةً

دنیا ساعتی است پس در فرمانبرداری صرف کن .

۳۳۰ : اَلاُمورُ بتمامِها وَ الاَعْمالُ بِخَواتِیمِها

هرکاری بسر انجام آن است وهر رفتاری بآخر آن است .

۳۳۱ : اَلمَرْاَةُ کَالضِّلعِ العَوجاءِ اِنْ تَرَکتَهُ اِنتَفَعتَ بِهِ وَاِنْ اَقَمتَهُ کَسَّرتَهُ

زن مانند دنده کج است اگر باز گذاری سود بری واگر راست نمائی بشکنی .

٣٣٢ : اَلفِرارُ فِي وَقتِهِ ظَفَرٌ

فرار درهنگام خود پیروزی است .

٣٣٣ : اَلمَقدُورُ كائِنٌ

آنچه مقدر شده خواهد آمد .

٣٣٤ : اَلفُرَصُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحابِ

فرصتها میگذرد مانند گذشتن ابرها .

٣٣٥ : اَلظَّفَرُ بِالحَزمِ وَالحَزمُ بِإجالَةِ الرَّأيِ وَالرَّأيُ بِتَحصِينِ الأسرارِ

پیروزي باندیشه است واندیشه بجولان دادن عقیده است و عقیده بحفظ کردن اسرار است .

٣٣٦ : اَلحاسِدُ مُغتاظٌ عَلىٰ مَن لاذَنبَ لَهُ

بدخواه خشمناك است بر کسی که گناهی ندارد .

٣٣٧ : اَلكَعبَةُ تُزارُ وَلاتَزُورُ

خانه کعبه زیارت میشود وزیارت نمیکند .

٣٣٨ : اَلسُّكُوتُ عِندَ الضَّرُورَةِ بِدعَةٌ

سکوت کردن هنگام احتیاج بدعة است .

۳۳۹ اِسْمَحْ يُسْمَحْ لَكَ

با دیگران مسامحه کن تا باتو مسامحه شود

۳۴۰ : اَلْعَدْلُ جُنَّةٌ واقِيَةٌ وَجَنَّةٌ باقِيَةٌ

داد سپری است حفظ کننده وبهشتی است پاینده .

۳۴۱ : اَلْجاهُ اَحَدُالرِّفْدَيْنِ

مقام یکی از دوثروت است .

۳۴۲ : اَلْاُمُورُ مَرْهُوْنَةٌ بِاَوْقاتِها

کارها گرو وقت آنها است .

۳۴۳ : اَلْهَدِيَّةُ تَذْهَبُ بِالسَّخِيمَةِ

هدیه میبرد کینه را .

۳۴۴ : اَلْهَدِيَّةُ تُورِثُ الْمَوَدَّةَ وَ تُجَدِّدُ الْاُخُوَّةَ وَ تَذْهَبُ بِالضَّغِينَةِ

هدیه دوستی را میپروراند وتجدید میکندبرادری را ومیبرد کینه را .

۳۴۵ : اَلْهَدِيَّةُ تَفْتَحُ الْبابَ الْمُصْمَتَ

هدیه باز میکند در بسته شده را .

۳۴۶ : اَلْمَرْءُ مَخْبُوٌّ تَحْتَ لِسانِهِ

مرد زیر زبانش پنهان است .

۳۴۷ . اَلهدایا رِزقُ اللّٰهِ

هدیه ها روزی خداوند است .

۳۴۸ : اَلدُّنیا دارُ بَلیَّةٍ

دنیا خانه گرفتاری است .

۳۴۹ : اَلعِلمُ وَدیعَةُ اللّٰهِ فِی اَرضِهِ وَ العُلَماءُ اُمَناؤُهُ عَلَیهِ فَمَن عَمِلَ بِعِلمِهِ اَدّیٰ اَمانَتَهُ وَمَن لَم یَعمَل بِعِلمِهِ کُتِبَ فی دیوانِ اللّٰهِ مِنَ الخائِنینَ

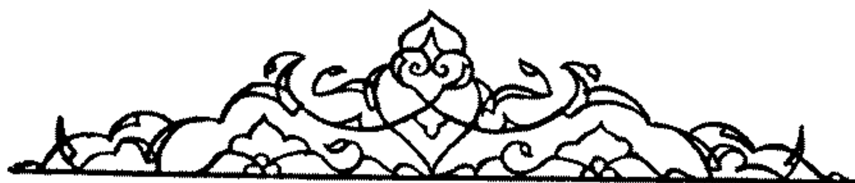
دانش امانت خدا است در زمین او و دانشمندان امانت دارانند پس کسیکه عمل کند بعلم خود امانت را ادا نموده وهر کس بدانش خود رفتار نکند در دفتر خداوندی از خیانتکاران نوشته خواهد شد .

۳۵۰ : اَلرّاحِمونَ یَرحَمُهُمُ الرَّحمٰنُ یَومَ القِیٰمَةِ

رحم کنندگان مورد رحمت خداوند رحمن خواهند بود روز رستاخیز .

۳۵۱ : اَلصِّحَّةُ وَالفِراغُ نِعمَتانِ مَکفُورَتانِ

تندرستی وفراغت دو نعمت کفران شدهٔ مجهولند .

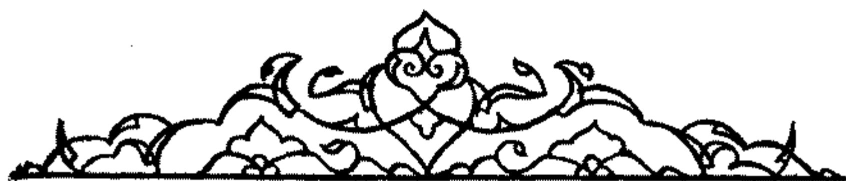

۳۵۲ : اَلْمُؤْمِنُ بَیْنَ مَخافَتَیْنِ بَیْنَ اَجَلٍ قَدْ مَضٰی لایَدْرِی مَااللّٰهُ صانِعٌ فِیْهِ وَبَیْنَ اَجَلٍ قَدْ بَقِیَ لایَدْرِی مَااللّٰهُ قاضٍ فِیْهِ

مؤمن بین دو ترس میباشد از جهتی ترس از گذشته دارد نمیداند خداوند چه کرده است وازجهتی ترس از آینده دارد نمی‌داند خداوند چه خواهد کرد در آینده .

۳۵۳ : اَلْکَبائِرُ تِسْعٌ اَعْظَمُهُنَّ اَلاِشْراكُ بِاللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ قَتْلُ النَّفْسِ الْمُؤْمِنَةِ وَاَکْلُ الرِّبوا وَاَکْلُ مالِ الْیَتیمِ وَقَذْفُ الْمُحْصِنَةِ وَ الفِرارُ عَنِ الزَّحْفِ وَ عُقُوقُ الْوالِدَیْنِ وَ اسْتِحْلالُ الْبَیْتِ الْحَرامِ وَ السِّحْرُ فَمَنْ لَقِیَ اللّٰهَ وَهُوَ بَرِیْءٌ مِنْهُنَّ کانَ مَعِی

گناهان بزرك نه عدد است بزرگتر آنها شرك بخداوند جلیل و کشتن شخص با ایمان وربا خواری وخوردن مال یتیم وتهمت زنا بزن شوهردار و فراز از میدان جنك و عاق والدین و حلال شمردن بیت الحرام و سحر نمودن پس هر کس ملاقات نماید خدا را و از این گناهان پاك باشد وبیزار،حشر او با من است .

۳۵٤ : اَلْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ قَرِينِ السُّوءِ
تنهائی بهتر است از همنشین بد .

۳۵۵ : اَلْغَضَبُ يُفْسِدُ الْإِيمانَ
خشم فاسد میکند ایمان را .

۳۵٦ : اَلْاَشْياءُ ثَلٰثَةٌ اَمْرٌ اِسْتَبانَ رُشْدُهُ فَاتَّبِعُوهُ وَاَمْرٌ اِسْتَبانَ غَيُّهُ فَاجْتَنِبُوهُ وَاَمْرٌ اُخْتُلِفَ عَلَيْكُمْ فَرُدُّوهُ اِلَى اللّٰهِ
چیزها بر سه قسم است یك چیز است که روشن است راه آن پس پیروی کنید و چیزی است پیدا است گمراهی آن پس دوری کنید و چیزیست که اختلافی است و برشما روشن نیست پس واگذار کنید بخداوند اورا .

۳۵۷ : اَلْبَغْيُ يُوجِبُ النَّدَمَ
ستم پشیمانی است .

۳۵۸ : اَلاٰوَمَنْ سَمِعَ فاحِشَةً فَاَفْشاها كَمَنْ كانَ اَتاها
آگاه باشید کسی که شنید کار زشتی را پس فاش کرد آنرا همچون کسی استکه بجاآورده باشد آنرا .

۳۵۹ : اَلْبَلاءُ مُوَكَّلٌ بِالنُّطْقِ
مصیبت به بیان واگذار شده است .

۳٦۰ : اَلْبِرُّ حُسْنُ الْخُلقِ

نیکوئی خوشخولی است .

۳٦۱ : اَلْبَرَكَةُ فِی وَسَطِ الطَّعامِ فَكُلُوا مِن حافّاتِهِ وَ لاتَأْكُلُوا مِنْ وَسَطِهِ

برکت در میان طعام است پس بخورید از اطراف آن نه از میان آن .

۳٦۲ : اَلاَیْدِی ثَلٰثَةٌ مُنْفِقَةٌ وَسائِلَةٌ وَمُمْسِكَةٌ فَخَیْرُ الاَیْدِی اَلْمُنْفِقَةُ

دستها سه گونه است دست دهنده ودست خواهنده و دست ممسك وبهترین دستها دست دهنده است .

۳٦۳ : اَلتّاجِرُ الْجَبانُ مَحْرُومٌ

بازرگان ترسو محروم باشد .

۳٦٥ : اَلتّاجِرُ یَنْتَظِرُ الرِّزْقَ وَالْمُحْتَكِرُ یَنْتَظِرُ اللَّعْنَةَ

بازرگان دیده براه روزی دارد ومحتکردیده براه لعنت

۳٦٥ : اَلتَّحَدُّثُ بِالنِّعَمِ شُكْرٌ

گفتگوی نعمتها سپاس نعمتها است .

۳٦٦ : اَلتَّدْبِیْرُ نِصْفُ الْعَیْشِ

نظر بپایان کار انداختن نیمهٔ زندگی است .

۳٦۷ : اَلتُّرابُ رَبیعُ الصِّبیانِ

خاك بهار کودکان است .

۳٦۸ : اَلْجُمُعَةُ حَجُّ الْمَساکینِ

جمعه حج بینوایان است *مقصود نماز جمعه میباشد*

۳٦۹ : اَلْجَنَّةُ دارُ الْاَسْخِیاءِ

بهشت خانهٔ سخاوتمندان است .

۳۷۰ : اَلْجَنَّةُ مِائَةُ دَرَجَةٍ تِسْعَةٌ وَ تِسْعُونَ لِاَهْلِ الْعَقْلِ وَ واحِدَةٌ لِسائِرِ النّاسِ

بهشت صد درجه باشد نود و نه درجه برای خردمندان و یك درجه برای سایر مردم است .

۳۷۱ : اَلْحَقُّ ثَقیلٌ مُرٌّ وَالْباطِلُ خَفیفٌ حُلْوٌ

حق سنگین وتلخ است وباطل سبك وشیرین است .

۳۷۲ : اَلْحُمّٰی تَحُطُّ الْخَطایا کَما تَحُطُّ مِنَ الشَّجَرَةِ الْوَرَقُ

تب میریزد خطاها را چنانکه میریزد ازدرخت برك آن .

۳۷۳ : اَلْحَیاءُ وَالْایمانُ فی قَرْنٍ واحِدٍ فَاِذا سُلِبَ اَحَدُهُما اِتَّبَعَهُ الْآخَرُ

شرم وایمان دریکردیف میباشند پس هرگاه یکی ازمیان برود آن دیگر بدنبال خواهد رفت .

۳۷٤ : اَلْحَیاءُ خَیْرٌ کُلُّهُ

شرم هرمقدار باشد خوبست .

۳۷۵ : اَلْخَلْقُ کُلُّهُمْ عِیالُ اللّٰهِ فَاَحَبُّهُمْ اِلَی اللّٰهِ اَنْفَعُهُمْ لِعِیالِهِ

آفریدگان همه روزی خواران خدایند ودوست ترین ایشان نزد خدا کسی است که بروزی خواران او نفع رساند .

۳۷٦ : اَلْخَیْرُ کَثِیْرٌ مَنْ یَعْمَلُ بِهِ قَلِیْلٌ

خوبی بسیار است کسی که انجام دهد کم است .

۳۷۷ : اَلْجَنَّةُ تَحْتَ ظِلالِ السُّیُوْفِ

بهشت زیر سایه شمشیرها است .

۳۷۸ : اَلدُّنیا نِعْمَ مَطِیَّةُ الْمُؤْمِنِ

دنیا خوب شتر راهواریست مؤمن‌را .

۳۷۹ : اَلدُّنْیا مَتاعٌ وَخَیْرُ مَتاعِها اَلْمَرْئَةُ الصّالِحَةُ

دنیا برخورداریست وبهترین متاع آن زن شایسته است .

۳۸۰ : اَلدُّنْیا مَلْعُونَةٌ وَمَلْعُوْنٌ ما فِیها اِلّاعالِماً اَوْمُتَعَلِّماً اَوذاکِراً لِلّٰهِ تَعالٰی

دنیا ملعون ودور از رحمت خدا است وهرچه درآنست دور از رحمت خدا است مگردانشمند یا دانشجو یاآنکس که بیاد خدا باشد .

۳۸۱ : اَلسَّخِيُّ الْجَهُولُ اَحَبُّ اِلَى اللهِ مِنَ الْعابِدِ الْبَخِيلِ
سخاوتمند نادان دوست‌تر است نزد خدا از عابد بخیل .

۳۸۲ : اَلسَّعادَةُ كُلُّ السَّعادَةِ طُولُ الْعُمْرِ فِي طاعَةِ اللهِ
نیك بختی تمام آن درازی عمر است درفرمانبرداری خدا .

۳۸۳ : اَلسُّقْمُ يَمْحُو الذُّنُوبَ
بیماری برطرف میکند گناهانرا .

۳۸٤ : اَلسُّكُوتُ ذَهَبٌ وَالْكَلامُ فِضَّةٌ
سکوت طلا است وسخن گفتن نقره است .

۳۸٥ : اَلسَّلامُ قَبْلَ الْكَلامِ
سلام کردن پیش از سخن گفتن است .

۳۸٦ : اَلسَّلامُ تَحِيَّةٌ لِمِلَّتِنا وَاَمانٌ لِذِمَّتِنا
سلام کردن تحیة است برای ملت‌ما وامان است برای ذمه‌ما .

۳۸۷ : اَلسِّواكُ يَزِيدُ الرَّجُلَ فَصاحَةً
مسواك کردن فصاحة مردرا زیاد میکند .

۳۸۸ : اَلشَّدِيدُ مَنْ غَلَبَ نَفْسَهُ
پهلوان کسی است که برهوای نفس خویش پیروز آید .

۳۸۹ : اَلشَّعرُ الحَسَنُ مِن کِسْوَةِ اللهِ فَاَکْرِمُوهُ
موی نیك از پوشش الهی است پس گرامی بدارید آنرا .

۳۹۰ : اَلشَّیخُ شابٌّ عَلیٰ حُبِّ اَنیسٍ وَ طُولِ حَیوةٍ وَ کَثرَةِ مالٍ
پیر جوان است روی دوستی انیس و درازی زندگی و بسیاری دارائی .

۳۹۱ : اَلصُّبحَةُ تَمنَعُ الرِّزقَ
خواب صبح مانع روزی است .

۳۹۲ : اَلصَّبرُ کَنزٌ مِن کُنُوزِ الجَنَّةِ
شکیبائی گنجی است از گنجهای بهشت .

۳۹۳ : اَلصَّدَقَةُ تُطفِئُ الخَطِیئَةَ کَما یُطفِئُ الماءُ النّارَ
صدقه خواموش میکند گناه را چنانچه خواموش می کند آب آتش را .

۳۹۴ : اَلصَّدَقَةُ عَلَی القَرابَةِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ
صدقه بر خویشان صدقه است با صله .

۳۹۵ : اَلصَّدَقَةُ تَدفَعُ مَیتَةَ السُّوءِ
صدقه جلو گیری میکند مردن بدرا

۳۹۶ : اَلصِّدقُ طُمَأنِینَةٌ وَالکِذبُ رِیبَةٌ

راستی آرامش است ودروغ بیقراری است .

۳۹۷ : اَلصَّوْمُ فِی الشِّتاءِ اَلغَنِیمَةُ المُبارَکَةُ

روزه زمستان بهره بابرکتی است .

۳۹۸ : اَلضَّیفُ یَأتِی القَوْمَ بِرِزقِهِ فَإذَا ارْتَحَلَ اِرْتَحَلَ بِجَمِیعِ ذُنُوبِهِم

میهمان وارد میشود بقومی با رزق خویش پس گاهی که کوچ کند کوچ نماید با تمام گناهان ایشان .

۳۹۹ : اَلمَعرُوفُ بِقَدرِ المَعرِفَةِ

آنچه خیر است باندازه شناسائی است .

۴۰۰ : اَلدّالُّ عَلَی الخَیرِ کَفاعِلِهِ

دلالت کننده بر خوبی همچون بجای آورندهٔ آنست.

۴۰۱ : اَلَّذِی اَنزَلَ الدّاءَ اَنزَلَ الشِّفاءَ

آنکه فرو فرستاده درد را فروفرستاده شفارا .

۴۰۲ : اَلذَّنبُ لایُنسیٰ وَالبِرُّ لایَبلیٰ وَکُن کَیفَ شِئتَ فَکَما تَدِینُ تُدانُ

گناه فراموش شدنی نیست و نیکی کهنه شدنی نباشد و هرچه خواهی باشی چنانکه جزا میدهی جزا داده خواهی شد .

۴۰۳ : اَلرِّجالُ اَرْبَعَةٌ سَخِیٌّ وَکَرِیْمٌ وَبَخِیلٌ وَلَئِیمٌ فَالسَّخِیُّ الَّذِیْ یَأکُلُ وَیُعْطِی وَالْکَرِیْمُ الَّذِیْ لایَأکُلُ وَیُعْطِی وَ الْبَخِیْلُ الَّذِیْ یَأکُلُ وَ لایُعْطِیْ وَ اللَّئِیْمُ الَّذِی لایَأکُلُ وَلایُعْطِیْ

مردان برچهار قسم میباشند سخی و کریم و بخیل و لئیم پس سخی آنستکه میخورد ومیدهد و کریم آنستکه نمیخورد ولی میدهد و بخیل آنستکه میخوردو نمیدهد و لئیم آن است که نه میخورد و نه میدهد .

۴۰۴ : اَلرَّجُلُ الصّالِحُ یَأتِیْ بِخَبَرٍ صالِحٍ وَ الرَّجُلُ السُّوْءُ یَأتِیْ بِخَبَرٍ سُوْءٍ

مرد صالح خبر شایسته میآورد و مرد بد خبر بد میدهد .

۴۰۵ : اَلرِّزْقُ اَسْرَعُ اِلی مَنْ یُطْعِمُ الطَّعامَ مِنَ السِّکِّینِ فِی السَّنامِ

روزی شتابش بیشتر است بسوی کسیکه طعام میدهد از کارد بکوهان شتر .

۴۰۶ : اَلرَّضاعُ یُغَیِّرُ الطِّباعَ

شیر دیگرگون میکند طبیعتهارا .

۴۰۷ : اَلرِّزْقُ لايَجُرُّهُ حِرْصُ حَرِيصٍ وَ لايَصْرِفُهُ كِراهَةُ كارِهٍ

حرص شخص حریص روزی‌را نمیکشاند و کراهت شخص‌هم بر نمی گرداند .

۴۰۸ : اَلرِّزْقُ يَطْلُبُ الْعَبْدَ اَشَدَّ مِنْ اَجَلِهِ

روزی میجوید بنده‌را سختتر از جستن مرك اورا .

۴۰۹ : اَلزُّكامُ جُنْدٌ مِنْ جُنُودِ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ يَبْعَثُهُ عَلَى الدّاءِ فَيُزِيلُهُ

زكام لشكری است ازلشكرهای خدای عزوجل میانگیزاند آنرا بردرد پس میبرد اورا .

۴۱۰ : اَلزَّكوةُ قَنْطَرَةُ الْاِسْلامِ

زكوة پل اسلام است .

۴۱۱ : اَلزِّنا يُورِثُ الْفَقْرَ وَيَدَعُ الدِّيارَ بَلاقِعَ

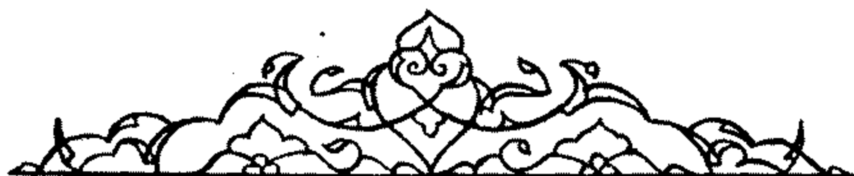
زنا باعث درویشی استوخانهارا خرابه میکنند .

۴۱۲ : اَمَرَنِي رَبِّي بِالسَّخاءِ وَالْبِرِّ وَنَهانِي عَنِ الْبُخْلِ وَ الْجَفاءِ

فرمان داده مرا پروردگارم به سخا و نیكی و نهی نموده مرا ازبخل وستم .

۴۱۳ : اَمَرَنِي رَبِّي بِمُداراةِ النّاسِ كَما اَمَرَنِي بِاَداءِ الْفَرائِضِ

فرمان داده مرا پروردگارم بمدارا كردن بامردم همانطور كه امر كرد مرا بانجام واجبات .

۴۱۴ : اِنَّ مِنْ حَقِّ الوَلَدِ عَلٰی والِدِهِ اَنْ یُعلِمَهُ الْکِتابَةَ وَ اَنْ یُحْسِنَ اِسْمَهُ وَ اَنْ یُزَوِّجَهُ اِذ ابَلَغَ

از جمله حقوق فرزند بر پدر آنستکه او را نوشتن آموزد و نام خوب بر اوگذارد و وقت بلوغ ،او را زن بدهد .

۴۱۵ : اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الجَوادَ فِی حَقِّهِ

البته خدا دوست میدارد بخشش‌را درادا کردن حق‌او .

۴۱۶ : اِنَّ اللّٰهَ یُبْغِضُ الشَّیْخَ الزّانِ وَ الْغَنِیَّ الظَّلُومَ وَ الْفَقیرَ الْمُخْتالَ وَ السائِلَ الْمُلْحِفَ وَ یَحْبِطُ اَجْرَ-الْمُعْطِی الْمَنّانِ

محقق است که خدادشمن دارد پیرزناکار وثروتمند ستمکار ونیازمند متکبر و درخواست کنندهٔ با اصرارا و محو مینماید مزد دهندهٔ منت گذاررا .

۴۱۷ : اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ الْجَنَّةَ عَلی کُلِّ فاحِشٍ بَذِیٍّ قَلیلِ الْحَیاءِلایُبالِی ما قالَ وَ ما قِیلَ فِیهِ فَاِنَّهُ لَبَغِیٌّ اَوْ شِرْکُ شَیطانٍ

محققا خداوند حرام کرده بهشت را بر بدگوی زشت سخن بی‌حیائیکه باك ندارد آنچه گویدیا درحق‌او گفته شود پس البته‌اوزنازاده‌یا آنکه شیطان‌در نطفه‌او شرکت‌داشته‌است.

۴۱۸ : اَنْزِلُوا النّاسَ مَنازِلَهُمْ خَيْرَهُمْ وَشَرَّهُمْ

مردمرا درجایگاه خودشان فرود آرید خوبانشان و بدانشان‌را (هر کسی‌را بمقام وشان خود بشناسید).

۴۱۹ : اِنّ الصَّبْرَ يَأْتِي عَلىٰ قَدْرِ الْمُصيبَةِ

محققا شکیبائی باندازه مصیبت آید.

۴۲۰ اِنَّ هٰذِهِ الْقُلُوبَ اَوْعِيَةٌ فَخَيْرُها اَوْعاها

بتحقیق اینداها ظرفهائی است بهترین از همه جادارتر

۴۲۱ : اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ السَّهْلَ الطَّلِقَ

محققا خدا دوست داردآنکه نرم وآزاد باشد.

۴۲۲ : اِنَّ اللّٰهَ اِذا اَنْعَمَ عَلىٰ عَبْدِهِ اَحَبَّ اَنْ يَرىٰ عَلَيْهِ اَثَرَهُ

محققا هرگاه خداوند بر کسی نعمتی داد دوست دارد که اثر نعمت‌را براو ببیند.

۴۲۳ : اِنَّ اَشْقَى الاَشْقِياءِ مَنِ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ فَقْرُ الدُّنيا وَ عَذابُ الآخِرَةِ

محققا بدبختترین بدبختان کسی باشد که بر او گرد آید نداری دنیا وشکنجه آخرت.

٤٢٤ : إِنَّ اللّٰهَ عِنْدَ لِسانِ كُلِّ قائِلٍ

محققا خداوند نزد زبان هر گوينده باشد .

٤٢٥ : إِنَّ اللّٰهَ تَعالىٰ يُحِبُّ مِنْ عِبادِهِ الْغَيُورَ

خدا از بندگانش بنده غيوررا دوست دارد

٤٢٦ : إِنَّ اَحَبَّ الاَعْمالِ اِلَى اللّٰهِ اِدْخالُ السُّرُورِ عَلىٰ - الْمُؤْمِنِينَ اَوْ اِشْباعُ جُوعَتِهِ اَوْ تَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ اَوْ قَضاءُ دَيْنِهِ

محققا بهترين كار نزد خداوند خوشحال كردن مؤمنين يا سير كردن آنها ياغم ازدل آنها برداشتن يا قرض آنهارا ادا نمودن است .

٤٢٧ : إِنَّ هٰذَا الدِّينَ لَمَتِينٌ فَاَوْغِلْ فِيهِ بِرِفْقٍ وَ لا تُبَغِّضْ اِلَى نَفْسِكَ فَاِنَّ المنبت لا اَرْضاً قَطَعَ وَ لا ظَهْراً اَبْقىٰ فَاحْرُثْ حَرْثَ مَنْ يَظُنُّ اَنَّهُ لايَمُوتُ وَ اعْمَلْ عَمَلَ مَنْ يَخافُ اَنَّهُ يَمُوتُ غَداً

محققا اين دين دين محكمى است پس وارد شو در آن بملايمت و مدارا برخود سخت مگير و خشمناك مشو بر خود كه.محققا شخص تندرو نه زمينىرا طى كرده و نه كمرىرا باقى گذاشته پس بذر افشانى كن مانند كسى كه نه ميميرد و كار كن مانند كسى كه ميترسد فردا بميرد .

۴۲۸ : إِنَّ بائِعَ الضَّيعَةِ مَمحُوقٌ وَمُشتَرِيها مَرزُوقٌ

محققا فروشندهٔ آب وزمین ومتاع ازبین رفته وخریدار بروزی رسیده .

۴۲۹ : إِنَّ التَّزوِيجَ مِن سُنَنِ المُرسَلِينَ

محقق است که تزویج از دستور پیغمبرانست .

۴۳۰ : أَنتَ مَعَ مَن أَحبَبتَ وَلَکَ ما کَسَبتَ

تو با کسی خواهی بود که دوست داری و برای تو است آنچه کسب کرده‌ای .

۴۳۱ : أَنَا النَّذِيرُ وَ المَوتُ المُغِيرُ وَ السّاعَةُ المَوعِدُ .

من ترسانندهٔ ام ،ومرگ غارتگر وساعت قیامت وعده‌گاه است .

۴۳۲ : إِنَّ أَحسابَ أَهلِ الدُّنيا الَّذِينَ يَذهَبُونَ إِلَيهِ هٰذَا المالُ .

البته افتخار اهل دنیا که بطرف آن میروند همین مال است

۴۳۳ : إِنَّ العَبدَ لَيُذنِبُ الذَّنبَ فَيُنسِي بِهِ العِلمَ الَّذِي كانَ قَد عَلِمَهُ

محققا بنده گناهی میکند درنتیجه آن گناه فراموش میکند دانش خودرا .

۴۳۴ : إِنَّ العَبدَ لَيُذنِبُ فَيَمتَنِعُ بِهِ مِن قِيامِ اللَّيلِ

محقق است که بنده گناهی‌را مرتکب میشود پس محروم میشود از برپا داشتن شب بوسیله همان گناه .

۴۳۵ : إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُحْرَمُ بِهِ الرِّزْقَ وَقَدْكَانَ هَيِّنًالَهُ ثُمَّ تَلا إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَما بَلَوْنا أَصْحابَ الْجَنَّةِ

محقق است که بنده گناهی را مرتکب میشود که باو از روزی خود باز میماند و حال آنکه آسان بوده تحصیل آن روزی پس حضرت تلاوت فرمود آنجائیکه خدا میفرماید ما گرفتار کردیم ایشانرا چنانچه گرفتار کردیم صاحبان باغرا و بواسطه گناه باغ ایشان خشك شد .

۴۳۶ : إِنَّ اللّهَ غافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلّا مَنْ جَهَدَ مَهْراً أَوِاغْتَصَبَ أَجِيراً أَجْرَهُ أَوباعَ رَجُلًا حُرّاً

محققا خداوند هر گناهی‌را میآمرزد مگر از آنکس که انکار کند مهریرا یا حق اجیری‌را غصب کند یامرد آزادی‌را بفروشد .

۴۳۷ : إِنَّ عَلى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةً قِيلَ مَنْ يُطِيقُ ذٰلِكَ قالَ إِماطَتُكَ الْأَذىٰ عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ وَ إِرْشادُكَ الرَّجُلَ إِلَى الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ

لازم است برهر مسلمانی که درهر روزی صدقه دهد کسی عرض کرد که‌میتواند آنرا انجام‌دهدفرمود برطرف کردن خاك وخاشاك‌را ازراه صدقه است وراهنمائی مردم‌را براه صدقه است .

۴۳۸ : أَنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ آخِذٌ بِحُجْزَةِ رَبِّيْ

من روزرستاخيز خواهم گرفت دامن رحمة پروردگارخودرا

۴۳۹ : إِنْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ شِفَاءٌ فَفِيْ شُرْطَةِ الْحَجَّامِ أَوْ فِي شَرْبَةِ الْعَسَلِ

اگر درچیزی شفاباشد پس‌در شاخ حجامت یادر یك شربت عسل است .

۴۴۰ : إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْخَيِّرَ الْحَلِيْمَ الْمُتَعَفِّفَ

محققاخداوندوست‌میداردشخص‌خیرخواه بردبار باعفت‌را .

۴۴۱ : إِنَّ الْحَيَاءَ مِنَ الْإِيْمَانِ وَالْإِيْمَانُ فِي الْجَنَّةِ

محققا حیا ازایمان است وایمان دربهشت است .

۴۴۲ : إِنَّ الْفُحْشَ مِنَ الْبَذَاءِ وَالْبَذَاءُ فِي النَّارِ

محققا بدگوئی زشت است وزشتی درآتش است .

۴۴۳ :إِنتِظَارُ الْفَرَجِ مِنَ اللّٰهِ عِبَادَةٌ وَ مَنْ رَضِيَ بِالْقَلِيْلِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى مِنْهُ بِالْقَلِيْلِ مِنَ الْعَمَلِ.

انتظار گشایش ازجانب خداء عبادتست ،وهرکس بروزی کم راضی باشد خدایتعالی‌هم ازاوراضی خواهد شد بعبادت کم .

٤٤٤ : إِنَّ الْجُبْنَ وَ الْبُخْلَ وَ الْحِرْصَ غَرِيزَةٌ واحِدَةٌ يَجْمَعُها سُوءُالظَّنِّ

محقق است که ترس و بخل و حرص یك خوی است گرد آورده آنهارا بدگمانی بخداوند .

٤٤٥ : إِنَّ اللّهَ يُحاسِبُ كُلَّ خَلْقٍ اِلاّمَنْ اَشْرَكَ بِاللّهِ عَزَّوَجَلَّ فَإِنَّهُ لايُحاسَبُ وَيُؤْمَرُ بِهِ اِلَى النّارِ

محقق است که خداوند بحساب هریکی ازآفریدگان خود رسیدگی کند مگر آنکس که بخدای بزرك شرك آورده باشد پس محققا بحساب اورسیدگی نشود و فرمان شود اورا بآتش بکشند .

٤٤٦ : إِنَّ حُبَّ عَلِيٍّ قَدْ نَزَلَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ فَلا يُحِبُّهُ اِلاّمُؤْمِنٌ وَلايُبْغِضُهُ اِلاّ مُنافِقٌ

محقق استکه دوستی‌علی علیه‌السلام دردل اهل ایمان‌افتاده پس دوست ندارد اورا مگر مؤمن و دشمن نیست اورا مگر منافق.

٤٤٧ : إِنَّ الْغُزاةَ إِذا هَمُّوا بِالْغَزْوِ كَتَبَ اللّهُ لَهُمْ بَرائَةً مِنَ النّارِ

بدرستیکه جنگجویان هرگاه قصد جنك نمایند خداوند بنویسد برای ایشان‌آزادی از آتش‌را

۴۴۸ : إنْ صَحِبْتَ الْجاهِلَ عَناكَ وَ إنِ اعْتَزَلْتَهُ شَتَمَکَ وَ إنْ أعطاكَ مَنَّ عَلَيْکَ وَ إن أعْطَيْتَهُ كَفَرَكَ وَ إنْ أسْرَرْتَ إلَيْهِ خانَکَ وَإنْ أسَرَّ إلَيْکَ اِتَّهَمَكَ وَ إنِ اسْتَغْنى بَطَرَ وكانَ فَظّاً غَلِيظاً وَإنِ افْتَقَرَ جَحَدَ نِعْمَةَ اللهِ وَإن فَرِحَ أسْرَفَ وَطَغىٰ وَ إنْ حَزِنَ آيَسَ وَ إنْ ضَحِکَ فَهِقَ

اگر همراهی کنی نادانرا برنج درآورد تورا واگر ازاو بر کنار شوی بدگوید تورا واگر بدهد برتو چیزی را منت گذارد واگر بدهی کفران نماید و اگر سر خودرا نزد او گذاری خیانت کند واگرسری نزدتو گذارد تورا متهم سازد واگر بی نیاز شود زیاد روی کند وسخت قسی دل شود واگر نیازمند شود انکار نعمت خدا کند واگر خوشحال شود اسراف کند و اگر غمناك شود مایوس گردد واگر خنده کند دهن پر کند .

۴۴۹ : إنَّ لِلْحُسَيْنِ فِي بَواطِنِ الْمُؤمِنِيْنَ مَعرِفَةً مَكْتُومَةً

بدرستیکه در دلهای مؤمنین از برای حسین (علیه السلام) شناسائی پنهانی است.

۴۵۰ : أُنْصُرْ أخاکَ ظالِماً أَوْ مَظلوماً إِنْ یَکُ ظالِما فارْدُدْهُ عَنْ ظُلمِهِ وَ إِنْ یَکُ مَظْلُوماً فانْصُرْهُ .

برادرخودرا یاری کن، ظالم باشد و یا مظلوم، اگرظالم است اورا ازظلمش بازدار واگرمظلوم است یاریش کن.

۴۵۱ : اِنَّ اللّٰهَ اِذا اَرادَاَن یُعَظِّمَ صَغیراً عَظَّمَ وَ اِذا اَرادَ اَن یُصَغِّرَ عَظیما صَغَّرَ

البته خداهرگاه بخواهدکه بزرك کند کوچکی‌را بزرك نمایدوهرگاه بخواهد که کوچك کندبزرگیرا کوچك کند .

۴۵۲ : اِنَّ الْمُؤمِنَ اِذالَمْ یَکُن لَهُ حِرفَةٌ یَعیشُ بِدینِهِ

البته هرگاه مؤمن صنعتی وکاری نداشته باشد بدین خود زندگی کند .

۴۵۳ : اِنَّ الْاِیمانَ ماوَقَّرَتْهُ الْقُلُوبُ وَصَدَّقَتْهُ الاَعْمالُ

ایمان چیزی است که دردلها بزرك است و رفتار تصدیق کننده آنست .

۴۵۴ : اِنَّهُ لَیُغانُ عَلی قَلْبِی وَ اِنِّیَ لَاَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ بِالنَّهارِ سَبْعِینَ مَرَّةً

بدرستیکه کدورتی عارض میشود بردلمن ومن طلب آمرزش میکنم خدا را بروز هفتاد مرتبه .

٤٥٥ : اِنَّ سَبَّ الْمَيِّتِ يُوذِي الْحَيَّ وَلايَبْلُغُ

البته بدگفتن بمیت آزار کند زنده‌را وبمرده نرسد .

٤٥٦ : اِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلاثَةٌ آيَةٌ مُحْكَمَةٌ اَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ اَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ

همانا دانش سه باشد دلیل محکم یا واجب بدون کم و زیاد یاروش برپاشده .

٤٥٧ : اِنَّ اَوَّلَ خَلْقٍ خَلَقَ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ الْعَقْلُ فَقالَ لَهُ اَقْبِلْ فَاَقْبَلَ ثُمَّ قالَ لَهُ اَدْبِرْ فَاَدْبَرَ وَقالَ وَ عِزَّتِي وَ جَلالِي ما خَلَقْتُ خَلْقًا اَحَبَّ اِلَيَّ مِنْكَ بِكَ اٰخُذُ وَبِكَ اُعْطِيَ وَبِكَ اُثِيبُ وَبِكَ اُعاقِبُ

بدرستیکه اول چیزی که خدا آفریده خرد است پس گفت بیا آمد پس ازآن فرمود برگرد پس برگشت و فرمود بعزت وجلالم قسم که نیافریدم‌چیزی‌رامحبوبتر بسوی‌من از تو بواسطه تو مؤاخذه کنم و بواسطه تو عطا دهم و بواسطه‌تو مزددهم و بواسطه‌تو عقاب نمایم .

٤٥٨ : اَنِينُ الْمُؤْمِنِ تَسْبِيحٌ وَصِياحُهُ تَهْلِيلٌ وَ نَوْمُهُ عَلَى الْفِراشِ عِبادَةٌ

ناله مؤمن تسبیح وصدای او تهلیل و خواب‌او برجای خود بندگی است .

٤٥٩ : إِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ اَحَبَّ الْكِذْبَ فِي الصَّلاحِ وَ اَبْغَضَ الصِّدْقَ فِي الفَسادِ

بدرستیکه خدای عزوجل دوست دارد دروغرا در سازش و دشمن دارد راسترا درفساد .

٤٦٠ : اِنَّما اَتَخَوَّفُ عَلىٰ اُمَّتِي مِنْ بَعْدِي ثَلٰثَ خِلالٍ اَنْ يَتَأَوَّلُوا الْقُرْآنَ عَلىٰ غَيْرِ تَأوِيلِهِ اَوْيَتَّبِعُوا زَلَّةَ الْعالِمِ اَوْيَظْهَرَ فِيهِمُ الْمالُ حَتّىٰ يَطْغَوْا وَيَبْطَرُوا

همانا میترسم براستم ازبعد من از سهچیز تاویل کردن قرآن را برغیر آنچه تاویل اوست یا پیروی لغزش دانشمند کنند یاآنکه دارا شوند تااینکه طغیان وسر کشی نمایند .

٤٦١ : اِنَّ لِلْمُسْلِمِ عَلىٰ اَخِيهِ الْمُسْلِمِ مِنَ الْمَعْرُوفِ سِتّاً يُسَلِّمُ عَلَيْهِ اِذالَقِيَهُ وَيَعُودُهُ اِذامَرِضَ وَيُسَمِّتُهُ اِذا عَطَسَ وَيَشْهَدُهُ اِذامات وَيُجِيبُهُ اِذا دَعاهُ وَيُحِبُّ لَه مايُحِبُّ لِنَفْسِهِ وَيَكْرَهُ لَهُ مايَكْرَهُ لِنَفْسِهِ

ثابت است ازبرای مسلمان بر برادر مسلمان خود ازکارهای خوب شش چیز سلام کند براو درهنگام برخورد وهر گاه مریض شد عیادت کند و هر گاه عطسه کرد از خدا طلب رحمت کند بجهة او وهر گاه مرد حاضر درتشییع اوشود وهر گاه اورا خواند اجابت کند ودوست بدارد برای او آنچه برای خویش دوست دارد ونخواهد برای او آنچه برای خود نمیخواهد .

٤٦٢ : إِنَّ اللهَ يَنظُرُ فِي وَجهِ الشَّيخِ الْمُؤمِنِ صَباحاً وَ مَساءً فَيَقُولُ يا عَبْدِي كَبُرَ سِنُّكَ وَ دَقَّ عَظْمُكَ وَرَقَّ جِلدُكَ وَقَرُبَ اَجَلُكَ وَحانَ قُدُومُكَ عَلَيَّ فَاسْتَحْيِ مِنِّي فَاَنا اَسْتَحْيِي مِن شَيبَتِكَ اَنْ اُعَذِّبَكَ بِالنّارِ

محققا خداوند نظر میکند درروی پیرمرد مؤمن درهرصبح وشام پس میفرماید ای بندهٔ من زیاد شد سال‌تو وسست شد استخوان‌تو و نازك گردید پوست‌تو ونزدیك شد اجل تو ورسید وارد شدن‌تو برمن پس‌شرم کن ازمن که من‌شرم میکنم از موی سفید تو که شکنجه نمایم تو را بآتش .

٤٦٣ : إِنَّ اللّٰهَ لَيَخْلُفُ الْعَبْدَ الصّالِحَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ فِي اَهْلِهِ وَ مالِهِ

محققا خداوند جانشین بندهٔ شایسته است در خوانواده و دارائی اوپس از مرك او .

٤٦٤ : إِنَّ فِي الْجَنَّةِ سُوقاً مافِيها شَرْيٌ وَلابَيْعٌ اِلّا الصُّوَرَ مِنَ الرِّجالِ وَالنِّساءِ

البته در بهشت بازاریست که خرید و فروش نمیشود مگر صورتهای مردها وزنها .

٤٦٥ : أُنظُر فَإنَّکَ لَستَ بِخَيرٍ مِنْ أحْمَرَ وَ لا أسْوَدَ إلّا أنْ تفضُلَهُ بِتقوىً.

نظرکن که تو بهتر از سرخ پوست و سیاه پوست نیستی مگرآنکه در تقوی از بهتر باشی.

٤٦٦ : إنَّ اللّهَ لَيسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أحَدٍ مِنْ خَلقِهِ شَيْئٌ يُعطِيهِ بِهِ خَيراً اَوْيَصْرِفَ بِهِ عَنْهُ السُّوءَ اِلّا بِطاعَتِهِ

البته بین خدا و بین هیچیك از بندگان او وسیله نیست در دادن خوبی یا گرداندن بدی مگر فرمانبرداری .

٤٦٧ : إنَّ طاعَةَ اللّهِ نَجاحُ كُلِّ خَيرٍ يُبتَغى وَ نَجاةٌ مِنْ كُلِّ شَرٍّ يُتَّقى

البته فرمانبرداری از خدا پیروزی و رسیدن بهر خوبی و نجات ازهرشری است .

٤٦٨ : اِنَّ اللّهَ يَعْصِمُ مَنْ اَطاعَهُ وَلايَعْتَصِمُ مِنْهُ مَنْ عَصاهُ

البته خداوند حفظ خواهد کرد کسی که فرمان او برد و کسی نمیتواند گناهکاررا از خداوند حفظ کند .

٤٦٩ : أُنظُرُوا إلى مَنْ هُوَ أَسفَلَ مِنكُمْ وَ لاتَنظُرُوا إلى مَنْ هُوَ فَوقَكُمْ فَإنَّهُ أَجدَرُ أَنْ لاتَزدَرُوا نِعمَةَ اللّٰهِ عَلَيكُمْ.

بنگريد به آنكس كه از شما پائين تر است وبه بالاتر ازخودتان ننگريد ،زيرا ازاينراه نعمت خدا را بهتر قدر ميدانيد .

٤٧٠ : إنَّ الاَحمَقَ يُصِيبُ بِحُمقِهِ اَعظَمُ مِن فُجُورِ الفاجِرِ

ثابت است كه شخص احمق بيشتر بخود ضررميزند وضرراو بزرگتراست از فجور نابكاران.

٤٧١ : إنَّما يَرتَفِعُ العِبادُ غَداً فِي الدَّرَجاتِ وَ يَنالُونَ الزُلفىٰ مِن رَبِّهِمْ عَلىٰ قَدرِ عُقُولِهِمْ

همانا درجات ومقامات بندگان و نزديكي ايشان بپروردگار خود فرداى قيامت باندازه خرد ايشان است .

٤٧٢ : اِنَّ العاقِلَ مَنْ وَحَّدَاللّٰهَ وَعَمِلَ بِطاعَتِهِ

محققا خردمند كسي است كه خدارا بيگانگى بشناسد و فرمان اورا انجام دهد . .

۴۷۳ : اِنَّ مِنَ الْبَيانِ سِحْراً
البته بعضی از بیانها سحر است .

۴۷۴ : اِنَّ مِنَ الشِّعْرِ حِكْمَةً
البته بعضی ازشعرها حکمة است .

۴۷۵ : اِنَّ مِنَ الْعِلْمِ جَهْلاً وَمِنَ الْقَوْلِ عَيّاً
البته بعضی ازدانشها نادانی وبعضی از گفتارها ضلالت است

۴۷۶ : اِنَّما اَخافُ عَلى اُمَّتِي ثَلثا شُحّاً مُطاعاً وَهَوًى مُتَّبَعاً وَاِماماً ضالاًّ
همانا هراسناکم برامت خود ازسه چیز فرمانبری ازبخل وپستی وپیروی کردن هوای نفس وپیشوای گمراه کننده .

۴۷۷ : اَنْقَصُ النّاسِ عَقْلاً اَخْوَفُهُمْ لِلسُّلْطانِ وَاَطْوَعُهُمْ لَهُ
خرد مردمی کمتراست که ازسلطان هراسناکتر وفرمان‌بردارتر باشند .

۴۷۸ : اِنَّ اللّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَ عَبِيداً مِن خَلْقِهِ لِحَوائِجِ النّاسِ يَرْغَبُونَ فِي الْمَعْرُوفِ وَيَعُدُّونَ الْجُودَ مَجْداً
البته خداوند عزیز جل‌شأنه آفرید بندگانیرا از خلق خود برای انجام حوائج مردم میل دارند بکار خیر وبخشش‌را شرافت میشمارند .

۴۷۹ : اِنّ لِلّهِ عِباداً یَفزَعُ اِلَیهِم النّاسُ فی حَوائِجِهِم اُولٰئِکَ هُمُ الآمِنُونَ مِن عَذابِ اللّهِ یَومَ القِیٰمَةِ

البته برای خداوند بندگانی است که مردم درحوائج خود بآنها پناه میبرند ایشان ایمنند روز رستاخیز از شکنجه خداوند .

۴۸۰ : اِنَّ المُؤمِنَ یَأخُذُ بِاَدَبِ اللّهِ اِذا اَوسَعَ عَلَیهِ اِتَّسَعَ وَ اِذا اَمسَکَ عَنهُ اَمسَکَ

البته شخص با ایمان رفتار میکند بادب خداوند هرگاه خداگشایشی باو دهد باگشایش زندگی نماید و هرگاه خدا نگهداشت اوهم خودداری کند .

۴۸۱ : اِنَّ اللّهَ جَبَلَ القُلُوبَ حُبَّ مَن اَحسَنَ اِلَیها وَ بُغضَ مَن اَساءَ اِلَیها

ثابت استکه خداوند فطری دلها قرار داده دوستی کسیکه بآنها نیکی کرده ودشمنی کسیکه بدی نموده .

۴۸۲ : اِنَّ المَرءَ یَومَ القِیٰمَةِ مَعَ مَن اَحَبَّ

البته هرکسی روز رستاخیز باآنکس که دوست میداشته خواهد بود .

۴۸۳ : اِنَّ اللهَ قَدْ وَضَعَ بِالْاِسْلامِ مَنْ کانَ فِی الْجاهِلِیَّةِ شَرِیفاً وَشَرَّفَ بِالْاِسْلامِ مَنْ کانَ فِی الْجاهِلِیَّةِ وَضِیعاً

محقق است که خداوند پست نمود باسلام کسیکه در زمان جاهلیت شرافت داشت و شرافت داد کسیکه درزمان جاهلیت پست بود .

۴۸۴ : اِنَّ الْاَرْضَ تَعِجُّ اِلَی اللهِ مِنْ نَوْمِ الْعالِمِ عَلَیْها قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

البته زمین ناله میکشد بسوی خداوند ازخواب دانشمندی که قبل ازطلوع خورشید برزمین خوابیده باشد .

۴۸۵ : اِنَّمَا الْمَجْنُونُ مَنْ آثَرَ الدُّنْیا عَلَی الْاٰخِرَةِ

جز این نیست که دیوانه آنکس است که برگزیند دنیا را برآخرت .

۴۸۶ : اِنَّ الْحُمّیٰ طَهُورٌ مِنْ رَبٍّ غَفُورٍ

البته تب پاك کننده میباشد از جانب پروردگار آمرزنده .

۴۸۷ : اَنَا فَرَطُکُمْ عَلَی الْحَوْضِ

من جلودار شما میباشم بر حوض کوثر .

۴۸۸ : إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْبَصَرَ النّافِذَ عِنْدَ مَجِيءِ الشَّهَواتِ وَالعَقْلَ الْكامِلَ عِنْدَ نُزُولِ الشُّبُهاتِ وَيُحِبُّ السَّماحَةَ وَيُحِبُّ الشَّجاعَةَ وَلَوْ عَلٰى قَتْلِ حَيَّةٍ

البته خدا دوست میدارد چشم دور بین را هنگام آمدن شهوات وخرد کامل‌را نزد فرود آمدن اشتباهات ودوست میدارد بخشش‌را و دوست میدارد دلیری را و اگرچه بکشتن ماری باشد .

۴۸۹ : إِنَّ رِيحَ الْجَنَّةِ تُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَلْفَ عامٍ وَ ما يَجِدُها عاقٌّ وَلاقاطِعُ رَحِمٍ ولاشَيْخٌ زانٍ وَلاجارٌّ إِزارَهُ خُيَلاءَ وَلافَتّانٌ وَلا مَنّانٌ وَلاجَعْظَرِيٌّ

محققا بوی بهشت یافت میشود از مسافات هزار ساله و استشمام نمیکندآن بورا عاق والدین وقاطع رحم وپیر مرد زناکار و کسی که دامن خودرا بزمین میکشد ازجهة تکبر وفتنه جو ومنت گذار بر مردم و کسیکه ازدنیاسیر نمیشود

۴۹۰ : إِنَّ الْمُؤْمِنَ أَعْلٰى عِنْدَاللّٰهِ مِنْ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ

البته مؤمن بالاتر است نزد خداوند ازملك مقرب .

۴۹۱ : إِنَّ قُوَّةَ الْمُؤْمِنِ فِي قَلْبِهِ

البته قوه مؤمن دردل اوست .

۴۹۲ : أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا

من‌شهر دانشم وعلی درآنشهر است .

۴۹۳ : إِنَّ أَوْحَشَ مَايَكُونُ هٰذَا الْخَلْقُ فِي ثَلٰثَةِ مَوَاطِنَ يَوْمَ يُلِدُ فَيَخْرُجُ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ فَيَرَى الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَمُوتُ فَيُعَايِنُ الْآخِرَةَ وَ أَهْلَهَا وَ يَوْمَ يُبْعَثُ فَيَرَى أَحْكَامًا لَمْ يَرَهَا

البته هولناکترین اوقات برای این مردم سه جایگاه است روزی که تولد شود وازشکم مادر بیرون آید پس دنیارا میبیندوروزیکه میمیرد پس‌آخرت و اهل‌آنرا می‌بیند و روزیکه برانگیخته شود پس فرمانهائی می بیند که ندیده بود .

۴۹۴ : إِنَّ لِلّٰهِ حُرُمَاتٌ ثَلٰثٌ مَنْ حَفِظَهُنَّ حَفِظَ اللّٰهُ لَهُ أَمْرَ دِينِهِ وَدُنْيَاهُ وَمَنْ لَمْ يَحْفَظْهُنَّ لَمْ يَحْفَظِ اللّٰهُ لَهُ شَيْئًا حُرْمَةُ الْإِسْلَامِ وَحُرْمَتِي وَحُرْمَةُ عِتْرَتِي

البته برای خدا سه فرمان است مورد احترام است آنکس که این‌سه‌را نگهداری کنند خدا دنیا وآخرت اورا نگه‌داردو آنکس که احترام‌این‌سه‌را نگهنداردخداچیزی برای او نگه نداردحرمة اسلام وحرمت من وحرمت عترت من .

٤٩٥ : إِنَّما يَصِيرُ أَحَدُكُمْ إِلى مَوْضِعِ أَرْبَعَةِ أَذْرُعٍ

جز این نیست که بر گشت هر یك از شما به جایگاه چهار ذراعی است که قبر باشد

٤٩٦ : إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتابُ اللهِ

البته راستترین خبرها کتاب خدا است .

٤٩٧ : إِنَّ اللهَ يَكْرَهُ مِنْ عَبْدِهِ أَنْ يَراهُ مُتَمَيِّزاً بَيْنَ أَصْحابِهِ

البته خدا میل ندارد که بندهٔ خودرا ببیند که امتیازی برای خود قائل است درمیان همراهان .

٤٩٨ : إِنَّ حَقَّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ إِذا رَآهُ يُرِيدُ الْجُلُوسَ إِلَيْهِ أَنْ يَتَزَحْزَحَ لَهُ

البته حق مسلمان برمسلمان آنستکه هر گاه دیداراده نشستن دارد بجنبد برای او .

٤٩٩ : إِنَّما أَنَا عَبْدٌ آكِلُ كَما يَأْكُلُ الْعَبْدُ وَ أَجْلِسُ كَما يَجْلِسُ الْعَبْدُ

جز این نیست که من بنده هستم میخورم مانند خوردن بندگان ومی نشینم چنانچه بنده می نشیند .

۵۰۰ : اَنَا اَفْصَحُ الْعَرَبِ

من فصیح ترین عرب میباشم .

۵۰۱ : اِنّا مَعاشِرَ الاَنْبِیاءِ اُمِرْنا اَنْ نُکَلِّمَ النّاسَ عَلیٰ قَدرِ عُقُولِهِمْ

البته ما پیغمبران مأمور شده‌ایم که سخن بگوئیم مردم‌را باندازه خردشان .

۵۰۲ : اِنَّ اللّهَ یُحِبُّ مِنْ عَبْدِهِ اِذا خَرَجَ اِلیٰ اِخْوانِهِ اَنْ یَتَهَیَّأَ لَهُمْ وَیَتَجَمَّلَ

البته خدا دوست دارد از بندهٔ خود که هر گاه بیرون میرود نزد برادرانش که خودرا مهیا کرده و آرایش دهد .

۵۰۳ : اِنَّ اَسْرَعَ الْخَیْرِ ثَواباً اَلْبِرُّ وَاِنَّ اَسْرَعَ الشَّرِ عِقاباً اَلْبَغْیُ

البته مزد نیکی زودتر بصاحبش میرسد وعقاب ستم زودتر آید

۵۰۴ اَلْقُرْانُ اَفْضَلُ کُلِّ شَیْئٍ دُونَ اللّهِ

قرآن از هر چیز افضل است جز خدا

۵۰۵ : أُنْظُرْ فِی أَیِّ نِصابٍ تَضَعُ وَلَدَکَ فَإِنَّ الْعِرْقَ دساس .

نظرکن که فرزندت را کجا قرار میدهی زیرا خون اثر خودرا باقی خواهدگذاشت .

۵۰۶ : إنَّ مِنْ حَقِّ الضَّيفِ أنْ يُعَدَّ لَهُ الخِلالُ

البته ازحق میهمانست که خلال برای دندان اومهیا شود .

۵۰۷ : إنَّ إبْلِيسَ يَبْعَثُ أشَدَّ أصْحابِهِ وَ أقْوَى أصْحابِهِ إلى مَنْ يَصْنَعُ الْمَعْرُوفَ في مالِهِ .

البته شیطان سخت ترین و قویترین یارانش را میفرستد برای گمراهی کسی که با مال خود کارخیر را انجام میدهد .

۵۰۸ : إنَّ اللهَ وَ مَلٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلىٰ أصْحابِ الْخَيْلِ مَنِ اتَّخَذَها لِمارِقٍ فِي دِينِهِ أوْ مُشْرِكٍ

البته خدا وملئکه او صلوات میفرستند برصاحبان اسب که تهیه کرده باشند برای مبارزه با کسانی که خارج شدند از دین یا شرك بخدا آورده باشند .

۵۰۹ : إنَّ أحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتابُ اللهِ وَ خَيْرُ الْهُدىٰ هُدىٰ مُحَمَّدٍ(ص) وَ شَرُّ الْأُمُورِ مُحْدَثاتُها وَ كُلُّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَ كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ

البته نیکوتر حدیث کتاب خدا است و بهترین راهنمائی‌ها راهنمائی محمد صلی الله علیه وآله است وبدترین امور چیزهای تازه‌است وهر تازه بدعة وهر بدعة گمراهی است .

۵۱۰ : إِنَّ أَكْمَلَ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَاناً أَحْسَنُهُمْ خُلُقاً وَخِيارُكُمْ خِيارُكُمْ لِنِسائِهِ

البته ایمان کسانی کاملتر است که خوی آنها نکوتر باشد و بهترین شما کسانی است که برای زنهای خودشان بهتر باشد .

۵۱۱ : إِنَّكُمْ لَنْ تَسَعُوا النّاسَ بِأَمْوالِكُمْ فَسِعُوهُمْ بِأَخْلاقِكُمْ

البته شما بادارائی خود نتوانید گشایشی بمردم بدهید پس گشایش دهید مردم را بسیرتهای خودتان .

۵۱۲ : إِنَّ خَيْرَ أَخْلاقِ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَتُعْطِيَ مَنْ حَرَمَكَ وَتَعْفُوا عَمَّنْ ظَلَمَكَ

البته بهترین خوهای دنیا و آخرت آنستکه صله کنی با کسی که برید ازتو وبدهی بکسی که از تو بازداشته و بگذری از کسی که ستم نموده تورا

۵۱۳ : إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لَعّاناً وَلٰكِنِّي بُعِثْتُ داعِياً وَرَحْمَةً

برانگیخته نشدم برای لعن کردن بلکه برانگیخته شدم برای دعوت ورحمت .

٥١٤ : أَنَا أَدِيبُ اللّٰهِ وَعَلِيٌّ أَدِيبِي

من ادب شده خدا هستم وعلی ادب شده من است .

٥١٥ : إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ السَّائِلَ اللَّحُوحَ

البته خدا دوست دارد سائلی که اصرار کند .

٥١٦ : أَنَا زَعِيمٌ بِثُلُثٍ لِمَنْ أَكَبَّ عَلَى الدُّنيا بِفَقْرٍ لاغِناءَ لَهُ وَبِشُغْلٍ لافَراغَ لَهُ وَبِهَمٍّ لاانْقِطاعَ لَهُ

برای کسیکه اصرار دارد وحریص بدنیا است من اطمینان میدهم بسه چیز بفقریکه بی نیاز نشود وبشغلی که فراغت ندارد وباندوهی که تمام نشود .

٥١٧ : إِنَّ اللّٰهَ أَوْحَى إِلَى الدُّنْيا أَنْ أَتْعِبِي مَنْ خَدَمَكَ وَ اخْدِمِي مَنْ رَفَضَكَ

البته خدا وحی کرد بدنیا براینکه برنج و زحمت انداز کسی که خدمتگذار تو است و خدمتگذار باش کسی که ترك کند تورا .

٥١٨ : إِنَّ اللّٰهَ أَنْزَلَ الدّاءَ وَالدَّواءَ وَجَعَلَ لِكُلِّ داءٍ دَواءً فَتَداوَوْا وَلا تَتَداوَوْا بِحَرامٍ

البته خداوند فرو فرستاد درد را بادواء وقرار داد ازبرای هر دردی دوائی پس مداوا کنید لکن بحرام مداوا نکنید .

۵۱۹ : اِنَّ الْقَلْبَ اذا صَفاضاٰقَتْ بِهِالْاَرْضُ حَتّٰی یَسْمُوَ

البته دل هر گاه صاف گردید زمین بر او تنگ است تااینکه بالارود و پرواز نماید .

۵۲۰ : اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الدّائِنِ حَتّٰی یَقْضِیَ دَیْنَهُ مالَمْ یَکُنْ دَیْنُهُ فِیْ اَمْرٍ یَکْرَهُهُ اللّٰهُ

البته خداوند باشخص وام دارنده همراه است تااینکه وام خودرا بدهد مادامیکه وام او در کارهائیکه خلاف میل خدا است نباشد .

۵۲۱ : اِنَّ اللّٰهَ کَتَبَ عَلَیْکُمُ الْاِحْساٰنَ فِیْ کُلِّ شَیْئٍ فَاِذا قَتَلْتُمْ فَاَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ وَ اِذا ذَبَحْتُمْ فَاَحْسِنُوا الذِّبْحَةَ وَلْیُحِدَّ اَحَدُکُمْ شَفْرَتَهُ وَلْیُرِحْ ذَبِیْحَتَهُ

البته خداوند برشما حتم نموده نیکوکاری در هرچیزی پس هرگاه کشتید نیکو کشتار کنید و هرگاه ذبح نمودید پس نیکو ذبح نمائید و باید هریکی از شما که اهل ذبح ویا کشتار است تیز کند کارد خودرا و راحت نماید ذبیحه خود را .

۵۲۲ : اِنَّ اَخوَفَ ما اَخافُ عَلیکُم الشِّرکُ الاَصغَر قِیلَ وَ مَا الشِّرکُ الاَصغَرُ یارَسُولَ اللهِ قالَ اَلرِّیا

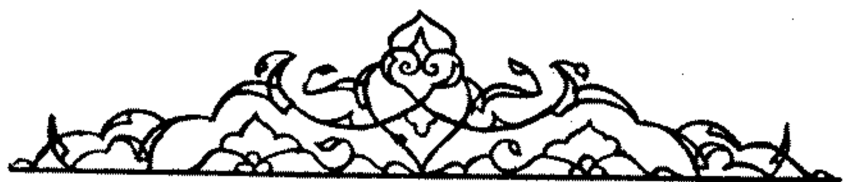
البته آنچه بیشتر هراسناکم ازآنچیز برشما شرك کوچك است کسی عرض کرد شرك کوچك چیست فرمود ریا کاری .

۵۲۳ : اِنَّما النَّجاةُ فِی اَن لا تُخادِعُوا اللهَ فَیَخدِعَکُمْ

جزاین نیست که نجاة در آنستکه فریب ندهید خدا را تا آنکه خدا شمارا فریب دهد .

۵۲۴ : اِنَّ المُرائِیَ یُدعیٰ یَومَ القِیٰمَةِ بِاَربَعَةِ اَسماءٍ یاکافِرُ یافاجِرُ یاغادِرُ یاخاسِرُ حَبِطَ عَمَلُكَ وَبَطَلَ اَجرُكَ وَ لا خَلاقَ لَكَ الیَومَ فَالتَمِس اَجرَکَ مِمَّن کُنتَ تَعمَلُ لَهُ

محقق است که شخص ریاکار را میخوانند روزرستاخیز به چهار اسم ای‌کافر ای‌نابکار ای‌حیله باز ای‌بدبخت نیست گردیدکارتو وباطل شد مزدتو وبهرهٔ نداری امروز پس درخواست کن مزد خودرا ازکسیکه برای او کار انجام دادی .

۵۲۵ : إِنَّ آدَمَ قَبْلَ أَنْ يُصِيبَ الذَّنْبَ كانَ أَجَلُهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ أَمَلُهُ خَلْفَهُ فَلَمَّا أَصابَ الذَّنْبَ جَعَلَ اللّٰهُ تَعالىٰ أَمَلَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَأَجَلَهُ خَلْفَهُ فَلايَزالُ يُؤَمِّلُ حَتّٰى يَمُوتَ.

پیش از آنکه آدم مرتکب گناه شود مرگ او جلوچشمانش و آرزویش پشت سرش است ، ولی همینکه مرتکب گناه شود خدا آرزویش را جلوچشمانش و مرگش را پشت سرش قرار میدهد ، از اینرو پیوسته تا مرگش آرزومی‌کند

۵۲۶ : اِنَّ لِكُلِّ حَقٍّ حَقِيقَةً وَ مابَلَغَ عَبْدٌ حَقِيقَةَ الْاِخْلاصِ حَتّٰى لايُحِبُّ اَنْ يُحْمَدَ عَلىٰ شَيْئٍ مِن عَمَلِهِ لِلّٰهِ

درست از برای هرحق حقیقتی است و بنده بحقیقت اخلاص نرسد مگر وقتیکه دوست نداشته باشد که اورا ستایش کنند ازجهة کاری که برای خدا انجام داده .

۵۲۷ : اِنَّ مِن ضَعفِ الْيَقِينِ اَنْ تَرْضَى النّاسَ بِسَخَطِ اللّٰهِ وَ اَنْ تَحْمِدَهُم علىٰ رِزْقِ اللّٰهِ وَاَنْ تَذُمَّهُمْ علىٰ مالَمْ يُؤْتِكَ اللّٰهُ

درست از ضعف یقین است که خوشنود نمائی مردمرا بعملی که غضب خدا درآنست وستایش کنی مردم را بروزی که خدا داده وملامت کنی مردم را بر چیزی که خدا نداده است تورا .

۵۲۸ : إِنَّ رِزْقَ اللّهِ لايَجُرُّهُ حِرْصُ حَرِيْصٍ وَ لايَرُدُّهُ كِراهَةُ كارِهٍ

درست است که روزی خدارا نمیکشد حرص شخص حریص و بر نمیگرداند بی میلی شخص بی‌میل .

۵۲۹ : إِنَّ اللّهَ رَفِيْقٌ وَيُحِبُّ الرَّفِيْقَ وَيُعْطِي عَلَى الرِّفْقِ ما لايُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ

البته خداوند مدارا کننده است و دوست مدارا کننده و میدهد برمدارا چیزی‌را که نمیدهد باجبار .

۵۳۰ : إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الاَتْقِياءَ الاَ خْفِياءَ الَّذِيْنَ إِذا حَضَرُوْا لَمْ يُعْرَفُوْا

البته خداوند دوست دارد پرهیز کاران پنهانی را آنانکه هرگاه حاضر شوند کسی آنهارا نشناسد .

۵۳۱ : إِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يُصِيْبُهُ

البته مرد بازمیماند ازروزی بگناهی که انجام داده .

۵۳۲ : إِنَّ لِلّهِ فِي اَيّامِ دَهْرِكُمْ نَفَحاتٍ اَلا فَتَرَصَّدُوْا لَها

محققا ازبرای خدا در روزهای روزگار شما نسیم هائی است آگاه باشید پس در کمین باشید ازبرای آن نسیم .

۵۳۳ . اِنَّ هٰذِهِ القلوبُ تَمَلُّ کما تَمَلُّ الابدانُ فاهدُوا اِلَیْها طَرائِفَ الحِکَمِ

البته این دلها خسته میشود چنانچه بدنها خسته میشود پس هدیه کنید برای دل کلمات حکمت آمیز را .

۵۳۴ : اِنَّ اللّهَ یُحِبُّ الفالَ الحَسَنَ

البته خدا دوست دارد فال نیکورا .

۵۳۵ : اِنَّ اللّهَ تعالیٰ حَرَّمَ مِنَ المُسْلِمِ دَمَهُ ومالَهُ وَاَنْ یَظُنَّ بِهِ ظَنَّ السَّوْءِ

البته خدا حرام و ناگوار نموده از مسلمان خون او ومال او وگمان بد بردن باورا .

۵۳۶ . اِنّی اُصَلّی وَ اَنامُ وَ اَصُومُ وَ اُفْطِرُ وَ اَضْحَكُ وَ اَبْكی فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتی فَلَیْسَ مِنّی

البته من نماز میخوانم و خواب میکنم و روزه گرفته و افطار میکنم وخنده وگریه میکنم پس هر کس از دستور ورفتار من اعراض کند پس ازمن نیست .

۵۳۷ : اِنَّ اللّه یُحِبُّ مِنَ الخَیرِ مایُعَجَّلُ

البته خداوند دوست دارد ازکار خوب آنکه باتعجیل باشد .

۵۳۸ : إِنَّ اللّٰهَ لَمْ يَبْعَثْنِي مُعَنِّتاً وَلٰكِنْ بَعَثَنِي مُعَلِّماً مُيَسِّراً

خدا مرا نفرستاد برای سخت گیری بلکه فرستاد برای تعلیم و آسان گیری

۵۳۹ : إِنَّ لِلْجَنَّةِ باباً يُقالُ لَهُ بابُ الْمَعْرُوفِ لايَدْخُلُهُ إِلّا أَهلُ الْمَعْرُوفِ

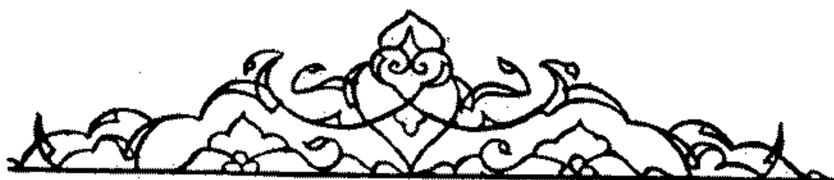
البته ازبرای بهشت دری است اسم آن معروف داخل آن در نشوند مگر کسانیکه اهل خیر باشند .

۵۴۰ : إِنَّ الطَّمَعَ فَقْرٌ وَالْيَأْسَ غِناءٌ

البته طمع بی‌چیزی است و ناامیدی ثروتست .

۵۴۱ : إِنَّما الْمُؤْمِنُونَ فِي تَراحُمِهِمْ وَ تَعاطُفِهِمْ بِمَنْزِلَةِ الْجَسَدِ الْواحِدِ إِذا اشْتَكىٰ مِنْهُ عُضْوٌ واحِدٌ تَداعىٰ لَهُ سائِرُ الْجَسَدِ بِالْحِمىٰ وَالسَّهَرِ

این است وجز این نیست مؤمنین دررحم نمودن ومهربانی بیکدیگر بمنزله یك بدنند هرگاه بدرد آید یك عضو سایر اعضا به‌پرهیزند وبه بیداری باو کمك دهند .

۵۴۲: إِنَّ أَخْوَفَ ما أخافُ عَلٰى أُمَّتِي كُلُّ مُنافِقٍ عَلِيمِ اللِّسانِ.
بیشترچیزیکه برا متم میترسم ،هما نا منا فق چرب‌زبان‌است.

۵۴۳: إِنَّ اللّٰهَ جَمِيلٌ وَيُحِبُّ الْجَمالَ
البته خدا زیبا است وزیبائی‌را دوست میدارد .

۵۴۴ إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ السَّهْلَ الطَّلِقَ
البته خداوند نرم خوی گشاده روی‌را دوست میدارد .

۵۴۵: إِنَّ أَخْوَفَ ما أخافُ عَلٰى أُمَّتِي عَمَلُ قَوْمِ لُوطٍ.
بیشترچیزیکه برا متم میترسم ،هما نا عمل قوم‌لوط است

۵۴۶: اَلْغَيْرَةُ مِنَ الْإيمانِ
غیرت ازایمان است

۵۴۷: إِنَّ قَلِيلَ الْعَمَلِ مَعَ الْعِلْمِ كَثِيرٌ وَ كَثِيرَ الْعَمَلِ مَعَ الْجَهْلِ قَلِيلٌ
البته بادانش کار کم بسیار حساب میشود و بانادانی کار بسیار کم باشد .

۵۴۸: إِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ ما دامَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ
البته خداوند عزوجل بنده را یاری کند مادام که بنده در کار یاری کردن برادر باشد .

۵۴۹ : إِنَّ شَرَّ الأَشرارِ أَشرارُ العُلَماءِ

البته بدترین بدان بدان دانشمندانند .

۵۵۰ : إِنَّ خَيرَ الأَخيارِ أَخيارُ العُلَماءِ

البته بهترین خوبان خوبان دانشمندانند .

۵۵۱ : إِنَّ الفُحْشَ لَوْ كانَ مُمَثَّلاً لَكانَ مِثالَ سَوْءٍ

بدرستیکه هرزه گوئی اگر پیکری میداشت پیکر بدو ناپسندی بود .

۵۵۲ : إِنَّ اللهَ عَزَّوَجَلَّ رَحِيمٌ وَيُحِبُّ كُلَّ رَحِيمٍ

البته خداوندعزوجل مهربان استو هرمهربانی رادوست دارد

۵۵۳ : إِنْ قامَتِ السّاعَةُ عَلىٰ أَحَدِكُمْ وَ فِي يَدِهِ فَسِيلَةٌ فَاسْتَطاعَ أَنْ يَغْرِسَها فَلْيَفْعَلْ

اگر یکی ازشمارا مرگ فرارسد ودردستش نهال خرمائی باشد وبتواندآنرا درزمین بنشاند ببایست که بنشاند .

۵۵۴ : إِنَّ أَطيَبَ ما أَكَلتُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ وَ إِنَّ أَوْلادَكُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ.

پاکترین روزی شما آنستکه از کسب بدست آوریدو فرزندان شما جزء کسب شما هستند .

۵۵۵ : اِنَّ شَرَّ النَّاسِ فِي الْقِيٰمَةِ ذُوالْوَجْهَيْنِ
بدرستیکه بد ترین مردم در روز رستاخیز شخص دورو میباشد :

۵۵٦ : اِنَّ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللّٰهِ مَنْ تَكْرَهُ مُجَالَسَتَهُ لِفُحْشِهِ
البته بدترین بندگان خدا کسی است که بجهت بد دهنی او نخواهی بااو همنشین شوی .

۵۵۷ : اِنَّمَا الْمَرْئَةُ لُعْبَةٌ مَنِ اتَّخَذَهَا فَلَا يُضِيعُهَا
زن جز بازیچه نباشد هر کس زن گرفت باید اورا ضایع و تباه نگذارد .

۵۵۸ : اِنَّ اللّٰهَ لَا يَنْظُرُ اِلٰى اَعْمَالِكُمْ وَ لَا اِلٰى اَبْدَانِكُمْ وَلٰكِنْ يَنْظُرُ اِلٰى قُلُوبِكُمْ وَ نِيَّاتِكُمْ
البته خداوند کردار های شمارا نمی نگرد ولکن بدلها و نیتهایتان می نگرد .

۵۵۹ : اِنِّي لَاَعْرِفُ مِنْ كِتَابِ اللّٰهِ آيَةً لَوْاَخَذَ بِهَا جَمِيعُ النَّاسِ كَفَتْهُمْ
البته من از کتاب خدا آیهٔ را میشناسم که اگر تمامی مردم بگیرند آن آیه را همگانرا کفایت کند گفتند یا رسول‌الله کدام است آن آیه فرمود **و من يتق الله يجعل له مخرجا و يرزقه من حيث لا يحتسب** .

۵۶۰ : اِنَّ کُلَّ امرِیءٍ علی ماقَدَّمَ قادِمٌ وَعلی ما خَلَّفَ نادِمٌ

بدرستیکه هر کس بر آنچه پیش فرستاده قدم گزارد و بر آنچه باز گذاشته پشیمان شود .

۵۶۱ : اِنَّ طَعامَ الْحارِّ غیرُ ذی بَرَکَةٍ فابْرُدُوهُ

البته طعام گرم بی بر کت باشد آنرا سرد نمائید .

۵۶۲ : اِنَّ ازالَةَ الجِبالِ الرَّواسِی اَهْوَنُ مِنْ ازالَةِ مُلْكٍ مُؤَجَّلٍ لَمْ تَنْقَضِ ایّامُهُ

البته کوههای بلندرا از جای بر کنی آسانتر باشد از بر انداختن سلطنت موقتی که زمانش بآخر نرسیده است .

۵۶۳ : اِنَّ فِی السَّماءِ مَلَکَیْنِ مُوَکَّلَیْنِ بِالعِبادِ فَمَنْ تَجَبَّرَ وَضَعاهُ

محققا در آسمان دو ملکند که موکل بر بندگانند پس آنکس که گردنکشی کند اورا بپستی برسانند .

۵۶۴ : اِنَّما هَلَكَ النّاسَ العَجَلَةُ وَ لَوْ اَنَّ النّاسَ تَثَبَّتُوا لَمْ یَهْلِكْ اَحَدٌ

جز این نیست که مردم را هلاك گردانید شتاب در کار واگر مردم بآرامش کار میکردند هیچ کس هلاك نمیشد .

٥٦٥ اِنَّ مِنْ يُمْنِ الْمَرْأَةِ تَيْسِيرُ خِطْبَتِهاوَ تَيْسِيرُ صِداقِها

نشان میمنت زن آسانی خواستکاری و سبکی مهرش میباشد .

٥٦٦ : اِنَّ الْعَبْدَ لَيَنالُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصّائِمِ القائِمِ

بدرستیکه بنده بخوشخوئی میرسد درجه روزه دار شب زنده دار را .

٥٦٧ : اِنَّ عَلى لِسانِ كُلِّ قائِلٍ رَقيباً فَلْيَتَّقِ اللّهَ الْعَبْدُ وَ لْيَنْظُرْ مايَقُولُ

البته بزبان هر کوینده نکهبانی باشد پس لازم است بنده پرهیز کند ازخدا وبنکرد که چه میکوید .

٥٦٨ : اِنَّما يُدْرَكُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِالْعَقْلِ وَ لادِينَ لِمَن لاعَقْلَ لَهُ

جزاین نیست که بعقل بهر چیزی میرسند وآنکس که عقل ندارد دین ندارد .

٥٦٩ : اِنَّ فِى الرِّفْقِ الزِّيادَةُ وَالْبَرَكَةُ وَ مَنْ يُحْرَمُ الرِّفْقَ يُحْرَمُ الْخَيْرَ

البته درنرمی فزونی وبرکت است و آنکس که از نرمی محروم باشد از خیر محروم است .

۵۷۰ : إِنَّ اللّٰهَ إِذا أَرادَ بِقَومٍ خَيراً إِبتَلاهُمْ

البته خداوند هرگاه بخواهد خوبی قومی را بیازماید ایشان را .

۵۷۱ : إِنَّما الأَعمالُ بِالنِّيّاتِ وَلِكُلِّ امرِیءٍ مانَوی

جز این نیست که کارها به نیات است واز برای هر کس همان است که نیت کرده .

۵۷۲ : أَولَى النّاسِ بِالحَقِّ أَعلَمُهُمْ بِهِ

سزاوارترین مردم باظهار حق داناترین ایشان بحق باشد .

۵۷۳ : إِنَّ اللّٰهَ لايُطاعُ جَبْراً وَلايُعْصیٰ مَغلُوباً وَ لَمْ يَهمِلِ الْعِبادَ وَ لٰكِنَّهُ القادِرُ عَلى ما أَقدَرَهُمْ وَ الْمالِكُ لِما مَلَّكَهُمْ

اطاعت ومعصیت خداوند بجبر وغلبهٔ او نمیشود وبندگان‌را هم‌مهمل نگذاشته ولکن‌قدرت ودارائی آنها ازپروردگار است .

۵۷۴ . أَوصانی رَبّی بِتِسعٍ بِالإِخْلاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلانِيَةِ وَالْعَدْلِ فِي الرِّضا وَ الْغَضَبِ وَ الْقَصْدِ فِي الْفَقْرِ وَ الْغِنیٰ وَأَنْ أَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَنی وَأُعْطِيَ مَنْ حَرَمَنی وَ أَصِلَ مَنْ قَطَعَنی وَ أَنْ يَكُونَ صَمْتی فِكْراً وَ مَنْطِقی ذِكْراً وَنَظَری عِبَراً

سفارش کرده مرا پروردگارم بنه چیز باخلاص در پنهان وآشکارا وعدالت درحال خوشنودی وخشمناکی ومیانه روی درحال فقر و ثروت‌واینکه ببخشم کسی‌را که ستم کرده مرا و بدهم کسی‌را که محروم کرده مرا و پیوند کنم کسی که بریده مرا و اینکه بوده باشد سکوت من با فکر ونطق من یاد خدا و دیده من عبرت .

۵۷۵ . اَوْثَقُ عُرَی الاِیمانِ اَلحُبُّ فِی اللهِ وَالْبُغْضُ فِی اللهِ

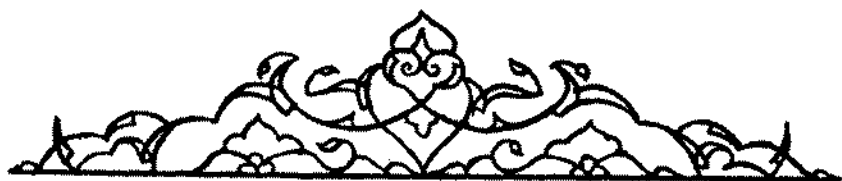
محکمترین طناب ایمان دوستی درراه خدا ودشمنی درراه خدا است .

۵۷۶ : اَوَّلُ مَنْ یَدْخُلُ الْجَنَّةَ اَهلُ المَعْرُوْفِ

اول کسیکه داخل بهشت گردد اهل خیر باشد .

۵۷۷ : اَوَّلُ ماینزعُ اللهُ مِنَ الْعَبْدِ الحَیاءُ فَیَصِیرُ ما قِتاً مُمْقِتاً ثُمَّ یَنْزِعُ مِنْهُ الاَمانَةُ ثُمَّ یَنْزِعُ مِنْهُ الرَّحْمَةَ ثُمَّ یَخْلَعُ دِیْنَ الاِسْلامِ عَنْ عُنُقِهِ فَیَصِیْرُ شَیْطاناً لَعِیْناً

اول چیزیکه خداوند میکند و از بنده میگیرد شرم است پس خشمگین میشود وخشمناك میشوند براوسپس‌میکند از او امانت را سپس برمیدارد از او رحمة را سپس از گردن او برمیدارد دین اسلام را پس شیطانی میشود دور افتاده .

۵۷۸ : اَوَّلُ الْعِلْمِ مَعْرِفَةُ الْجَبّارِ وَ آخِرُ الْعِلْمِ تَفْوِيْضُ الْاَمْرِ اِلَيْهِ

ابتدای دانش شناختن خداوند جبار است و انتهای دانش واگذار نمودن کار است باو .

۵۷۹ : اُوْتِيْتُ جَوامِعَ الْكَلِمِ

داده شده بمن کلمات جامع .

۵۸۰ : اُوْصِي الشّاهِدَ مِنْ اُمَّتِي وَ الغائِبَ مِنْهُمْ اِلى يَوْمِ الْقِيْمَةِ اَنْ يَصِلَ الرَّحِمَ وَ اِنْ كانَتْ مِنْهُ عَلى مَسِيْرَةِ سَنَةٍ

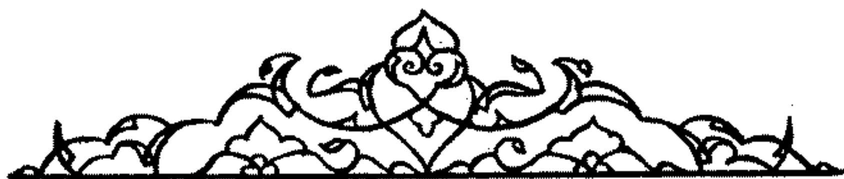
سفارش میکنم حاضرین ازامت خود و غائبین از ایشان را تا روز رستاخیز براینکه پیوند کنند فامیل‌را و اگر چه یکسال راه از او دور باشد .

۵۸۱ اَوْلَى النّاسِ بِالْعَفْوِ اَقْدَرُهُمْ عَلَى الْعُقُوبَةِ

آنکه تواناتراست بعقاب نمودن سزاوارتر است به گذشت نمودن .

۵۸۲ : اَوَّلُ ما تَفْقِدُوْنَ مِنْ دِيْنِكُمْ الاَمانَةُ وَ آخِرُ ما تَفْقِدُوْنَ الصَّلوةُ

اول چیزیکه از دین خود گم‌میکنید امانت داری است و انتها چیزی که گم میکنید نماز است .

۵۸۳ : اَوَّلُ مَنْ یَدْخُلُ النّارَ اَمیرٌ مُتَسَلِّطٌ لَمْ یَعْدِلْ وَ ذُو ثَرْوَةٍ مِنَ المالِ لَم یُعْطِ حَقَّهُ وَفَقیرٌ فَخُورٌ

نخستین کسی که بدوزخ وارد شود فرمانروای توانائیست که دادگر نباشد و ثروتمندی که حق مال خودرا ندهد ودرویشی که برخویشتن بنازد و ببالد .

۵۸۴ : اِنَّ شَرَّ النّاسِ عِنْدَ اللّهِ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ عالِمٌ لایَنْتَفِعُ بِعِلْمِهِ

بدرستی که بدترین مردم نزد خدا درروز رستاخیز دانشمندی است که ازدانش خود بهره نبرد .

۵۸۵ : اِنَّ الرَّجُلَ لَیَعْمَلُ الْحَسَنَةَ فَیَتَّکِلُ عَلَیْها وَ یَعْمَلُ الْمُحَقَّراتِ حَتّٰی یَأْتِیَ اللّهَ وَهُوَ عَلَیْهِ غَضْبانٌ

بدرستیکه مردی کار خوبی کند پس بر آن اعتماد کند وانجام دهد گناهان کوچك را تا آنکه وارد شود بر خدا و حال آنکه خدا براو خشمناك باشد .

۵۸۶ : اِنَّ الْمِلْحَ شِفاءٌ من سَبْعینَ داءً

بدرستیکه نمك شفا دهنده است از هفتاد درد .

۵۸۷ : إِنَّ مِنَ الْيَقِينِ أَنْ لا تُرْضِيَ أَحَداً بِسَخَطِ اللّٰهِ وَ لا تَحْمِدَ أَحَداً بِما آتاكَ اللّٰهُ وَلا تَذُمَّ أَحَداً عَلى ما لَمْ يُؤْتِكَ اللّٰهُ

بدرستیکه از یقین است که خوشنود نکنی کسی را برای خشم خداو سپاس نگذاری کسی را بآنچه خدایت داده وملامت نکنی کسی را بر آنچه خدایت نداده .

۵۸۸ : إِهْدِ لِمَنْ يُهْدِيكَ

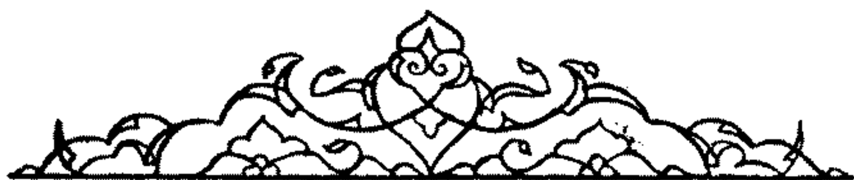
هدیه فرست برای آنکه تورا هدیه فرستاده است .

۵۸۹ : إِيّاكُمْ وَالظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ الظُّلُماتُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

زینهار از ستم چه آنکه ستم نزد خداوند تاریکی روز رستاخیز است .

۵۹۰ : أَيُّهَا النّاسُ إِنّي قَدْ تَرَكْتُ فِيكُمْ حَبْلَيْنِ إِنِ اتَّخَذْتُمْ بِهِما لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي كِتابُ اللّٰهِ وَ عِتْرَتِي أَلا وَ أَنَّهُما لَنْ يَفْتَرِقا حَتّىٰ يَرِدا عَلَيَّ الْحَوْضَ

ای مردم محقق است که در میان شما دو ریسمان گذاشتم چنانچه اخذ کنید بآن دو گمراه نخواهید شد بعد ازرفتن من کتاب خدا وعترت من آگاه باشید که آن‌دو ازیکدگر جدا نشوند تااینکه وارد شوند بر من لب حوض کوثر .

۵۹۱ : اِیّاکُم وَالرِّشْوَةَ فَاِنَّها مَحْضُ الْکُفْرِ وَلایَشُمُّ صاحِبُ الرِّشْوَةِ رِیحَ الْجَنَّةِ

زینهار از رشوه دادن و گرفتن که البته رشوه کفر خالص است و نمی بوید صاحب رشوه بوی بهشت را .

۵۹۲ : اِیّاکَ وَ الْبَغْیَ فَاِنَّ اللّهَ قَضی اَنَّهُ مَنْ بَغی عَلَیْهِ لَیَنْصُرَنَّهُ اللّهُ

زینهار از ستم که البته خدا حکم نموده و وعده کرده که البته آنکس که ستم براو شود هرآینه یاری کند او را خداوند .

۵۹۳ : اِیّاکَ وَالْمَکْرَ فَاِنَّ اللّهَ قَضی وَلا یَحیقُ الْمَکْرُ السَّیِّئُ اِلاّ بِاَهْلِهِ

زینهار از مکر که البته خداوند فرمان داده که نرسد مکر بد مگر بصاحب آن .

۵۹۴ : اِیّاکَ وَالْکِذْبَ فَاِنَّ الْکِذْبَ یُسَوِّدُ الْوَجْهَ ثُمَّ یُکْتَبُ عِنْدَ اللّهِ کَذّاباً

زینهار از دروغ که دروغ سیاه میکند صورت را پس از آن نزد خداوند کذاب شمرده شود .

۵۹۵ : إِيَّاكَ وَشُرْبَ الْخَمرِ وَكُلِّ مُسْكِرٍ فَإِنَّهُمَا مِفْتاحُ كُلِّ شَرٍّ

زینهار از شرب خمر و هر مست کننده که این دو کلید هر بدی است .

۵۹۶ : إِيَّاكُمْ وَتَخَشُّعَ النِّفاقِ

زینهار از چاپلوسی مانند چاپلوسی صاحبان نفاق .

۵۹۷ : أَيُّما رَجُلٍ إِشْتَرىٰ طَعاماً فَكَبَسَهُ أَرْبَعِينَ صَباحاً يُرِيدُ بِهِ غَلاءَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ باعَهُ فَتَصَدَّقَ بِثَمَنِهِ لَمْ يَكُنْ كَفّارَةً لِما صَنَعَ

هرمردی که بخرد طعامی را پس نگهدارد چهل روز بقصد آنکه گران شود پس بفروشد قیمت آنرا صدقه دهد جبران این کار نخواهد بود .

۵۹۸ : إِيّاكُمْ وَالْبِطْنَةَ فَإِنَّها مَفْسَدَةٌ لِلْبَدَنِ وَمُورِثَةٌ لِلسُّقْمِ وَمَكْسَلَةٌ لِلْعِبادَةِ

زینهار از پری شکم چه آنکه خرابی بدن آرد و ایجاد مرض کند واز برای بندگی کسالت آرد.

۵۹۹ : اِيّاكُم وَاِستِشعارَالطَّمَعِ فَاِنَّهُ يَشُوبُ الْقَلبَ لِشِدَّةِ الحِرصِ وَيُختَمُ عَلَى الْقَلبِ بطابِعِ حُبِّ الدُّنْيا وَهُوَ مِفتاحُ كُلِّ مَعْصِيَةٍ وَ رَأسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ وَ سَبَبُ اِحْباطِ كُلِّ حَسَنَةٍ

زینهار ازآنکه پیدا شود درشما آثار طمع چراکه دل‌خراب وآشوب‌شود برای‌زیادی حرص و مهر دوستی دنیارا بر دل‌زندودوستی دنیاکلید نافرمانیها وسر گناهان واسباب محو تمام خوبیها است .

۶۰۰ : اِيّاكَ وَ دُخُولَ الْحَمّامِ بِغَيرِ مِيْزَرٍ مَلْعُونٌ اَلنّاظِرُ وَالْمَنْظُورُ اِلَيْهِ

زینهار از رفتن حمام بدون لنك زیراآنکس که بدون لنك بحمام برود مورد لعن استآنکه نظر کند وآنکه مورد نظر باشد .

۶۰۱ : اِيّاكُم وَالدَّيْنَ فَاِنَّهُ هَمٌّ بِاللَّيلِ وَذُلٌّ بِالنَّهارِ

زینهار از دین چراکه دین‌غمه شب وخواری‌روز است .

۶۰۲ : اِیّاکُمْ وَالْمُحَقَّراتِ مِنَ الذُّنُوبِ

زینهار از گناهان کوچك (چون در گناه کوچك انسان بمخالفت خدای بزرك اهمیت نمیدهد و این خود بزرك جنایتی است) .

۶۰۳ : اَیُّهَا النّاسُ اِتَّقُوا اللّهَ حَقَّ تُقاتِهِ وَ اسْعَوْا فِی مَرْضاتِهِ وَاَیْقِنُوا مِنَ الدُّنْیا بِالْفَناءِ وَمِنَ الْاٰخِرَةِ بِالْبَقاءِ

ای مردم پرهیز نمائیدازخدا بحقیقت پرهیزکاری و کوشش کنید در خوشنودی او و یقین بدانیدکه دنیا درگذر و آخرت همیشه خواهد بود .

۶۰۴ : اَیُّهَا النّاسُ اِنَّ مَنْ فِی الدُّنْیا ضَیْفٌ وَما فِی اَیْدِیهِمْ عارِیَةٌ وَاِنَّ الضَّیْفَ مُرْتَحِلٌ وَالعارِیَةُ مَرْدُودَةٌ

ای مردم بدانیدکه محققاکسیکه دردنیا است میهمانست و آنچه در دست اوست امانت است و البته میهمان کوچ خواهدکرد وامانت پس گرفته خواهد شد .

۶۰۵ : اِیّاکُمْ وَالْبِدَعَ

زینهار از بدعتها .

۶۰۶ : اَیّما مُسلِمٍ خَدِمَ قَوْماً مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ اِلاّ اَعْطاهُ اللّٰهُ مِثْلَ عَدَدِهِمْ خُدّاماً فِی الْجَنَّةِ

هرشخص مسلمانیکه خدمت کند قومی از مسلمین‌را(چیزی نمیگذرد)مگر آنکه خدابدهد اورا مانند همان قوم خدمت گذارانی در بهشت .

۶۰۷ : اِیّاكَ وَمُصاحَبَةَ الاَحْمَقِ فَاِنَّهُ یُرِیْدُاَنْ یَنفَعَكَ فَیَضُرُّكَ

زینهار با احمق همراه مباش چه اومیخواهد سودی رساند زیان میرساند تورا .

۶۰۸ : اِیّاكَ وَمُصاحَبَةَ الکَذّابِ فَاِنَّهُ کَسَرابٍ یُقَرِّبُ اِلَیْكَ الْبَعِیْدَ وَیُبَعِّدُ عَنْكَ القَرِیْبَ

زینهار بادروغگو همراه مباش چه‌او مانند سراب باشد که دور را بتو نزدیك گرداند و نزدیك‌را ازتو دور سازد .

۶۰۹ : اِیّاكَ وَهِجْرانَ اَخِیكَ فَاِنَّهُ لایُتَقَبَّلُ عَمَلٌ مَعَ الهِجْرانِ

زینهار ازبرادرت کناره مگیر چه‌آنکه هیچ عملی با کناره گرفتن پذیرفته نباشد .

۶۱۱ : اِیّاكَ وَکَثْرَةَ الضِّحْكِ فَاِنَّهُ یُمِیْتُ الْقَلْبَ

زینهار بسیار مخند چه‌آنکه دل‌را میمیراند .

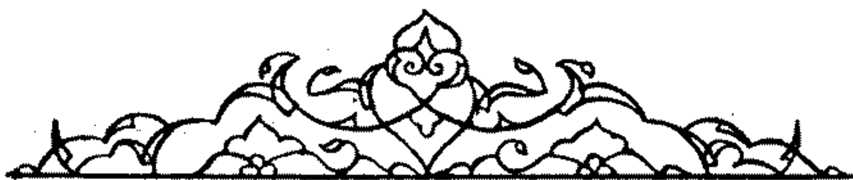
۶۱۱ : إيّاكُم وَفُضُولَ النَّظَرِ فَإنَّهُ يَبذُرُ الهَوىٰ وَيُوَلِّدُ الغَفلَةَ

زينهار از نگريستن زياد زيرا در دل تخم هوى افشاند و غفلت و بيخبرى بزايد .

۶۱۲ . إيّاكَ وَما يَسُوءُ الأدَبَ

زينهار از چيزى كه تورا ادب بد دهد .

باب باء

درسخنانیکه ابتدای آنها باء است

۶۱۳ : بَجِّلُوا الْمَشايِخَ فَإِنَّ مِنْ إِجْلالِ اللّٰهِ تَبْجِيلَ الْمَشايِخِ
پیران را احترام نمائید چه آنکه ازجمله تعظیم خدا احترام نمودن پیران است .

۶۱۴ : بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ تَخَيَّلَ وَاخْتالَ وَنَسِيَ الْكَبِيرَ الْمُتَعالِ
بدبندهٔ باشد آن بنده که گردنکشی نماید و تکبر کند و مقام بزرك بلند پروردگاررا فراموش کند .

۶۱۵ : بُعِثْتُ بِالْحَنِيفَةِ السَّمِحَةِ
برانگیخته شدم بدین حق آسان .

۶۱۶ : باكِرُوا بِالْحَوائِجِ فَإِنَّها مُيَسَّرَةٌ وَتَرِّبُوا الْكِتابَ فَإِنَّهُ أَنْجَحُ لِلْحاجَةِ وَاطْلُبُوا الْخَيْرَ عِنْدَ حِسانِ الْوُجُوهِ
اول روز برای نیازمندیها قیام نمائید زیرا که آسان خواهد شد در آن ساعت و نوشته خودرا خاکمال کنید که زودتر بحاجت خود برسید و بخواهید خوبی را نزد خوبرویان

٦١٧ : بَشِّرِ الْمَحْرُورِينَ بِطُولِ الْعُمْرِ

مژده بده اشخاص گرمرا بدرازی زندگی.

٦١٨ : بُورِکَ بَيْتٌ فِيهِ مُحَمَّدٌ وَمَجْلِسٌ فِيهِ مُحَمَّدٌ وَرِفْقَةٌ فِيهَا مُحَمَّدٌ

بابرکت است خانهٔ که دراو نام محمد باشد ومجلس و همراهانیکه درآن نام محمد باشد.

٦١٩ : بُعِثْتُ لِاُتَمِّمَ مَكَارِمَ الْاَخْلَاقِ

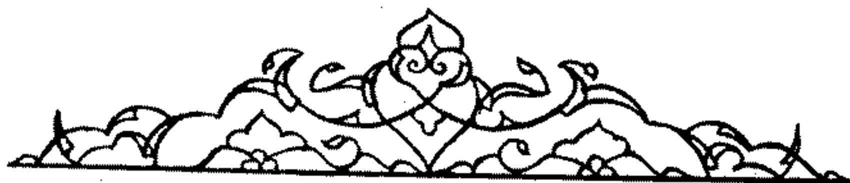
برانگیخته شدم تااخلاق کریمه‌را بآخرین پایه رسانم.

٦٢٠ : بادِرْ بِاَرْبَعٍ قَبْلَ اَرْبَعٍ: بِشَبابِکَ قَبْلَ هِرَمِکَ ، وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سُقْمِكَ ، وَغِناكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَحَيٰوتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ

چهار چیزرا قدردان باش پیش از آنکه چهار دکر بیاید جوانی‌را پیش از پیری وتندرستی‌را پیش از رنجوری و ثروت‌را پیش از درویشی وزندگانی‌را پیش از مرك

٦٢١ : بادِرُوا بِعَمَلِ الْخَيْرِ قَبْلَ اَنْ تَشْغَلُوا عَنْهُ

سرعت کنید بکار خیر پیش از آنکه برای شما کار دیگر پیش‌آمد کند.

۶۲۲ : بِالصَّبْرِ يَتَوَقَّعُ الفَرَجُ وَمَنْ يُدْمِنْ قَرْعَ البابِ يَلِجُ

باشکیبائی امید گشایش میرود و آنکس که همواره بکوبد در را وارد خواهد شد .

۶۲۳ : بُلُّوا أَرْحامَكُمْ وَلَوْ بِالسَّلامِ

تازه کنید خویشاوندی را واگر چه بسلامی باشد .

حرف تاء

درسخنانیکه ابتدای آنها تاء است

۶۲۴ : تَعَلَّمُوا مِنَ الغُرابِ خِصالاً ثَلٰثًا اِسْتِتارُهُ بِالسِّفادِ وَ بُكُورُهُ فِى طَلَبِ الرِّزْقِ وَحَذَرُهُ

بیاموزید از کلاغ سه خصلت را پنهان شدن او برای جماع وسحر خیزی او درطلب روزی وبر کنار شدن و هراس او از مردم .

۶۲۵ : تَخَلَّلُوا عَلٰى اَثَرِ الطَّعامِ فَاِنَّهُ مُصِحَّةٌ لِلْفَمِ وَالنَّواجِذِ وَيَجْلِبُ الرِّزْقَ عَلَى الْعَبْدِ

بعد از خوردن طعام خلال استعمال کنید زیرا که سبب صحة دهان ودندان عقل میباشد وروزی را میآورد وزیاد میکند برای بنده .

۶۲۶ : تَقَبَّلُوا لِي بِسِتِّ خِصالٍ اَتَقَبَّلْ لَكُم بِالجَنَّةِ اِذاحَدَّثتُم فَلا تَكْذِبُوا وَاِذا وَعَدتُم فَلا تُخْلِفُوا وَ اِذا اُئتُمِنتُم فَلا تَخانُوا وَغُضُّوا اَبصارَكُمْ وَاحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ وَكُفُّوا اَيْدِيَكُمْ وَاَلْسِنَتَكُمْ

بپذیرید برای من شش چیزرا من می‌پذیرم برای شما بهشت را هر گاه گفتگو کردید دروغ نگوئید و گاه وعده خلف ننمائید و گاه امانت خیانت نکنید وچشم خودرا بپوشید وفرج خودرا حفظ کنید ودست وزبان خود را باز دارید

۶۲۷ : تَصافَحُوا فَاِنَّ التَّصافُحَ يَذْهَبُ السَّخِيمَةَ

مصافحه کنید (دست بدست هم بگذارید) زیرا که میبرد وبر طرف میکند کینه را .

۶۲۸ : تَرْكُ الشَّرِّ صَدَقَةٌ

باز داشتن شر وبدی صدقه محسوب میشود .

۶۲۹ : تَرْكُ الفُرَصِ غُصَصٌ

از دست دادن فرصت باعث غصه واندوه است .

۶۳۰ : تَصافَحُوا فَاِنَّهُ يَذْهَبُ بِالغِلِّ

مصافحه کنید که البته کینه‌را از دل برطرف میکند .

۶۳۱ : تَفَرَّغُوا مِنْ هُمُومِ الدُّنْيا مَااسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّهُ مَنْ أَقْبَلَ عَلَى اللّهِ بِقَلْبِهِ جَعَلَ قُلُوبَ الْعِبادِ مُنقادَةً إِلَيْهِ بِالْوُدِّ وَالرَّحْمَةِ

دل خودرا ازاندوه وفکردنیا خالی کنید هرقدر میتوانید زیرا کسی که بدل رو بخدا کند دلهای بندگان مطیع و متوجه او شوند بدوستی ومهربانی .

۶۳۲ : تَكَلَّمَ النّارُ يَوْمَ الْقِيمَةِ ثَلٰثَةً: اَميرًا وَقارِيًا وَذاثَرْوَةٍ مِنَ الْمالِ فَيَقُولُ لِلْاَميرِ يٰا مَنْ وَهَبَ اللّهُ لَهُ سُلْطانًا فَلَمْ يَعْدِلْ فَتَزْدَرِدُهُ كَما يَزْدَرِدُ الطَّيْرُ حَبَّ السِّمْسِمِ

روز رستاخیز آتش باسه کس سخن گوید فرماندار وقاری وثروتمند پس بفرماندار گوید ای کسیکه خدا بتو سلطنت داد ودادخواهی ننمودی پس ببلعد آتش اورا چنانچه مرغ حب کنجدرا می بلعد و باقاری وثروتمند همین معامله نماید .

۶۳۳ : تَرْكُ الْعِشاءِ خَرابُ الْجَسَدِ

نخوردن غذا دروقت عشاء بدن را خراب کند .

۶۳۴ : تَأْتِي عَلى شارِبِ الْخَمْرِ ساعَةٌ لايَعْرِفُ فِيها رَبَّهُ

بر باده گسار ساعتی آید که در آن پروردگار خود را نشناسد .

٦٣٥ : تَجاوَزُوا عَنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ فَإِنَّ اللّهَ تَعالىٰ آخِذٌ بِيَدِهِ كُلَّما عَثَرَ وَفاتِحٌ لَهُ كُلَّما افْتَقَرَ

بگذرید از گناه سخاوتمند زیرا که هرگاه لغزشی برای او پیدا شود خدایش دستگیر باشد و هروقت درویش شود خدا در روزی برایش گشاید .

٦٣٦ : تَجَنَّبِ الدَّواءَ ما احْتَمَلَ بَدَنُكَ الدّاءَ فَإِذا لَمْ يَحْتَمِلِ الدّاءَ فَالدَّواءُ

از دارو خودداری کن تابدنت تحمل درد دارد و هرگاه تحمل نداشت پس دارو کن .

٦٣٧ : تَحَنَّنُوا عَلىٰ أَيْتامِ النّاسِ يُتَحَنَّنُ عَلىٰ أَيْتامِكُمْ

بر یتیمان مردم رحمت آرید تابر یتیمان شما رحمت آرند .

٦٣٨ : تَحَبَّبْ إِلَى النّاسِ يُحِبُّوكَ

اظهار دوستی کن بامردم تاتورا دوست بدارند .

٦٣٩ : تُحْفَةُ الْمُؤْمِنِ الْمَوْتُ

مرگ تحفهٔ مؤمن است .

٦٤٠ : تَحْتَ كُلِّ شَعْرَةٍ جَنابَةٌ فَبُلُّوا الشَّعْرَ وَأَنْقُوا الْبَشَرَةَ

زیر هرموئی جنابتی است پس ترك کنید مورا وپوست بدن را پاکیزه کنید .

٦٤١ : تَخَلَّلُوا فَإِنَّهُ مِنَ النَّظافَةِ وَ النَّظافَةُ مِنَ الإِيمانِ وَ الإِيمانُ مَعَ صاحِبِهِ فِي الْجَنَّةِ

خلال کنید (بن دندان را پاك کنید) زیرا خلال از نظافت است و نظافت از ایمان و ایمان باصاحب ایمان در بهشت باشد .

٦٤٢ : تَرْكُ الصَّلٰوةِ يُورِثُ الذُّلَّ

ترك نماز خواری وزبونی آرد .

٦٤٣ : تَزَوَّجُوا الزُّرْقَ فَإِنَّ فِيهِنَّ الْيُمْنَ

کبود چشمان‌را بزنی بگیرید زیرا که برکت درآنهااست

٦٤٤ : تَزَوَّجُوا الأَبْكارَ فَإِنَّهُنَّ أَطْيَبُ شَيْءٍ أَفْواهاً

دختران باکره‌را تزویج نمائید چه‌اینان ازهرچیز دهانشان خوشبوتر است .

٦٤٥ : تِسْعَةُ أَعْشارِ الرِّزْقِ فِي التِّجارَةِ وَالْباقِي فِي السّائِباتِ

نه دهم روزی در تجارة است و یکدهم در گوسفند داری است .

٦٤٦ : تَصَدَّقُوا عَلَى أَخِيكُمْ بِعِلْمٍ يُرْشِدُهُ وَرَأْيٍ يُسَدِّدُهُ

بر برادر خود از دانشی که اورا براه‌آورد ورائی که ما بصواب وصلاح‌آرد صدقه دهید .

۶۴۷ : تَهادُوْا فَاِنَّ الهَدِيَّة تذهبُ بِوحَرِ القلب
برای یکدگر هدیه فرستید چه آنکه هدیه خشم و کینه‌دل را برطرف کند .

۶۴۸ : تَبنُوْن ما لاتسکُنُوْنَ وَ تجمَعُوْنَ ما لاتأکُلُوْنَ وَتأمَلُوْنَ ما لاتُدرِکُوْنَ.
بنا میکنید خانه‌هائی‌را که در آن سکنی‌نمیگیرید ، و جمع میکنید چیزهائی‌که نمی‌خورید،و آرزوهائی‌دارید که بآنها نمی‌رسید .

حرف الثّاء

درسخنانیکه ابتدای آنها ثاء است

٦٤٩ : **ثَلٰثٌ يَزِدْنَ فِي الْحِفْظِ وَيُذْهِبْنَ السَّقَمَ اللّبانُ وَالسِّواكُ وَقِرَائَةُ الْقُرْآنِ**

سه چیز قوه حافظه‌را زیاد میکند و بیماری‌را برطرف کند کندر ومسواك نمودن وقرائت قرآن .

٦٥٠ : **ثَلٰثَةٌ اِنْ لَمْ تَظْلِمُوهُم ظَلَمُوكَ السَّفَلَةُ وَزَوْجَتُكَ وَخادِمُكَ**

سه کس‌را اگر ستم نکنی آنهارا ستم نمایند تو را مردم پست وزن وخدمتگذار .

٦٥١ : **ثَلٰثٌ لايَغُلُّ عَلَيهِنَّ قَلْبُ عَبْدٍ مُسْلِمٍ اِخْلاصُ الْعَمَلِ لِلّٰهِ وَ النَّصِيحَةُ لِاَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَا للُّزُومُ لِجَماعَتِهِمْ فَاِنَّ دَعْوَتَهُمْ مُحِيطَةٌ مِن وَرائِهِمْ**

دل شخص مسلمان در سه موقع غش و خیانت بخود راه نمیدهد خالص نمودن کار خدائی و پند دادن به پیشوای مسلمین و با جماعت مسلمین ملازم بودن زیرا که دعوت مسلمین شامل است دیگران‌را .

٦٥٢ : ثَلٰثَةٌ مِنَ الْجَفاءِ اَنْ يُصْحَبَ الرَّجُلُ فَلا يُسْئَلُهُ عَنِ اسْمِهِ وَكُنْيَتِهِ وَاَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ اِلى طَعامٍ فَلا يُجِيبُ اَوْ يُجِيبُ فَلا يَأْكُلُ وَمُواقَعَةُ الرَّجُلِ اَهْلَهُ قَبْلَ الْمُلاعَبَةِ

سه چیز از ستم است همراهی با مردی وسئوال نکردن از اسم و کنیه او وخواندن کسی بطعام و اجابت نکرن او یا اجابت کند ولی غذا نخورد وهم بستر شدن مردی زن خودرا پیش ازآنکه بااو بازی کند .

٦٥٣ : ثَلٰثَةٌ يَسْتَظِلُّونَ بِظِلِّ عَرْشِ اللّٰهِ يَوْمَ لاظِلَّ اِلاَّ ظِلُّهُ رَجُلٌ زَوَّجَ اَخاهُ الْمُسْلِمَ اَوْاَخْدَمَهُ اَوْكَتَمَ لَهُ سِرّاً

سه کس در زیر سایه عرش خدا میباشند در روزیکه سایه نباشد بجز سایه خدا مردیکه زن بدهد برادر مسلمان خودرا یا خدمت کند اورا یا بپوشاند سراورا .

٦٥٤ : ثَلٰثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ اِسْتَكْمَلَ فِيهِ خِصالُ الْايمانِ اِذا رَضِيَ لَمْ يُدْخِلْهُ رِضاهُ فِي باطِلٍ وَ اِذا غَضِبَ لَمْ يُخْرِجْهُ مِنَ الْحَقِّ وَاِذا قَدِرَ لَمْ يَتَعاطَ مالَيْسَ لَهُ

سه خصلت است درهر کس باشد ایمان اوکامل استهر گاه خورسند شد خورسندیاو را به باطل وارد نکند وهر گاه خشمناك شد ازحق بیرون نرود وهر گاه تواناشدتوانائی او را وادار نکندآنچه حق ندارد انجام دهد .

٦٥٥ : ثلثة مجالستهم تميت القلوب الجلوس مع الانذال وَالْحَدِيثُ مَعَ النِّساءِ وَالْجُلُوسُ مَعَ الاَغْنِياء

سه چیز است دل‌را میمیراند نشستن بامردم پست وگفتگو کردن بازنها و نشستن باثروتمندان .

٦٥٦ : ثَلٰثَةٌ لاتَحْرُمُ عَلَيكَ أعْرَاضُهُمْ: اَلْمُجاهِرُ بِالْفِسْقِ ، وَ الإمامُ الجائِرُ، وَ الْمُبْتَدِعُ .

سه کس آبرویشان محترم نیست : علنی کننده فسق، و پیشوای ستمگر، و بدعت‌گزار .

٦٥٧ : ثَلٰثٌ يُطْفِئْنَ نُورَ الْعَبْدِ مَنْ قَطَعَ اَوِدّاءَ اَبِيهِ وَ غَيَّرَ شَيْبَتَهُ وَرَفَعَ بَصَرَهُ فِي الْحُجُراتِ مِنْ غَيْرِ اَنْ يُؤْذَنَ لَهُ

سه کس نورانیت‌را برطرف کنند کسیکه ببرد از دوستان پدر و کسیکه تغییر دهد پیری خود را و باز کند چشم خود را درمیان خانهٔ مردم نظر کند بدون اجازه .

٦٥٨ : ثَلٰثٌ يَحْسُنُ فِيهِ الْكِذْبُ اَلْمَكِيدَةُ فِي الْحَرْبِ وَوَعْدَتُكَ زَوْجَتَكَ وَالْاِصْلاحُ بَيْنَ النّاسِ

درسه وقت دروغ گفتن نیکو بود فریب دادن در جنگ و وعده دادن تو زن خودرا وسازش دادن میان مردم .

٦٥٩ : ثَلٰثَةٌ يُعَذَّبُونَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ: مَنْ صَوَّرَ صُورَةً مِنَ-الْحَيْوانِ يُعَذَّبُ حَتّىٰ يَنْفُخَ فِيهَا وَ لَيْسَ بِنافِخٍ وَ الَّذِي يَكْذِبُ فِي مَنامِهِ حَتّىٰ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَ لَيْسَ بِعاقِدٍ وَالْمُتَمَتِّعُ مِنْ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كارِهُونَ

سه کس بشکنجه خاصی روز رستاخیز گرفتار شوند کسی که شکل حیوانی بسازد شکنجه نمایندکه اورا تاروح بدمد درآن شکل و نتواند و کسیکه درخواب خود دروغ گوید بشکنجه باشد تا گره بندد میان‌دوجو و نتواند و کسیکه از قومی بهره برد و آنقوم باو بی میل باشند.

٦٦٠ : ثَلٰثٌ اَخافُهُنَّ عَلىٰ اُمَّتِي مِنْ بَعْدِي اَلضَّلالَةُ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ وَمُضِلّاتِ الْفِتَنِ وَشَهْوَةُ الْبَطْنِ وَالْفَرْجِ

بعد ازرفتن من ازسه چیز بر امتم ترسناکم گمراهی بعداز شناختن‌وفتنه‌های گمراه کننده وشهوت شکم وفرج .

٦٦١ : ثَلٰثٌ مُوبِقاتٌ نَكْثُ الصَّفْقَةِ وَ تَرْكُ السُّنَّةِ وَ فِراقُ-الْجَماعَةِ

سه چیز هلاك و ناچیز کننده است شکستن عهد ورها کردن دستور وجدا شدن ازجماعت .

٦٦٢ : ثَلٰثَةٌ يَشْكُونَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ: اَلْمُصْحَفُ وَ الْمَسْجِدُ وَ الْعِتْرَةُ

سه چیز شکایت کنند روز رستاخیز کتاب خدا و مسجد و عترت من .

٦٦٣ : ثَلٰثَةٌ لايُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَ لايَنظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَ لايُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذابٌ اَلِيمٌ شَيْخٌ زانٍ وَمَلِكٌ جَبّارٌ وَمُقِلٌّ مُخْتالٌ

سه کس‌را خداوند هم‌سخن نشود و نظر نیفکند برایشان روز رستاخیز و پاکیزه نکند ایشان‌را و ازبرای ایشان است شکنجه دردناك پیر زناکار و پادشاه ستمکار و بی‌چیز متکبر بی‌کار .

٦٦٤ : ثَلٰثٌ يَجْلِينَ الْبَصَرَ: اَلنَّظَرُ اِلَى الْخُضْرَةِ وَ اِلَى الْماءِ وَاِلَى الْوَجْهِ الْحَسَنِ

سه چیز جلا میدهد چشم را نگاه کردن بسبزه و آب و بصورت زیبا .

٦٦٥ : ثَلٰثُ دَرَجاتٌ: إِسْباغُ الْوُضُوءِ فِي السَّبَراتِ وَ اِنْتِظارُ الصَّلوةِ بَعْدَ الصَّلوةِ وَ الْمَشْيُ بِاللَّيْلِ وَ النَّهارِ إِلَى الجَماعاتِ

سه چیز باعث ترفیع درجات است وضو گرفتن در سردیها وانتظار داشتن نماز بعد از نماز وراه رفتن درشب وروز بسوی جماعات .

٦٦٦ : ثَلٰثُ كَفّاراتٌ: إِفْشاءُ السَّلامِ وَ اِطْعامُ الطَّعامِ وَ الْمُتَهَجِّدُ بِاللَّيْلِ وَالنّاسُ نِيامٌ

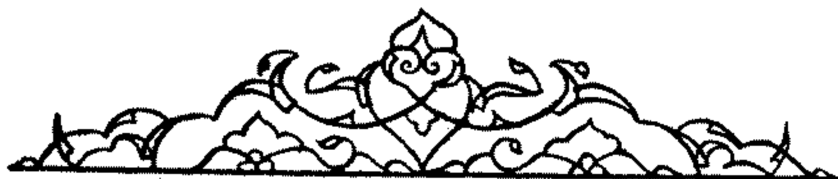
سه چیز جبران گناهان است سلام دادن آشکارا و طعام خورانیدن وعبادت شب درحالی که مردم خوابند .

٦٦٧ : ثَلٰثُ مُهْلِكاتٌ: شُحٌّ مُطاعٌ وَهَوًى مُتَّبَعٌ وَ اِعْجابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ

سه چیز هلاك کننده بخل غالب برعقل وهوای نفس پیروی شده وخودپسندی است .

٦٦٨ : ثَلٰثُ مُنْجِياتٌ: خَوفُ اللّٰهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلانِيَةِ وَالْقَصْدُ فِي الْغِنىٰ وَالْفَقْرِ وَكَلِمَةُ الْعَدْلِ فِي الرِّضا وَالسَّخَطِ

سه چیز نجات دهنده ترس خدا درپنهان و آشکارا ومیانه روی دروقت بی‌نیازی و بی‌چیزی و گفتن کلام حق درحال خوشنودی وخشم است .

٦٦٩ : ثَلٰثَةٌ مِنَ الذُّنُوبِ تُعَجَّلُ عُقُوبَتُها وَلاتُؤَخَّرُ اِلَى الآخِرَةِ عُقُوقُ الْوالِدَيْنِ وَالْبَغْيُ عَلَى النّاسِ وَكُفْرُ الْاِحْسانِ

سه گناه است که فوری سزای آن داده شود وبآخرت نیفتد عاق والدین وستم برمردم و کفر احسان نمودن .

٦٧٠ : ثَلٰثٌ مُنْجِياتٌ تَكُفُّ لِسانَكَ وَ تَبْكِي عَلى خَطِيئَتِكَ وَ تَلْزِمُ بَيْتَكَ

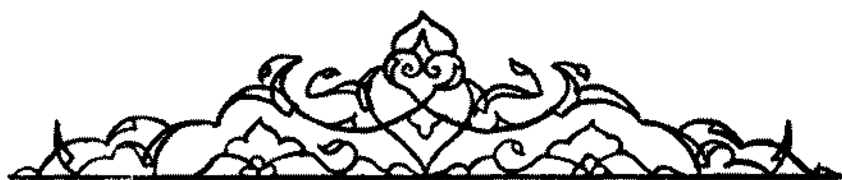
سه چیز نجات دهنده است باز داشتن زبانت و گریه بر خطایت و نشستن درخانه‌ات .

٦٧١ : ثَلٰثَةٌ لايَتَقَبَّلُ اللّٰهُ لَهُمْ بِالْحِفْظِ رَجُلٌ نَزَلَ فِي بَيْتٍ خَرِبٍ وَرَجُلٌ صَلّٰى عَلٰى قارِعَةِ الطَّرِيقِ وَ رَجُلٌ اَرْسَلَ راحِلَتَهُ وَلَمْ يَسْتَوْثِقْ مِنْها

حفظ سه کس را خداوند نپذیرفته مردیکه فرودآید درخانهٔ خرابه ومردیکه نماز بخواند دروسط راه مردم ومردیکه رها کند زاد وتوشه ومرکب خودرا ووثوقی نداشتهٔ باشد

٦٧٢ : ثَلاثَةٌ لايَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ مُدْمِنُ خَمْرٍ وَمُدْمِنُ سِحْرٍ وَ قاطِعُ رَحِمٍ

سه طایفه داخل بهشت نمیشوند شراب خوار و جادو کن وکسیکه از فامیل خود ببرد .

۶۷۳ : ثَلاثٌ يُخافُ مِنها الجُنُونُ : التَغوّطُ بينَ القبُورِ وَ المَشيُ فِي خُفٍّ واحِدٍ وَالرَّجُلُ يَنامُ وَحدَهُ

سه کار است که بیم دیوانگی از آنها میرود درگورستان غایط کردن و با یکموزه راه رفتن وتنها خفتن.

۶۷۴ : ثَلاثَةٌ لايَنتَصِفُونَ مِن ثَلاثَةٍ : حُرٌّ مِن عَبدٍ وَعالِمٌ مِن جاهِلٍ وَقَوِيٌّ مِن ضَعِيفٍ

سه کس ازسه کس راه انصاف نجویند آزاد از بنده ودانا از نادان وتوانا از ناتوان .

۶۷۵ . ثَلاثٌ مِن اَبوابِ البِرِّ: سَخاءُ النَّفسِ وَطِيبُ الكَلامِ وَالصَّبرُ عَلَى الأذى

سه چیز از درهای خیر و نیکی باشد سخاوتمندی نفس و پاکیزه گفتن و برآزار صبر وشکیبائی کردن .

۶۷۶ : ثَلثٌ مِنَ الوَسواسِ: اَكلُ الطِّينِ وَ تَقلِيمُ الاَظفارِ بِالاَسنانِ وَاَكلُ اللِّحيَةِ

سه کار از وسواس خیزد گل خوردن و بدندان ناخن چیدن وموی ریش خوردن .

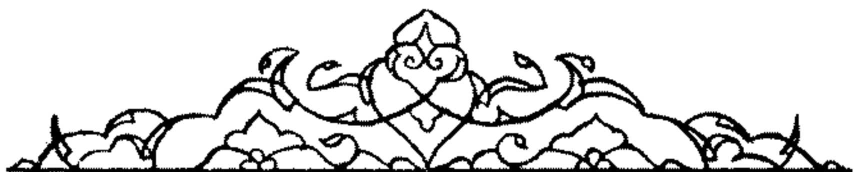
۶۷۷ : ثَلثَةٌ يَفرَحُ بِهِنَّ الجِسمُ وَيَربُو: الطِّيبُ وَلِباسُ اللَّيِّنِ وَ شُربُ العَسَلِ

سه چیز است که بدن بدانها شاد گردد و افزایش نماید : بوی خوش وجامه نرم وآشامیدن عسل .

٦٧٨ : ثَمانِيَةٌ اِنْ اُهِينُوا فَلا يَلُومُوا اِلَّا اَنْفُسَهُمْ اَلذّاهِبُ اِلى مائِدَةٍ لَمْ يُدْعَ اِلَيْها وَ الْمُتَأَمِّرُ عَلى رَبِّ الْبَيْتِ وَ طالِبُ الْخَيرِ مِنْ اَعْدائِهِ وَطالِبُ الفَضْلِ مِنَ اللِّئامِ وَ الدّاخِلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِى سِرٍّ لَمْ يَدْخُلاهُ فِيهِ وَالْمُسْتَخِفُّ بِالسُّلْطانِ وَ الْجالِسُ فِى مَجْلِسٍ لَيْسَ لَهُ بِاَهْلٍ وَ الْمُقْبِلُ بِالْحَدِيثِ عَلى مَنْ لَمْ يَسْمَعْ مِنْهُ

هشت کس باشند که اگر زبون و خوار شوند نباید جز خویشتن را ملامت کنند آنکس که برود بر سر خوان طعامی بدون دعوت و آنکس که بر صاحب خانه تحکم کند و آنکس که ازدشمنانش خیر جوید و آنکس که از دونان بخشش جوید و آنکس که درمیان راز دو کس درآید باآنکه حق‌ورود نداشته و آنکس که بشاه استخفاف کند و آنکس که درجائی بنشیند که اهلیت ندارد و آنکس که روی سخن با کسی گرداند که ازاو نشنود.

٦٧٩ : ثَمانِيَةٌ لايَقْبَلُ اللّهُ لَهُمْ صَلوةً : اَلْعَبْدُ الْآبِقُ حَتّى يَرْجِعَ اِلى مَوْلاهُ وَالنّاشِزُ عَنْ زَوْجِها وَ هُوَعَلَيْها ساخِطٌ وَمانِعُ الزَّكوةِ وَتارِكُ الْوُضُوءِ وَ الْجارِيَةُ الْمُدْرِكَةُ تُصَلّي بِغَيْرِ خِمارٍ وَاِمامُ قَوْمٍ يُصَلّي بِهِمْ وَهُمْ لَهُ كارِهُونَ وَالزِّبّينُ وَالسَّكْرانُ

خداوند نماز هشت کس را قبول نکند : بنده فراری مگر آنکه برگردد بسوی مولای خود و زن ناشزة که شوی بر او خشمناك باشد و باز دارندهٔ زکوة و بی وضوء و دختری که مکلف باشد و بدون چادر نماز بخواند و پیشوای قومی که امامت کند برای قومی و ایشان او را نخواهند و کسیکه از بول وغایط جلوگیری کند ومست .

٦٨٠ : ثَلٰثُ فَرِحاتٌ لِلْمُؤْمِنِ فِي الدُّنْيا اَلْقَيُّ الْاِخْوانِ وَ الْاِفْطارُ مِنَ الصِّيامِ وَالتَّهَجُّدُ فِي آخِرِ اللَّيْلِ

سه خوشی برای مؤمن است در دنیا برخورد برادران دینی وافطار ازروزه وعبادت درآخرشب .

باب جیم

درسخنانیکه ابتدای آنهاجیم است

۶۸۱ : جُعِلَتْ لِیَ الارضُ مَسْجِداً وَطَهُوراً اَیْنَما اَدْرَکَتْنِیَ الصَّلوةُ صَلَّیْتُ

زمین برای من قرار داده شد محل سجده و پاك کننده هر-جاکه وقت نماز برسد نماز کنم .

۶۸۲ : جُبِلَتِ الْقُلُوبُ عَلی حُبِّ مَنْ اَحْسَنَ اِلَیْها وَبُغْضِ مَنْ اَساءَ اِلَیْها

فطری وطبیعی دلها بردوست داشتن کسی استکه نیکی نماید ودشمنی کسی که بدی کند بآنها .

۶۸۳ : جَماعَةُ اُمَّتِیْ اَهْلُ الحَقِّ وَاِنْ قَلُّوا

جمعیت امت من اهل‌حق میباشند واگرچه کم باشند .

۶۸۴ : جِهادُ الضُّعَفاءِ الْحَجُّ

جهاد مردمان ناتوان رفتن بحج است .

۶۸۵ : جِهادُ الْمَرْأَةِ حُسْنُ التَّبَعُّلِ

جهاد زن خوشرفتاری باشوهر است .

٦٨٦ : جامِلوا الاَشرارَ بِاَخْلاقِهِمْ تَسْلِمُوا مِنْ غَوائِلِهِمْ وَ وَبايِنُوهُمْ بِاَعْمالِكُمْ كَيْلا تَكُونُوا مِنْهُمْ

بااشرار بسازيد تا ازگزندآنها ايمن باشيد ودر كردارتان ازآنان جدا باشيد تااز زمرهٔ آنان نباشيد .

٦٨٧ : جاهِدُوا اَهْوائَكُمْ تَمْلِكُوا اَنْفُسَكُمْ

باهواى نفس جهاد كنيد تا مالك خويشتن گرديد .

٦٨٨ : جَعَلَ اللّهُ مَكارِمَ الاَخْلاقِ صِلَةً بَيْنَهُ وَ بَيْنَ عَبِيْدِهِ فَحَسْبُ اَحَدِكُمْ اَنْ يَتَمَسَّكَ بِخُلْقٍ مُتَّصِلٍ بِاللّهِ

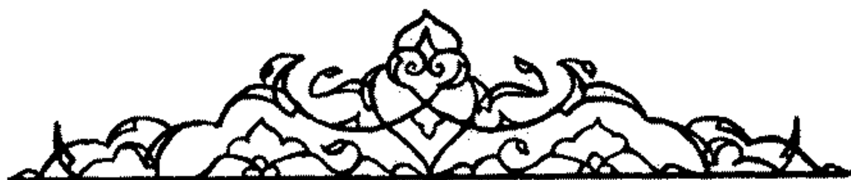
خداوند اخلاق كريمه‌را اساس پيوند بين‌خود و بين بندگان خود قرار داده پس‌شمارا بس باشد كه بخلق خوبى بخدا پيوند نمائيد .

٦٨٩ : جُعِلَتِ الذُّنُوبُ فِي بَيْتٍ واحِدٍ وَجُعِلَ مِفْتاحُهاشُرْبُ الْخَمْرِ

قرار داده شده گناهان دريك خانه و قرار داده شده كليد آن باده گسارى .

٦٩٠ : جِماعُ التَّقْوى فِي قَوْلِهِ تَعالى اِنَّ اللّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالاِحْسانِ

تمام پرهيزكارى در اين سخن خدايتعالى است ان الله يامر بالعدل والاحسان الخ .

٦٩١ : جِماعُ الْخَيْرِ خَشْيَةُ اللهِ

در ترس از خدا تمام خير جمع است

٦٩٢ : جَمالُ الْمَرْءِ فِصاحَةُ لِسانِهِ

زيبائى مرد زبان شيواى اوست .

٦٩٣ : جِهادُ النَّفْسِ اَلْجِهادُ الْاَكْبَرِ

جهاد باهواى نفس جهاد بزرك است .

باب حاء

در سخنانیکه ابتدای آنها حاء است

۶۹۴ : حُبُّ الدُّنْیا اَصْلُ کُلِّ مَعْصِیَةٍ وَاَوَّلُ کُلِّ ذَنْبٍ

دوستی دنیا ریشهٔ هر نافرمانی و آغاز هر گناهی است .

۶۹۵ : حُبُّکَ لِلشَّیْءِ یُعْمِیْ وَیُصِمُّ

دوستی تو چیزی‌را کور و کر میگرداند تورا .

۶۹۶ : حُبُّ الجاهِ وَالْمالِ یُنْبِتُ النِّفاقَ فِی قَلْبٍ کَما یُنْبِتُ الْماءُ الْبَقْلَ

دوستی جاه ومال نفاق دردل میرویاند چنانکه آب سبزه را .

۶۹۷ : حُکْمِی عَلَی الْواحِدِ حُکْمِیْ عَلَی الْجَماعَةِ

فرمان ودستور من بریکنفر فرمان برجمعیت است .

۶۹۸ : حُبِّی خالَطَ دِماءَ اُمَّتِی فَهُمْ یُؤْثِرُوْنِی عَلَی الْاٰباءِ وَعَلَی الْاُمَّهاتِ وَعَلٰی اَنْفُسِهِمْ

دوستی من با خون امتم مخلوط است پس آنان مرا مقدم میدارند برپدر ومادر وبر خودشان

۶۹۹ : حُرِمَتِ الْجَنَّةُ عَلَى الْمَنَّانِ وَالْبَخِيلِ وَالقَتَّاتِ

گوارا نیست بهشت برمنت گذار وبخیل وسخن چین .

۷۰۰ حَدُّ الْجِوارِ أَرْبَعُونَ داراً .

حد همسایگی چهل خانه است .

۷۰۱ حَدٌّ يُعْمَلُ فِي الْأَرْضِ خَيْرٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنْ أَنْ يُمْطَرُوا أَرْبَعِينَ صَباحاً .

حدی که اجرا در زمین شود برای اهل زمین ازچهل روز باران بهتر است .

۷۰۲ : حَلالِي حَلالٌ إِلىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَ حَرامِي حَرامٌ إِلىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

حلال من حلال است تاروز رستاخیز وحرام من حرام‌است تا روز رستاخیز .

۷۰۳ : حُمَّى يَوْمٍ كَفّارَةُ سَنَةٍ

تب روزی جبران سالی است .

۷۰۴ : حُبُّ الْمالِ وَالشَّرَفِ اَذْهَبُ لِدِينِ الرَّجُلِ مِنْ ذِئْبَيْنِ ضارِيَيْنِ فِي زَرْبَةِ الْغَنَمِ

دوستی مال وجاه زودتراز بین میبرد دین انسان‌را وضررش بیشتر است از دو گرگ درنده که در میان گله گوسفندی حمله‌ور شوند .

۷۰۵ : حُبِّي وَحُبُّ أَهْلِ بَيْتِي نافِعٌ فِي سَبْعَةِ مَواطِنَ أَهوالُهُنَّ عَظِيمَةٌ عِنْدَ الوَفاةِ وَفِي الْقَبْرِ وَعِنْدَ النُّشُورِ وَعِنْدَ الْكِتابِ وَعِنْدَ الْحِسابِ وَعِنْدَ الْمِيزانِ وَعِنْدَ الصِّراطِ

دوستی من ودوستی خانوادهام درهفت جای سود می بخشد که هولهای آن هفت جای بزرك است نزد مرك و در قبر ووقت برانگیخته شدن ازگور و نزد کتاب اعمال و نزد حساب ونزد ترازوی عمل ونزد پل صراط .

۷۰۶ : حَقٌّ عَلَى الْمُسْلِمِ إِذا أَرادَ سَفَراً أَنْ يُعْلِمَ إِخْوانَهُ وَحَقٌّ عَلى إِخْوانِهِ إِذا قَدِمَ أَنْ يَأْتُوهُ

حقی بر مسلمان است که باید رعایت کند هر گاه خواست سفر برود خبر دهد برادران خودرا و حق است بر برادران او که هر گاه آمد بملاقاتش بروند .

۷۰۷ : حُسْنُ الْخُلْقِ يَبْلُغُ بِصاحِبِهِ دَرَجَةَ الصّائِمِ الْقائِمِ

خوشخوئی صاحبش را بدرجهٔ روزه دارشب زنده دارمیرساند.

۷۰۸ : حُسْنُ الْخُلْقِ أَفْضَلُ ما أُعْطِيَ الْعَبْدُ

خوشخوئی بهترین چیزی است که ببنده عطا شده .

۷۰۹ : حُسْنُ الخُلقِ يَنبِتُ المَوَدّةَ

خوشخوئی دوستی‌را میرویاند .

۷۱۰ : حُسْنُ البُشرِ يَذهَبُ بِالسَّخِيمَةِ

خوشروئی کینه‌را ازدل میزداید .

۷۱۱ : حُسْنُ العَهْدِ مِنَ الايمانِ

خوش پیمانی ازایمان است .

۷۱۲ : حُسْنُ المَسْئَلَةِ نِصفُ العِلمِ وَالرِّفْقُ نِصفُ العَيْشِ

نیکو پرسش کردن نیمهٔ دانش است و مدارا نمودن نیمهٔ زندگانی است .

۷۱۳ : حُسْنُ الظَّنِّ بِاللّهِ مِنْ عِبادَةِ اللّهِ

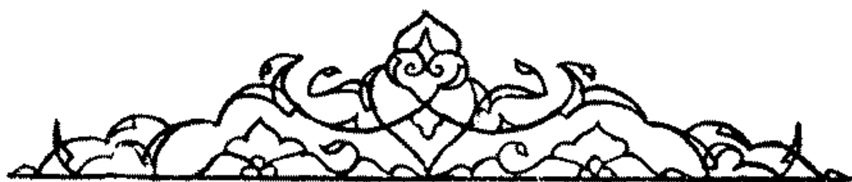
خوش‌گمانی بخداوند ازبندگی کردن برای خدا است .

۷۱۴ : حُفَّتِ الجَنَّةُ بِالمَكارِهِ وَحُفَّتِ النّارُ بِالشَّهَواتِ

پیچیده شده بهشت به نخواستنی ها و پیچیده شده آتش بخواستنی‌ها .

۷۱۵ : حَرامٌ عَلىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَوَلِّهٍ بِالشَّهَواتِ اَنْ يُسْكِنَهُ الوَرَعُ

ناگوار است برهر قلبی که شیفته و واله شهوتست که در او ورع جای‌گیرد .

۷۱٦ : حَرامٌ عَلی کُلِّ قَلبٍ یُحِبُّ الدّنیا اَنْ یُفارِقَه الطَّمَعُ

ناگوار است بر هر قلبی که دوست دار دنیاست که جدا شود ازطمع .

۷۱۷ : حَرَّمَ اللّهُ الْجَنَّةَ عَلیٰ کُلِّ فَحّاشٍ بَذِیٍّ لا یُبالِی ما قالَ ولا ماقِیْلَ لَهُ

ناگوار قرار داده خداوند بهشت‌را بر هر هرزه گوی بد زبانی که باك ندارد هرچه بگوید و هرچه در حق او بگویند .

۷۱۸ . حُرْمَةُ مالِ الْمُؤمِنِ کَحُرْمَةِ دَمِهِ

احترام مال مؤمن چون احترام خون اوست .

۷۱۹ : حَسْبُكَ مِنَ الْکِذْبِ اَنْ تُحَدِّثَ بِکُلِّ ماسَمِعْتَ

ازدروغ گفتن تو همین‌بس که هرچه‌را شنیدی بگوئی .

۷۲۰ : حُسْنُ الْخُلْقِ نِصْفُ الدِّینِ

خوشخوئی نیمهٔ دیانت است .

۷۲۱ : حُسْنُ الْخُلْقِ خَیْرُ قَرِیْنٍ

خوشخوئی بهترین همدم است .

۷۲۲ : حُسْنُ الظَّنِّ بِاللّه ثَمَنُ الْجَنَّةِ

خوش گمانی بخداوند بهای بهشت است .

۷۲۳ : حُسْنُ الْجِوارِ يُعَمِّرُ الدُّنْيا وَيُنْسِي فِي الاَعْمارِ

نیکو همسایگی کردن آباد کند خانها را و درازگر داند عمرهارا .

۷۲٤ : حَمَلَةُ الْقُرآنِ عُرَفاءُ اَهْلِ الْجَنَّةِ

حافظان قرآن عارفان اهل بهشتند .

۷۲٥ : حُسْنُ الْخُلُقِ وَصِلَةُ الاَرْحامِ وَبِرُّ الْقَرابَةِ تَزِيدُ فِي الاَعْمارِ وَ تَعْمُرُ الدِّيارَ وَلَوكانَ الْقَوْمُ فُجّاراً

خوشخوئی وصله رحم و نیکی کردن بخویشان زیاد میکند عمرهاراو آبادمیکندشهرهاراواگرچه‌درمردم نابکارباشد.

حرف خاء

درسخنانیکه ابتدای آنها خاء است

۷۲۶ : خِیارُ الْعِبادِ الَّذِیْنَ اِذا اَحْسَنُوا اِسْتَبْشَرُوْا وَ اِذا اَساؤُا اِسْتَغْفَرُوْا

بندگان خوب کسانی میباشند که هرگاه نیکی کنند خوش حالند وهرگاه بدی کنند طلب آمرزش کنند .

۷۲۷ : خِصْلَةٌ مَنْ لَزِمَها اَطاعَتْهُ الدُّنْیا وَ الْاٰخِرَةُ وَ رَبِحَ الفَوْزَ فِی الْجَنَّةِ قِیْلَ وَماهِیَ یارَسُوْلَ اللّٰهِ قالَ اَلتَّقْوٰی

یك خصلت استهر که بخود بگیرد دنیا وآخرت فرمان بردار او باشند وبهره و فایدهٔ ببرد در بهشت کسی عرض کرد چیست آن خصلت فرمود تقوی وپرهیزکاری است .

۷۲۸ . خَیْرُ الزّادِ اَلتَّقْوٰی

بهترین توشه پرهیزکاری است .

۷۲۹ : خَیْرُ الْغِنیٰ غِنَی النَّفْسِ
بهترین بی‌نیازی بی‌نیازی دل است .

۷۳۰ : خَیْرُ ماالْقِیَ فِی الْقَلْبِ الْیَقِین
بهترین چیزی که دردل افتد یقین است .

۷۳۱ : خِفِ اللّٰهَ یَکْفِكَ ماسِواهُ
ازخدا بترس تا کفایت نماید تورا ازآنچه غیر اوست .

۷۳۲ : خَمْسَةٌ یُجْتَنَبُونَ عَلیٰ کُلِّ حالٍ اَلْمَجْذُومُ وَالْاَبْرَصُ وَالْمَجْنُونُ وَ وَلَدُالزِّنا وَالْاَعْرابِیّ
پنج کس‌را درهرحال باید دوری کرد آنکه جذام دارد و آنکه مرض پیسی دراوست و دیوانه وفرزند زنا و عرب بیابانی .

۷۳۳ : خَیْرُ دینِکُمُ الْوَرَعُ
بهترین کار در دین‌شما دوری از محرماتست .

۷۳۴ : خَیْرُ الدَّواءِ الْحِجامَةُ
بهترین داروها حجامة است .

۷۳۵ : خَمْسَةٌ ما اَثقَلَهُنَّ فِي المِيزانِ سُبحانَ اللّٰهِ وَ الحَمدُ لِلّٰهِ ولااِلٰهَ اِلّااللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكبَرُ وَ الوَلَدُ الصّالِحُ يَتَوَفّیٰ لِمُسلِمٍ فَيَصبِرُ وَيَحتَسِبُ

پنج چیز که بسیار سنگین است درترازوی عمل کلمهٔ چهار گانه سبحان الله والحمدلله و لااله الاالله و الله اکبر و فرزند شایسته که بمیرد ازپدر مسلمان وصبر و شکیبائی کند .

۷۳۶ : خَيرُ الدُّعاءِ الاِستِغفارُ

بهترین دعاها طلب آمرزش است .

۷۳۷ : خَيرُ الصَّحابَةِ اَربَعَةٌ

بهترین همراهان وقتی است که چهار نفر باشند .

۷۳۸ : خَيرُ المالِ زَرعٌ زَرَعَهُ صاحِبُهُ وَ اَصلَحَهُ وَ اَدّیٰ حَقَّهُ يَومَ حَصادِهِ

بهترین دارائی زراعتی است که صاحب آن انجام داده و اصلاح نموده وحق واجب آنرا روز درو داده باشد .

۷۳۹ : خَصلَتانِ لَيسَ فَوقَهُما مِنَ البِرِّ شَيْءٌ اَلايمانُ بِاللّٰهِ وَالنَّفعُ لِعِبادِاللّٰهِ

دوصفت است که درصفات نیك بهتر ازآن دو نباشد ایمان بخدا وفایده رساندن به بندگان خدا .

۷٤۰ : خِصْلَتانِ لَيْسَ فَوْقَهُما مِنَ الشَّرِّ شَيْءٌ اَلشِّرْكُ بِاللّٰهِ وَالضَّرُّ لِعِبادِ اللّٰهِ

دوصفت است که هیچیك ازصفات شر باین دو نرسد شرك بخدا وضرر رسانیدن به بندگان خداوند.

۷٤۱ : خَلَّتانِ كَثِيرٌ مِنَ النّاسِ فِيهِما مَفْتُونٌ اَلصِّحَّةُ وَ الْفَراغُ

دو نعمت است که بسیاری ازمردم در ایندوآزمایش شوند تندرستی وفراغت.

۷٤۲ : خَيْرُ وَقْتٍ دَعَوْتُمُ اللّٰهَ فِيهِ الْاَسْحارُ

بهترین وقتی که ازخدا خواستار شوید درآن هنگام سحر ها است.

۷٤۳ : خِيارُكُمْ اَحْسَنُكُمْ اَخْلاقاً اَلَّذِينَ يَأْلِفُونَ وَيُؤْلَفُونَ

بهترین شما خوشخوترین شما میباشند آنانکه با دیگران الفت دارند ودیگران باآنان الفت دارند.

۷٤٤ خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَ عَلَّمَهُ

بهترین شما کسی است که قرآن را یاد گیرد و یاد دهد

۷۴۵ : خَيْرٌ مِنَ الْخَيرِ مُعْطِيهِ وَشَرٌّ مِنَ الشَّرِ فاعِلُهُ

خوبتر ازکار خوب شخص انجام دهندهٔ آن است و بدتر از بد بجاآورنده آن است .

۷۴۶ : خَصْلَتانِ لاتَجْتَمِعانِ فِي مُؤمِنٍ: اَلْبُخْلُ وَسُوءُ الظَّنِّ بِالرِّزْقِ

دو خصلت است که در مؤمن جمع نشود بخل و بد گمانی بروزی .

۷۴۷ : خَيْرُ المالِ سِكَّةٌ مَأبُورَةٌ وَمُهْرَةٌ مَأمورَةٌ

بهترین دارائی سکهٔ رائج و کره اسب فرمان پذیر است .

۷۴۸ : خَمْسٌ لاأدَعُهُنَّ حَتَّى الْمَماتِ : اَلأَكْلُ عَلَى الْحَضِيضِ مَعَ الْعَبِيدِ وَرُكُوبِيَ الْحِمارَ وَحُلُوَى الْعَنْزَ بِيَدِي وَلُبْسُ الصُّوفِ وَالتَّسْلِيمُ عَلَى الصِّبْيانِ لِتَكُونَ سُنَّةً مِنْ بَعْدِي

پنج چیز را رها نخواهم کرد تا بمیرم غذا خوردن روی زمین با بنده‌ها وسوارشدن الاغ ودوشیدن شیر بز بدست خود و بوشیدن جامهٔ پشمین وسلام کردن براطفال تااینکه بعد از من این دستور بماند .

۷۴۹ : خَیْرُ الجُلَساءِ مَنْ ذَكَّرَكُمُ اللّٰهَ رُؤْيَتُهُ وَ زادَ فِی عِلْمِكُمْ مَنْطِقُهُ وَرَغَّبَكُمْ فِی الْاٰخِرَةِ عَمَلُهُ

بهترین هم‌نشینان کسی است که دیدن او شما را بیاد خدا آورد و زبان او دانش شمارا زیاد کند و کار او شما را میل به‌آخرت دهد .

۷۵۰ : خَشْيَةُ اللّٰهِ رَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ

ترس ازخدا اساس هر حکمت باشد .

۷۵۱ : خِيارُكُمْ كُلُّ مُفْتَنٍ تَوّابٍ

بهترین شما هر آزموده شده بسیار توبه‌کننده است .

۷۵۲ : خِيارُ الْمُؤْمِنِينَ اَلْقانِعُ وَشِرارُهُمُ الطّامِعُ

برگزیدهٔ مؤمنین قناعت‌پیشه‌است و بد ایشان طمع کاراست .

۷۵۳ : خَيْرُكُمْ مَنْ لَمْ يَتْرُكْ دُنْياهُ لِاٰخِرَتِهِ وَلا آخِرَتَهُ لِدُنْياهُ

خوبترین شما کسی است که دنیای خود را برای آخرت از دست ندهد و آخرت‌را برای دنیا از دست ندهد .

۷۵۴ : خَيْرُ بُيُوتِكُمْ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ

بهترین خانه های شما خانه‌ای است که یتیمی در آن‌محترم باشد .

۷۵۵ : خَیْرُکُمْ مَنْ یُرْجی خَیْرُهُ وَیُؤْمَنُ شَرُّه

بهترین شما کسی است که بخیرش امیدوار واز شرش ایمن باشند.

۷۵۶ : خَیْرُ النّاسِ اَنْفَعُهُمْ لِلنّاسِ

بهترین مردم آنست که سودش بمردم بیشتر برسد.

۸۵۷ : خَیْرُ الْعِبادَةِ اَخْفاها

بهترین عبادتها پنهان‌تر آنست.

۷۵۸ : خَیْرُ الْمَجالِسِ اَوْسَعُها

بهترین مجلسها وسیع‌تر آنست.

۷۵۹ : خَیْرُاِخْوانِکُمْ مَنْ اَهْدی اِلَیْکُمْ عُیُوبَکُمْ

خوبترین برادران شما آنستکه عیبهای شمارا بسوی شما هدیه فرستد.

۷۶ : خَیْرُکُمْ مَنْ دَعاکُمْ اِلی فِعْلِ الْخَیْرِ

بهترین شما کسی است که شمارا بکار خیر بخواند.

۷۶۱ : خَیْرُکُمْ مَنْ زادَ فِی عِلْمِکُمْ مَنْطِقُهُ

بهترین شما کسی است که گفتارش دردانش شما بیفزاید.

۷۶۲ : خَیْرُکُمْ مَنْ اَعانَهُ اللهُ عَلی نَفْسِهِ فَمَلَکَها

بهترین شما کسی‌است که خداوند اورا برخود اویاری دهد ومالك نفس خویشتن شود.

۷٦۳ : خَيْرُ الاُمُورِ اَوْسَطُها

بهترین امور میانهٔ آنست .

۷٦٤ : خَيْرُ الرِّزْقِ مايَكْفِي

بهترین روزی آنستکه کافی باشد .

۷٦٥ : خَيْرُ شَبابِكُمْ مَنْ تَزَيّا بِزِيِّ كُهُولِكُمْ وَ شَرُّ كُهُولِكُمْ مَنْ تَزَيّا بِزِيِّ شَبابِكُمْ

بهترین جوانان شما جوانی است که بهیئت پیران درآید وبدترین پیران‌شما پیری است که بهیئت جوانان درآید .

۷٦٦ : خَيْرُ نِسائِكُمْ الَّتِي اِذا خَلَعَتْ ثَوْبَها خَلَعَتْ مَعَها الحَياءَ وَاِذا لَبِسَتْ لَبِسَتْ مَعَها الْحَياءَ

بهترین زنان شما زنی است که هر گاه جامهٔ خود را بکند شرم را باآن بکند وهر گاه بپوشد شرم‌راباآن بپوشد .

۷٦۷ : خَيْرُ اُمَّتِي الَّذِينَ اِذا سَفَهَ عَلَيْهِم اِحْتَمَلُوا وَاِذا جَنى عَلَيْهِمْ غَفَرُوا وَ اِذا اُوْذُوا صَبَرُوا

بهترین امتم کسانی باشند که هر گاه بنادانی برخورند تحمل‌نمایند وهر گاه جنایتی‌بایشان رسد ببخشند وهر گاه آزاری رسد صبر کنند .

۷٦۸ : خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي

بهترین قرنها قرن‌من است .

۷٦۹ : خَيرُ الأَصحابِ عِندَاللهِ خَيرٌ لِصاحِبِهِ

بهترین یاران نزد خداوند یاری است که برای یارش بهتر باشد .

۷۷۰ : خَيرُ الْعِلْمِ ما نَفَعَ

بهترین دانش دانشی باشدکه سود دهد .

۷۷۱ : خَيرُ الْهُدىٰ مَا اتُّبِعَ

بهترین راه حق آنستکه آنرا پیروی کنند .

۷۷۲ : خِفِ اللّٰهَ كَاَنَّكَ تَراهُ

بترس ازخدا که گویا می بینی اورا .

حرف دال

درسخنانیکه ابتدای آنهادال است

۷۷۳ : دَبَّ اِلَیْکُمْ داءُ الاُمَمِ قَبْلَکُمْ البَغضاءُ وَالْحَسَدُ

بسوی شما جنبش کرده درد امم پیشین دشمنی کردن و حسد ورزیدن .

۷۷٤ : داوُوا مَرضاکُمْ بِالصَّدَقَةِ

درمان نمائید مریضهای خود را بدادن صدقه .

۷۷٥ : دُعاءُ اَطفالِ اُمَّتِی مُستَجابٌ مالَمْ یُقارِنُوا الذُّنُوبَ

دعای اطفال امتم مستجاب است مادامیکه مرتکب گناهان نشوند .

حرف ذال

درسخنانیکه ابتدای آنهاذال است

۷۷٦ : ذِکْرُ اللّٰهِ اَفْضَلُ مِنَ الصَّدَقَةِ وَ الصَّدَقَةُ اَفْضَلُ مِنَ الصَّوْمِ

یاد خداوند بهتر است ازصدقه دادن وصدقه بهتر است از روزه گرفتن .

۷۷۷ : ذِلاقَةُ اللِّسانِ رَأْسُ المالِ

زبان شیوا ورسا سرمایه باشد .

۷۷۸ : ذُوالْوَجْهَیْنِ لایَکُونُ وَجِیهاً

دو روی آبرومند نشود .

باب راء

در سخنانیکه ابتدای آنها راء است

۷۷۹ : رَحِمَ اللّٰهُ عَبداً اِستَحْیٰ مِن رَّبِهِ حَقَّ الْحَیاءِ فَحَفِظَ الرَّأسَ وَماحَوٰی وَالبَطْنَ وَ ماعَوی وَذَکَرَالقَبرَ وَ الْبَلیٰ

خدا رحمت کند بندهٔ را که از پروردگار خود شرم آرد شرم واقعی پس نگهدارد سر وآنچه درسر است و شکم وآنچه میخواهد ویاد کند گور وپوسیدگی را .

۷۸۰ : رَأْسُ الْحِکْمَةِ مَخافَةُ اللّٰهِ

اساس حکمة ترس خدا است .

۷۸۱ : رَحِمَ اللّٰهُ امْرَءاً قالَ خَیْراً فَغَنِمَ اَوسَکَتَ عَلیٰ سُوءٍ فَسَلِمَ

خداوند رحمت کند مردی‌را که سخن گوید پس بهره برد یاآنکه سکوت ازبد کند پس جان بسلامت برد .

۷۸۲ : رُفِعَ عَنْ اُمَّتِی تِسعَةٌ الخطاءُ وَالنِّسیانُ وَما اُکْرِهُوا عَلَیْهِ وَمالا یَعْلَمُوْنَ وَمالا یُطِیقُوْنَ وَمَا اضْطُرُّوا اِلَیْهِ وَالْحَسَدُ وَالتَّفَکُّرُ فِی الْوَسْوَسَةِ فِی الْخَلْقِ ما لَمْ یَنطُقْ بِشَفَهٍ وَالطِّیَرَةُ

مؤاخذه نه چیز از امتم برداشته شده خطا و فراموشی و آنچه وادار شوند باکراه برآن و آنچه را که ندانند وآنچه را طاقت نداشته باشند وآنچه مضطر شده باشند وحسد وفکر ووسوسه در آفرینش مادامیکه بیان نکنند وفال بد زدن .

۷۸۳ : رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلٰثٍ عَنِ الصَّبِیِّ حَتّیٰ یَحْتَلِمَ وَعَنِ- الْمَجْنُونِ حَتّیٰ یُفِیقُ وَعَنِ النّائِمِ حَتّیٰ یَسْتَیْقِظَ

قلم تکلیف ازسه کس برداشته شده از بچه تا آنکه محتلم شود واز دیوانه تاآنکه خوب شود واز خواب تا اینکه بیدار شود .

۷۸۴ : رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْاِیمانِ بِاللّٰهِ مُداراةُ النّاسِ فِی غَیْرِ تَرْكِ حَقٍّ

بعد از ایمان بخدا اساس خردمندی مدارا کردن با مردم است در موردیکه حق کسی از بین نرود .

۷۸۵ : رَكْعَتَيْنِ بِسِواكٍ احبُّ اِلَى اللهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةٍ بِغَيْرِ سِواكٍ

دو رکعت نماز با مسواك بهتر است نزد خداوند عز وجل از هفتاد رکعت بدون مسواك .

۷۸٦ : رِضَا اللهِ مَعَ رِضَا الْوالِدَيْنِ وَسَخَطُ اللهِ مَعَ سَخَطِ الوالِدَيْنِ

خوشنودی خدا با خوشنودی والدین است و خشم خدا با خشم والدین .

۷۸۷ : رَحِمَ اللهُ مَنْ اَعانَ وَلَدَهُ عَلى بِرِّهِ

خدا رحمت کند آنکسی‌را که یاری کند فرزند خودرا بر نیکی خود .

۷۸۸ : راحَةُ الاِنْسانِ فِي حَبْسِ اللِّسانِ

آسایش آدمی درزندان کردن زبان است .

۷۸۹ : رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الاِيمانِ اَلتَّحَبُّبُ اِلَى النّاسِ

بالاترین خرد بعد ازایمان دوستی با مردم است .

۷۹۰ : رُبَّ عَزِيزٍ اَذَلَّهُ خُلُقُهُ وَذَلِيلٍ اَعَزَّهُ خُلُقُهُ

بسا عزیزی که خلقش اورا خوار نموده و بسا خواری که خلقش اورا عزیز نموده .

۷۹۱ : رُبَّ شَهْوَةِ ساعَةٍ تُوْرِثُ حُزْناً طَوِيلاً

چه بسیار شهوت ساعتی که اندوه درازآورد .

باب زاء

در سخنانیکه ابتدای آنها زاء است

۷۹۲ : زُرْغِبّاً تَزْدَدْ حُبّاً

یکروز درمیان بدیدن آی تا دوستیت افزون گردد .

۷۹۳ : زِنَا العُيُوْنِ النَّظَرُ

زنای دیده گان نگاه کردن است .

۷۹۴ : زَوالُ الدُّنيا اَهْوَنُ عِنْدَ اللّهِ مِنْ إِراقَةِ دَمٍ مُسْلِمٍ

نیست شدن دنیا نزد خداوند آسانتر باشد از ریختن خون مسلمان .

۷۹۵ : زِيْنَةُ العِلْمِ الاِحْسانُ

زینت و آرایش دانش نیکی کردن است .

باب سین

در سخنانیکه ابتدای آنها سین است

۷۹٦ : **سُبّاقُ الاُمَمِ ثَلثَةٌ لَمْ يَكْفُرُوا بِاللّهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ حِزْبِيل مُؤمِنُ آلِ فِرْعَوْنِ وَحَبيبُ النَّجّارِ صاحِبُ ياسين و عَلِيُّ ابْنُ اَبِي طالِبٍ وَهُوَ اَفْضَلُهُمْ**

پیش آهنگان امتها سه نفرند که یك چشم بهم زدن کافر نشدند مؤمن‌خانوادهٔ فرعون وحبیب نجار که چندین آیه راجع باو درسورهٔ یس نازل شده وعلی ابن ابی‌طالب و او افضل ایشان است .

۷۹۷ : **سَيِّدُ الاَعْمالِ ثَلاثُ خِصالٍ اِنْصافُكَ النّاسَ مِنْ نَفْسِكَ وَمُواساتُكَ الاَخَ فِي اللّهِ عَزَّوَجَلَّ وَذِكْرُكَ اللّهِ عَلى كُلِّ حالٍ**

سید کردارها سه خصلت است انصاف دادن با مردم ازجانب خودو با برادران خداپرست درراه خدا مواساة کردن و یاد نمودن از خدایت در هرحال .

۷۹۸ : ساقِي الْقَومِ آخِرُهُمْ شُرْباً

آب دهندهٔ قومی آخر ایشان میآشامد.

۷۹۹ : سَيِّدُ الْقَوْمِ خادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ

آقای قوم خدمتگذار ایشان است در سفر

۸۰۰ : سائِلُوا الْعُلَماءَ وَخاطِبُوا الْحُكَماءَ وَجالِسُوا الْفُقَراءَ

پرسش نمائید از دانشمندان و روبرو شوید با حکیمان و هم نشین باشید با فقیران .

۸۰۱ : سُرْعَةُ الْمَشْيِ يُذْهِبُ بَهاءَ الْمُؤْمِنِ

تند رفتن ازقیمت مؤمن میکاهد .

۸۰۲ : سَتَحْرِصُونَ عَلَى الإمارَةِ تَكُونُ حَسْرَةً وَنَدامَةً

زود باشد که حرص فرمانروائی پیدا کنید که باعث حسرت و پشیمانیست .

۸۰۳ : سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ فَمَنْ سَبَقَ إِلى مَكانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ

بازار مسلمین مانند مسجد ایشان است پس هر کس سبقت گرفت مکانیرا او سزاوارتراست بآن مکان تا شب .

۸۰۴ : سَیَأتِی عَلَی النّاسِ زَمانٌ تَخبَثُ فِیهِ سَرائِرُهُمْ وَ تَحسُنُ فِیهِ عَلانِیَتُهُمْ طَمَعاً فِی الدُّنیا لایُرِیدُونَ بِهِ ماعِندَ رَبِّهِم دِینُهُمْ رِیاءٌ لایُخالِطُهُمْ خَوفٌ یَعُمُّهُمُ اللّهُ بِعِقابٍ

نزدیك است بر مردم زمانی که ناپاك شود دلهاشان و ظاهرشان نیکو باشد برای طمع به دنیا آنچه نزد خدا است نمیخواهند دین ایشان ریا باشد ترس خدا وقیامت در دلشان نیست خداوند عقاب عمومی را شامل ایشان نماید .

۸۰۵ : سَیَأتِی عَلی اُمَّتِی زَمانٌ لایَبقَی مِنَ القُرآنِ اِلّارَسمُهُ وَ لا مِنَ الاِسلامِ اِلّا اِسمُهُ یُسَمَّوْنَ بِهِ وَهُمْ اَبعَدُ النّاسِ مِنهُ مَساجِدُهُمْ عامِرَةٌ وَهِیَ خَرابٌ مِنَ الهُدی فُقَهاءُ ذٰلِكَ الزَّمانِ شَرُّ فُقَهاءِ تَحتَ ظِلِّ السَّماءِ مِنهُمْ خَرَجَتِ الفِتنَةُ وَ اِلَیهِمْ تَعُودُ

نزدیك است برامت من زمانی که باقی نماند از قرآن مکر خط آن و از اسلام نماند مکر اسمش نام اسلام بر خود گذارند و دورترین مردم باسلام باشند مساجد ایشان آباد ولی از حق در آنها خبری نیست دانشمندان آن زمان بدترین دانشمندان زیر آسمانند از ایشان فتنه پیدا شود و بایشان فتنه بر گشت کند .

٨٠٦ : سَلُوا اللّٰهَ الْعَفْوَ وَ الْعافِيَةَ فَإِنَّ اَحَداً لَمْ يُعْطَ بَعْدَ الْيَقِينِ خَيْراً مِنَ الْعافِيَةِ .

بخواهید از خدا عفو و عافیت را زیرا پس از ایمان بهتر از عافیت چیزی بکسی عطا نشده است .

٨٠٧ : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ لاظِلَّ إلاّ ظِلُّهُ إِمامٌ عادِلٌ وَشابٌّ نَشَأَ فِي عِبادَةِ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُتَعَلِّقٌ بِالْمَسْجِدِ إِذا خَرَجَ حَتّى يَعُودَ إِلَيْهِ وَرَجُلانِ كانا فِي طاعَةِ اللّٰهِ فَاجْتَمَعا عَلى ذٰلِكَ وَتَفَرَّقا وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ خالِيًا فَفاضَتْ عَيْناهُ وَ رَجُلٌ دَعَتْهُ اِمْرَئَةٌ ذاتُ حُسْنٍ وَجَمالٍ فَقالَ إِنِّي اَخافُ اللّٰهَ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَاَخْفاها

هفت کس را خداوند سایهٔ مرحمت افکند روزیکه سایهٔ لطفی نیست مگر سایهٔ او پیشوای عادل و جوانی که نشو و نما در بندگی خدا نماید ومردیکه دل او بسته بمسجد باشد که هرگاه بیرون رفت برگردد و دو مردی که در کار اطاعت خدا جمع شوند وجدا شوند ومردیکه در پنهانی یاد خدا کند واشك بریزدومردیکه بخواند اورازن باجمال زیبائی پس گوید که البته ازخدا میترسم ومردیکه صدقه بدهد و پنهان دارد .

۸۰۸ : **ساعاتُ الهُمُومِ ساعاتُ كَفّاراتٌ**

ساعتهای اندوه ساعتهای جبران گناه باشد .

۸۰۹ : **سافِرُوا تَصِحُّوا**

سفر کنید تندرست میگردید .

۸۱۰ : **سافِرُوا تَغنِمُوا**

سفر کنید فایده میبرید .

۸۱۱ : **سَلِّمْ عَلى اَهلِ بَيتِكَ يَكثُرُ خَيرُ بَيتِكَ**

برخانواده ات سلام کن تا خیرخانه‌ات زیاد شود .

۸۱۲ : **سَلِّمْ عَلى مَنْ لَقيتَ يَزِدْكَ اللّهُ في بَرَكَتِكَ**

بهر کس دیدار کردی سلام کن تاخداوند برحسناتت بیفزاید

۸۱۳ : **سَلِّمْ في بَيتِكَ يَزِدِ اللّهُ في بَرَكَتِكَ**

درخانهٔ خود سلام کن تاخداوند برکت تورا افزون کند .

۸۱۴ : **سَيأتي الزَّمانُ عَلَى النّاسِ يَفِرُّونَ مِنَ العُلَماءِ كَما يَفِرُّ-الغَنَمُ مِنَ الذِّئبِ**

خواهدآمدروزگاری بر مردم که فرار کنند از دانشمندان چنانچه گوسفند از گرگ فرار میکنند .

باب شین

در سخنانیکه ابتدای آنها شین است

۸۱۵ : شارِبُ الْخَمْرِ اِنْ خَطَبَ فَلا تُزَوِّجُوهُ

شراب خوار اگر زن خواست اورا زن ندهید.

۸۱٦ : شارِبُ الْخَمْرِ کَعابِدِ الْوَثَنِ

شراب خوار مانند بت پرست باشد.

۸۱۷ : شَرُّ النّاسِ مَنْ باعَ آخِرَتَهُ بِدُنْیا غَیْرِهِ

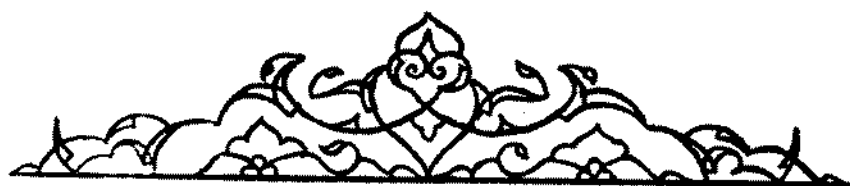
بدترین مردم کسی است که آخرت خود را بدنیای دیگری بفروشد.

۷۱۸ : شَرُّ الْبِقاعِ دُورُ الْاُمَراءِ الَّذِیْنَ لایَقْضُوْنَ بِالْحَقِّ

بدترین سرزمینها خانهٔ امیران است که حکم بحق نکنند.

۸۱۹ : شَرُّ النّاسِ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ الَّذِیْنَ یُکْرَمُوْنَ اِتِّقاءَ شَرِّهِمْ

بدترین مردم روز رستاخیز کسانی باشند که از ترس گزندشان مورد احترام باشند.

۸۲۰ : شَرَفُ الْمُؤمِنِ قِيامُهُ بِاللَّيلِ وَ عِزُّهُ اِسْتِغنائُهُ عَنِ النّاسِ

شرافت مؤمن بشب خیزیش باشد وارجمندیش به بی‌نیازی از مردم است .

۸۲۱ : شَرُّ الْمَكاسِبِ كَسْبُ الرِّبا

بدترین کسب‌ها کسب ربا است .

۸۲۲ : شَرُّ الْمَآكِلِ آكِلُ مالِ الْيَتيمِ ظُلْماً

بدترین خوردنی‌ها خوردن دارائی یتیم است بستم .

۸۲۳ : شَنَآنُ الْمُؤمِنِ فِسْقٌ

بغض و کینه بامؤمن فسق است .

۸۲۴ : شِرارُ اُمَّتِي عُزّابُها

بدترین امتم عزبها باشند .

۸۲۵ : شَرُّ النّاسِ اَلْعُلَماءُ اِذا فَسَدُوا

بدترین مردم دانشمندانند هرگاه فاسد باشند .

۸۲۶ . شَرُّ النّاسِ مَنْ اَكَلَ وَحْدَهُ وَمَنَعَ رِفْدَهُ وَجَلَّدَ عَبْدَهُ

بدترین مردم کسی است که تنها بخورد و بواردین اعتنا نکند و بندهٔ خودرا تازیانه بزند .

۸۲۷ : شَتّانَ ما بَیْنَ عَمَلَیْنِ عَمَلٍ تَذْهَبُ لِذَّتُه و تَبْقَى تَبِعَتُهُ وَ عَمَلٍ تَذْهَبُ مَؤُنَتُهُ وَ تَبْقَى أَجْرُهُ .

میان دو عمل فاصلهٔ زیادی است : عملی‌که بسرود لذت آن و گرفتاری آن بماند ، و عملی‌که زحمت آن برود و اجرش بماند .

۸۲۸ : شَرُّ الاُمُورِ مُحْدَثاتِها

بدترین امور تازه ترین آنهاست .

۸۲۹ : شَرُّ النّاسِ مَن باعَ النّاسَ

بدترین مردم کسی است که مردم فروشی کند

۸۳۰ : شارِبُ الْخَمرِ وعاصِرُها وَ مُعْتَصِرُها وبايِعُها وَ مُشْتَرِيها وَحامِلُها وَالْمَحْمُولَةُ اِلَيْهِ وَ آكِلُ ثَمَنِها سِواءٌ فِي عارِها وَاِثْمِها

باده نوش و کسیکه فشرده و کسیکه آب او را کشیده و فروشنده‌وخریدار آن و بردارنده و برنده و کسیکه بسوی او برده شده وخورنده پول و قیمت آن در ننك و گناه شریکند و مساویند .

حرف صاد

در سخنانیکه ابتدای آنها صاد است

۸۳۱ : صَدِيقُ كُلِّ امْرِءٍ عَقْلُهُ وَعَدُوُّهُ جَهْلُهُ

دوست هرمردی خرد اوست ودشمن او نادانی اوست .

۸۳۲ : صَلِّ صَلوةَ مُوَدِّعٍ فَانْظُرْ بَيْنَ يَدَىْ مَنْ تَقِفُ وَمَنْ تُناجِى وَمَنْ يَنظُرُ اِلَيْكَ

نمازت را وداع قرارده پس بنگر در حضور چه کس ایستادهٔ و باکه مناجات و راز میگوئی و چه کس تورا مینگرد

۸۳۳ : صِلَةُ الْفاجِرِ لاتَكادُ تَصِلُ اِلّا اِلى فاجِرٍ مِثْلِهِ

خیر و پیوند شخص نابکار نخواهد رسید مگر بنابکاری مانند خوداو .

۸۳۴ : صِلُوا اَرْحامَكُمْ فِى الدُّنْيا وَلَوْ بِسَلامٍ

بافامیل خود صله نمائید در دنیا واگرچه بسلامی باشد

۸۳۵ : صِلْ رَحِمَكَ وَلَوْ بِشَرْبَةٍ مِنْ ماءٍ وَأَفْضَلُ ما يُوصَلُ بِهِ الرَّحِمُ كَفُّ الأَذى مِنْها

فاميل خودرا صله كن وا گرچه بشربتی ازآب باشد وبهتر چیزی که بآن صلهٔ رحم میشود بازداشتن اذیت ازاوست .

۸۳۶ : صِلَةُ الرَّحِمِ تُهَوِّنُ الْحِسابَ وَتَقِي مَيْتَةَ السُّوءِ

صلهٔ رحم آسان میکند حساب را وحفظ میکند ازمردن بد .

۸۳۷ . صِلَةُ الرَّحِمِ تَعْمُرُ الدِّيارَ وَتَزِيدُ فِي الأَعْمارِ وَ اِنْ كانَ اَهْلُها غَيْرَ اَخْيارٍ

صلهٔ رحم آباد میکند خانه هارا و افزون میکند عمرهارا واگرچه در خوانوادهٔ خوبان نباشد .

۸۳۸ : صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَقُلِ الْحَقَّ وَلَوْ عَلى نَفْسِكَ وَاَحْسِنْ اِلى مَنْ اَساءَ عَلَيْكَ

پیوند کن کسی را که ازتو برید وحق را بگو واگرچه بضرر توباشد ونیکی کن بسوی آنکس که بد کرده باتو .

۸۳۹ : صَوتانِ يُبْغِضُهُما اللّهُ اِعوالٌ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ وَمِزْمارٌ عِنْدَ نِعْمَةٍ

دوصدا است که خداوند دشمن دارد داد وفریاد نزد مصیبة وساز ونواز نزد نعمة .

۸۴۰ : صِنْفانِ مِنْ اُمَّتِي إذا صَلُحا صَلُحَتْ اُمَّتِي وَاِذا فَسَدا فَسَدَتْ اُمَّتِي اَلْفُقَهاءُ وَالْاُمَراءِ

دو صنف از امت من هرگاه صالح شود امتم صالح شود و هرگاه فاسد شوند امتم فاسد شوند : دانشمندان وامیران

۸۴۱ : صَنايِعُ الْمَعْرُوفِ تَقِي مَصارِعَ السُّوءِ

کارهای خوب انسان‌را ازپیش آمدهای بد نگهمیدارد .

۸۴۲ : صُحْبَةُ عِشْرِينَ سَنَةً قَرابَةٌ

همراهی ورفاقت بیست سال خویشاوندی محسوب میشود .

۸۴۳ : صَدَقَةُ الْخُفْيَةِ تُطْفِئُ غَضَبَ اللّهِ

صدقه پنهانی خاموش میکند خشم خدارا .

۸۴۴ : صاحِبُ النَّمِيمَةِ لايَسْتَرِيحُ مِنْ عَذابِ الْاٰخِرَةِ

سخن چین ازشکنجه آخرة آسودگی ندارد .

۸۴۵ : صاحِبُ الْمَجْلِسِ اَحَقُّ بِصَدْرِ مَجْلِسِهِ

صاحب مجلس بصدر مجلس خود سزاوارتر است .

۸۴۶ : صَوْمُ الْوِصالِ حَرامٌ وَصَوْمُ الصَّمْتِ حَرامٌ

روزهٔ وصال وروزهٔ سکوت حرام است .

باب ضاد

در سخنانیکه ابتدای آنها ضاد است

۸۴۷ : ضالَّةُ الْمُؤْمِنِ الْعِلْمُ كُلَّما قَيَّدَ حَديثاً طَلَبَ اِلَيْهِ آخَرُ.

گم شدهٔ مؤمن علم است ، هرگاه چیز تازه‌ای یاد گرفت ، چیز دیگری مورد طلب او است .

باب طاء

در سخنانیکه ابتدای آنها طاء است

۸۴۸ طُوبى لِعَبْدٍ نُوَمَةٍ عَرَفَهُ اللّهُ وَلا يَعْرِفُهُ النّاسُ اُولئِكَ مَصابِيحُ الْهُدى وَيَنابِيعُ الْحِلْمِ يَنْجَلِي عَنْهُمْ كُلُّ فِتْنَةٍ مُظْلِمَةٍ لَيْسُوا بِالْمَذايِيعِ الْبُذُرِ وَلا بِالْجُفاةِ الْمُرائِينَ

خوشا بحال بندهٔ کم اسمی که خدا اورا میشناسد و مردم اورا نشناسند ایشان چراغهای راه حق وچشمه های بردباریند هر فتنه تاریکی ازایشان برطرف میشود افشا کننده سر وفضول وستم کننده وریاکار نیستند.

۸۴۹ : طَعامُ السَّخِيِّ دَواءٌ وَطَعامُ الشَّحِيحِ داءٌ

طعام سخاوتمند داروست وطعام بخیل پست نظر درد است.

۸۵۰ : طُوبى لِمَنْ تَرَكَ شَهْوَةً حاضِرَةً لِمَوْعُودٍ لَمْ يَرَهُ

خوشا بحال آنکه رها کند شهوترانی دنیارا بجهت وعدهٔ که ندیده است.

۸۵۱ : طالِبُ الْعِلْمِ مَحْفُوفٌ بِعِنايَةِ اللّهِ

دانشجورا عنایت خداوند فراگرفته است.

۸۵۲ : طالِبُ الْعِلْمِ لایَمُوتُ اَوْیُمتِعَ جِدَّهُ بِقَدرِ کَدِّهِ

دانشجو نمیرد تا اینکه بهرهٔ خود را باندازه زحمتش برداشت کند .

۸۵۳ : طُوبیٰ لِمَنْ اَنْفَقَ ما اکْتَسَبَهُ مِنْ غَیرِ مَعْصِیَةٍ وَجالَسَ اَهْلَ الْفِقْهِ وَ الْحِکْمَةِ

خوشا بحال کسیکه انفاق کند آنچه کسب کرده ازحلال وهمنشین باشد صاحبان دانش وحکمة‌را .

۸۵٤ : طُوبیٰ لِمَنْ اَنفَقَ اَلْفَضْلَ مِنْ مالِهِ وَاَمسَكَ اَلْفَضْلَ مِنْ قَوْلِهِ

خوشا بحال کسیکه انفاق کند زیادی از دارائی خود را و نگهدارد زیادی از گفتارش‌را .

۸۵۵ : طاعَةُ الْمَرْئَةِ نَدامَةٌ

فرمانبرداری از زن پشیمانی آرد .

۸۵٦ . طَلَبُ الْحَلالِ جِهادٌ

جستن روزی حلال جهاد است .

۸۵۷ . طُوبیٰ لِمَنْ ذَلَّتْ نَفْسُهُ وَ حَسُنَتْ خَلِیقَتُهُ وَ صَلُحَتْ سَرِیرَتُهُ وَعَزَلَ عَنِ النّاسِ شَرَّهُ

خوشا بحال کسیکه نفس اوخوار وخلقش نیکو وباطن او شایسته وشرش از مردم بر کنار باشد .

۸۵۸ : طُوبٰى لِمَنْ شَغَلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ إِخْوانِهِ

خوشا بحال کسیکه سرگرم عیب خویش و ازعیب برادران ایمانی خود غافل باشد .

۸۵۹ : طُوبٰى لِمَنْ وَجَدَ فِي صَحِيفَةِ عَمَلِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَحْتَ كُلِّ ذَنْبٍ أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ

خوشا بحال کسیکه بیابد درنامه عملش روز رستاخیز زیرهر گناهی استغفاری .

۸٦۰ : طُوبٰى لِمَنْ أَسْلَمَ وَكانَ عَيْشُهُ كِفافاً

خوشا بحال کسیکه اسلام آورد وزندگانی کافی داشته باشد

۸٦۱ : طُوبٰى لِمَنْ طالَ عُمْرُهُ وَحَسُنَ عَمَلُهُ

خوشا بحال کسیکه دراز باشد عمراو و نیکو باشد کرداراو .

۸٦۲ : طُوبٰى لِلْمَساكِينِ الصُّبَّرِ وَهُمُ الَّذِينَ يَرَوْنَ مَلَكُوتَ السَّمٰواتِ وَالأَرْضِ

خوشا بینوایان شکیبا و ایشانند که ملکوت آسمانها و زمین را مینگرند .

۸٦۳ : طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلى كُلِّ مُسْلِمٍ

دانشجوئی برهر مسلمانی واجب است .

۸۶۴ : طَهِّرُوا اَفْواهَكُمْ بِالسِّواكِ فَاِنَّها طُرُقُ الْقُرْآنِ

دهنهای خودرا بمسواك پاكیزه نگهدارید چه آنكه دهن راه قرآن است .

۸۶۵ : طُوبىٰ لِمَنْ تَواضَعَ لِلّٰهِ تَعالى فى غَيْرِ مَنْقَصَةٍ وَاَذَلَّ نَفْسَهُ فى غَيْرِ مَسْكَنَةٍ

خوشا بحال كسیكه فروتنی[۱] كند برای خوشنودی خدای تعالی در جائیكه نقصان نیاورد و خوار كند خودرا در جائیكه باعث ذلت نشود .

حرف ظاء

درسخنانیکه ابتدای آنها ظاء است

۸٦٦ : ظَنُّ السُّوءِ بِالْمُسْلِمِ حَرَامٌ
بدگمانی بر مسلمان حرام است .

حرف عین

در سخنانیکه ابتدای آنها عین است

۸۶۷ : عَجِبْتُ لِمَنْ یَحْتَمِی مِنَ الطَّعامِ مَخافَةَ الدّاءِ کَیْفَ لایَحْتَمِی مِنَ الذُّنُوبِ مَخافَةَ النّارِ

درشگفتم از آنکس که می‌پرهیزد ازطعام خوردن از بیم درد چگونه نمی‌پرهیزد از گناهان ازبیم آتش .

۸۶۸ : عَلَیْكَ بِصَنایِعِ الْخَیْرِ فَاِنَّها تَدْفَعُ مَصارِعَ السُّوءِ

برتو باد بانجام کارهای خیر زیرا که آنها دفع میکند پیش آمد های بدرا .

۸۹۶ : عَلَیْكَ بِالْیَأْسِ مِمّا فِی اَیْدِی النّاسِ فَاِنَّهُ الْغِنیٰ الْحاضِرُ وَاِیّاكَ وَالطَّمَعَ فَاِنَّهُ فَقْرٌ حاضِرٌ

برتو باد بنا امیدی از مال‌مردم که این بی‌نیازی حاضراست وپرهیز از طمع زیرا که طمع فقر پیدائی است .

۸۷۰ : عَلَیْکُمْ بِالجِهادِ فَاِنَّهُ رُهْبانِیَّةُ اُمَّتِی

برشما باد بجهاد که رهبانیت امت من همین است .

۸۷۱ : عَلَيْكُمْ بِالزَّبِيبِ فَإِنَّهُ يَكْشِفُ الْمِرَّةَ وَيَذْهَبُ بِالْبَلْغَمِ وَيَشُدُّ الْعَصَبَ وَيَذْهَبُ بِالإِعْيَاءِ وَ يُحَسِّنُ الْخُلُقَ وَ يُطَيِّبُ النَّفْسَ وَيَذْهَبُ بِالْغَمِّ

برشماباد بزبیب زیرا که برطرف میکند صفرارا و میبرد بلغم را و محکم میکند پی‌را و خستگی‌را از بین میبرد و نیکو میکند خلق را و پاکیزه میکند دل‌را و اندوه‌را میبرد .

۸۷۲ : عَلَيْكَ بِالزُّهْدِ فَإِنَّ ذٰلِكَ مَا يُبَاهِي اللّٰهُ بِهِ الْمَلٰئِكَةَ وَيُقْبِلُ عَلَيْكَ بِوَجْهِهِ وَيُصَلِّي عَلَيْكَ الْجَبَّارُ

برتو باد بزهدزیرا که زهد ازچیزهائیست که خداوند میبالد بجهت زهد از برای ملئکه و توجه خاص بسوی تو دارد رحمت خودرا میفرستد برتو خداوند جبار .

۸۷۳ : عَلَامَةُ رِضَا اللّٰهِ عَنْ خَلْقِهِ رُخْصُ أَسْعَارِهِمْ وَ عَدْلُ سُلْطَانِهِمْ

نشانهٔ خوشنودی خدا از بندگان خود ارزانی نرخها و عدالت سلطان ایشان است .

۸۷۴ : عَلامَةُ غَضَبِ اللّهِ عَلی خَلْقِهِ جَوْرُ سُلْطانِهِمْ وَ غَلا اَسْعارَهُمْ

نشانه خشم خدا بر بندگان خود ستم سلطان و گرانی نرخ است .

۸۷۵ : عَفْوُ الْمُلُوکِ بَقاءُ الْمُلْکِ

بخشش پادشاهان بقاء پادشاهی است.

۸۷۶ : عِشْ ما شِئْتَ فَاِنَّکَ مَیِّتٌ وَاَحْبِبْ مَنْ شِئْتَ فَاِنَّکَ مُفارِقُهُ وَاعْمَلْ ماشِئْتَ فَاِنَّکَ مُلاقیهِ

آنچه خواهی زندگی کن که البته خواهی مرد هر که را خواهی دوست بدارزیرا که ازاو جدا خواهی‌شد وهر کار خواهی بکن که برخورد بکار خود خواهی شد .

۸۷۷ : عَجِبْتُ لِلْمُؤْمِنِ وَجَزَعِهِ مِنَ السُّقْمِ وَلَوْ یَعْلَمُ مالَهُ فِی السُّقْمِ مِنَ الثَّوابِ لَاَحَبَّ اَنْ لایَزالُ سَقِیماً حَتّی یَلْقَی اللّهَ

بشگفتم ازمؤمن‌وشیون‌او از بیماری و آنچه در بیماری‌است ازمزد اگر بداند هر آینه دوست دارد همواره بیمار باشد تاخدا را ملاقات کند .

٨٧٨ : عُودُوا الْمَرضٰى وَاتَّبِعُوا الْجَنائِزَ يُذَكِّرُكُمُ الْآخِرَة

عیادت مریض روید وهمراهی و پیروی کنید جنازه هارا تا شما را بیاد آخرت اندازد.

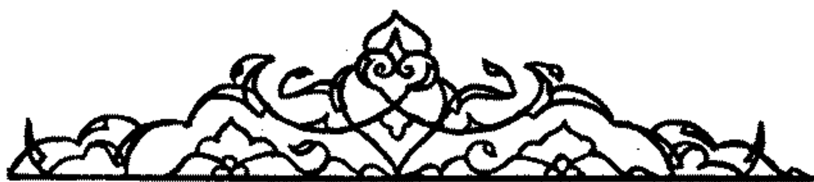
٧٧٩ : عَلٰى كُلِّ مُسْلِمٍ فِى كُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ قِيلَ مَنْ يُطِيقُ ذٰلِكَ قالَ اِماطَتُكَ الْاَذىٰ عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ وَاِرْشادُكَ الطَّرِيقَ صَدَقَةٌ

برهرمسلمانی درهر روزی صدقهٔ لازم است کسی عرض کرد یا رسول‌الله چه کسی میتواند هر روز صدقه دهد فرمود برطرف کردن‌خاراز راه صدقه است وراهنمائی کردن صدقه است (یعنی اگر صدقه پولی را نمیتواند این کار ها را میتواند) .

٨٨٠ : عَلَيْكَ بِطُولِ الصَّمْتِ فَاِنَّهُ مَطْرَدَةٌ لِلشَّيْطانِ وَعَوْنٌ لَكَ عَلٰى اَمْرِ دِينِك

برتوباد بسکوت طولانی که شیطان را طرد میکند ویاری تو است برامر دین‌تو

سخن گرچه هر لحظه دلکشتر است
چه بینی خموشی از آن بهتر است

۸۸۱ : عَلَی الْعاقِلِ اَنْ یَکُونَ لَهُ ثَلٰثُ ساعاتٍ ساعَةٌ یُحاسِبُ فِیها نَفْسَهُ وَ یَتَفَکَّرُ فِیما صَنَعَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ اِلَیْهِ وَساعَةٌ یَخْلُو بِحَظِّ نَفْسِهِ

لازم است برعاقل که بوده باشد ازبرای اوسه ساعت ساعتی راز و نیاز گوید در آن پروردگار خویش‌را و ساعتی حساب کند نفس‌خود را وفکر کند در صنعتی که خداوند عزوجل‌دروجوداو بکار برده وساعتی خلوت کند درآن برای بهرهٔ خویشتن .

۸۸۲ : عَدَدُ دَرَجِ الْجَنَّةِ عَدَدُ آیِ الْقُرْآنِ

شماره درجات بهشت شماره آیات قرآن است .

۸۸۳ : عُقُوقُ الْوالِدَیْنِ یَبْتَرُّ الْعُمْرَ

آزردن پدر و مادر دنبالهٔ عمررا قطع میکند .

۸۸۴ : عَلِّمُوا وَلا تُعَنِّفُوا

بیاموزید ودرشتی مکنید .

۸۸۵ : عَلَمُ الْمُؤْمِنِ الصَّلٰوةُ

نشانهٔ ورایت مؤمن نماز است .

۸۸۶ : عَلِّمُوا اَوْلادَکُمْ السِّباحَةَ وَالرِّمایَةَ

یاد دهیدفرزندان خودراشناگری وتیراندازی

۸۸۸ : عِلْمٌ لاٰيُنْتَفَعُ بِهِ كَكَنْزٍ لاٰيُنْفَقُ مِنْهُ

دانشیکه بهرهٔ ازاو نبرند مانند گنجی است که انفاق نشود .

۸۸۸ : عِيالُ الرَّجُلِ اُسَرائُهُ وَاَحَبُّ الْعِبادِ اِلَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ اَحَبُّهُمْ صُنْعًا اِلىٰ اُسَرائِهِ

نفقه خواران مرد اسیران اویند ودوست ترین بندگان نزد خداوند عزوجل آن بندهٔ است که نیکوتر با اسیران خود رفتار کند .

باب غین

در سخنانیکه ابتدای آنها غین است

۸۸ : غَرِیبَتانِ کَلِمَةُ حَقٍّ مِن سَفِیهٍ فَاقبَلُوها وَکَلِمَةُ سَیِّئَةٍ مِن حَکِیمٍ فَاغفِرُوها

دوچیز شگفت آور است کلمهٔ حقی از شخص نادان پس بپذیرید و کلمهٔ بد از حکیم پس بیامرزید .

باب فاء

در سخنانیکه ابتدای آنها فاء است

۸۹۰ : **فَوَاللّٰهِ لَئِنْ يُهْدٰى بِكَ واحِدٌ خَيْرٌ مِنْ اَنْ يَكُونَ لَكَ حُمُرُ النِّعَمِ**

پس سوگند بخدا که اگر هدایت شود براهنمائی تو یکنفر بهتر است ازاینکه مالك شوی شتران سرخ مو را .

۸۹۱ : **فَضْلُ الْعِلْمِ اَحَبُّ اِلَيَّ مِنْ فَضْلِ الْعِبادَةِ وَ اَفْضَلُ دِينِكُمْ اَلْوَرَعُ**

فضیلت دانش نزد من ازفضیلت عبادة بهتراست و بهترین کار دین‌شما دوری از محرمات است .

۸۹۲ : **فِي ابْنِ آدَمَ ثَلاثُمِائَةٍ وَسِتِّينَ عِرْقاً مِنْها مِأَةٌ وَثَمانُونَ مُتَحَرِّكَةٌ وَ مِنْها مِأَةٌ وَ ثَمانُونَ ساكِنَةٌ فَلَوْ سَكَنَ الْمُتَحَرِّكُ لَمْ يَنَمْ وَلَوْ تَحَرَّكَ السّاكِنُ لَمْ يَنَمْ**

در بدن فرزند آدم سیصد و شصت رك است که صد و هشتاد ازآن درحرکت است و صد وهشتاد ازآن ساکن پس اگر ساکن شود رگهای‌متحرك خواب سلب شود و واگر بجنبش آید رك‌ساکن خواب سلب شود .

۸۹۳ : فِرَّ مِنَ الْمَجْذُومِ فِرارَكَ مِنَ الْاَسَدِ

بگریز از مجذوم (دارای خوره) چنانکه از شیر گریزانی

۸۹۴ : فِتْنَةُ اللِّسانِ اَشَدُّ مِنْ ضَرْبِ السَّيْفِ

فتنه زبان از ضربت شمشیر سخت‌تر است .

۸۹۵ : فُضُوحُ الدُّنيا اَهْوَنُ مِنْ فُضُوحِ الْآخِرَةِ

رسوائی دنیا از رسوائی آخرت آسانتر است .

۸۹۶ : فِي الصَّبْرِ عَلىٰ ما تَكْرَهُ خَيْرٌ كَثِيرٌ

در شکیبائی برآنچه نمیخواهی خیر بسیار است .

۸۹۷ : فَلْيَكُنْ جُلَسائُكَ الْاَبْرارُ وَاِخْوانُكَ الْاَتْقِياءُ

پس باید هم‌نشینان تو نیکان و برادران تو پرهیزکاران باشند

باب قاف

در سخنانیکه ابتدای آنهاقاف است

۸۹۸ : قِتالُ الْمُؤْمِنِ کُفْرٌ وَاَکْلُ لَحْمِهِ مِنْ مَعْصِیَةِ اللّٰهِ

جنك باموٌمن کفراست و خوردن گوشت او (غیبت او) از نافرمانی خدا است .

۸۹۹ : قالَ اللّٰهُ تَعالی لااِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ حِصْنی مَنْ دَخَلَهُ اَمِنَ مِنْ عَذابی

فرمود خداوند لااله الا الله (توحید) حصار من است کسی که درآید درآن از شکنجهٔ من در امان است .

۹۰۰ : قَیِّدُوا الْعِلْمَ بِالْکِتابِ

نگهدارید دانش‌رابنوشتن .

۹۰۱ : قَسَّمَ اللّٰهُ الْعَقْلَ ثَلٰثَةَ اَجْزاءٍ فَمَنْ کُنَّ فِیهِ کَمُلَ عَقْلُهُ وَمَنْ لَمْ تَکُنْ فِیهِ فَلا عَقْلَ لَهُ حُسْنُ الْمَعْرِفَةِ لِلّٰهِ وَ حُسْنُ الطّاعَةِ لِلّٰهِ وَحُسْنُ الصَّبْرِ عَلی اَمْرِ اللّٰهِ

خداوند خرد راسه جزء قرار داده پس کسیکه این سه جزء در او باشد خرد او کامل است و آنکس که در او نباشد این سه جزء پس خرد ندارد خداشناسی نیکو و نیکو فرمانبرداری از خداوند وشکیبائی نیك برفرمان خداوند

۹۰۲ : قُلِ الْحَقَّ وَلَوْ عَلٰی نَفْسِكَ

حق‌را بکو واکرچه برضرر خودت باشد .

۹۰۳ : قالَ اللّٰهُ تَعالٰی اِنَّ مِنْ عِبادِیَ الْمُؤْمِنِینَ لَعِباداً لا یُصْلِحُ لَهُمْ اَمْرَ دِینِهِمْ اِلّا بِالْفاقَةِ وَ الْمَسْکَنَةِ وَالسُّقْمِ فِی اَبْدانِهِمْ

خدای تعالی فرموده البته بعضی از بندکان مـؤمن مـن بندکانی هستند که امردین ایشان اصلاح نمیشود مکربه نداری وبینوائی وبیماری در بدنهای ایشان .

۹۰۴ : قالَ اللّٰهُ تَعالٰی اَلشَّیْبَةُ نُورِی فَلا اُحْرِقُ نُورِی بِنارِی

فرمود خدای تعالی موی سفید نورمن است پس نمی‌سوزانم نور خودرا بآتش خود

۹۰۵ : قالَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ اَهانَ لِی وَلِیّاً فَقَدْ اَرْصَدَ لِمُحارَبَتِی

فرمود خداوند عز و جل کسی که توهین کند دوست مرا پس بتحقیق درکمین نشسته برای جنك بامن .

۹۰۶ : قُلْ خَيْراً تُذْكَرُ بِخَيْرٍ
سخن نيك بگوى تاتورا ياد كنند به خير .

۹۰۷ : قَطِيعَةُ الرَّحِمِ تَحْجُبُ الدُّعاءَ
از خويشاوند بريدن مانع اجابت دعا است .

۹۰۸ : قَلِيلُ الْعِلْمِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِ الْعِبادَةِ
دانش اندك بهتر است از عبادة بسيار .

۹۰۹ : قِلَّةُ الْعِيالِ اَحَدُ الْيَسارَيْنِ
كمى نفقه خواران يكى از دوآسانى است .

۹۱۰ : قَلْبُ الْمُؤْمِنِ اَجْرَدُ فِيهِ سِراجٌ يَزْهَرُ وَ قَلْبُ الْكافِرِ اَسْوَدُ مَنْكُوسٌ
دل مؤمن صاف ودرآن چراغى است درخشان و دل كافر سياه و وارونه است .

۹۱۱ : قِلَّةُ الْحَياءِ كُفْرٌ
كم شرمى كفر است .

۹۱۲ : قِلَّةُ طَلَبِ الْحَوائِجِ مِنَ النّاسِ هُوَالْغِنَى الْحاضِرُ
كم جستن حاجت از مردم ثروت حاضر است .

حرف کاف

درسخنانیکه ابتدای آنها کاف است

۹۱۳ : کَفیٰ بِالْمَرْءِ ، کِذْباً اَنْ یُحَدِّثَ بِکُلِّ ما سَمِعَ

دروغگوئی مرد همین بس که هر چه شنیده بگوید

۹۱۴ : کُنْ لِلْیَتیمِ کَالْاَبِ الرَّحِیمِ

برای یتیم مانند پدر مهربان باش .

۹۱۵ :کل بدعه ضلاله و کل ضلاله فی النار.

هربدعتی گمراهی‌است و جای هرگمراهی درآتش جهنم‌است .

۹۱۶ : کُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

هر کار خوبی صدقه است .

۹۱۷ : کَفیٰ بِالْمَرْءِ اِثْماً اَنْ یَسْتَقِلَّ مایُقَرَّبُ اِلی اِخْوانِهِ وَ کَفیٰ بِالْقَوْمِ اِثْماً اَنْ یَسْتَقِلُّوا مایُقَرِّبُهُ اِلَیْهِمْ اَخُوهُمْ

این گناه از برای مرد بس‌است که کم بداند آنچه را برای برادران دینی‌مهیا مسیازد و از برای‌آنها هم همین گناه بس‌است که کم بدانند آنچه را برادرآنها تهیه ساخته و درحضورآنهاآورده .

۹۱۸ : كُلُوا جَمِيعاً وَلا تَفَرَّقُوا فَإِنَّ الْبَرَكَةَ مَعَ الْجَماعَةِ

باهم غذا بخوريد واز يكديگر جدا نشويد زيرا كه بركت باجماعت است .

۹۱۹ : كَفىٰ بِالْمَوْتِ واعِظاً

مرك پند دهندهٔ كافی است .

۹۲۰ : كَفىٰ بِالْيَقِينِ غِنًى

ثروت كافی يقين است .

۹۲۱ : كَفىٰ بِالْعِبادَةِ شُغْلاً

عبادة شغل كافی است .

۹۲۲ : كَفاكَ بِثَنائِكَ عَلىٰ أَخِيكَ إِذا أَسْدىٰ إِلَيْكَ مَعْرُوفاً أَنْ تَقُولَ لَهُ جَزاكَ اللّٰهُ خَيْراً

كافی است مدح تو براى برادر دينی هرگاه كار خيری براى تو انجام داد بگوئی خدا جزاى خيرت بدهد .

۹۲۳ : كادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْراً

درويشی نزديك است كه كفر باشد .

۹۲٤ : كادَ الْحَسَدُ أَنْ يَغْلِبَ الْقَدَرَ

نزديك است بد خواهی برمقدارت پيروز آيد .

۹۲۵ : كُفَّ عَنْ مَحارِمِ اللّٰهِ تَكُنْ اَوْرَعَ النّاسِ

ازمحرمات الهی خودداری کن با ورع‌ترین مردم خواهی بود

۹۲۶ : كُلُّ صَلٰوةٍ لا يُدْعىٰ فِيها لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِناتِ فَصَلٰوةٌ خِداجٌ

هر نمازی که درآن از برای مؤمنین و مؤمنات دعا نشود پس نماز ناقصی است .

۹۲۷ : كُلُّ ما هُوَ آتٍ قَرِيبٌ

هرچه آینده است نزدیك است .

۹۲۸ : كَفىٰ بِالْمَرْءِ عَيْباً اَنْ يَنْظُرَ مِنَ النّاسِ اِلىٰ ما يَعْمىٰ عَنْهُ مِنْ نَفْسِهِ اَوْيُعَيِّرَالنّاسَ بِما لايَسْتَطِيعُ تَرْكَهُ اَوْ يُؤْذِيَ جَلِيسَهُ بِمَا لايَعْنِيهِ

عیب مرد همین بس است که به بیند ازمردم آنچه ازخود نمی‌بیند یاسرزنش کند مردم را بچیزی که خود ترك آنرا نمیتواند یا آزار رساند هم‌نشین خود را بچیزیکه برای اوفایده ندارد .

۹۲۹ : كانَ اللّٰهُ عِندَ ظَنِّ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ لِاَنَّ اللّٰهَ كَرِيمٌ بِيَدِهِ الْخَيْراتُ

خداوند نزدگمان بندهٔ مؤمن است زیرا که خداوند کریم بدست اوست خوبیها .

۹۳۰ : كَفىٰ بِالْمَرْءِ سَرَفًا اَنْ يَسْخِطَ ما قَرُبَ اِلَيْهِ

این اسراف برای مرد کفایت میکند که خشم کند بآنچه نزد او آورند .

۹۳۱ : كُلُّ مُسْكِرٍ حَرامٌ

هر مست کننده حرام است .

۹۳۲ : كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ

هرچه مست کند خمر است .

۹۳۳ : كَنْدُوجُ الْمُؤْمِنِ قَبْرُهُ

کندو برای مؤمن قبر اوست .

۹۳۴ كَبُرَتْ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَلْأَكْلُ مِنْ غَيْرِ جُوْعٍ وَ النَّوْمُ مِن غَيْرِ سَهَرٍ وَ الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ .

بدون گرسنگی خوردن، و بدون خستگی خوابیدن، و بدون تعجب خندیدن، بسختی موردغضب خدا است

۹۳۵ كَبُرَتْ خيانةً أَنْ تُحَدِّثَ أخاكَ حَديثاً هُوَ لَكَ بِهِ مصدق و أنت له كاذب .

خیانتی بس بزرگ است که تو ببرادرت سخنی بگوئی که تورا تصدیق کند ،درحالیکه با و دروغگفته باشی .

۹۳۶ : كَفىٰ بِالْقِيٰمَةِ مَوْئِلًا وَ بِاللّٰهِ مُجازِياً

روز رستاخیز بس باشد برای بر گشت و خدا بس است از برای جزا دادن .

۹۳۷ : كُلِ السَّفَرْجَلَ فَاِنَّ فِيهِ ثَلٰثَ خِصالٍ يَجُمُّ الْفُؤادَ وَ يُسَخِّي الْبَخِيلَ وَيُشَجِّعُ الْجَبانَ

گلابی بخور زیرا که دراو سه فایده است قوهٔ دل را زیاد وبخیل‌را سخاوتمند میکند وترسورا دلیر گرداند .

۹۳۸ : كَيْفَ بِكُمْ اِذا فَسَدَ نِساۤئُكُمْ وَفَسَقَ شُبّانُكُمْ وَلَمْ تَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ لَمْ تَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ قِيلَ لَهُ وَ يَكُونُ ذٰلِكَ قالَ نَعَمْ وَشَرٌّ مِنْ ذٰلِكَ وَكَيْفَ بِكُمْ اِذا اَمَرْتُمْ بِالْمُنْكَرِ وَ نَهَيْتُمْ عَنِ الْمَعْرُوفِ قِيلَ وَ يَكُونُ ذٰلِكَ قالَ نَعَمْ وَشَرٌّ مِنْ ذٰلِكَ وَكَيْفَ بِكُمْ اِذا رَأَيْتُمُ الْمَعْرُوفَ مُنْكَراً وَالْمُنْكَرَ مَعْرُوفاً

چگونه میباشیدهر گاه فاسد شوند زنهای شما و نابکار شوند جوانان شما و فرمان خیر ندهید و نهی از منکر نکنید کسی عرض کرد آیا اینطور می‌شود فرمود بلی و بدتر ازاین و چگونه‌میباشید هر گاه امر کنید بمنکر و نهی کنید از خوبی عرض کردند آیا میشود اینها فرمود بلی وبدترازاین وچگونه‌میباشید هر گاه خوبی را منکر دیدید ومنکررا خوب

۹۳۹ : كَثْرَةُ المِزاحِ تَذْهَبُ بِماءِ الْوَجْهِ

شوخی بسیار آبرورا میبرد .

۹٤۰ : كَثْرَةُ الضِّحْكِ تَمْحُوْ الإيْمانَ

خنده بسیار ایمان را محو میسازد .

۹٤۱ : كَثْرَةُ الْكِذْبِ تَذْهَبُ بِالْبَهاءِ

دروغ بسیار فروغ وارزش انسان‌را میبرد .

۹٤۲ : كَفىٰ بِالْمَرْءِ اِثْماً اَنْ يُضَيِّعَ ما يَعُوْلُ

همین گناه مردرا بس‌است که ضایع بگذارد نفقه خواران خود را .

۹٤۳ : كَفىٰ بِالْمَرْءِ عَيْباًاَنْ يَعْرِفَ مِنَ النّاسِ مايَجْهَلُ مِنْ نَفْسِهِ

همین عیب برای مرد بس‌است که بشناسد ازمردم چیزی‌را که از خودش نمیشناسد .

۹٤٤ : كَفّارَةُ الذَنْبِ اَلنَّدامَةُ

کفارهٔ گناهان پشیمانی است .

۹٤٥ : كَفّارَةُ الطِّيَرَةِ اَلتَوَكُّلُ

کفاره فال بد توکل است .

۹۴۶ : كَفُّكَ اللِّسانَ عَنْ اَعْراضِ النّاسِ صِيامٌ
زبان را ازاعراض مردم نگهداشتن روزه میباشد .

۹۴۷ : كُلُوا مِنْ كَدِّ اَيْدِيكُمْ
بخورید از دست رنج خودتان .

۹۴۸ : كُلُّ امْرِءٍ حَسِيبُ نَفْسِهِ
هرمردی حسابگر خویشتن است .

۹۴۹ : كُلُّ صاحِبِ عِلْمٍ غَرْثانُ اِلى عِلْمٍ
هر که دارای دانشی است گرسنهٔ بدانش باشد .

۹۵۰ : كُلُّ شَيْئٍ بِقَدَرٍ حَتَّى الْعَجْزِ
هرچیزی باندازهٔ باشد حتی ناتوانی .

۹۵۱ : كُلْ وَاَنْتَ تَشْتَهِي وَاَمْسِكْ وَاَنْتَ تَشْتَهِي
بااشتها بخور ودست نگهدار بااینکه اشتها داری .

۹۵۲ : كُلُوا التَّمْرَ عَلَى الرِّيقِ فَاِنَّهُ يَقْتُلُ الدِّيدانَ فِي الْبَطْنِ
ناشتا خرما بخورید زیرا که کرمهای شکم‌را میکشد .

۹۵۳ : كُلُّكُمْ راعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ
هریك از شماداراى رعیت میباشید وهریك ازشما بازخواست خواهد شد از رعیت خود .

۹۵٤ : کَمْ مُسْتَقْبِلٍ یَوْماً لایَسْتَکْمِلُهُ وَ مُنْتَظِرٍ غَداً لایَبْلُغُهُ

چه بسیار کس که روز آینده را بآخر نرساند و چه بسیار-
کس که انتظار فردا برد و بفردا نرسد .

۹۵۵ : کُنْ عَلیٰ عُمْرِکَ اَشَحَّ مِنْکَ عَلیٰ دِرْهَمِكَ وَدِینارِكَ

برعمرخویش حریص ترباش ازحرصیکه بر سیم وزر خود
داری .

۹۵٦ : کَلِّمُوا النّاسَ بِما یَعْرِفُونَ وَ دَعُوا ما یُنْکِرُونَ
اَتُرِیدُونَ اَنْ یُکَذَّبَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ

سخن گوئید با مردم بآنچه درك میکنند ورها کنیدآنچه‌را
منکرند آیا میخواهید تکذیب خدا ورسول شود .

باب لام

درسخنانیکه ابتدای آنهالام است

۹۵۷ : لاضَرَرَ وَلاضِرارَ فِي الاِسلامِ

زیان وزیان رسانیدن دراسلام نیست .

۹۵۸ : لاتَبْكى يَوْمَ الْقِيمَةِ عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ وَ لَوْ اَنَّ باكِياً بَكى فِي اُمَّةٍ لَرُحِمُوا

گریان نیست روز رستاخیز چشمیکه گریه کرده از ترس خدا واگر گریه کند یکنفر گریان در میان امتی تمام آن امت مورد ترحم خواهند بود .

۹۵۹ : لَايُؤْمِنَنَّ عَبْدٌ حَتّى اَكُونَ اَحَبَّ اِلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ وَ اَبَوَيْهِ وَاَهْلِهِ وَ وَلَدِهِ وَالنّاسِ اَجْمَعِينَ

البته ایمان نیاورده بندهٔ مگر آنکه مرا بیشتر دوست بدارد از خود وپدر ومادر وفرزند وتمام مردم .

۹۶۰ : لاغَيْبَةَ لِمَنْ صَلّى فِي بَيْتِهِ وَرَغِبَ عَنْ جَماعَتِنا

کسیکه نمازرا در خانهٔ خود بخواند واز جماعت ما دوری کند غیبت ندارد .

۹٦۱ : لاصَلٰوةَ لِمَنْ لَمْ يُصَلِّ فِي الْمَسْجِدِ مَعَ الْمُسْلِمِيْنَ اِلّا مِنْ عِلَّةٍ

نمازی نیست برای کسیکه درمسجد بامسلمین نماز نکند مگر اینکه ازجهتی عذر داشته باشد .

۹٦۲ : لاتَنْظُرُوا اِلٰى كَثْرَةِ صَلٰوتِهِمْ وَصَومِهِمْ وَ كَثْرَةِ الْحَجِّ وَالْمَعْرُوفِ وَطَنْطَنِهِمْ بِاللَّيْلِ وَلٰكِنِ انْظُرُوا اِلٰى صِدْقِ الْحَدِيثِ وَاَداءِ الاَمانَةِ

نگاه نکنید به بسیاری نماز و روزهٔ ایشان و بسیاری حج و خیرات وزمزمه ایشان بشب ولکن بنگرید بصدق وراستی گفتار واداء امانت ایشان .

۹٦۳ : لاخَيْرَ فِي السَّرَفِ وَلا سَرَفَ فِي الْخَيْرِ

نیست خیری دراسراف واسرافی نیست درکار خیر .

۹٦٤ : لاعَقْلَ كَالتَّدْبِيرِ

خردی مانند عاقبت اندیشی نیست .

۹٦٥ : لاوَرَعَ كَالْكَفِّ

ورعی مانند خود داری ازحرام نیست .

۹۶۶ : لاحَسَبَ کَحُسْنِ الْخُلقِ

شرافتی مانند خوشخوئی نیست .

۹۶۷ : لایَدْخُلُ الْمَلٰئِکَةُ بَیْتاً فِیهِ خَمْرٌ اَوْ دَفٌّ اَوْ طَنبُورٌ اَوْنَرْدٌ وَلایُسْتَجابُ دُعائُهُمْ وَیَرْفَعُ اللّٰهُ عَنْهُمُ الْبَرَکَةَ

داخل نمیشود ملئکه درخانهٔ که شراب یا دنبك وآلت طرب یا ساز و طنبور یا آلت قمار باشدودعاء ایشان مستجاب نشود وخدا برکت را ازایشان بردارد .

۹۶۸ : لایَجِدُ ریحَ الْجَنَّةِ عاقٌّ وَلاقاطِعُ رَحِمٍ وَلاجَعْظَرِیٌّ

نمی بوید بوی بهشت‌را عاق والدین ونه‌آنکه ازفامیل ببرد ونه‌آنکه ازدنیا سیر نمیشود .

۹۶۹ : لایَجِدُ الرَّجُلُ حَلاوَةَ الْایمانِ فی قَلْبِهِ حَتّیٰ لایُبالِیَ مَنْ اَکَلَ الدُّنْیا

نمی یابد مرد شیرینی‌ایمان را درقلب خود تاآنکه باکی نداشته باشد چه کسی دنیارا بخورد .

۹۷۰ : لایَجِدُ ریحَ الْجَنَّةِ دَیُّوثٌ

نمی یابد بوی بهشت راکسی که غیرت بر خانواده خود ندارد .

۹۷۱ : لاتَحقِرَنَّ ذَنباً وَلا تَصغِرَنَّهُ وَ اجتَنِبِ الکَبائِرَ فَإنَّ العَبدَ إذا نَظَرَ یَومَ القِیٰمَةِ إلی ذُنُوبِهِ دَمَعَت عَیناهُ قَیحاً وَدَماً

پست و کوچك مشمار گناهان را ودوری نما از گناهان بزرك زیرا که بنده هر گاه ببیند روز رستاخیز گناهان خود را از دوچشم او چرك وخون جاری شود .

۹۷۲ : لایَحزُنُ اَحَدُکُم اَن تَرفَعَ عَنهُ الرُّؤیا فَإنَّهُ إذا رَسِخَ فِی العِلمِ رُفِعَت عَنهُ الرُّؤیا

اندوهناك نشود هیچیك ازشما از اینکه خواب دیدن ازاو برداشته شد زیرا که هر گاه در دانش محکم شد خواب نمی بیند .

۹۷۳ : لارُهبانِیَّةَ فِی الإسلامِ

رهبانیة در اسلام نیست .

۹۷٤ : لاتَکرَهُوا اَربَعاً فَإنَّها لِاَربَعَةٍ لاتَکرَهُوا الزُّکامَ فَإنَّهُ اَمانٌ مِنَ الجُذامِ وَلاتَکرَهُوا الدَّمامِیلَ فَإنَّها اَمانٌ مِنَ البَرَصِ وَ لا تَکرَهُوا الرَّمَدَ فَإنَّهُ اَمانٌ مِنَ العَمی وَلاتَکرَهُوا السُّعالَ فَإنَّهُ اَمانٌ مِنَ الفالِجِ

ازچهار چیز کراهت نداشته باشید که هریك فایدهٔ دارد کراهت از زکام نداشته باشیدزیرا که امان از جذام است وکراهتازدملها نداشتهباشید زیرا که امان ازپیسی‌است و کراهت از درد چشم نداشته باشید زیرا که امان از کوری است وکراهت ازسفله کردن نداشته باشید زیرا که امان از مرض فالج است .

۹۷۵ : لَایَزْنِی الزّانِی وَهُوَ مُؤمِنٌ وَلایَسْرِقُ السّارِقُ حِینَ یَسرِقُ وَهُوَ مُؤمِنٌ فَاِنَّهُ اِذا فَعَلَ ذٰلِكَ خَلَعَ عَنهُ الاِیمانَ

شخص زناکاردرحال ایمان‌زنا نمیکند وسارق درهنگامیکه دزدی میکند مؤمن‌نیست زیرا که هرگاه این‌عمل‌راانجام داد ایمان از او کنده میشود .

۹۷۶ : لاتَرُدُّواالسّائِلَ وَلَو بِشِقِّ تَمرَةٍ

رد نکنید سائل‌را واگرچه به نیمی ازخرما باشد .

۹۷۷ : لاتَسُبُّوا الرِّیاحَ فَاِنَّها مَأمُورَةٌ وَ لا تَسُبُّوا الجِبالَ وَلَا السّاعاتِ وَ لَا الاَیّامَ وَ لَا اللیالِی فَتَأثِمُوا و یَرْجِعُ عَلَیکُم

ببادها بد نگوئید زیرا که آنها مأمورند وکوهها وساعتها و روزها وشبها را سب نکنید که گناه‌کارید و بخود شما بر گشت خواهد کرد .

٩٧٨ : لاسَبْقَ اِلّا فِی حافِرٍ اَوْ نَصْلٍ اَوْ خُفٍّ

مسابقه و پیش‌آهنگی نیست مگردر اسب و پیکان و تیر و شتر .

٩٧٩ : لایَزالُ الْمَسْرُوقُ مِنْهُ فِی تُهَمَةِ مَنْ هُوَ بَرِیءٌ حَتّی یَکُوْنَ اَعْظَمُ جُرْماً مِنَ السّارِقِ

آنکه مال او را دزدیده اند همواره در صدد متهم نمودن کسی که بی‌تقصیر است میباشد تااینکه جرم او بزرگتر از دزد میشود .

٩٨٠ : لایُقْبَضُ الْعِلْمُ اِنْتِزاعًا مِنَ النّاسِ وَلٰکِنَّهُ یَقْبِضُ الْعُلَماءُ حَتّیٰ اِذا لَمْ یَبْقَ عالِمٌ اِتَّخَذَ النّاسُ رُؤَساءَ جُهّالاً اُسْتُفْتُوا فَاَفْتَوْا بِغَیْرِعِلْمٍ فَضَلُّوا وَاَضَلُّوا

گرفته نمیشود دانش به بردن ازبین‌مردم ولکن‌دانشمندان گرفته میشوند تا گاهی که باقی نماند دانشمندی مردم رؤساء نادانی برای خودمیگیرند وازآنهادرخواست رأی میکنند و آنهاهم رأی میدهند بدون دانش پس گمراه شده و گمراه کرده اند .

٩٨١ : لاعَیْشَ اِلّا عَیْشُ الْاٰخِرَةِ

زندگی نیست مگرزندگی آخرت .

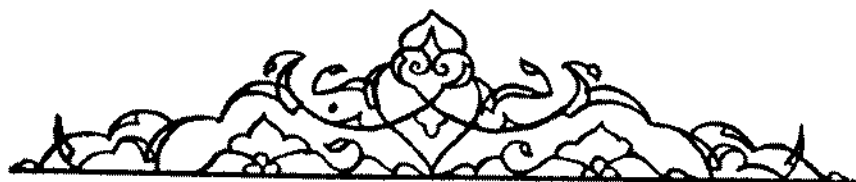

۹۸۲ : لَاتُشْرِكْ بِاللّٰهِ شَيْئًا وَإِنْ اُحْرِقْتَ بِالنّارِ اِلّا وَ قَلْبُكَ مُطْمَئِنٌّ بِالْاِيمانِ وَ وَالِدَيْكَ فَاَطِعْهُما وَ بِرَّهُما حَيَّيْنِ اَوْمَيِّتَيْنِ فَاِنْ اَمَراكَ اَنْ تَخْرُجَ مِنْ اَهْلِكَ وَمالِكَ فَافْعَلْ فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنَ الْاِيمانِ وَالصَّلٰوةَ الْمَفْرُوضَةَ فَلا تَدَعْها مُتَعَمِّداً فَاِنَّهُ مَن تَرَكَ فَرِيضَةً مُتَعَمِّداً فَاِنَّ ذِمَّةَ اللّٰهِ بَرِيئَةٌ مِنْهُ

شریك برای خدا نیاور و اگرچه بآتش بسوزی مگر آنکه دل‌آرام باشی بایمان و والدین‌را فرمانبر باش ودرحیوة وممات نیکی نما برایشان پس اگر امر کردند تو راکه بیرون روی از خانواده و دارائی خودت پس انجام ده زیراکه این‌عمل‌ازایمان است و نماز فریضه را عمداً ترك مکن زیرا کسیکه ترك کند فریضه را عمداً پس البته عهده خداوندی بیزار است از او .

۹۸۳ : لاتَسُبِّ النّاسَ فَتَكْتَسِبُ الْعَداوَةَ

بدگوئی مکن مردم راکه کسب عداوت خواهی نمود .

۹۸۴ : لاقَوْلَ اِلّا بِعَمَلٍ وَلاقَوْلَ وَلاعَمَلَ اِلّا بِنِيَّةٍ وَلاقَوْلَ وَلاعَمَلَ وَلانِيَّةَ اِلّا بِاِصابَةِ السُّنَّةِ

گفتار نیست مگر بکردار و نیست گفتار و کرداری مگر به قصد و پندار و نیست گفتار و کردار و پندار مگر به دستور دین .

۹۸۵ : لاتُمارِ اَخاكَ وَلاتُمازِحْهُ وَلاتَعِدْهُ فَتُخْلِفَهُ

مراء وجدال مکن با برادر خود ومزاح مکن ووعده مده که خلاف کنی آنرا .

۹۸۶ : لاتَعْمَلْ شَيْئاً مِنَ الْخَيْرِ رِياءاً وَلاتَدَعْهُ حَياءاً

هیچ کار خوبی مکن که ریا باشد وکار خوبی‌را ترك مکن بجهت شرم .

۹۸۷ : لايَبْلُغُ عَبْدٌ التَّقْوىٰ حَتّىٰ يَدَعَ مالابَأْسَ بِهِ حَذَراً لِما بِهِ الْبَأْسُ

بنده بپرهیزکاری نرسد تا آنکه واگذارد چیزی را که باکی دراو نیست برای دوری ازآنچه دراو باکی است

۹۸۸ : لامَنْعَ وَلااِسْرافَ وَلابُخْلَ ولا اِتْلافَ خَيْرُ الْاُمُورِ اَوْسَطُها

نه بازدارو نه اسراف و نه بخل و نه اتلاف نما بهترین امور میانه رویست .

۹۸۹ : لایَرُدُّ الْقَدَرَ اِلاَّ الدُّعاءُ

رد نمیکند مقدرات را مکر دعا .

۹۹۰ : لایَزِیْدُ فِی الْعُمْرِ اِلاَّالْبِرُّ

زیاد نمیکند در عمر مکر نیکی .

۹۹۱ : لاخَیْرَلَكَ فِی صُحْبَةِ مَنْ لایَرى لَكَ مِثْلَ الَّذِی یَرى لِنَفْسِهِ

نیست خیری در مصاحبت کسی که نمیتواندببیند برای تو آنچه برای خود می بیند .

۹۹۲ : لایَجْنِی عَلَی امْرَءٍ اِلا یَدُه وَلِسانُه

جنایت نمیکند برمرد مکردست وزبانش .

۹۹۳ : لاحَسَبَ اِلاَّ بِالتَّواضُعِ

شرافتی نیست مکر بفروتنی .

۹۹۴ : لاکَرَمَ اِلاّبِالتَّقْوى

بزرکواری نیست مکر به پرهیز کاری .

۹۹۵ : لاعَمَلَ اِلاّ بِنِیَّةٍ

کاری نیست مکر بقصد .

٩٩٦ : لاعِبادَةَ اِلّا بِيَقينٍ
بندگی نباشد مگر بایقین،

٩٩٧ : لاعَيْشَ اِلّا لِرَجُلَيْنِ عالِمٍ ناطِقٍ ومُتَعَلِّمٍ واعٍ
زندگانی نیست مگر برای دومرد دانشمند گویا ودانشجوی شنوا .

٩٩٨ : لاتَقْطَعُوا عَلَى السّائِلِ مَسْئَلَتَهُ وَ دَعُوهُ يَشْكُو بَثَّهُ وَيُخْبِرُ بِحالِهِ
نبرید برسائل سئوالش‌را وبگذارید گرفتاری وگلهٔ خود را بگوید وحال خودرا خبر دهد .

٩٩٩ : لاسَهَرَ اِلّا فِي ثَلْثٍ مُتَهَجِّدٍ بِالْقُرْآنِ اَوْ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ اَوعَرُوسٍ تُهْدىٰ اِلىٰ زَوْجِها
بیداری و شب زنده داری نیست مگر در سه مورد قرائت قرآن یاطلب کردن دانش یاعروسی که او را بخانه شوهر میبرند .

١٠٠٠ : لاتَجْلِسُوا اِلّا عِنْدَ كُلِّ عالِمٍ يَدْعُوكُمْ مِنْ خَمْسٍ اِلىٰ خَمْسٍ مِنَ الشَّكِّ اِلَى الْيَقينِ وَ مِنَ الرِّياءِ اِلَى الاِخْلاصِ وَمِنَ الرَّغْبَةِ اِلَى الرَّهْبَةِ وَمِنَ الْكِبْرِ اِلَى التَّواضُعِ وَمِنَ الْغِشِّ اِلَى النَّصيحَةِ

منشینید مگر نزد هر دانشمندی که بخواند شما را از پنج چیز بسوی پنج چیز دیگر از شك بسوی یقین و از ریاء باخلاص واز میل بدنیا بسوی بی‌میلی واز گردنکشی بفروتنی واز حقه بازی باندرز وخیر خواهی .

۱۰۰۱ : لایَزالُ الشَّیْطانُ هائِبًا لِإبْنِ آدَمَ ذَعِراً مِنْهُ ماصَلّی الصَّلَواتِ الْخَمسَ لِوَقْتِهِنَّ فَاِذا ضَیَّعَهُنَّ اِجْتَرَءَ عَلَیْهِ فَاَدْخَلَهُ فِی الْعَظائِمِ

همیشه شیطان فراری از فرزندآدم وترسان است از او مادامیکه نمازهای پنجگانه را بوقت بخواند پس هر- گاه ضایع کرد نماز هارا شیطان بر او جرئت پیدا کند پس اورا وارد گناهان بزرك نماید .

۱۰۰۲ : لاتَقُومُ السّاعَةُ عَلی اُمَّتی حَتّی یَقُومَ قَوْمٌ مِنْ اُمَّتی اِسْمُهُمُ الصُّوفِیَّةُ لَیْسُوا مِنّی وَاِنَّهُمْ یَحْلِقُونَ لِلذِّکْرِ وَیَرْفَعُونَ اَصْواتَهُمْ یَظُنُّونَ اَنَّهُمْ عَلی طَریقَتی بَلْ هُمْ اَضَلُّ مِنَ الْکُفّارِ وَهُمْ اَهْلُ النّارِ لَهُمْ شَهیقُ الْحِمارِ

روز رستاخیز برپا نشود برامتم تا آنکه برپا شوند قومی از امت من اسم ایشان صوفیه است نیستند از من و بتحقیق حلقه میزنند برای ذکر و بلند میکنند صدا های خودرا گمان میکنند که ایشان برطریقت وراه منند خیر بلکه ایشان گمراه‌ترند از کافران و ایشانند اهل آتش دوزخ برایشان صدای الاغ است .

۱۰۰۳ : لاتُماكِسْ فِي اَرْبَعَةٍ فِي شِراءِ الْاُضْحِيَّةِ وَالْكَفَنِ وَ النَّسَمَةِ وَالْكَرْيِ اِلَى مَكَّةَ

درچهار چیز مکس منما درخرید گوسفند اضحیه وقربانی و کفن وخرید بنده و کرایه تا مکه .

۱۰۰۴ : لااُحِبُّ الْمُتَكَلِّفِينَ

دوست ندارم کسانیکه خودرا بزحمت میاندازند .

۱۰۰۵ : لايَمُوتَنَّ اَحَدُكُمْ اِلَّاوَهُوَيُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللّٰهِ فَاِنَّ حُسْنَ الظَّنِّ بِاللّٰهِ ثَمَنُ الْجَنَّةِ

نباید بمیرد یکی از شما مگر آنکه، گمان خود را بخدا نیکو کند زیراکه خوش گمانی بخدا بهای بهشت است

۱۰۰۶ : لاتَسُبُّوا قُرَيْشًا وَلاتُبْغِضُوا الْعَرَبَ وَلاتُذِلُّوا الْمَوالِيَ

بدگوئی نکنید قریش‌را ودشمن مباشید عربرا و خوار مخواهید بندگان‌را .

۱۰۰۷ : لا يَهْوِى الضّالُّ إلاّ الضّالَّ

دوست ندارد گمراه مگر گمراه را .

۱۰۰۸ : لا يُفْلِحُ قَوْمٌ مَلَكَتْهُمْ اِمْرَأَةٌ

رستگار نشوند قومی که پادشاهشان زن باشد .

۱۰۰۹ : لا يَشْبَعُ عالِمٌ مِنْ عِلْمٍ حَتّى يَكُونَ مُنْتَهاهُ اِلَى الْجَنَّةِ

دانشمند از دانش سیر نشود تا اینکه ببهشت برسد .

۱۰۱۰ : لا يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الايمانِ حَتّى يَعْلَمَ اَنَّ ما أَصابَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَهُ وَما اَخْطَأَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَهُ

بحقیقت ایمان نرسد بنده مگر آنکه بداند آنچه باو برسد از او نخواهد گذشت و آنچه ازاو گذشته بنا نبوده باو برسد .

۱۰۱۱ : لا يُعْجِبَنَّكُمْ اِسلامُ امْرِءٍ حَتّى تَعْلَمُوا كُنْهَ عَقْلِهِ

بشگفت نیاورد شما را اسلام هیچ مردی تا آنکه بدانید حقیقت خرد اورا .

۱۰۱۲ : لا تَبْسُطْ يَدَكَ اِلاّ اِلى خَيْرٍ وَلا تَقُلْ بِلِسانِكَ اِلاّ مَعْرُوفاً

دست خود را جز سوی خیر باز مکن و مگو بزبانت جز خیر

۱۰۱۳ : لاتَمنَعُوا الموجودَ فَيَقِلَّ خَيرُكُم

از بذل موجود دریغ مکنید که خیر شما کم میشود.

۱۰۱٤ : لاتَسُبّوا الدُّنیا فَإنَّها مَطِیَّةُ المُؤمِنِ فَعَلَیها یَبلُغُ الخَیرَ وَبِها یَنجُوا مِنَ الشَّرِّ

دنیارا بزشتی یاد مکنید زیرا که دنیا شتر راهوار مؤمن است که بر پشت آن بخیر برسد وبآن ازهرشری برهد

۱۰۱۵ : لایُؤمِنُ عَبدٌ حَتّی یَأمَنَ جارُهُ بَوائِقَهُ

ایمان نیاورده بنده تا آنگاه که همسایهٔ او از شرورش ایمن باشد .

۱۰۱٦ : لاتُکرِهُوا مَرضاکُم عَلَی الطَّعامِ فَإنَّ اللّهَ یُطعِمُهُم وَیَسقِیهِم

بیماران خودرا برخوردن مجبورمکنید چه آنکه خداوند میخوراند ومیآشاماند ایشانرا .

۱۰۱۷ : لایَنبَغِی لِلرَّجُلِ إذا أسَنَّ أن لایَبیتَ إلّا وَ جَوفُهُ مَملُوٌّ طَعاماً

روا نیست مرد پیر با شکم پرشب را بگذراند .

۱۰۱۸ : لاتَسئَلْ بِكَفِّكَ فَاِنْ اَتاكَ شَيْءٌ فَاقْبَلْهُ

بدست خویشتن چیزی مخواه پس اگر چیزی بتو دادند قبول کن .

۱۰۱۹ : لاعِبادَةَ كَالتَّفَكُّرِ

هیچ عبادتی مانند فکر کردن نباشد .

۱۰۲۰ : لايَزالُ العَبْدُ يَزْدادُ مِنَ اللّٰهِ بُعْداً ماساءَ خُلْقُهُ

همواره بنده از خدا دور شود مادامیکه خوی او بد باشد

۱۰۲۱ : لاتَهْتَمَّ لِرِزْقِ غَدٍ فَاِنَّ كُلَّ غَدٍ يَأْتِي بِرِزْقِهِ

برای روزی فردا بفکر نباش زیرا که هرفردائی باروزی خود آید .

۱۰۲۲ : لاتَكُنْ مِمَّنْ يَشُدُّ عَلَى النّاسِ وَيُخَفِّفُ عَلى نَفْسِهِ

ازآن کسان مباش که بر مردم سخت میگیرند و برخود آسان .

۱۰۲۳ : لاتَضْجَرْ فَيَمْنَعَكَ الضَّجَرُ حَظَّكَ مِنَ الدُّنيا وَ الآخِرَةِ

دلتنگ مباش چه آنکه دل تنگی باز میدارد نصیب تورااز دنیاوآخرت

۱۰۲۴ : لادِيْنَ لِمَنْ لاعَهْدَ لَهُ

آنکه پیمان ندارد دین ندارد .

۱۰۲۵ : لاتُخَيِّبْ راجِيَكَ فَيُمْقِتَكَ اللّٰهُ وَيُعادِيَكَ

نومید مکن کسیرا که بر تو امید دارد که خدا را دشمن خویش سازی .

۱۰۲۶ : لايَحِلُّ لِمُسْلِمٍ اَن يَهْجُرَ اَخاهُ فَوْقَ ثَلٰثَةِ اَيّامٍ وَ السّابِقُ يَسْبِقُ اِلَى الْجَنَّةِ

روانیست که مسلمان بیش‌ازسه روز از برادر خود دوری کند و هریك که سبقت گیرد به صلح به بهشت پیشی گرفته .

۱۰۲۷ : لاحَسَبَ كَحُسْنِ الْخُلْقِ

هیچ شرفی همچون خوش‌خوئی نباشد .

۱۰۲۸ : لاتَزالُ اُمَّتِي بِخَيْرٍ ماتَبايَنُوا فَاِذا تَساوَوْا هَلَكُوْا

پیوسته امتم بخیر باشند مادامیکه تفاوت دارند پس هرگاه برابر شوند هلاك شوند .

۱۰۲۹ : لاخَيْرَ فِيمَنْ لايُبْتَلٰى

درآنکس که مبتلا نشود خیری نیست .

۱۰۳۰ : لاتَتَزَوَّجَنَّ شَهْبَرَةً وَلا نَهْبَرَةً ولا لَفُوتاً

ازدواج مکن زنیکه زشت گو ودراز لاغر ودارای اولاد از مرد دیگر باشد .

۱۰۳۱ لِكُلِّ شَيْئٍ عِمادُ وَ عِمادُ هٰذَاالدِّينِ الْفِقْهُ

برای هر چیزی ستونی است و ستون این دین دانشراست

۱۰۳۲ لَعَنَ اللهُ الْمُتَشَبِّهاتِ مِنَ النِّساءِ بِالرِّجالِ وَ الْمُتَشَبِّهِينَ

خدا لعنت کرده زنان مرد نما و مردان زن نما را

۱۰۳۳ لَمْ يَبْعَثِ اللهُ نَبِيّاً اِلّا بِلِسانِ قَوْمِهِ

خدا هیچ پیغمبریرا نفرستاد مگر بزبان قوم او

۱۰۳۴ : لايَكْمِلُ عَبْدٌ اَلاِيمانَ بِاللهِ حَتّى يَكُونَ فِيهِ خَمْسُ خِصالٍ: اَلتَّوَكُّلُ عَلَى اللهِ وَ التَّفْوِيضُ اِلَى اللهِ وَ التَّسلِيمُ لِاَمْرِ اللهِ وَ الرِّضا بِقَضاءِ اللهِ وَ الصَّبْرُ عَلىٰ بَلاءِ اللهِ

بنده ایمان بخدا را بکمال نرساند تا آنکه در او پنج صفت باشد توکل نمودن بخدا و واگذار نمودن کار بسوی خدا وتسلیم شدن ازبرای امر خدا و خوشنودی بقضاء خداوند وشکیبائی بر بلاء او .

۱۰۳۵ : لایَفقَهُ الرَّجُلُ کُلَّ الْفِقهِ حَتّی یَرَی النّاسَ فِی جَنبِ اللّهِ تَبارَكَ وَ تعالیٰ اَمثالَ الاَ باعِرِ ثُمَّ یَرْجِعَ اِلیٰ نَفْسِهِ فَیَکُونُ هُوَ اَحقَرُ حاقِرِلَها

دانشمند نشود مرد بتمام دانش تاآنکه ببیند مردم رادر پهلوی خداوند بزرك مانند شترها پس بر گردد خودرا کوچك و پست‌تر از همه بیند .

۱۰۳٦ : لایُبَلِّغُنِی اَحَدٌ مِنْکُمْ عَنْ اَحَدٍ مِنْ اَصْحابِی شَیئاً فَاِنّی اُحِبُّ اَنْ اَخرُجَ اِلَیکُمْ سَلِیمَ الصَّدْرِ

هیچیك از شما ازیکی از اصحاب من چیزی برای من نقل نکند زیرا که من دوست دارم بیرون آیم بسوی شما با سینه وقلب سالم .

۱۰۳۷ : لاتَزالُ اُمَّتِی بِخَیرٍ ماتَحابُّوا وَاَدُّوا الاَمانَةَ وَ آتُوا الزَّکوةَ فَاِذا لَم یَفعَلُوا اِبتَلا هُمُ اللّهُ بِالقَحطِ وَ السِّنِینَ

همواره امتم بخیر باشند مادامیکه بیکدیگر محبت کنند وامانت‌را ادا نمایند وزکوة رابدهند پس‌هر گاه انجام ندادند خدا گرفتار کند ایشان‌را بقحطی وسختی .

١٠٣٨ : لايَنْبَغِي لِلعاقِلِ اَنْ يَكُونَ ظاعِنًا اِلافِي ثَلٰثٍ مَرَمَّةٍ لِمَعاشٍ او تَزَوّدٍ لِمَعادٍ اَوْ لَذّةٍ فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ

خردمند را روانیست که همی‌سفر نماید مگر در سه چیز اصلاح معاش یا زاد وتوشه از برای معاد یا لذت بردن از غیرحرام .

١٠٣٩ : لايُلدَغُ الْمُؤمِنُ مِنْ جُحْرٍ مَرَّتَيْنِ

گزیده نشود مؤمن از یك سوراخ دو مرتبه .

١٠٤٠ : لايَشْكُرِاللّهَ مَنْ لايَشْكُرُ النّاسَ

شکر خدارا نکرده آن کس که شکرمردم‌را بجا نیاورد

١٠٤١ : لاصَدَقَةَ وذُوْ رَحِمٍ مُحْتاجٌ

صدقه بدیگران نتوان داد با اینکه خویشان نیاز دارند .

١٠٤٢ : لا طاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخالِقِ

فرمان بردن از مخلوق جائز نیست در جائیکه نافرمانی خالق است .

١٠٤٣ : لايَجْتَمِعُ الشُّحُّ وَالْايمانُ فِي قَلْبِ عَبْدٍ اَبَداً

بخل وایمان دردل بنده هرگز باهم جمع نمیشود .

۱۰۴۴ : لاتَستَرضِعُوا الحَمقاءَ فَإِنَّ اللَّبنَ يَشُبُّ عَلَيه

زن بیخردرا دایه قرار ندهید زیرابرشیراو کودك پرورش یابد .

۱۰۴۵ : لاتَتَبِعُوا عَثَراتِ الْمُؤمِنِينَ

جستجو مکنید لغزشهای مؤمنین‌را .

۱۰۴۶ : لافَقرَ اَشَدُّ مِنَ الْجَهلِ وَلا مالَ اَعوَدُ مِنَ الْعَقلِ

هیچ فقری سخت‌تراز نادانی نیست وهیچ دارائی بافایده‌تر ازخرد نباشد .

۱۰۴۷ : لايَعرِفُ الْعَبدُ حَقِيقَةَ إِيمانِهِ حَتّىٰ يَخزُنَ لِسانَهُ

بنده بحقیقت ایمان آشنا نشود تا آنکه زبان خود را نگهدارد .

۱۰۴۸ : لامُظاهَرَةَ اَوثَقُ مِنَ الْمُشاوَرَةِ وَلاعَقلَ كَالتَّدبِيرِ

هیچ پشتیبانی استوارتر از مشورت نیست و هیچ خردی چون تدبیر نه .

۱۰۴۹ : لاتُشاوِرَنَّ جَباناً فَإِنَّهُ يُضَيِّقُ عَلَيكَ الْمَخرَجَ وَلا تُشاوِرَنَّ بَخِيلاً فَإِنَّهُ يَقصُرُ بِكَ عَن غايَتِكَ وَلا تُشاوِرَنَّ حَرِيصاً فَإِنَّهُ يَزِيدُ عَلَيكَ شَرَهاً

البته باترسو مشورت مکن زیرا که او راه را برتو تنك میکند والبته بابخیل مشورت مکن زیرا که او تورا از مقصود باز دارد وبا حریص مشورت مکن زیرا که او تورا حریص‌تر کند .

۱۰۵۰ : لاوَحْدَةَ أَوْحَشُ مِنَ الْعُجْبِ

هیچ تنهائی وحشتناکتر از خودبینی نیست .

۱۰۵۱ : لایَزالُ الْهَمُّ بِالْمُؤمِنِ حَتّیٰ یَدَعَهُ وما لَهُ ذَنْبٌ

همواره مؤمن در اندوه است تاآنکه اندوه را رها کند وگناهی نداشته باشد .

۱۰۵۲ : لاتُمِیتُوا الْقُلُوبَ بِکَثْرَةِ الطَّعامِ وَالشَّرابِ فَإنَّ ـ الْقَلْبَ یَمُوتُ کَالزَّرعِ إذا کَثُرَ عَلَیْهِ الْماءُ

دلهارا به بسیار خوردن ونوشیدن نمیرانید زیرا دل چون زراعت است که آب بسیار بمیراند آنرا .

۱۰۵۳ : لایَکُونُ الْعَبْدُ مُؤمِناً حَتّی یُحاسِبَ نَفْسَهُ أَشَدَّ مِنْ مُحاسَبَةِ الشَّرِیكِ شَرِیکَهُ وَالسَّیِّدُ عَبْدَهُ

بنده مؤمن نباشد تاآنکه بحساب خویشتن بردازد سخت‌تر از حساب کردن شریك شریك خودرا وآقا بنده خودرا

۱۰۵ : لَایَسْتَقِیمُ اِیمانُ عَبْدٍ حَتّیٰ یَسْتَقِیمَ قَلْبُهُ وَلایَسْتَقِیمُ قَلْبُهُ حَتّیٰ یَسْتَقِیمَ لِسانُهُ

ایمان هیچ بندهٔ راست نیاید تادلش راست گردد و دلش راست نگردد تازبانش راست گردد .

۱۰۵۵ : لَوْلا ثَلٰثَةٌ فِی ابْنِ آدَمَ ماطَأطَأَ رَأْسَهُ شَیْئٌ اَلْمَرَضُ وَالْمَوْتُ وَالْفَقْرُ

اگرسه چیز درآدمیزاد نبود هیچ چیزسر او را فرود و بزیر نمی‌افکند : رنجوری ومردن ودرویشی .

۱۰۵٦ : لا تَکُونُوا اِمَّعًا تَقُولُونَ اِنْ ظَلَمَ النّاسُ ظَلَمْنا وَ اِنْ اَساءَ النّاسُ اَسَأْنا

مردم هرجائی نباشید که بگوئید اگر مردم ستم کردند ما نیز ستم کنیم واگربد کردند ما نیز بد کنیم .

۱۰۵۷ : لاتَجْلِسُوا عَلیٰ ظُهُورِ الطُّرُقِ فَاِنْ اَبَیْتُمْ فَغُضُّوا الْاَبْصارَ وَ رُدُّوا السَّلامَ وَاهْدُوا الضّالَّةَ وَ اَعِینُوا الضَّعِیفَ

برسرراه منشینید پس اگر نشستید دیدگان‌را فروبندید وپاسخ‌سلام گوئید وگمشده را راهنمائی کنیدو ناتوان‌را یاری کنید

۱۰۵۸ : لاسَهلَ اِلّاماجَعَلتَهُ سَهلاً
آسان نیست مگر آنچه را که تو آسان گیری .

۱۰۵۹ : لاتَقُومُوا کَما تَقُومُ الاَعاجِمُ یُعَظِّمُ بَعضُهُم بَعضاً
بپا نخیزیدمانندا بستادن‌عجمها که بعضی بعضی راتعظیم‌میکنند

۱۰۶۰ : لایَخلُوا رَجُلٌ بِامرَئَةٍ اِلّا وَثالِثُهُما الشَّیطانُ
هیچ مردی با زنی تنها ننشیند مگر آنکه سیم ایشان شیطان است .

۱۰۶۱ : لایَرضَیَنَّ اَحَدٌ بِسَخَطِ اللّهِ
خوشنود نشود البته هیچ کس بکاری که غضب خدا است

۱۰۶۲ : لاتَعجَبُوا بِعَمَلِ عامِلٍ حَتّیٰ تَنظُرُوا بِمَ یَختِمُ عَمَلُهُ
ازهیچ کاری درشگفت نباشید تا آنکه ببینیدپایان آن کاررا

۱۰۶۳ : لاتُواعِد اَخاكَ مَواعِدَ فَتُخلِفَهُ
برادرترا نویدها مده پس‌خلاف آنرا نمائی .

۱۰۶۴ : لاتَحقِرَنَّ مِنَ المَعرُوفِ شَیئاً
هیچ کار خوبی‌را کوچك مگیر .

۱۰۶۵ : لاتُظهِرِ الشَّماتَةَ لِاَخِیكَ فَیُعافِیهِ اللّهُ وَیَبتَلِیكَ
درسختیها برادرترا شماتت مکن که خداوند اوراعافیت دهد وتورا مبتلا گرداند .

۱۰٦٦ : لایَزالُ الْعَبْدُ فِی الصَّلٰوةِ مَتیٰ تَنْتَظِرُ الصَّلٰوةَ

پیوسته بنده در نماز است مادامیکه درانتظار نماز است.

۱۰٦۷ : لایَنْبَغِی الْمَلَقُ اِلّا لِلْوالِدَیْنِ وَالْاِمامِ الْعادِلِ

سزاوار نیست تملق مگر برای والدین وامام عادل .

۱۰٦۸ لا اِیمانَ لِمَنْ لا اَمانَةَ لَهُ

کسیکه امانت ندارد ایمان ندارد .

۱۰٦۹ : لاحَظَّ فِی الْاِسْلام لِمَنْ تَرَكَ الصَّلٰوةَ

کسیکه ترك نماز کند بهره در اسلام ندارد .

۱۰۷۰ : لاحَکِیمَ اِلّا ذُو تَجْرِبَةٍ

حکیم نیست مگرصاحب تجربه وآزموده .

۱۰۷۱ : لا حَلِیمَ اِلّا ذُوْ عِبْرَةٍ

بردبار نیست مگرآنکه عبرة گرفته باشد از پیش آمدها

۱۰۷۲ : لَیْسَ الْحَسَدُ بِحالِقِ الشَّعْرِ وَلٰکِنَّهُ حالِقُ الدِّینِ

حسد زداینده‌مو نیست بلکه زداینده دیانت است .

۱۰۷۳ : لِلْمُسْلِمِ عَلیٰ اَخِیهِ ثَلٰثُونَ حَقًّا لابَرائَةَ مِنها اِلّا بِالْاَداءِ اَوِ الْعَفْوِ: یَغْفِرُ زَلَّتَهُ وَ یَرْحَمُ عَبْرَتَهُ وَ یَسْتُرُ عَوْرَتَهُ وَیُقِیلُ عَثْرَتَهُ وَیَقْبِلُ مَعْذِرَتَهُ وَ یَرُدُّ غَیْبَتَهُ

وَ يُدِيمُ نَصِيحَتَهُ وَ يَحْفَظُ خُلَّتَهُ وَ يَرْعَى ذِمَّتَهُ وَ يَعُودُ مَرَضَهُ وَ يَشْهَدُ مَيِّتَهُ وَ يُجِيبُ دَعْوَتَهُ وَ يَقْبَلُ هَدِيَّتَهُ وَ يُكافِي صِلَتَهُ وَ يَشْكُرُ نِعْمَتَهُ وَ يُحْسِنُ نُصْرَتَهُ وَ يَحْفَظُ حَلِيلَتَهُ وَ يَقْضِي حاجَتَهُ وَ يَشْفَعُ مَسْئَلَتَهُ وَ يُسَمِّتُ عَطْسَتَهُ وَ يُرْشِدُ ضالَّتَهُ وَ يَرُدُّ سَلامَهُ وَ يُطِيبُ كَلامَهُ وَ يَبَرُّ اَنْعامَهُ وَ يُصَدِّقُ اَقْسامَهُ وَ يُوالِي وَلِيَّهُ وَ لا يُعادِيهِ وَ يَنْصُرُهُ ظالِمًا وَ مَظْلُومًا فَاَمّا نُصْرَتُهُ ظالِمًا فَيَرُدُّهُ عَنْ ظُلْمِهِ وَ اَمّا نُصْرَتُهُ مَظْلُومًا فَيُعِينُهُ عَلَى اَخْذِ حَقِّهِ وَ لا يُسَلِّمُهُ وَ لا يَخْذُلُهُ وَ يُحِبُّ لَهُ مِنَ الْخَيْرِ ما يُحِبُّ لِنَفْسِهِ وَ يَكْرَهُ لَهُ ما يَكْرَهُ لِنَفْسِهِ

از برای مسلمان بر برادر مسلمان خود سی حق ثابت است که چیزی جای گیر آن نیست جز آنکه ادا کند یا صاحب حق بگذرد: از لغزش او بگذرد بر چشم تر او رحم نماید وعورت اورا بپوشاند (عیبهای اورا مخفی سازد) وخطای اورا ندیده انگارد وعذر او را بپذیرد و غیبة اورا رد کند وهمواره اورا پند دهد ومقام دوستی اورا

نگهدارد وعهدهٔ اورا مراعات کند ورنجوری اورا باز دید کند ودر وقت مرك او حاضرشود ودرخواست اورا اجابت کند وهدیه اورا قبول کند وصلهٔ اورا تلافی کند ونعمت اورا سپاس گذارد وبنیکی اورا یاری کند و زن اورا نگهداری کند وحاجت اورابرآوردو خواست او را کمك دهد وعطسهٔ اورا تسمیت گوید و گمشدهٔ اورا پیدا کند وسلام اورا رد کند وبخوشی با او سخن گوید و انعام اورا نیکو نماید و سوگندهای او را تصدیق نماید و دوست اورا دوستی کند ودشمنی نکند و اورا در ستمگری و ستمکشی یاری کند اما یاری در حال ستمگری اورا از ستم بر گرداند ومانع شود و اما در حال ستمکشی پس او را بر گرفتن حق خویشتن یاری کند ووانگذارد اورا وخواری اورا نخواهد وبخواهد برای او آنچه برای خود میخواهد و نخواهدبرای او از بدی ها آنچه برای خود نمیخواهد .

۱۰۷٤ :لَرَدُّ دانِقٍ مِنْ حَرامٍ يَعْدِلُ عِنْدَ اللّٰهِ سَبْعِيْنَ اَلْفَ حَجَّةٍ مَبْرُوْرَةٍ

رد کردن یکدرهم از حرام را بصاحبش مساوی است نزد خدای تعالی باهفتاد هزار حج صحیح قبول شده .

۱۰۷۵ : لَيْسَ مِنّا مَنْ خانَ بِالاَمانَةِ

از ما نیست کسی که بامانت خیانت کند.

۱۰۷٦ : لَعَنَ اللّٰهُ الْقَدَرِيَّةَ عَلىٰ لِسانِ سَبْعِينَ نَبِيًّا

لعنت کرده خدا قدریه را برزبان هفتاد پیغمبر.

۱۰۷۷ : لَيْسَ مِنّي مَنِ اسْتَخَفَّ بِالصَّلٰوةِ لايَرِدُ عَلَى الْحَوْضِ لا وَاللّٰهِ

از من نیست کسیکه نماز خودرا سبك شمارد ، در حوض کوثر برمن وارد نشود نه قسم بخداوند.

۱۰۷۸ : لِكُلِّ شَيْءٍ زَكٰوةٌ وَ زَكٰوةُ الْاَبْدانِ الصِّيامُ

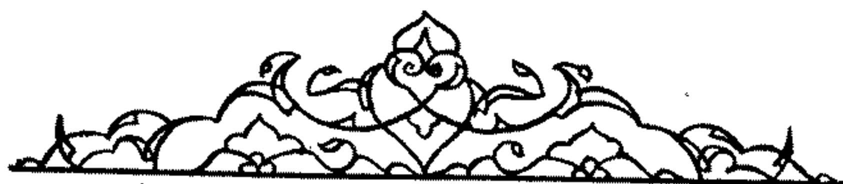
او برای هرچیز زکوتی است وزکوة بدنها روزه گرفتن است.

۱۰۷۹ : لَوْلا اَنَّ الذَّنْبَ خَيْرٌ لِلْمُؤْمِنِ مِنَ الْعُجْبِ ما خَلَّى اللّٰهُ بَيْنَ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ وَبَيْنَ ذَنْبٍ اَبَدًا

اگرنه این بود که گناه برای مؤمن بهتراز خود بینی است خداوند رها نمیگذاشت مؤمن‌را برای گناه و بین او و بین گناه جدائی می‌افکند.

۱۰۸۰ : لَوْ كانَ الْاِيمانُ مُعَلَّقًا بِالثُّرَيّا لَنالَهُ رِجالٌ مِنَ الْعَجَمِ

اگر ایمان بستاره ثریا بسته باشد مردانی ازعجم باو برسند

۱۰۸۱ : لَيَأتِيَنّ علي النّاسِ زمانٌ لايسلَمُ لِذِي دِينٍ دِينُه إلا مَنْ يَفِرُّ مِنْ شاهِقٍ اِلیٰ شاهِقٍ وَ مِنْ جُحْرٍ اِلیٰ جُحْرٍ كَالثّعلَبِ بِاشْبالِهِ

بایدبیاید برمردم زمانی که دین‌مردم دیندار درست نماند مگرآنکه فرار بکنند از بالای کوهی بکوه دیگر و از سوراخی بسوراخ مانند روباه با فرزندانش .

۱۰۸۲ : لِلدّابّةِ عَلیٰ صاحِبِها خِصالٌ سِتٌّ يَبْدَءُ بِعلَفِها إذا نَزَلَ وَ يَعرِضُ عَلَيْها الماءَ إذا مَرَّبِهِ وَ لايَضرِبُ وَجهَها فَاِنَّها تُسَبِّحُ بِحَمدِ رَبِّها وَلايَقِفُ عَلیٰ ظَهرِها اِلّا فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّوَجَلَّ وَ لايَحْمِلُها فَوقَ طاقَتِها وَلا يُكَلِّفُها مِنَ المَشْيِ اِلّا ما يُطِيقُ

از برای‌حیوان است برصاحبش‌شش‌حق : وقتی پیاده شود نخست علوفهٔ او را بدهد و آب‌را بر او عرضه بدارد هر گاه گذشت ازآب وبصورتِ او نزند زیرا که حیوان با صورت تسبیح پروردگار خود گوید و بر پشت آن ایست ننماید مگردر راه خدای عزوجل وبار نکند او را بالاتر ازآنچه طاقت دارد وتکلیف راه رفتن‌نکند مگر آنقدر که بتواند .

۱۰۸۳ : لَتَأمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ اَوْلَيُسَلِّطَنَّ اللّٰهُ شِرارَكُمْ عَلٰى خِيارِكُمْ فَيَدْعُوا خِيارُكُمْ فَلا يُسْتَجابُ لَهُمْ

البته امر بمعروف ونهی از منکر نمائید ویاآنکه تسلط خواهد داد خدا بدهایتان را بر خوبان پس دعا کنند خوبان شما وبرای ایشان اجابت نشود .

۱۰۸۴ : لَوْ كانَتِ الدُّنْيا تَعدِلُ عِنْدَاللّٰهِ جُناحَ بَعُوضَةٍ ما سُقِيَ فِيها كافِرٌ شَرْبَةَ ماءٍ

اگردنیا نزد خدا بمقدار پر پشهٔ ارزش داشت کافردر این دنیایکشربهٔ آب نمی آشامید .

۱۰۸۵ : لِلْمُرائِي ثَلٰثُ عَلاماتٍ يَكْسُلُ إذاكانَ وَحْدَهُ وَيَنْشُطُ إذا كانَ عِنْدَهُ اَحَدٌ وَيُحِبُّ اَنْ يُحْمَدَ فِي جَمِيعِ اُمُورِهِ

ازبرای ریاکار سه نشانه است گاه تنهائی کسل است وبا نشاط است هرگاه بادیگری باشد ودوست دارد درتمام کارها اورا سپاس نماید .

۱۰۸٦ : لَعَنَ اللّهُ الرّاشِيَ وَالْمُرتَشِي وَالْماشِي بَينَهُما
خدا لعنت کرده رشوه‌گیر و رشوه‌ده و واسطهٔ بین آندو را .

۱۰۸۷ : لَوكانَ الرِفقُ خَلقاً يُرى ماكانَ شَيئٌ اَحسَنَ مِنهُ
اگر مدارا مجسم میشد چیزی نیکوتر ازاو نبود .

۱۰۸۸ : لايُؤمِنُ رَجُلٌ فِيهِ الشُّحُّ وَ الحَسَدُ وَ الجُبنُ وَ لا يَكُونُ المُؤمِنُ جَباناً ولا حَرِيصاً وَلا شَحِيحاً
ایمان نیاورده مردی که دراو بخل و حسد و ترس باشد ومؤمن،ترسو وحریص وبخیل نمیشود .

۱۰۸۹ : لِلسّائِلِ حَقٌّ وَاِنْ جاءَ عَلَى الفَرَسِ
ازبرای سائل حقی‌است واگرچه بر اسب باشد وآید .

۱۰۹۰ : لَولا اَنَّ المَساكِينَ يَكذِبُونَ ما اَفلَحَ مَن رَدَّهُم
اگر نبود اینکه فقراء دروغ میگویند رستگار نمیشد کسی که ردکرده ایشان را .

۱۰۹۱ : لَن يُفلَحَ قَومٌ واَسنَدُوا اَمرَهُم اِلَى امرَئَةٍ
رستگار نخواهد شد قومی که واگذار کنند امور خودرا

۱۰۹۲ : لِلْعِلْمِ خَزائِنُ وَمَفاتِيحُهُ السُّؤالُ

از برای دانش خزینهائی است و کلیدآنها پرسش است

۱۰۹۳ : لَيْسَ مِنّا مَنْ غَشَّ مُسْلِمًا اَوْ ضَرَّهُ اَوْماكَرَهُ

از مانیست کسیکه خیانت کند مسلمانی‌را یاضرر زند یا حیله نماید بااو .

۱۰۹۴ : لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصَّرَعَةِ اِنَّما الشَّدِيدُ الَّذِى يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

پهلوانی بزمین زدن نیست همانا پهلوان کسی است که مالك خود باشد وقت خشم نمودن .

۱۰۹۵ : لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كانَ مُسْلِمًا

داخل بهشت نشود مگر آنکه مسلمان باشد .

۱۰۹۶ : لَيْسَ الْغِنىٰ مِنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَ لٰكِنَّ الْغِنىٰ غِنَى النَّفْسِ

ثروت از بسیاری فائده و استفاده نیست و لکن ثروت ثروت‌روح‌است که دله نباشد .

۱۰۹۷ : لِلْكَسْلانِ ثَلاثُ عَلاماتٍ يَتَوانى حَتّى يُفَرِّطَ وَيُفَرِّطُ حَتّى يُضَيِّعَ وَيُضَيِّعُ حَتّى يَأْثَمَ

ازبرای شخص کسل سه نشانه است : سستی کند تاتفریط شود وتفریط کند تا اینکه ضایع نماید وضایع نماید تا آنکه گناهی مرتکب شود .

۱۰۹۸ : لَيْسَ مِنّي مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ

از من نیست کسی که شراب بنوشد .

۱۰۹۹ : لَوْلا اَنْ اَشُقَّ عَلى اُمَّتي لَاَمَرْتُهُمْ بِالسِّواكِ

اگر سخت نبود بر امتم البته واجب میکردم بر ایشان مسواك کردن را .

۱۱۰۰ : لعن الله من آوى محدثا .

خدا لعنت کند کسی را که بدعتگزاری را مأوی دهد .

۱۱۰۱ : لِكُلِّ غادِرٍ لِواءٌ يَوْمَ الْقِيمَةِ بِقَدْرِ غَدْرِهِ

هر فریبنده و بی وفائی باندازه حیله خود روز رستاخیز پرچمی دارد .

۱۱۰۲ : لِيَكُنْ لَكَ في كُلِّ شَيْئٍ اَلنِّيَّةُ حَتّى فِي الْاَكْلِ وَالنَّوْمِ

باید تورادرهرچیزی نیتی باشد حتی درخوردن وخوابیدن

۱۱۰۳ : لَوْ اَنَّ اِمْرَءًا کانَ اَقْوَمَ مِنْ قَدَحٍ لَکانَ لَهُ مِنَ - النّاسِ غامِزاً

اگرمردی از تیرراست‌تر باشد بازهم از مردم کسی باشد که بر او عیب گیرد .

۱۱۰۴ : لَوْاَنَّ الْوَضیعَ فی قَعْرِ بِئْرٍ لَبَعَثَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ریحاً یَرْفَعُهُ فَوْقَ الْاَخْیارِ فی دَوْلَةِ الْاَشْرارِ

اگرشخص پستی در ته چاهی باشد هرآینه خداوند بادی برانگیزاند که او را بیرون آورد و در دولت اشرار مافوق خوبان قرار دهد .

۱۱۰۵ : لَوْاُهْدِیَ اِلَیَّ کُراعٌ لَقَبِلْتُ

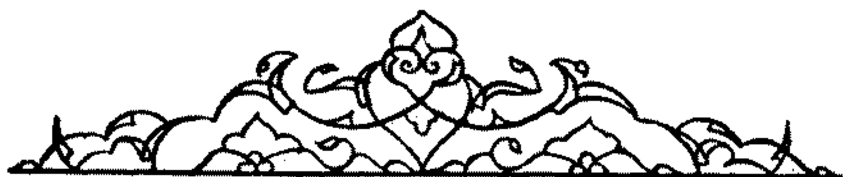
اگر پاچه گوسفندی‌را بمن هدیه کنند می‌پذیرم .

۱۱۰۶ : لِیَنْصَحِ الرَّجُلُ اَخاهُ کَنَصیحَتِهِ لِنَفْسِهِ

مرد باید پند دهد برادر خودراچنانچه خودرا پند میدهد

۱۱۰۷ لَوْاَنَّ اَحَدَکُمْ فَرَّمِنْ رِزْقِهِ کَما فَرَّمِنْ اَجَلِهِ لَتَبِعَهُ کَما تَبِعَهُ الْمَوْتُ

اگریکی‌ازشما ازروزی خود فرار کند مانند فرار کردن از مرك هرآینه روزی بدنبال او خواهد آمد چنانچه مرك بدنبال او آید .

۱۱۰۸ : لِلْمُتَكَلِّفِ ثَلاثُ عَلاماتٍ: يَتَمَلَّقُ اِذا حَضَرَ وَيَغْتابُ اِذا غابَ وَيَشْمُتُ بِالْمُصيبَةِ

کسی که خود را بزحمت اندازد سه نشانه دارد هر گاه حاضر شود چاپلوسی کند وهر گاه غایب شود بدگوئی نماید ودر مصیبت شماتت کند .

۱۱۰۹ : لِلْمُنافِقِ ثَلاثُ عَلاماتٍ: اِذا حَدَّثَ كَذِبَ وَاِذا وَعَدَ اَخْلَفَ وَاِذَا ائْتُمِنَ خانَ

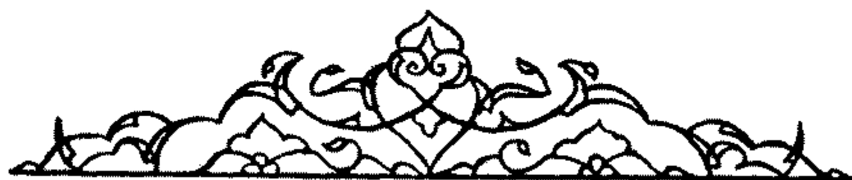
منافق سه نشانه دارد : هر گاه بسخن آید دروغ گوید و هر گاه وعده دهد خلاف کند وهر گاه امانت باوسپرند خیانت کند .

۱۱۱۰ : لَاَنْ اَدْخُلَ يَدِيْ فِي فَمِ التِّنِّيْنِ اَحَبُّ اِلَيَّ مِنْ اَنْ اَسْئَلَ مَنْ لَمْ يَكُنْ ثُمَّ كانَ

هرآینه اگر دست خودرا دردهان افعیفرو برم خوشتر دارم از اینکه از مخلوق چیزی بخواهم .

۱۱۱۱ : لَمِثْقالُ ذَرَّةٍ مِنْ بِرِّ الْعاقِلِ اَفْضَلُ مِنْ جِهادِ الْجاهِلِ اَلْفَ عامٍ

ذرهٔ کمیاز نیکی خردمند بهتر از کوشش نادان‌درهزار سال است .

۱۱۱۲ : لِكُلِّ شَيْءٍ مَعْدَنٌ وَ مَعْدَنُ التُّقىٰ قُلُوبُ الْعارِفِينَ

از برای هرچیز معدنی است و معدن تقوی دلهای خدا شناسان است .

۱۱۱۳ : لِكُلِّ حَقٍ حَقِيقَةٌ وَ مابَلَغَ عَبْدٌ حَقِيقَةَ الْإِخلاصِ حَتّىٰ لايُحِبُّ اَنْ يُحْمَدَ عَلىٰ شَيْءٍ مِن عَمَلِ اللّٰهِ

از برای هر حقی حقیقتی است و بنده بحقیقت اخلاص نرسد مگر آنگاه که طالب ستایش نباشد بر هر کاری برای خدا انجام داده است .

۱۱۱٤ : لَوْ اَمَرْتُ اَحَداً اَنْ يَسْجُدَ لِاَحَدٍ لَاَمَرْتُ الْمَرْئَةَ اَنْ يَسْجُدَ لِزَوْجِها

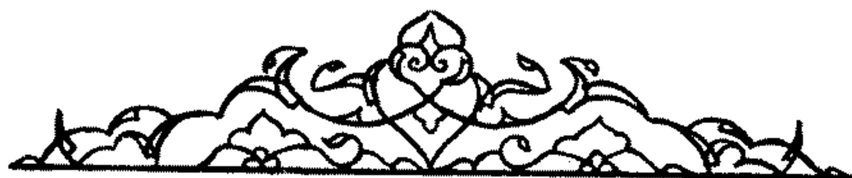
اگر کسی را بسجده کردن کسی فرمان دهم هرآینه فرمان میدادم زن را که مرد خود را سجده کند .

۱۱۱٥ : لَاَنْ يُؤَدِّبَ اَحَدُكُمْ وَلَدَهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ اَنْ يَتَصَدَّقَ بِنِصْفِ صاعٍ كُلَّ يَوْمٍ

البته اگر کسی از شما فرزندش را ادب آموزد بهتر از آنستکه هرروز نیمهٔ صاعی تصدق کند .

۱۱۱٦ : لَوْبَغىٰ جَبَلٌ عَلىٰ جَبَلٍ يَجْعَلُهُ اللّٰهُ دَكّاً

اگر کوهی بر کوهی ستم کند هرآینه خداوند او را با خاك یکسان نماید .

١١١٧ : لِيَكُنْ لِسانُ اَحَدِكُمْ رَطباً مِنْ ذِكرِ رَبِّهِ

باید زبان شما تر باشد بذکر پروردگار خود

١١١ : لَوْ تَعلَمُوْنَ ما اَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيراً عَلىٰ اَنْفُسِكُمْ

اگر بدانید آنچه را که میدانم هر آینه کمتر خنده می کردید و بسیار برخودتان گریه مینمودید .

١١١٩ : لَوْ تَعلَمُ الْبَهائِمُ مِنَ الْمَوْتِ ماتَعلَمُوْنَ ماأَكَلْتُمْ سَمِيْناً

اگر چهار پایان بدانند از مرگ آنچه را که شما میدانید نمیخوردید شما فربهی را .

١١٢٠ : لَمْ يَزَلْ جِبْرِئِيلُ يَنْهانِيْ عَنْ مُلاحاتِ الرِّجالِ كَما يَنْهانِيْ عَنْ شُرْبِ الْخَمْرِ وَعِبادَةِ الْاَوْثانِ

پیوسته جبرئیل مرا نهی میکرد از ستیزه با مردان چنانچه مرا نهی میکرد از شرب خمر وعبادة بتها .

١١٢١ : لَمْ يَبْقَ مِنْ اَمْثالِ الْاَنْبِياءِ اِلَّا قَوْلُ النّاسِ اِذا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ ما شِئْتَ

از مثلهای پیغمبران چیزی بر جای نمانده مگر آن سخن که هر گاه شرم نکردی هرچه خواهی کن .

۱۱۲۲ : لِكُلِّ اُمَّةٍ فِتنَةٌ وَفِتنَةُ اُمَّتِي المُلكُ

از برای هر امتی فتنهٔ باشد وفتنه امت من پادشاهی است .

۱۱۲۳ لَاَن يَمتَلِيَ جَوفُ اَحَدِكُم قَيحًا خَيرٌ لَهُ مِن اَن يَمتَلِيَ شِعراً

هر آینه چنانچه اندرون یکی ازشما از چرك پر باشد بهتر است برای او ازآنکه از شعر پرشود .

۱۱۲۴ : لَودَخَلَ العُسرُ جُحراً لَدَخَلَ اليُسرُ حَتّىٰ يُخرِجَهُ

اگرسختی داخل سوراخی شود هر آینه آسانی داخل شود تا سختی را خارج کند .

۱۱۲۵ : لَن تَهلِكَ الرَّعِيَّةُ وَ اِن كانَت ظالِمَةً مُسِيئَةً اِذا كانَتِ الوُلاةُ مَهدِيَّةً

هرگز رعیت هلاك نشود و اگرچه ستمکار بدکار باشد در صورتیکه والیان آنها راه یافته باشند .

۱۱۲۶ : لَيسَ مِنّا مَن وَسَّعَ اللّهُ عَلَيهِ ثُمَّ قَتَرَ عَلىٰ عِيالِهِ

از ما نیست کسیکه خدا وسعت دهد او را پس ازآن او بر عیالش تنك گیرد .

۱۱۲۷ : لَيسَ مِنّا مَن ماكَرَ مُسلِمًا

از ما نیست کسیکه حیله بازی کند با مسلمانی .

۱۱۲۸ : لَيسَ بِكَذّابٍ مَن اَصلَحَ بَينَ اِثنَينِ فَقالَ خَيراً

دروغگو نیست کسی که میان دو کس سازش دهد پس سخن خوب گوید .

١١٢٩ : لَيْسَ لِاَحَدٍ عَلٰى اَحَدٍ فَضْلٌ اِلاّ بِدِيْنٍ اَوْ عَمَلٍ صالِحٍ

هیچ کس بردیگری برتری ندارد مگر بدین یا کارشایسته

١١٣٠ : لَيْسَ مِنّي اِلّا عالِمٌ اَوْ مُتَعَلِّمٌ

از من نیست جز دانشمند یا دانشجو .

١١٣١ . لَيْسَ مِنْ اَخْلاقِ الْمُؤْمِنِ الْمَلِقُ اِلّا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ

از اخلاق مؤمن چاپلوسی و تملق نیست مگر در جستن دانش .

١١٣٢ : لَيْسَ يَجْرِيْ مَكانَ الطَّعامِ وَالشَّرابِ غَيْرُ اللَّبَنِ

جای خوردن و آشامیدن را نگیرد بجز شیر .

١١٣٣ : لَيْسَ مِنّا مَنْ لَمْ يُوَقِّرِ الْكَبِيْرَ وَيَرْحَمِ الضَّعِيْفَ وَ يَأمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ

از ما نیست کسیکه بزرگتررا سنگین نشمرد و ناتوان‌را رحمت نیاورد و امر بمعروف و نهی‌از منکر نکند .

١١٣٤ : لَيْسَ مِنّا مَنْ خانَ فِي الْاَمانَةِ

ازما نیست کسیکه در امانت خیانت کند .

١١٣٥ : لَيْسَ الْخَبَرُ كَالْمُعايَنَةِ

شنیدن کی بود مانند دیدن .

۱۱۳۶ : لایَزالُ الْمُؤمِنُ خائِفًا مِنْ سُوءِ الْعاقِبَةِ حَتّی یَکُونَ وَقتَ نَزْعِ رُوحِهِ

پیوسته مؤمن ترسناك است از بدی عاقبت تا وقت جان کندن .

۱۱۳۷ : لابَعَثَ اللّهُ رَسولًا وَلا نَبِیًّا حَتّی یَسْتَکْمِلَ الْعَقلَ وَیَکُونَ عَقلُهُ اَفضَلَ مِنْ عُقُولِ جَمیعِ اُمَّتِهِ

نفرستاد خدا رسول و پیغمبری را تا آنکه کامل گرداند خرد اورا وخرد او بهتر باشد از خردهای تمام امت او

۱۱۳۸ : لِلظّالِمِ ثَلثُ عَلاماتٍ یَقهَرُ ما فَوقَهُ بِالْمَعصِیَةِ وَ مَنْ دُونَهُ بِالْغَلَبَةِ وَیُظاهِرُ الظَّلَمَةَ

برای ستمکار سه نشانه است بالاتر از خود را عصیان کند وپست تراز خودرا فیروزآید و با ستمکاران رفت وآمد کند .

حرف میم

درسخنانیکه ابتدای آنها میم است

۱۱۳۹ : مَنْ تَعَلَّمَ حَدِيثَيْنِ يَنْفَعُ بِهِمَا نَفْسَهُ أَوْ يُعَلِّمُهُمَا غَيْرَهُ فَيَنْفَعُ بِهِمَا كَانَ خَيْراً مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً

کسیکه یاد گیرد دو حدیث که بآن دوفایده بردیابدیگری یاد بدهد تا فایده برد بهتر از عبادت شصت سال‌است.

۱۱٤۰ : من طلب الهدى في غيرالقرآن أضله الله .

هرکس هدایت را از غیر قرآن بخواهد گمراه شده .

۱۱٤۱ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِي جَارَهُ

هر کس ایمان بخدا و روز دیگر دارد پس اذیت نکند همسایهٔ خودرا .

۱۱۴۲ : مَنْ كانَ يُؤمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً اَوْ يَسْكُتْ

هر کس ایمان بخدا و روز دیگر دارد پس باید سخن بخوبی گوید و یا ساکت شود .

۱۱۴۳ : مَنْ كانَ عِنْدَهُ عِلْمٌ فَكَتَمَهُ اَلْجَمَهُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ بِلِجامٍ مِنَ النّارِ

کسیکه نزد او دانشی باشد پس کتمان کند خداوند در روز رستاخیز اورا بافساری از آتش افسار نماید .

۱۱۴۴ : مَنْ سَتَرَ مُؤْمِناً سَتَرَهُ اللّٰهُ عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

کسیکه بپوشاند مؤمنی‌را خداوند بپوشاند اورا در روز رستاخیز .

۱۱۴۵ : مَنْ اٰذىٰ جارَهُ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

کسیکه آزار رساند همسایهٔ خود را خداوند حرام کند بر او بوی بهشت را وجای او جهنم وبد جایگاهی است .

۱۱۴۶ : مَنْ ضَيَّعَ جارَهُ فَلَيْسَ مِنّا

کسیکه ضایع کند همسایه خودرا از ما نیست .

۱۱۴۷ : مازالَ جِبرئیلُ یُوْصِینِی بِالْجارِ حَتّیٰ ظَنَنْتُ اَنَّهُ سَیُوَرِّثُهُ

همواره جبرئیل مرا سفارش مینمود بهمسایه تا آنکه گمان کردم که او خواهد ارث ببرد .

۱۱۴۸ : ماآمَنَ بِی مَنْ باتَ شَبْعاناً وَجارُهُ الْمُسلِمُ جائعٌ

ایمان بمن نیاورده کسیکه سیر بخوابد و همسایهٔ او گرسنه باشد .

۱۱۴۹ : ماکانَ وَ لایَکُوْنُ اِلیٰ یَوْمِ الْقِیٰمَةِ مُؤْمِنٌ اِلاّ وَلَهُ مَنْ یُؤْذِیهِ

نبوده و نه میباشد تا روز رستاخیز مؤمنی مگر آنکه از برای او کسی بوده که آزارش کند .

۱۱۵۰ : مِنْ اَفْضَلِ الْاَعْمالِ عِنْدَاللّٰهِ اِبْرادُ الْکَبِدِ الْحارَّةِ وَاِشْباعُ الْکَبِدِ الجائِعَةِ

یکی از بهترین کارها نزد خداوند خنك نمودن جگر گرم وسیر کردن کبد گرسنه میباشد .

۱۱۵۱ : مَرْحَباً بِقَوْمٍ قَضَوْا الْجِهادَ الْاَصْغَرَ وَبَقِیَ عَلَیْهِمُ الْجِهادُ الْاَکْبَرُ

خوشا بحال قومیکه انجام دادند جهاد کوچك تر را وبجای مانده برعهدهٔ ایشان جهاد بزرگتر .

۱۱۵۲ : مَنْ قَلَّ طَعامُهُ صَحَّ بَدَنُهُ وَ صَفا قَلْبُهُ وَ مَنْ كَثُرَ طَعامُهُ سَقُمَ بَدَنُهُ وَقَسىٰ قَلْبُهُ

کسیکه خوراکش کم باشد تندرست ودل او صاف باشد وکسیکه پرخور باشد رنجور ودل او باقساوت شود.

۱۱۵۳ : ما مَلأَ آدَمِيٌّ وِعاءاً شَرّاً مِنْ بَطْنِهِ

آدمی پر نکرد ظرفی‌را که بدتر از شکم او باشد.

۱۱۵٤ . مَنْ اَكَلَ لُقمَةً حَرامٌ لَمْ تُقبَلْ صَلوتُهُ اَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَلَم تَستَجِبْ لَهُ دَعْوَةٌ اَرْبَعِينَ صباحًا وَكُلُّ لَحمٍ يُنبِتُهُ الْحَرامُ فَالنّارُ اَوْلىٰ بِهِ وَاِنَّ اللُّقمَةَ الْواحِدَةَ تُنبِتُ اللَّحمَ

کسیکه یك لقمه حرام بخورد نماز اوقبول نشود چهل شب ودعای او باجابت نرسد چهل روز وهر گوشتی که حرام برویاند آنرا پس آتش بآن گوشت سزاوارتر است و واقعا یك لقمه میرویاند گوشت را .

۱۱۵۵ : مَنْ ظَلَمَ اَجِيرًا اَجْرَهُ اَحْبَطَ اللّٰهُ تَعالىٰ عَمَلَهُ وَ حَرَّمَ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ

کسیکه ظلم کند اجیری‌را از مزد او خداوند عمل اورا نابود کند وبوی بهشت را براو حرام کند .

١١٥٦ : مَنْ نَظَرَ اِلیٰ مُؤمِنٍ نَظْرَةً لِیُخِیفَهُ بِها اَخافَهُ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ یَوْمَ لاظِلَّ اِلاظِلُّهُ

کسیکه نظر کند بمؤمن نظری که بترسانداورا خداوند بترساندواوراروزی که‌هیچ‌سایه نیست‌مگرسایه‌مرحمت‌او .

١١٥٧ : مَنْ ماتَ وَلَمْ یَعْرِفْ إمامَ زَمانِهِ ماتَ مِیتَةً جاهِلِیَّةً

کسیکه بمیرد و امام زمان خود را نشناسد مرده است مردن جاهلیت .

١١٥٨ : مَنْ عَمِلَ فِی بِدَعَةٍ خَلّاهُ الشَّیْطانُ وَ الْعِبادَةَ وَ اَلْقیٰ عَلَیْهِ الْخُشُوعَ وَالْبُکاءَ

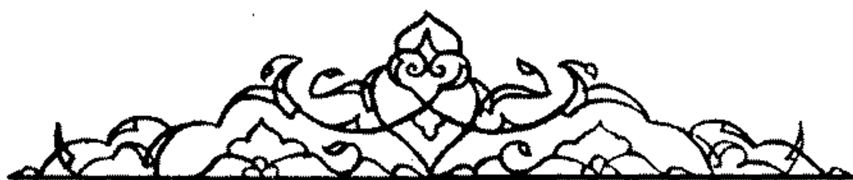
کسیکه ببدعت عبادت کند شیطان او را با عبادتش وا گذارد وخشوع وزاری را براو بیندازد

١١٥٩ : مَنْ مَشیٰ اِلیٰ صاحِبِ بِدْعَةٍ فَوَقَّرَهُ فَقَدْ مَشیٰ فِی هَدْمِ الاِسْلامِ

کسیکه برود بطرف آنکه بدعتی در دین گذاشته پس احترام کنداورا گویاقدم برداشته درخراب نمودن اسلام

١١٦٠ : مَثَلُ اَهْلِ بَیْتِی کَمَثَلِ سَفِینَةِ نُوحٍ مَنْ رَکِبَها نَجیٰ وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْها غَرِقَ

مثل خانوادهمن‌مانند کشتی نوح است آنکس که خود را بکشتی‌رساند نجات یافت و آنکس که نرسید غرق شد

۱۱۶۱ : مَثَلُ اَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ بابِ حِطَّةٍ مَنْ دَخَلَهُ نَجٰى وَمَنْ لَمْ يَدْخُلْهُ هَلَكَ

مثل اهل بیت من مانند درب حطه بنی اسرائیل است که آنکس که داخل‌شد نجات یافت و آنکس که وارد نشد هلاك گردید .

۱۱۶۲ : مَنْ صَلّٰى اَرْبَعِينَ يَوْماً فِي جَماعَةٍ يُدْرِكُ التَّكْبِيرَةَ الْاُولٰى كُتِبَ لَهُ بَراءَتانِ بَراءَةٌ مِنَ النّارِ وَ بَراءَةٌ مِنَ النِّفاقِ

کسیکه چهل روز نماز را در جماعت بجای آورد که تکبیر اول نمازرا دریابد نوشته شود برای او دو برات یکی برات آزادی ازآتش و یکی برات آزادی از صفت نفاق .

۱۱۶۳ : مَنْ رَغِبَ عَنْ جَماعَةِ الْمُسْلِمِينَ سَقَطَ عِدالَتُهُ وَ وَجَبَ هِجْرانُهُ

کسیکه اعراض کند از جماعت مسلمین از عدالت افتد و باید ازاو دوری کرد .

۱۱۶۴ :مَنْ لَزِمَ جَماعَةَ الْمُسْلِمِينَ حَرُمَتْ عَلَيهِمْ غَيْبَتُهُ وَ ثَبَتَتْ عِدالَتُهُ

کسیکه جدا نشود ازجماعت مسلمین حرام است برمسلمین غیبت او وعدالت او ثابت است .

۱۱۶۵ : مَنْ خانَ جارَهُ شِبْراً مِنَ الأَرْضِ جَعَلَها اللّهُ طَوْقاً فِي عُنُقِهِ مِنْ تُخُومِ الْاَرَضِينَ السّابِعَةِ

کسیکه یکوجب از زمین همسایه راخیانت کند خدا قرار دهددر گردن او آن زمین را مانند طوقی تازیر زمین هفتم .

۱۱۶۶ : مَنْ اَطْعَمَ اَخاهُ الْمُؤْمِنَ حَلاوَةً اَذْهَبَ اللّهُ عَنْهُ مَرارَةَ الْمَوْتِ

آنکس که طعام شیرین دهد برادر مؤمن خویشتن را خداوند تلخی مرگ را ازاو بردارد .

۱۱۶۷ : مَنْ قَضى لِاَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حاجَةً كانَ كَمَنْ عَبَدَ اللّهَ دَهْراً

کسیکه حاجت برادر مؤمن خودرا انجام دهد گویا بندگی خدا نمودهٔ روزگاری را .

۱۱٦۸ : مَنْ اَجْرَى اللّٰهُ عَلٰى يَدِهِ فَرَجًا لِمُسْلِمٍ فَرَّجَ اللّٰهُ عَنْهُ كُرَبَ الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ

کسیکه جاری‌شود بردست او گشایش کارمسلمانی خداوند بلاء دنیا وآخرت را از او بردارد .

۱۱٦۹ : مَنْ اَبْلَغَ سُلْطاناً حاجَةَ مَن لاٰيَقْدِرُ عَلٰى اِبلاغِها يُثَبِّتُ اللّٰهُ قَدَمَيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلَى الصِّراطِ

کسیکه برساند بسلطان حاجت آنکس‌را که نتواند برساند خداوند دوپای اورا روز رستاخیز پابرجا بدارد .

۱۱۷۰ : ماكانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ اِلا شٰانَهُ وَلاكانَ الْحَياءُ فِيْ شَيءٍ الا زانَهُ

بدگوئی درهرچیز که باشد ضایع کند و شرم در هرچیز که باشد زینت دهد .

۱۱۷۱ : مَنْ قَتَلَ حَيَّةً قَتَلَ كافِرًا

کسیکه ماری بکشد کافری را کشته است .

۱۱۷۲ : مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ كَفاهُ

کسیکه توکل بر خدا کند خدا اورا کفایت کند .

۱۱۷۳ : مَنْ صَبَرَ ظَفِرَ

کسیکه شکیبائی کند پیروز است .

۱۱۷۴ : ما مِنْ شَيْئٍ اَبْغَضُ اِلَى اللهِ عَزَّوَجَلَّ مِنَ الْبُخْلِ وَسُوءِ الْخُلْقِ وَاِنَّهُ لَيُفْسِدُ الْعَمَلَ كَما يُفْسِدُ الطّينَ الْعَسَلَ

نزد خداوند عز وجل هیچ چیز بدتر از بخل و بد خلقی نیست وواقعا بدخلقی فاسدمیکندعمل راچنانکه فاسدمیکند گل عسل را .

۱۱۷۵ : مَا اصْطَحَبَ اِثنانِ قَطُّ اِلّا وَكانَ اَحَبُّهُما اِلَى - اللهِ اَرْفَقَهُما لِصاحِبِهِ

همراهی نکردند دو نفر مگر آنکه بهترین آن دو نزد خداوند آنکس است که نسبت بدیگری نرم و آسان گیر باشد .

۱۱۷۶ : مِنْ تَمامِ الصُّحْبَةِ اَنْ يُشَيِّعَ الرَّجُلُ صاحِبَهُ هُنَيْئَةً اِذا فارَقَهُ

از همراهی کامل آنستکه پیروی کند مرد همراه خود را مقداری ازراه در وقت جدا شدن از یکدگر .

۱۱۷۷ : مَنْ حَجَبَ ذافاقةٍ وَحاجَةٍ حَجَبَهُ اللهُ تَعالىٰ يَوْمَ فاقَتِهِ وَحاجَتِهِ

کسیکه خود را پنهان کند از بیچارگان و نیازمندان خداوند خود را از او پنهان دارد روز بیچارگی و نیازمندی او .

۱۱۷۸ : مَنْ كانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَلا يَبِيتُ فِي مَوْضِعٍ تَسْمَعُ نَفَسَ اِمْرَأَةٍ لَيْسَتْ لَهُ بِمَحْرَمٍ

کسیکه ایمان بخدا و روز دیگردارد پس نباید بخوابد در خانه که صدای نفس کشیدن زن نامحرم را بشنود .

۱۱۷۹ : مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيا سَقاهُ اللهُ مِنْ سَمِّ الْاَساوِدِ وَمِنْ سَمِّ الْعَقارِبِ شَرْبَةً تَتَساقَطُ لَحْمُ وَجْهِهِ فِي الْاِناءِ

کسیکه شراب بنوشد در دنیا خداوند بیاشاماند اورا از زهر مارهای سیاه واز زهر عقربها چنان آشامیدنی که تمام گوشت صورت او درظرف افتد .

۱۱۸۰ : مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ جَلَسَ عَلىٰ مائِدَةٍ يَشْرَبُ عَلَيْها الْخَمْرُ

ملعونست ملعونست کسی که بر سفرهٔ بنشیند که شراب آشامیده شود بر آن .

۱۱۸۱ : مَنْ اعطِيَ خَمْساً لَمْ يَكُنْ لَهُ عذرٌ فِي تركِ عَمَلِ ـ الآخِرَةِ زَوْجَةٌ صالِحَةٌ تعِينهُ وَبَنُونَ ابْرارٌ وَمَعِيشَةٌ فِي بَلَدِهِ وَحُسْنُ خُلقٍ يُدارِي بِهِ النّاسَ وَحُبُّ اَهْلِ بَيْتِي

کسیکه پنج چیزرا دارا باشد بهانهٔ برای ترك عمل آخرت ندارد : زن شایسته که یاری کند اورا وپسرهای خوب وزندگی در شهرخویشتن وخوشخوئی که بامردم مدارا کند ودوستی خانوادهٔ من .

۱۱۸۲ : مُداراةُ النّاسِ نِصْفُ الْايمانِ وَ الرِّفْقُ بِهِمْ نِصْفُ الْعَيْشِ

سازش با مردم نیمهٔ ایمان و سهل گیری با ایشان نیمهٔ زندگی است .

۱۱۸۳ : ما مِنْ مُؤمِنٍ يُطعِمُ مُؤمِنًا اِلّاَ اَطْعَمَهُ اللّهُ مِنْ طَعامِ الْجَنَّةِ وَ لا سَقاهُ رَيَّهُ اِلّاَ سَقاهُ اللّهُ مِنَ الرَّحِيقِ ـ الْمَخْتُومِ

طعام نمیدهد مؤمن مؤمنی را مگر آنکه خداوند اورا از طعام بهشت بدهد ونیاشامد وسیراب نکند عطش اورا مگر آنکه خداوند اورا ازشراب سربمهر سیراب کند

۱۱۸۴ : من تبسم فی وجه مبتدع فقدأعان علی هدم دینه .
کسیکه بر روی بدعتگزاری تبسم کند بویرانی دینش کمک نموده .

۱۱۸۵ : ما اقْتَرَبَ عَبْدٌ مِنْ سُلْطانٍ اِلّا تَباعَدَ مِنَ اللهِ وَلا کَثُرَ مالُهُ اِلّا اِشْتَدَّ حِسابُهُ وَلا کَثُرَ تَبَعَهُ اِلّا کَثُرَتْ شَیاطِینُهُ
هیچ بندهٔ نزدیك بشاه نشد مگر اینکه از خدا دور شد و دارائی او زیاد نشد مگر اینکه حساب او سخت گردید و پیرو او بسیار نشد مگر اینکه شیاطین او زیاد شد .

۱۱۸۶ : مَنْ بَدءَ بِالْکَلامِ قَبْلَ السَّلامِ فَلا تُجِیبُوهُ
کسیکه آغاز کرد بسخن گفتن قبل از سلام کردن جواب اورا ندهید .

۱۱۸۷ : ما مِنْ مُسْلِمٍ دَخَلَ عَلی اَخِیهِ الْمُسْلِمِ فَیُلْقِی لَهُ الْوِسادَةَ اِکْراماً لَهُ اِلّا غَفَرَ اللهُ لَهُ
مسلمانی که بر برادر مسلمانش وارد شود و او برایش پشتی گذارد برای احترام خداوند گناه آن برادر را بیامرزد .

۱۱۸۸ : مَنْ وُلِدَ لَهُ اَرْبَعَةُ اَوْلادٍ وَلَمْ يُسَمِّ اَحَدَهُمْ بِاِسْمِى فَقَدْ جَفانِى

کسیکه خداوند باو چهار فرزند بدهد و یکی از آنهارا باسم من نگذارد پس بتحقیق جفا نموده مرا .

۱۱۸۹ : مَنْ لَمْ يَأْخُذْ مِنْ شارِبِهِ فَلَيْسَ مِنّا

کسیکه از شارب خود نزند پس از ما نیست .

۱۱۹۰ : مَنْ خافَ النّاسُ لِسانَهُ فَهُوَ مِنْ اَهْلِ النّارِ

کسیکه مردم از زبان او بترسند ازاهل آتش است .

۱۱۹۱ : مَنْ نامَ عَلَى الْوَضُوءِ اِنْ اَدْرَكَهُ الْمَوْتُ فَهُوَ عِنْدَ اللّهِ شَهِيدٌ

کسیکه با وضو بخوابد اگر مرگ او را دریابد نزد خدا شهید است .

۱۱۹۲ : مَنْ سَرَّهُ اَنْ يَدْفَعَ اللّهُ عَنْهُ نَحْسَ يَوْمِهِ فَلْيَفْتَتِحْ يَوْمَهُ بِصَدَقَةٍ

کسیکه میخواهد خداوند بدی روز او را برطرف کند باید آنروز بصدقه آغاز نماید .

۱۱۹۳ : ما اَكْرَمَ شابٌّ شَيْخاً اِلّاقَضَى اللّٰهُ عِنْدَ سِنِّهِ مَنْ يُكْرِمُهُ

هیچ جوانی احترام نکرد پیری را مگر آنکه خدا مقدر کند که در پیری کسی اورا احترام کند.

۱۱۹۴ : مَنْ مَشىٰ بِصَدَقَةٍ اِلىٰ مُحْتاجٍ كانَ لَهُ اَجْرُ صاحِبِها

کسیکه صدقه ازدیگری گرفته بمحتاجی رساند برای او مانند مزد صاحب صدقه می‌باشد..

۱۱۹۵ : مِنَ التَّواضُعِ اَنْ تُسَلِّمَ عَلىٰ كُلِّ مَنْ تَمُرُّ بِهِ وَ الْجُلُوسُ دُونَ شَرَفِ الْمَجْلِسِ

از فروتنی است که سلام کنی برهر کس گذشتی و بنشینی پست‌تر ازجای خود.

۱۱۹۶ : مَنْ كانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الآخِرِ فَلا يُواخِيَنَّ كافِراً و لايُخالِطَنَّ فاجِراً وَ مَنْ آخىٰ كافِراً اَوْ خالَطَ فاجِراً كانَ كافِراً فاجِراً

کسیکه ایمان بخدا و روز دیگردارد نباید برادری کند کافری‌را و نباید رفت‌وآمد کند نابکاری را و کسیکه برادری کند باکافر یارفاقت کند بافاجرهم کافراست وهم فاجر.

١١٩٧ : ما عَمِلَ امْرُؤٌ عَمَلًا بَعْدَ إقامَةِ الْفَرائِضِ خَيْرًا مِنْ إصْلاحٍ بَيْنَ النّاسِ يَقُولُ خَيْرًا وَيُنْمي

مردی کاری انجام نداده بعد از بپاداشتن واجبات که بهتر باشد از سازش دادن بین مردم خوب گوید و نسبت خوب دهد.

١١٩ : ما مِنْ عَبْدٍ اِهْتَمَّ بِمَواقيتِ الصَّلوةِ وَمَواضِعِ الشَّمْسِ اِلّا ضَمِنْتُ لَهُ الرَّوْحَ عِنْدَ الْمَوْتِ وَانْقِطاعَ الْهُمُومِ وَالْاَحْزانَ وَالنَّجاةَ مِنَ النّارِ

هر بنده که اهمیت دهد باوقات نماز ومواضع خورشید من ضامنم برای او خوشحالی نزد مرك و برطرف شدن غصه واندوهها ونجات ازآتش‌را.

١١٩٩ : مَنْ تَهاوَنَ بِصَلوٰةٍ اِبْتَلاهُ اللّٰهُ بِخَمْسَ عَشَرَةَ خِصْلَةً يَرْفَعُ اللّٰهُ الْبَرَكَةَ مِنْ عُمْرِهِ وَمِنْ رِزْقِهِ وَ يَمْحُوا اللّٰهُ تَعالٰى سيماءَ الصّالِحينَ مِنْ وَجْهِهِ وَلايُوجَرُ عَلٰى عَمَلٍ وَ لا يَرْتَفِعُ دُعائُهُ اِلَى السَّماءِ وَ لَيْسَ لَهُ حَظٌّ في دُعاءِ الصّالِحينَ وَيَمُوتُ ذَليلًا وَجائِعًا وَعَطْشانًا

کسیکه سستی کند بنماز خودخدا اورا بپانزده چیز مبتلا کند : بردارد برکت ازعمر واز رزق‌او وبرطرف کند از او آثار شایسته‌گان را از صورت او و مزدی برکار او نباشد و دعای او بالا نرود بآسمان و نصیبی‌نباشد اورا در دعای شایسته‌گان و بمیرد بخواری وگرسنگی وتشنگی .

۱۲۰۰ : مُرُوا صِبْیانَکُمْ بِالصَّلوةِ إذا بَلَغُوا سَبعَ سِنِینَ وَ اضْرِبُوهُمْ عَلیٰ تَرْکِها إذا بَلَغُوا تِسْعًا وَ فَرِّقُوا بَیْنَهُمْ فِی الْمَضاجِعِ إذا بَلَغُوا عَشْرًا

فرمان نماز باطفال خود دهید چون بهفت سال رسیدند وبزنیدآنان‌را برترك نمازهرگاه بنه سال رسیدند واز یکدیگر جداشان نمائید در خوابگاه هرگاه بسال ده رسیدند .

۱۲۰۱ : مَنْ قالَ فِی الْقُرْآنِ بِغَیْرِعِلْمٍ فَلْیَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النّارِ

کسیکه درقرآن بنادانی چیزی بگوید پس باید پرشود جایگاه او ازآتش .

١٢٠٢ : مَنْ کَفیٰ ضَرِیْرًا حاجَةً مِنَ الْحَوائِجِ الدُّنْیا وَمَشٰی لَهُ فِیهٰا حَتّیٰ یَقْضِیَ اللّٰهُ حاجَةً اَعْطاهُ اللّٰهُ بَرائَةً مِنَ النِّفاقِ وَبَرائَةً مِنَ النّارِ

کسیکه حاجتی از حوائج دنیای بیچارهٔ را کفایت کند و برود درحاجت او تاآن حاجت‌را خداوند بدهد خداوند عطا کند او را برات آزادی از نفاق و برات آزادی از آتش .

١٢٠٣ : مِنْ حَقِّ الضَّیْفِ اَنْ تَمْشِیَ مَعَهُ مِنْ حَرَمِكَ اِلیٰ الْبابِ

ازحق میهمان آن است که همراه او بروی از حریم خود تا در آن .

١٢٠٤ : مِنْ حَقِّ الضَّیْفِ اَنْ یُعَدَّ لَهُ الخِلالُ

از حق میهمانست که خلال برای او مهیا شود .

١٢٠٥ : مَنْ اَطْعَمَ طَعامًا رِیاءً وَ سُمْعَةً اَطْعَمَهُ اللّٰهُ مِنْ صَدِیدِ جَهَنَّمَ وَجَعَلَ ذٰلِكَ الطَّعامَ ناراً فِی بَطْنِهِ حَتّیٰ یَقْضِیَ بَیْنَ النّاسِ

کسیکه طعام بدهد ریاءاً و یا برای شنیدن دیگران خدا از صدید جهنم باو بخوراند و آن طعام را آتش کند در شکم او.تا قضاوت بین سایر مردم تمام شود .

١٢٠٦ : مَنْ أَفْتَى النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَعَنَهُ مَلٰئِكَةُ السَّماء وَ الأَرْضِ
کسیکه فتوا دهد مردم را بنادانی لعنت کند اورا ملئکه آسمان وزمین •

١٢٠٧ : مَنْ تَفاقَرَ اِفْتَقَرَ
کسیکه خودرا بفقر زند فقیر شود .

١٢٠٨ : مِنْ سَعادَةِ الْمَرْءِ خِفَّةُ لِحْيَتِهِ
از سعادت مرد است تُنُك بودن ریش او .

١٢٠٩ : ما نُهِيتُ عَنْ شَيْئٍ بَعْدَ عِبادَةِ الأَوْثانِ مِثْلَ ما نُهِيتُ عَنْ مُلاحاةِ الرِّجالِ
نهی نشدم ازچیزی بعد ازبندگی بتها بمانند نهی ازنزاع نمودن با مردم .

١٢١٠ : مَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِيُمارِيَ بِهِ السُّفَهاءَ أَوْ يُباهِيَ بِهِ الْعُلَماءَ أَوْ يَصْرِفَ وُجُوهَ النّاسِ اِلَيْهِ لِيُعَظِّمُوهُ فَلْيَتَبَوَّءْ مَقْعَدَهُ مِنَ النّارِ
کسیکه دانش طلبد برای رام کردن سفیهان یا افتخار کردن بدانایان یا توجه مردم بطرف او که تعظیم نمایند اورا پس باید پرشود جایگاه او ازآتش .

١٢١١ : مَنْ تَنفعهُ ينفعكَ وَمَنْ لا يُعِدّ الصَّبرَ لِنَوائِبِ الدَّهْرِ يَعْجِزْ

کسیکه سود بدهی او را سود دهد تو را و کسیکه شکیبائی را ذخیره نکند برای پیش آمدهای روزگار ناتوان خواهد شد .

١٢١٢ : مَن مَشیٰ اِلی ساحِرٍ اَوْ كاهِنٍ اَوْ كَذّابٍ يُصَدِّقُهُ بِما يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِما اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتابٍ

کسیکه برود بسوی جادوگر یا کاهن یا دروغگو و تصدیق کند اورا بآنچه میگوید پس بتحقیق کافراست بکتب الهی

١٢١٣ : مَنْ سَرَّ مُؤْمِناً فَقَدْ سَرَّنی وَمَنْ سَرَّنِي فَقَدْ سَرَّ اللّٰهَ

کسیکه خوشحال کند مؤمنی‌را پس بتحقیق مرا خوشحال کرده و کسیکه مرا خوشحال کند پس بتحقیق خدا را خوشحال کرده .

١٢١٤ : ما مِنْ نَفَقَةٍ اَحَبَّ اِلَی اللّٰهِ تَعالیٰ مِنْ نَفَقَةِ قَصْدٍ وَ يُبْغِضُ الْاِسْرافَ اِلاّ فِی حَجٍّ وَعُمْرَةٍ

نزد خدا هیچ خرجی از مخارج بهتر ازخرجیکه باقتصاد ومیانه روی باشد نیست و خدا دشمن دارد اسراف را مگر در حج وعمره .

١٢١٥ : مَنْ كانَ يُسِيءُ الْجَوارَ فلا يُصاحِبُنا

کسیکه با همسایه بد میکند پس همراه نشود مارا .

١٢١٦ : مَنْ اَلْقَى جِلْبابَ الْحَياءِ لاغَيْبَةَ لَهُ

کسیکه انداخت روپوش شرم را غیبت ندارد .

١٢١٧ : مَنْ كانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَفِ إذا وَعَدَ

کسیکه ایمان بخدا و روز دیگر دارد.پس باید وفا کند بوعدهٔ خود .

١٢١٨ : مَنْ تَواضَعَ لِلّٰهِ رَفَعَهُ اللهُ

کسیکه فروتنی کند برای خدا خدا اورا بلندگرداند

١٢١٩ : مَنْ تَكَبَّرَ يَضَعُهُ اللهُ

کسیکه گردنکشی کند خدا اورا پست گرداند .

١٢٢٠ : مَنْ اَقْصَدَ فِي مَعِيشَةٍ رَزَقَهُ اللهُ

کسیکه میانه روی در زندگی کندخدا روزی دهد او را

١٢٢١ : مَنْ بَذَرَ حَرَمَهُ اللهُ وَمَنْ كَثُرَ ذِكْرَ اللهِ آجَرَهُ اللهُ

کسیکه بیهوده مال خود را صرف کند خداوند محروم ساخته اورا و کسی که زیاد یاد خدا کند خدا مزد دهد اورا .

۱۲۲۲ : مَنْ عَمِلَ عَلیٰ غَیْرِ عِلْمٍ کانَ ما یُفْسِدُهُ اَکْثَرَ مِمّا یُصْلِحُهُ

کسیکه بنادانی کاری کند فساد او بیش از اصلاح است .

۱۱۲۳ : مَنْ اَذاعَ فاحِشَةً کانَ کَمُبْدِیها

کسیکه شیوع دادکار بدی‌را مانندآنکس است که آغاز کرده .

۱۲۲٤ : مَنْ عَیَّرَ مُؤمِنًا بِشَیْئٍ لَمْ یَمُتْ حَتّیٰ یَرْکَبَهُ

کسیکه سرزنش دهد مؤمنی‌را بچیزی نمی‌میرد تاآنکه مرتکب آن‌شود .

۱۲۲٥ : ماکانَ الْخَرقُ فِی شَیْئٍ اِلّا شانَهُ

نیامد سختی وتندی درچیزی مگرآنکه خراب کرد آن چیز را .

۱۲۲٦ : مَنْ لَمْ یَتَعَزَّ بِعَزاءِ اللّٰهِ اِنْقَطَعَتْ نَفْسُهُ حَسَراتٍ عَلیٰ الدُّنیا

کسیکه متصف نکند خود را بدستور خدائی دل او از حسرت دنیا خواهد مرد .

۱۲۲۷ : مَنْ تَعَلَّمَ فَلَمْ يَعْمَلْ بِهِ وَ آثَرَ عَلَيْهِ حُبَّ الدُّنيا وَ زِينَتَها اِسْتَوجَبَ سَخَطَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ وَكانَ فِي - الدَّرَكِ مَعَ الْيَهُودِ وَالنَّصارٰى

کسیکه دانش جوید پس بکار نبندد و دوستی دنیا رابر آن ترجیح دهد لازم شود بر او غضب خداوند بزرك ودریکی از طبقات دوزخ با یهود ونصاری خواهد بود

۱۲۲۸ : مَنْ سَأَلَكُمْ بِاللّٰهِ فَاَعْطُوهُ

کسیکه ازشما سئوال کند بنام خدا پس بدهید اورا .

۱۲۲٦ : مَنْ اَتاكُمْ مَعْرُوفاً فَكافُوهُ وَ اِنْ لَمْ تَجِدُوا ما تُكافُوهُ فَادْعُوا اللّٰهَ لَهُ حَتّٰى تَظُنُّوا اَنَّكُمْ كافَيْتُمُوهُ

کسیکه چیز خوبی برای شما آورد پس تلافی کنید اورا واگر نیابید چیزی را که تلافی کنید آنقدر دعا کنید خدارا درحق او تا آنکه بگمان خودتان تلافی کرده اید

۱۲۳۰ : مَنْ عَرَفَ اللّٰهَ وَعَظَّمَهُ مَنَعَ فاهُ مِنَ الْكَلامِ وَبَطْنَهُ مِنَ الطَّعامِ وَعَنّٰى نَفْسَهُ بِالصِّيامِ وَالْقِيامِ

کسیکه بشناسد خدارا وبزرك داند اورا باز دارد دهان خودرا ازگفتن وشکمرا از خوردن و خود را بزحمت اندازد بروزه گرفتن وبرپا ایستادن .

۱۲۳۱ : مَنْ عَزّیٰ مُصاباً فَلَهُ مِثلُ اَجرِهِ

کسیکه دلداری دهد اهل مصیبت را ازبرای او خواهد بود مانند مزد او .

۱۲۳۲ : ما بَیْنَ السِّتّینَ وَالسَّبْعِینَ مُعْتَرِكُ الْمَنایا

میان شصت وهفتاد وقت آمدن مرگها است .

۱۲۳۳ : مِنْ اِجْلالِ اللّهِ اِجلالُ ذِی شَیْبَةِ الْمُسْلِمِ

ازبزرك شمردن خداست بزرك دانستن ریش سفید مسلمان

۱۲۳٤ : مَنْ کانَ یُؤمِنُ بِاللّهِ وَالْیَومِ الآخِرِ فَلْیُکْرِمْ ضَیْفَهُ وَالضِّیافَةُ ثَلٰثَةُ اَیّامٍ فَما فَوْقَ ذٰلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ

کسیکه ایمان بخدا وروز دیگر دارد پس باید احترام کند میهمان خودرا و میهمانداری سه روز است هرچه بیشتر از سه روز شد صدقه میباشد .

۱۲۳٥ : مَنْ اَماطَ عَنْ طَرِیقِ الْمُسْلِمِینَ ما یُؤْذِیهِمْ کَتَبَ اللّهُ لَهُ اَجْرَ قِراءَةِ اَرْبَعِ مِائَةِ آیَةٍ

کسیکه برطرف کند ازراه مسلمانان چیزی راکه آزار میرساند بایشان نوشته شود برای او مزد قرائت چهار صد آیهٔ قرآن .

۱۲۳۶ : مَااتَّخَذَ اللهُ اِبْراهِیمَ خَلِیلًااِلّا لِاِطْعامِهِ الطَّعامَ وصَلوتِهِ بِاللَّیْلِ وَالنّاسُ نِیامٌ

خداوند ابراهیم را دوست خود نگرفت مگر برای طعام دادن او ونماز شب او درحالیکه مردم خواب بودند .

۱۲۳۷ : مَنْ اَطاعَ اِمْرَأَتَهُ اَکَبَّهُ اللهُ عَلٰی وَجْهِهِ فِی النّارِ

کسیکه زن خود را اطاعت کند خدا او را برو بآتش دوزخ افکند .

۱۲۳۸ : ماطابَ رائِحَةُ عَبْدٍ اِلّا زادَ عَقْلَهُ

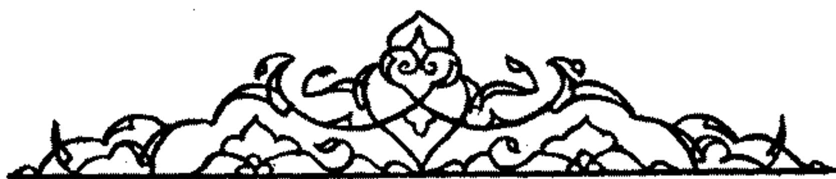
خوشبو نشد بندهٔ مگرآنکه خرد او زیاد شد .

۱۲۳۹ : مَنْ مَدَحَ سُلْطاناً جائِراً وَ تَخَفَّفَ وَ تَضَعْضَعَ لَهُ طَمَعاً فِیهِ کانَ قَرِینَهُ اِلَی النّارِ

کسیکه ستایش کند شـاه ستمکاری را و سبك شود و فروتنی کند برای او همنشین او خواهد بود در آتش دوزخ .

۱۲۴۰ : مَنْ دَلَّ جائِراً عَلی جَوْرٍ کانَ قَرِینُ هامانٍ فِی ـ جَهَنَّمَ

کسیکه راهنمائی کند ستمکاری را برستمی قرین هامان است در دوزخ .

١٢٤١ : مَنْ تَوَلّى خُصُومَةَ ظالِمٍ اَوْ اَعانَ عَلَيها ثُمَّ نَزَلَ بِهِ مَلَكُ الْمَوْتِ قالَ لَهُ اَبْشِرْ بِلَعْنَةِ اللّٰهِ وَنارِ جَهَنَّمَ وَ بِئْسَ الْمَصيرِ

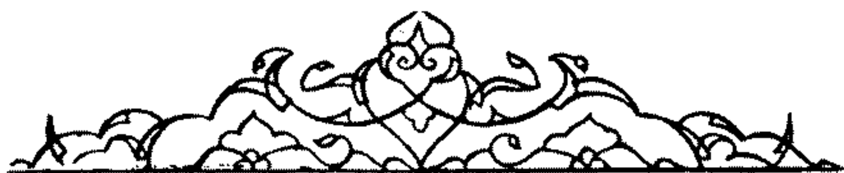
کسیکه متصدی نزاعی شود ازطرف ستمکاری یا کمك کند سپس فرشته مرك را دریابد اورا مژده دهد بلعنة خداوند و آتش دوزخ و بد جایگاهی است .

١٢٤٢ : ما اَقْبَحَ اللّٰهُ الْفَقرَ بَعْدَ الغِنىٰ وَ اَقْبَحَ الْخَطيئَةَ بَعْدَ الْمَسْكَنَةِ وَ اَقْبَحَ مِن ذٰلِكَ اَلعابِدُ لِلّٰهِ ثُمَّ يَدَعُ عِبادَتَهُ

چقدر زشت است فقر بعد از ثروت و خطای بعد از فقر وزشت‌تر ازاین کسی است که بندگی خدا نماید پس‌از آن ترك کند .

١٢٤٣ : مَنْ عامَلَ النّاسَ فَلَمْ يَظْلِمْهُمْ وَحَدَّثَهُمْ فَلَمْ يَكْذِبْهُمْ وَ وَعَدَهُمْ فَلَمْ يُخْلِفْهُمْ فَهُوَ مِمَّنْ كَمُلَتْ مُرُوَّتُهُ وَظَهَرَتْ عِدالَتُهُ وَ وَجَبَتْ اُخُوَّتُهُ وَ حَرُمَتْ غيبَتُهُ

کسیکه در معامله بامردم ستم نکند ودروغ نگویدبایشان و وعده دهد پس‌خلاف نکند ایشانرا پس از کسانیست که مروت اوکامل وعدالت اوهویدا است و لازم است برادری با او و گوارا نیست غیبت او .

۱۲۴۴ : مَنْ بَنا بناءاً رِياناً وَ سُمعةً حُمِلَ الِي يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِلِي سَبْعِ اَرَضِيْنَ ثُمَّ يُطَوَّقُهُ نارًا تُوقَدُفِي عُنُقِهِ ثُمَّ يُرْمىٰ بِهِ فِي النّارِ

کسیکه بنا کند بنائی‌را برای دیدن یاشنیدن دیگران آن زمین تاهفت طبقه بر گردن او طوق آتش بر افروخته شود تا روز رستاخیز پس‌ازآن امرشود که اورا بآتش افکنند .

۱۲۴۵ : مَنْ ظَلَمَ اِمْرَئَةً مَهْرَها فَهُوَعِنْدَ اللّهِ زانٍ

کسیکه ستم کند زنی‌را که مهراورا ندهد او نزد خداوند زناکار است .

۱۲۴۶ : مَنْ رَجَعَ عَنْ شَهادَةٍ وَكَتَمَها اَطْعَمَهُ اللّهُ لَحْمَهُ عَلىٰ رُؤسِ الْخَلائِقِ

کسی که از شهادت خود بر گردد و کتمان شهادت کند خداوند گوشت اورا بخورد او دهد در حضور مردمان

۱۲۴۷ : مَنْ كانَتْ لَهُ اِمْرَئَتانِ فَلَمْ يَعْدِلْ بَيْنَهُما فِي الْقِسَمِ مِنْ نَفْسِهِ وَمالِهِ جاءَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَغْلُولًا مائِلاشِقُّهُ حَتّيٰ يَدْخُلَ النّارَ

کسیکه‌دارای دوزن باشدومیان‌شان‌درقسمت‌عدالت‌نکند از خود ودارائی خود روز قیامت او را بادست بسته و گردن کج آورند تاداخل آتش‌شود .

۱۲۴۸ : مَنْ صافَحَ اِمْرَئَةً حَراماً جاءَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَغْلُولاً ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ اِلَى النّارِ

کسیکه بازن نامحرم مصافحه کند روزرستاخیز کت بسته وارد شود پس فرمان شود بآتش افکنند اورا .

۱۲۴۹ : مَنْ فاكَهَ اِمْرَئَةً لايَمْلِكُها حُبِسَ بِكُلِّ كَلِمَةٍ كَلَّمَها فِى الدُّنْيا اَلْفَ عامٍ

هر کس بازن اجنبی خوشگوئی کند بهر کلمهٔ که دردنیا گفته است هزار سال حبسش کنند .

۱۲۵۰ : مَنْ لَطَمَ خَدَّ مُسْلِمٍ بِلَطْمَةٍ بَدَّدَ اللّٰهُ عِظامَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ سَلَّطَ عَلَيْهِ النّارَ وَ حُشِرَ مَغْلُولاً حَتّىٰ يَدْخُلَ النّارَ

کسیکه سیلی برروی مسلمانی بزند خداوند استخوانهای او را از یکدیگر جدا کند پس از آن آتش را بر او مسلط گرداند و کت بسته محشور شود تا داخل آتش گردد .

۱۲۵۱ . مَنْ مَشىٰ فِى نَمِيمَةٍ بَيْنَ اثْنَيْنِ سَلَّطَ اللّٰهُ عَلَيْهِ فِى قَبْرِهِ نارًا تُحْرِقُهُ اِلىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَاِذا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ سَلَّطَ اللّٰهُ عَلَيْهِ اَسْوَدَ يَنْهَشُ لَحْمَهُ

كسيكه نمامى وسخن چينى بين دو نفر نمايد خدا مسلط كند براودر قبر آتشى را كه اورا بسوزاندتاروزرستاخيز پس هر گاه خارج شود ازقبرخدا مسلط كند براو مارى كه گوشت اورا بجود .

١٢٥٢ : مَنْ بَغى عَلىٰ فَقِيرٍ وَتطاوَلَ عَلَيْهِ وَاسْتَحْقَرَهُ حَشَرَهُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِثْلَ الذَّرَّةِ فِي صُورَةِ رَجُلٍ حَتّٰى يَدْخُلَ النّارَ

كسيكه ستم كند برفقيرى وبراو بنازد و اورا كوچك شمرد خدا محشور نمايد او را روز رستاخيز مانند مورچه درصورت مردى تا داخل آتش شود .

١٢٥٣ : مَنْ قالَ اَنَا عالِمٌ فَهُوَ جاهِلٌ

كسيكه بگويد منم عالم او جاهل است .

١٢٥٤ : مَنْ اَصْبَحَ مِنْ اُمَّتِي وَهِمَّتُهُ غَيْرُاللّٰهِ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ

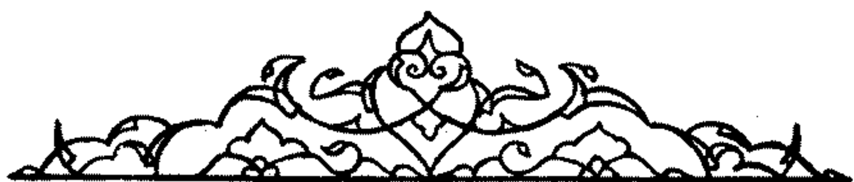
كسيكه از امتم صبح كند وهمتش بجز خدا باشد پس از خدا نيست .

١٢٥٥ : مَنْ لَمْ يَهْتَمَّ بِاُمُورِ الْمُؤْمِنِيْنَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ

كسيكه اهميت بكار مؤمن ندهد از ايشان نيست .

١٢٥٦ : مَنْ اَقَرَّ بِالذُّلِّ طائِعاً فَلَيْسَ مِنّا اَهْلَ الْبَيْتِ

كسيكه گردن بخوارى نهد ازروى ميل پس ازما خانواده نيست .

١٢٥٧ : مِنْ اَشْراطِ السّاعَةِ كَثْرَةُ القُرّاءِ وَ قِلَّةُ الفُقَهاءِ وَ كَثْرَةُ الأُمَراءِ وَقِلَّةُ الأُمَناءِ وَ كَثْرَةُ المَطَرِ وَ قِلَّةُ النَّباتِ

از نشانهای قیامت بسیاری قرائت کنندگان و کمی دانایان و بسیاری فرمانداران و کمی امانت داران و بسیاری باران و کمی گیاهان میباشد .

١٢٥٨ : مَنْ لَمْ يَسْتَحِي مِنَ الحَلالِ نَفَعَ نَفْسَهُ وَخَفَّتْ مَئُونَتُهُ وَ نُفِيَ عَنْهُ الكِبْرُ

کسیکه شرم نکند از کسب حلال بخود بهره داده و مئونه خودرا سبك نموده و گردنکشی‌را ازخود برداشته .

١٢٥٩ : مَنْ يَرْغَبْ فِي الدُّنْيا فَطالَ فِيها اَمَلُهُ اَعْمَى اللّهُ قَلْبَهُ عَلى قَدْرِ رَغْبَتِهِ فِيها

کسیکه میل بدنیا کند پس دراز شود دردنیا آرزوی او خداوند دل اورا کور کند بمقدار میل او دردنیا .

١٢٦٠ : مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيا فَقَصَرَ فِيها اَمَلُهُ اَعْطاهُ اللّهُ عِلْمًا بِغَيْرِ تَعَلُّمٍ وَهُدًى بِغَيْرِ هِدايَةٍ وَ اَذْهَبَ عَنْهُ العَماءَ وَ جَعَلَهُ بَصيرًا

کسیکه ترك گوید دنیارا پس کوتاه کند در دنیا آرزوی خودرا خداوند بدهد او را دانائی بدون یادگرفتن و هدایت بدون راهنما و بردارد ازاو کوری دل‌را و اورا بینا گرداند .

۱۲۶۱ : مَاعَالَ امْرُءٌ قَطُّ عَلىَ اقْتِصادٍ

فقیر نشد مردی که میانه روی کرد .

۱۲۶۲ : مَنِ اسْتَوى يَوماهُ فَهُوَ مَغْبُونٌ

کسیکه دو روزاو مساوی باشد ضرر کرده است .

۱۲۶۳ : مَعَ كُلِّ تَرْحَةٍ فَرْحَةٌ

با هر نیش نوشی است .

۱۲۶۴ : مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلى ذُلِّ التَّعَلُّمِ ساعَةً بَقِيَ فِي ذُلِّ الجَهْلِ اَبَداً

کسیکه صبر نکند ساعتی بذلت کسب علم بخواری خواهد ماند بذلت نادانی ابد .

۱۲۶۵ : مَنْ سَنَّ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ اَجْرُها وَاَجْرُمَنْ عَمِلَ بِها

کسیکه راه و دستور خوبی بگذارد پس برای اوست مزدآن خوبی ومزد هر کس که عمل کند بآن .

۱۲۶۶ : مَنْ فتحَ لهُ بابُ خَيْرٍ فَلْيَنْتَهِزْهُ فَإِنَّهُ لايَدْرِي مَتىٰ يُغْلَقُ عَنْهُ

کسیکه در خیری برای او گشوده شد غنیمت داند زیرا که نمیداند کی بسته شود .

۱۲۶۷ : مَن تَعَلَّمْتَ مِنهُ حَرفًا صِرتَ لَهُ عَبْدًا

از هر کس یادگرفتی حرفی گردیدی بندهٔ او

۱۲۶۸ : مِفْتاحُ الحاجَةِ الْهَدِيَّةُ

کلید حاجت هدیه است .

۱۲۶۹ : ما يَصْلَحُ لِلْمَوْلىٰ فَلِلْعَبْدِ حَرامٌ

آنچه مناسب مولا است به بنده ناگوار است ،

۱۲۷۰ : مَنْ أَهْدِيَ إِلَيْهِ شَيْئٌ فَلْيَقْبِلْهُ

کسیکه هدیه باو دادند باید قبول کند .

۱۲۷۱ : مَنْ نَظَرَ فِي الْعَواقِبِ سَلِمَ فِي النَّوائِبِ

کسی که اندیشه کند در عواقب کار سالم میماند در پیش آمد ها .

۱۲۷۲ : مَا الْعِلْمُ إِلّا ماحَواهُ الصُّدُورُ

دانش نیست مگر آنچه در سینها باشد .

۱۲۷۳ : مَن سَرَّتْهُ حَسَنَةٌ وَسائَتْهُ سَيِّئَةٌ فَهُوَ مُؤمِنٌ

کسیکه ازنیکی خوشحال وازبدی بدحال شود مؤمن است

۱۲۷٤ : مَنْ وَقِي شَرَّ ثَلٰثَةٍ وَقَى الشَّرَّكُلَّهُ لَقلَقَهُ وَ قَبْقَبَهُ وَ ذَبْذَبَهُ

کسیکه خودرا ازشرسه چیزحفظ کند ازتمام شرور حفظ شده است از زبان وشکم وفرج خود

۱۲۷٥ : مَنْ قالَ قَبَّحَ اللّٰهُ الدُّنْيا قالَتِ الدُّنْيا قَبَّحَ اللّٰهُ اَعْصانا لِلرَّبِّ

کسیکه گوید زشت کند خداوند دنیا را دنیاگوید زشت کند خدا نافرمانتر مارا از برای پروردگار .

۱۲۷٦ : مَنْ عَفَّ عَنْ مَحارِمِ اللّٰهِ كانَ عابِدًا

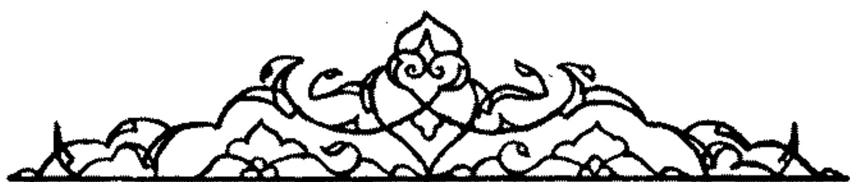
کسیکه خودداری کند از محرمات خداوند عابد است .

۱۲۷۷ : مَنْ رَضِيَ بِقِسَمِ اللّٰهِ كانَ غَنِيّاً

کسیکه خوشنود باشد به قسمت خداوند ثروتمند است .

۱۲۷۸ : مَنْ اَحْسَنَ مُجاوَرَةَ مَنْ جاوَرَهُ كانَ مُسْلِماً

کسیکه نیك همسایه داری کند مسلمان است .

١٢٧٩ : مَنْ صاحَبَ النّاسَ بِالَّذِی یُحِبُّ اَنْ یُصاحِبُوهُ کانَ عَدْلاً

کسیکه با مردم باشد آن طوریکه دوست دارد مردم با او باشند عادل است .

١٢٨٠ : مَنِ اشْتاقَ اِلَی الْجَنَّةِ سَلا عَنِ الشَّهَواتِ

کسیکه اشتیاق بسوی بهشت دارد دل میکند از شهوات

١٢٨١ : مَنْ اَشْفَقَ مِنَ النّارِ رَجَعَ عَنِ الْمُحَرَّماتِ

کسیکه ازآتش بترسد از محرمات دست بردارد .

١٢٨٢ : مَنْ زَهِدَ فِی الدُّنْیا هانَتْ عَلَیْهِ الْمُصِیباتُ

کسیکه در دنیا زهد پیشه کند آسان شود براو مصیبات

١٢٨٣ : مَنِ ارْتَقَبَ الْمَوْتَ سارَعَ فِی الْخَیْراتِ

کسیکه بانتظار مرگ باشد درکارهای خوب شتاب کند .

١٢٨٤ : مَنْ اَکْثَرَ الاِسْتِغْفارَ جَعَلَ اللّٰهُ لَهُ مِنْ کُلِّ هَمٍّ فَرَجاً

کسیکه بسیار طلب آمرزش کند خدا ازهرغصهٔ اورا نجات دهد .

۱۲۸۵ : مَنْ نَظَرَ اِلی ما فِی اَیدِی النّاسِ طالَ حُزْنُهُ وَ دامَ أَسَفُهُ

کسیکه بمال مردم نظر داشته باشد اندوه او دراز وغصهٔ او پیوسته باشد .

۱۲۸٦ : مَا الْوَلَدُ اِلّا الْفِتْنَةُ .

نیست فرزند مگر فتنه ومورد آزمایش .

۱۲۸۷ : ما مِن دارٍ فیها فَرحَةٌ اِلّا یَتبَعُها تَرْحَةٌ

خانهٔ نیست که در او خوشی باشد مگر آنکه دنبال آن غمی خواهد بود .

۱۲۸۸ : مامِنْ هَمٍّ اِلّا وَلَهُ فَرَجٌ اِلّا هَمَّ اَهْلِ النّارِ

هیچ غصه نیست مگر آنکه فرج و گشایشی دارد مگر غصه اهل آتش .

۱۲۸۹ : مَنْ اَحْسَنَ فِیما بَقِیَ مِن عُمرِهِ لَمْ تُؤاخِذْ بِمامَضی مِنْ ذَنْبِهِ

کسیکه نیکی کند در آنچه مانده است اززندگی او باز خواست نخواهد شد از گناهان گذشته او .

۱۲۹۰ : مَنْ اساءَ فِیما بَقِیَ مِن عُمرِهِ اخذ بِالاوّلِ وَالآخِرِ

کسیکه بدی کند درآنچه ازعمراومانده است بازخواست شوداز آغاز وانتهای عمر.

۱۲۹۱ : مَنْ کَذَبَ عَلَى اللّٰهِ اَدْخَلَهُ اللّٰهُ النّارَ

کسیکه برخدا دروغ بندد خداوند اورا وارد آتش کند

۱۲۹۲ : مَنِ احْتَکَرَ فَوْقَ اَربَعِینَ یَوْمًا فَاِنَّ الْجَنَّةَ یُوجَدُ رِیحُهامِنْ مَسِیرَةِ خَمْسَ مِاْةِ عامٍ وَاِنَّهُ لَحَرامٌ عَلَیْهِ

کسیکه حبس کند طعامی را برای گران شدن بیشتر از چهل روز پس بتحقیق بهشتی که بوی او از مسافت پانصد سال راه میوزد براو حرام خواهد بود.

۱۲۹۳ : مَنْ حَلَفَ عَلى یَمِینٍ کاذِبًا وَ هُوَ یَعْلَمُ اَنَّهُ کاذِبٌ فَقَدْ بارَزَ اللّٰهَ بِالْمُحارَبَةِ وَ اَنَّ الْیَمِینَ الْکاذِبَةَ تَذَرُ الدِّیارَ بَلاقِعَ مِنْ اَهْلِها وَ تُورِثُ الْفَقرَ فِی الْعَقِبِ وَاَنَّهُ لایَعرِفُ عَظَمَةَ اللّٰهِ مَنْ یَحْلِفُ کاذِبًا

کسیکه سوگند بدروغ خورد با اینکه میداند دروغ خودرا پس بتحقیق اعلان جنك باخدا داده ومحققا سوگند دروغ خانه هارا بدون اهل میگذارد و سبب درویشی و فقر در نسل خواهد شد و نمیشناسد بزرگی خدا را کسیکه سوگند دروغ بخدا بخورد.

۱۲۹٤ :مَنْ بَاتَ کالّاً مِنْ طَلَبِ الْحَلالِ باتَ مَغفُوراً

کسیکه شب بپایان برد درحال‌خستگی ازجستجوی حلال آمرزیده شده است .

۱۲۹۵ : مَنِ اکْتَسَبَ مالاً مِنْ غَیرِ حَلِّهِ کانَ زادُهُ اِلَی النّارِ

کسیکه بخواهد دارائی از غیر راه حلال آن، توشه او بسوی آتش است .

۱۲۹٦ : مَنْ اَکَلَ الْحَلالَ قامَ عَلیٰ رَاْسِهِ مَلَكٌ یَسْتَغفِرُ لَهُ حَتّی یَفْرُغَ مِنْ اَکْلِهِ

کسیکه حلال بخورد بایستد بر سر او ملکی که طلب آمرزش کند برای او تااینکه ازخوراك فارغ شود .

۱۲۹۷ : مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ ضَیَّعَ مَنْ یَعُولُ

ملعونست ملعونست کسی که ضایع گذارد نانخورانش‌را

۱۲۹۸ : مَنْ اَکَلَ الْحَلالَ اَرْبَعِینَ یَوْماً نَوَّرَاللّهُ قَلْبَهُ

کسیکه چهل روز حلال بخورد خدا نورانی کند دل‌اورا

۱۲۹۹ : مَنْ اَکَلَ حَراماً لَمْ یَقْبَلِ اللّهُ مِنْهُ صَرفاً وَلاعَدْلاً

کسیکه حرام بخورد نپذیرد خداوند از او هیچ کاری‌را

۱۳۰۰ : **ماجَمعَ شَیئٌ اَفضَلَ مِنْ حِلْمٍ اِلی عِلْمٍ**

گرد نیامده چیزی که بهتر باشد از بردباری با دانش .

۱۳۰۱ : **ما اَعَزَّاللّهُ بِجَهْلٍ قَطُّ ولااَذَلَّ بِحِلْمٍ قَطُّ**

هرگز خداوند عزیز نگردانید کسی را بنادانی و هرگز خوار نکرد کسی را به بردباری .

۱۳۰۲ : **ما جائکم عنی یوافق کتاب الله فأنا قلته و ما جائکم یخالف کتاب الله فلم أقلن.**

هر سخنی بنام من برای شما نقل کردند که موافق قرآن بود من گفته ام، و هر سخنی که مخالف قرآن بود من نگفته ام.

۱۳۰۳ : **مَنْ اَرادَ اَنْ یَکُونَ اَعَزَّالنّاسِ فَلْیَتَّقِ اللّهَ عَزَّوَجَلَّ ثُمَّ تَلا وَمَنْ یَتَّقِ اللّهَ یَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَیَرْزُقْهُ مِنْ حَیْثُ لایَحْتَسِبُ**

کسیکه بخواهد عزیزترین مردم باشد باید ازخدا بپرهیزد پس آن حضرت تلاوت فرمود آنجائیکه خدا فرموده و کسیکه بپرهیزد از خدا خداوند برای او راه بیرون آمدن ازفقر وگرفتاری قرار دهد و روزی او دهد از جائیکه ندانسته .

۱۳۰۴ : مِلاكُ الْعَمَلِ خَواتِيمُهُ

ملاك هر کاری باواخر آنست .

۱۳۰۵ : مَنْ اَخْلَصَ لِلّٰهِ اَرْبَعينَ يَوْمًا فَجَّرَ اللّٰهُ يَنابِيعَ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلىٰ لِسانِهِ

کسیکه خالص کند خودرا برای خدا چهل‌روز خداوند بشکافدچشمه‌های حکمةرا از دل‌او و برزبان او جاری سازد .

۱۳۰۶ : مَنْ طَلَبَ رِضَى النّاسِ بِسَخَطِ اللّٰهِ جَعَلَ اللّٰهُ حامِدَهُ مِنَ النّاسِ ذامًّا

کسیکه بجوید خوشنودی مردم را بخشم خداوند خدا ستایشگر اورا بدگوی او قرار دهد .

۱۳۰۷ : مَنْ ساءَ خُلقهُ عَذَّبَ نفسه

کسیکه بدخو شد خودرا بشکنجه انداخته .

۱۳۰۸ : مَنْ اَحَبَّ اَنْ یُسْتَجابَ دُعائُهُ فَلْیَطِبْ مَطْعَمَهُ وَ مَکْسَبَهُ

کسیکه دوست دارد دعای او مستجاب شود پس پاکیزه کند خوراك و کسب خودرا .

۱۳۰۹ : مَنِ اتَّبَعَ بَصَرَهُ مافِی اَیْدِی النّاسِ کَثُرَ هَمُّهُ وَ لَمْ یَشْفِ غَیْظَهُ

کسیکه چشم‌او بدنبال مال‌مردم باشد غصه‌او فراوان‌است وخشم‌او فرو ننشیند .

۱۳۱۰ : مَنْ لَمْ یَرَلِلّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَیْهِ نِعْمَةً اِلّافِی مَطْعَمٍ اَوْ مَشْرَبٍ اَوْمَلْبَسٍ فَقَدْ قَصُرَ عَمَلُهُ وَدنا عَذابُهُ

کسیکه نبیند از برای خداوند عزوجل نعمتی مگر در خوردن و آشامیدن و پوشیدن پس بتحقیق عمل‌او کوتاه وعذاب او نزدیك است .

۱۳۱۱ : مِنْ سَعادَةِ الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ اَلزَّوْجَةُ الصّالِحَةُ وَ الْمَسْکَنُ الْواسِعُ وَالْمَرْکَبُ الْبَهِیُّ وَالْوَلَدُ الصّالِحُ

از خوشبختی مرد مسلمان زن شایسته وسکنای گشاده و مرکب خوب وفرزند شایسته است .

۱۳۱۲ : مَا الْوَجَعُ اِلّاَ وَجَعُ الْعَيْنِ وَمَا الْهَمُّ اِلّاَ هَمُّ الدَّيْنِ

نیست درد مگر درد چشم و نیست اندوه مگر اندوه دین

۱۳۱۳ : مَنْ اَلَحَّ عَلَيهِ الْفَقْرُ فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لاحَوْلَ وَلاقُوَّةَ اِلّاَ بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ فَاِنَّهُ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ وَ فِيهِ شِفاءٌ مِنَ اِثْنَيْنِ وَسَبْعِينَ داءً اَدْناهَا الْهَمُّ

کسیکه فشار آورد براو فقر پس بسیار بگوید لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم زیرا که این ذکر کنجی است از کنجهای بهشت ودر آن شفای ازهفتاد و دو درداست که پست‌تر ازهمه غصه باشد.

۱۳۱۴ : مَنْ اُعْطِیَ اَرْبَعَ خِصالٍ فَقَدْ اُوتِیَ خَیْرُ الدُّنیا وَ الْاٰخِرَةِ وَ فازَ بِحَظِّهِ مِنْهُما وَرَعٌ یَعْصِمُهُ عَنْ مَحارِمِ اللّٰهِ وَحُسْنُ خُلْقٍ یَعِیشُ بِهِ فِی النّاسِ وَحِلْمٌ یَدْفَعُ بِهِ جَهْلَ الْجاهِلِ وَزَوْجَةٌ صالِحَةٌ تُعِینُهُ

کسیکه چهار چیز نصیب او شود پس بتحقیق خوبی دنیا وآخرت برای اوست وبهره برده ازدنیا وآخرت: ورعیکه اورا نکهدارداز محرمات خداوند وخوشخوئی که باوزندگی کند بامردم وبردباری که نادانی نادانان را برگرداند وزن شایسته که یاری دهد اورا.

۱۳۱۵ : مَنْ اَكَلَ الرِّبا مَلَأَ اللّٰهُ بَطْنَهُ نارَ جَهَنَّمَ فَاِنْ كَسَبَ مِنْهُ مالاً لَمْ يَقْبَلِ اللّٰهُ شَيْئاً مِنْ عَمَلِهِ وَلَمْ يَزَلْ فِي لَعْنَةِ اللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ مادامَ مَعَهُ قِيراطٌ

کسیکه ربا خورد خداوند پر کند شکم او را از آتش دوزخ پس اگر کسب کرده باشد ازربا مالی‌را خداوند نپذیرد هیچ چیز ازکار او را و پیوسته در لعن خدا و ملئکه باشد مادامیکه بهمراه اویك قیراط ازربا باشد

۱۳۱۶ : مَنْ لَمْ يَتَوَرَّعْ فِي دِينِ اللّٰهِ اِبْتَلاهُ اللّٰهُ بِثَلٰثِ خِصالٍ اِمّا اَنْ يُمِيتَهُ شابّاً اَوْ يُوقِعَهُ فِي خِدْمَةِ السُّلْطانِ اَوْ يُسْكِنَهُ فِي الرَّساتِيقِ

کسیکه دردین‌خدا پارسا نباشد خدا اورا گرفتار کند به سه چیز یاآنکه اورا بمیراند درجوانی یااورا درخدمت سلطان بیفکند یاآنکه اورا دردهات سکنی دهد .

۱۳۱۷ : مَنْ طَلَبَ رِضا مَخْلُوقٍ بِسَخَطِ الْخالِقِ سَلَّطَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَيْهِ ذٰلِكَ الْمَخْلُوقَ

کسیکه بجوید خوشنودی مخلوقی را بخشم خالق خدا مسلط کند

۱۳۱۸ : ما مِنْ عَمَلٍ اَحَبُّ اِلَى اللّٰهِ وَ اِلى رَسُولِهِ مِنَ الْاِيمانِ بِاللّٰهِ وَالرِّفْقِ بِعِبادِهِ وَ ما مِنْ عَمَلٍ اَبْغَضُ مِنَ - اَلْاِشْراكِ بِاللّٰهِ وَالْعُنْفِ عَلى عِبادِهِ

هیچ عملی دوست‌تر نیست نزد خدا و نزد پیغمبر او از ایمان بخدا ومدارا به بندگان او وهیچ عملی بدتر نیست نزد خدا و پیغمبر ازشرك بخدا وسخت گیری ببندگان او

۱۳۱۹ : مِنْ سُنَّتِيَ التَّزْوِيجُ فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي

از دستور من زن گرفتن است پس کسیکه دوری کند از دستور من از من نیست.

۱۳۲۰ : مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ اَحْرَزَ نِصْفَ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللّٰهَ فِي- النِّصْفِ الْباقِي

کسیکه زن گیرد پس بتحقیق حفظ کرده نیمهٔ دین خود را پس باید بترسد ازخدا وبپرهیزد در نیمهٔ دیگر.

۱۳۲۱ ما وافق کتاب الله فخذوه و ما خالف کتاب الله فدعوه.

هرحدیثی که موافق قرآن بود بگیرید و حدیثی‌که مخالف قرآن بود رها کنید.

۱۳۲۱ : مَنِ اسْتَغْنیٰ اَغْناهُ اللّٰهُ

کسیکه بی‌نیاز داند خودرا بی‌نیاز کند خدا اورا .

۱۳۲۲ : مَنْ فَتَحَ عَلیٰ نَفْسِهِ بابَ مَسْئَلَةٍ فَتَحَ اللّٰهُ عَلَیهِ سَبْعینَ باباً مِنَ الْفَقْرِ لایَسُدُّ اَدْناها شَیْئٌ

کسیکه باز کند برخود درسئوال کردن‌را خدا باز کند براو هفتاد در از فقر که نمی‌بندد پست‌تر آنرا چیزی .

۱۳۲۳ : مَنْ اَصْبَحَ وَ اَمْسیٰ وَ عِنْدَهُ ثَلٰثٌ فَقَدْ تَمَّتْ عَلَیْهِ النِّعْمَةُ فِی الدُّنْیا مَنْ اَصْبَحَ وَ اَمْسیٰ مُعافاً فی ـ بَدَنِهِ آمِناً فی سَرْبِهِ عِنْدَهُ قُوتُ یَوْمِهِ

کسیکه صبح و شب نماید و نزد او سه‌چیز باشد پس بتحقیق تمام شده براو نعمت دنیا و آخرت کسیکه صبح وشب نماید بدن‌او درعافیت باشد و درجای خود ایمن ونزد او خوراکی همان روز باشد .

۱۳۲۴ : مَلْعُونٌ مَنْ اَلْقیٰ کَلَّهُ عَلَی النّاسِ

ملعونست کسیکه زحمت خودرا بردوش مردم افکند .

۱۳۲۵ : مُرُوَّتُنا اَهْلِ الْبَیْتِ اَلْعَفْوُ عَمَّنْ ظَلَمَنا وَ اِعْطاءُ مَنْ حَرَمَنا

مروت ماخانواده گذشتن از کسی‌است که ستم کرده مارا وبخشش نمودن بر کسی که بازداشته مارا .

۱۳۲۶ : ما اصابَ الْمُؤمِنَ مِنْ نَصَبٍ وَلا وَصَبٍ ولاحَزَنٍ اِلّا كَفَّرَ اللّٰهُ بِهِ عَنْهُ مِنْ سَيِّئاتِهِ

نرسد مؤمن‌را ازرنج وزحمت واندوه مگر آنکه کفاره باشد ازگناهان او .

۱۳۲۷ : مَنْ اَكَلَ ما يَشْتَهِي وَ لَبِسَ مايَشْتَهِي وَ رَكِبَ ما يَشْتَهِي لَمْ يَنظُرِ اللّٰهُ اِلَيْهِ حَتّى يَنظُرَ اَوْيَتْرُكَ

کسیکه بخورد آنچه میخواهد نفس‌او و بپوشد آنچه میخواهد و سوار شود آنچه میخواهد خدا نظر نکند بسوی او تاآنکه بنگرد یا رها کند .

۱۳۲۸ : مَثَلُ الْمُؤمِنِ كَمَثَلِ السُّنْبُلَةِ تَخِرُّ مَرَّةً وَتَسْتَقِيمُ مَرَّةً

مؤمن‌مانند خوشه است گاهی بزمین می آید و گاهی راست میشود .

۱۳۲۹ : مَنْ رَضِيَ بِما قَسَمَهُ اللّٰهُ قَرَّتْ عَيْنُهُ

کسیکه خوشنود باشد بقسمت خداوند چشم‌او روشن‌شود

۱۳۳۰ : مَنْ سَمِعْتُمُوهُ يُنْشِدُ الشِّعْرَ فِي الْمَسْجِدِ فَقُولُوا لَهُ فَضَّ اللّٰهُ فاكَ اِنَّما نُصِبَتِ الْمَساجِدُ لِلْقُرآنِ

کسیکه دیدید شعر میگوید در مسجد پس بگوئید براو خدا دهنت را خورد کند همانا مسجد را برای قرآن ساخته اند .

۱۳۳۱ : مَنْ أَسْرَجَ فِي مَسْجِدٍ لَمْ تَزَلِ الْمَلٰئِكَةُ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مادامَ فِي ذٰلِكَ الْمَسْجِدِ ضَوْءٌ مِنَ - السِّراجِ

کسیکه چراغی روشن کند در مسجد پیوسته ملئکه و حمله عرش برای او طلب آمرزش کنند مادامیکه در آن مسجد روشنی از آن چراغ وجود دارد .

۱۳۳۲ : مَنْ أَصْبَحَ وَأَمْسىٰ وَالْآخِرَةُ أَكْبَرُ هَمِّهِ جَعَلَ اللّٰهُ الْغِنىٰ فِي قَلْبِهِ وَجَمَعَ لَهُ أَمْرَهُ وَ لَمْ يَخْرُجْ مِنَ - الدُّنْيا حَتّىٰ يَسْتَكْمِلَ رِزْقَهُ

کسیکه صبح کند وشب نماید و بزرگتر همتش آخرت باشد خدا دل‌اورا بی‌نیاز کند وپراکندگی او را گرد آورد واز دنیا بیرون نرود تاروزی خود را تمام کند .

۱۳۳۳ : مَنْ أَصْبَحَ وَ أَمْسىٰ وَ الدُّنْيا أَكْبَرُ هَمِّهِ جَعَلَ اللّٰهُ الْفَقْرَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ شَتَّتَ أَمْرَهُ وَ لَمْ يَنَلْ مِنَ الدُّنْيا إِلّا ما قُدِّرَ لَهُ

کسیکه صبح کند وشب نماید و بزرگتر همت‌او دنیاباشد خداوند فقررا جلو چشمانش قرار دهد و امر او را پراکنده نماید و ازدنیا باو نرسد مگرآنچه برای او مقدر شده .

۱۳۳٤ : مَنْ وَعَدَهُ اللّٰهُ عَلٰى عَمَلٍ ثَواباً فَهُوَ مُنَجَّزٌ لَهُ وَ مَنْ اَوْعَدَ عَلٰى عَمَلٍ عِقاباً فَهُوَ فِيْهِ بِالْخِيارِ

کسیکه خدا وعده دهد اورا مزدکاری پس آن مزد برای او حتمی خواهد بود و کسیکه خدا وعده دهد عقابی برعملش پس اختیار عقاب باخدا است .

۱۳۳٥ : مَنْ اَحَبَّ فِي اللّٰهِ وَاَبْغَضَ فِي اللّٰهِ وَاَعْطٰى فِي اللّٰهِ وَمَنَعَ فِي اللّٰهِ فَهُوَ مِنْ اَصْفِياءِ اللّٰهِ

کسیکه دوستی کند درراه خدا ودشمنی کند درراه خدا و بدهد در راه خدا و باز دارد در راه خدا پس او از بر گزیده گان خدا است .

۱۳۳٦ : مَنْ حُرِمَ الرِّفْقَ فَقَدْ حُرِمَ الْخَيْرَ كُلَّهُ

کسیکه از مدارا نمودن با مردم محروم باشد ازتمام خیرات محروم شده است .

۱۳۳۷ : مَنْ عَدَّ غَداً مِنْ اَجَلِهِ فَقَدْ اَساءَ صُحْبَةَ الْمَوْتِ

کسیکه فردارا ازمدت خود شمارد پس بتحقیق نشناخته مرگرا .

۱۳۳۸ : مِنْ سَعادَةِ ابْنِ آدَمَ اِسْتِخارَةُ اللّٰهِ وَرِضاهُ بِما قَضٰى وَمِنْ شِقْوَتِهِ تَرْكُهُ اِسْتِخارَةَ اللّٰهِ وَسَخَطُهُ بِما قَضَى اللّٰهُ

از نیك بختی فرزندآدم آنستکه طلب خیر کند ازخدا و بحکم خدا خوشنودباشد و از بدبختی‌اوآنستکه طلب خیر نکند ازخدا وخشمناك باشد بآنچه خدا حکم کرده

۱۳۳۹ : ماآمَنَ بِالْقُرآنِ مَنِ اسْتَحَلَّ حَرامَهُ

ایمان بقرآن نیاورده کسی که حلال بداند حرام قرآنرا

۱۳۴۰ : مَنْ اَرْضیٰ سُلطاناً بِما یُسْخِطُ اللهُ خَرَجَ مِنْ دِینِ اللهِ

کسیکه خوشنود نماید شاهی را بآنچه در او خشم خدا است از دین خدا خارج است .

۱۳۴۱ : مَنْ نَقَلَهُ اللهُ مِنْ ذُلِّ الْمَعاصِی اِلیٰ عِزِّ الطّاعَةِ اَغْناهُ بِلا مالٍ وَاَعَزَّهُ بِلا عَشِیرَةٍ وآنَسَهُ بِلا اَنِیسٍ

کسیکه خدا اورا ازخواری معصیت بعزت طاعت بکشاند بی نیاز کرده اورا بدون مال وعزیز کرده اورا بدون عشیره وفامیل وانیس اوشده بدون انیس .

۱۳۴۲ : مَنْ خافَ اللهَ اَخافَ مِنْهُ کُلَّ شَیْیءٍ

کسی که از خدا بترسد هرچیز ازاو بترسند .

۱۳٤۳ : مَنْ لَمْ يَخَفِ اللّهَ اَخافَهُ اللّهُ مِنْ كُلِّ شَيْئٍ

كسيكه ازخدا نترسد خدا بترساند اورا ازهرچيزى .

۱۳٤٤ : مَنْ رَضِيَ بِالْيَسيرِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللّهُ مِنْهُ بِالْيَسيرِ مِنَ الْعَمَلِ

كسيكه خوشنود باشد از كمى رزق خدا خوشنود شود ازاو بكمى كار .

۱۳٤٥ : مَنْ لَمْ يَسْتَحْيِ مِنْ طَلَبِ الْحَلالِ مِنَ الْمَعيشَةِ خَفَّتْ مَؤُنَتُهُ وَرَخِيَ بالُهُ وَنَعِمَ عِيالُهُ

كسيكه از جستن حلال شرم نداشته باشد براى زندكى خرج اوسبك وخيال اوراحت وعيال اوخوب خواهدشد

۱۳٤٦ : مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيا اَثْبَتَ اللّهُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِهِ وَاَنْطَقَ بِها لِسانَهُ وَبَصَّرَهُ عُيُوبَ الدُّنْيا دائَها وَ دَوائَها

كسيكه در دنيا زاهدباشدخداحكمةرا دردل‌اوجايگزين كند و زبان اورا بحكمت گويا و چشم اورا بينا نمايد به عيبهاى دنيا بدرد ودواى آن .

۱۲۴۷ . مَنْ كَثُرَ هَمُّهُ سَقِمَ بَدَنُهُ

کسیکه فکر و خیال او زیاد باشد بدن او رنجور شود

۱۲۴۸ : مَنْ ماتَ وَهُوَ يَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ حَقٌّ دَخَلَ الْجَنَّةَ

کسیکه بمیرد باعلم باینکه خدائی هست وارد بهشت شود

۱۳۴۹ : مَنْ لاحَ الرِّجالَ ذَهَبَتْ مُرُوَّتُهُ وَكَرامَتُهُ

کسیکه بامردان نزاع کند مروت و بزرگواری را از دست داده .

۱۳۵۰ : ما اَمْلَقَ تاجِرٌ صَدُوقٌ

تاجر راستگو فقیر نگردد .

۱۳۵۱ : ما هَلَكَ امْرُؤٌ عَرِفَ قَدْرَهُ

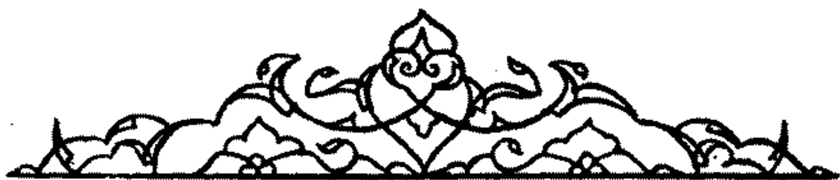
هلاك نگردد مردی که اندازه خودرا شناخت .

۱۳۵۲ : ما هَلَكَ امْرُؤٌ مِنْ مَشْوَرَةٍ

هلاك نشد مردی از مشورت .

۱۳۵۳ : ما رَأَيْتُ مِثْلَ الْجَنَّةِ نامَ طالِبُها وَما رَاَيْتُ مِثْلَ - النّارِ نامَ هارِبُها

ندیدم مانند بهشت که جویای آن خوابیده و ندیدم مانند دوزخ که گریزان آن در خوابست :

۱۳۵۴ : ماوَقىٰ بِهِ الْمَرْءُ عِرْضَهُ كُتِبَتْ لَهُ صَدَقَةٌ

بآنچه مرد حفظ آبرو کند صدقه برایش نوشته شود .

۱۳۵۵ : ماءُ الْوَرْدِ يَزِيدُ فِي ماءِ الْوَجْهِ وَيَنْفِي الْفَقْرَ

گلاب آبرورا زیاد کند وفقررا ببرد .

۱۳۵۶ : ما اَهْدَى الْمُسْلِمُ لِاَخِيهِ هَدِيَّةً اَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةِ حِكْمَةٍ تَزِيدُهُ هُدًى اَوْتَرُدُّهُ مِنْ رَدًى

هیچ هدیهٔ مسلمان ببرادر خود نداده که بهتر باشد از کلمهٔ حکمتی که هدایت اورا افزون کند و یا از هلاك اورا برهاند .

۱۳۵۷ : ما نَقَصَ مالٌ مِنْ صَدَقَةٍ فَاعْطُوا وَلا تَجْبُنُوا

هیچ مالی ازصدقه دادن کم نشود پس بدهید و نترسید

۱۳۵۸ : ما قَلَّ وَكَفىٰ خَيْرٌ مِمّا كَثُرَ وَاَلْهىٰ

کم و کافی بهتر است ازآنچه بسیار وغافل کننده باشد .

۱۳۵۹ : ما مِنْ بَيْتٍ اَبْغَضَ اِلَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ بَيْتٍ يَخْرَبُ فِي الْاِسْلامِ بِالْفُرْقَةِ

هیچ خانهٔ نزد خدا بدترنیست ازآن خانهٔ که خراب شود در اسلام بطلاق .

۱۳۶۰ : ما عَظُمَتْ نِعْمَةُ اللّهِ عَلٰی عَبْدٍ اِلّا عَظُمَتْ مَئُونَةُ النّاسِ عَلَیْهِ فَمَنْ لَمْ یَحْتَمِلْ تِلْكَ الْمَئُونَةَ فَقَدْ عَرَّضَ تِلْكَ النِّعْمَةَ لِلزَّوالِ

بزرك نشد نعمت‌خداوند بر بندهٔ مگر آنکه زحمت مردم براو بزرك باشد پس کسیکه متحمل این رنج و زحمت نشود پس بتحقیق آن نعمة‌را درمعرض زوال آورد .

۱۳۶۱ : ما بُنِیَ فِی الْاِسْلامِ بَناءٌ اَحَبُّ اِلَی اللّهِ مِنَ التَّزْویجِ

بنا نشده در اسلام بنائی که نزد خدا محبوبتر باشد از زناشوئی .

۱۳۶۲ : ما مِنْ شَیْئٍ اَحَقُّ بِطُولِ السِّجْنِ مِنَ اللِّسانِ

هیچ چیزی از زبان سزاوارتر بزندان نیست .

۱۳۶۳ : مَطَلُ الْمُوسِرِ ظُلْمٌ لِلْمُسْلِمِینَ

مسامحه دراداء دین از شخص‌توانگر بمسلمانان ستم‌است

۱۳۶۴ : مَثَلُ الْاَخَوَیْنِ مِثْلُ الْیَدَیْنِ تَغْسِلُ اَحَدُهُما الْاُخْری

دو برادر باید مانند دو دست باشند که یکی دیگری‌را میشوید .

۱۳۶۵ : مِلاكُ الدِّينِ اَلْوَرَعُ
ملاك وميزان دین‌داری پارسائی است .

۱۳۶۶ : مُجالَسَةُ اَهْلِ الدِّينِ شَرَفُ الدُّنْيا وَالْاٰخِرَةِ
با دینداران نشستن‌مایهٔ بزرگی دنیا وآخرت است .

۱۳۶۷ : مَنْ كانَتْ هِمَّتُهُ بَطْنُهُ كانَتْ قيمَتُهُ ما اَكَلَهُ
آنکس که همتش شکم باشد بهایش همانچیز است کـه خورده .

۱۳۶۷ : مِن سَعادَةِ ابْنِ آدَمَ رِضاهُ بِما قَسَّمَ اللّٰهُ لَهُ
از خوشبختی فرزند آدم خوشنودی اوست بآنچه خدا باو داده .

۱۳۶۹ : مَنْ خَزَنَ اللّٰهَ لِسانَهُ رَفَعَ اللّٰهُ شَأْنَهُ
هرکس زبانش را حفظ کند خدا شأنشرا بلند کند .

۱۳۷۰ : ما جَزاءُ مَنْ اَنعَمَ اللّٰهُ عَلَيهِ بِالتَّوحِيدِ اِلاَّ الْجَنَّةُ
جزاء نعمت توحید الهی نیست مگر بهشت .

۱۳۷۱ : مَن ارادَ اللّٰهُ بِهِ خَيْراً رَزَقَهُ خَليلاً صالِحًا اِنْ نَسِيَ ذَكَّرَهُ وَاِنْ ذَكَرَ اَعانَهُ
کسیکه خدا خیر او را خواهد روزی او سازد دوست شایسته که اگرفراموش شود یاد کند واگر یاد آورد کمك کند .

۱۳۷۲ : مَنْ یَزْرَعْ خَیْراً یَحْصُدْ رَغْبَةً

آنکس که خوبی بکارد نتیجه مرغوب گیرد .

۱۳۷۳ : مَنْ یَزْرَعْ شَرّاً یَحْصُدْ نَدامَةً

آنکس که بدی کشت پشیمانی درود .

۱۳۷٤ : مَنْ مَشٰی مَعَ ظالِمٍ فَقَدْ اَجْرَمَ

کسیکه با ستمکار راه رود پس بتحقیق ستم کرده .

۱۳۷٥ : مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ تَکَفَّلَ اللّٰهُ بِرِزْقِهِ

کسیکه دانش جوید خدا کفیل روزیش باشد .

۱۳۷٦ : مَنْ لَمْ یَنْفَعْهُ عِلْمُهُ ضَرَّهُ جَهْلُهُ

کسیکه دانش سودش نرساند نادانی او زیانش رساند .

۱۳۷۷ : مَنْ حَمَلَ سِلْعَةً فَقَدْ بَرِیءَ مِنَ الْکِبْرِ

کسیکه متاعی حمل کند پس بتحقیق از تکبر دوری جسته

۱۳۷۸ : مَنْ مَشٰی مِنْکُمْ اِلی طَمَعٍ فَلْیَمْشِ رُوَیْداً

آنکس که ازشما بسوی طمع میرود باید آهسته برود .

۱۳۷۹ : مَنْ اَحَبَّ عَمَلَ قَوْمٍ کانَ کَمَنْ عَمِلَهُ

هر کس دوست دارد کار قومیرا گویا خود بجای آورده .

۱۳۸۰ : مَن سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَ اُلْجِمَ بِلِجامٍ مِنَ النّارِ

هر کس دانش مورد سئوالی‌را کتمان کند دهن‌بندآتش بردهان‌او زنند .

۱۳۸۱ : مَنْ سَرَّهُ اَنْ يَسْكُنَ بُحْبُوحَةَ الْجَنَّةِ فَلْيَلْزِمِ الْجَماعَةَ

کسیکه میخواهد در وسط بهشت بیاساید باید بجماعت بچسبد .

۱۳۸۲ : مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ والِدَةٍ وَ وَلَدِها فَرَّقَ اللّٰهُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اَحِبَّتِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

کسیکه جدائی افکند میان مادر و فرزند خدا جدائی افکند روز رستاخیز بین‌او و بین دوستانش.

۱۳۸۳ : مَنْ نَظَرَ اِلىٰ كِتابِ اَخيهِ بِغَيْرِ اِذْنِهِ فَكَاَنَّما يَنْظُرُ فِي النّارِ

کسیکه نگاه کند بنامه برادرش بدون اذن گویا نگاه درآتش افکنده .

۱۳۸۴ : مَنْ رَأىٰ عَوْرَةَ اَخيهِ فَسَتَرَها كانَ كَمَنْ اَحْيٰى مَوْؤُدَةً

کسیکه عورة برادر خودرا ببیند و آنرا بپوشاند چنان است که زنده بگور کرده‌را احیا کند .

۱۳۸۵ : مَنْ نَزَلَ علی قومٍ فلا یَصُومَنَّ تطوّعاً اِلّا بِاِذْنِهِمْ

کسیکه برقومی فرودآمد باید روزهٔ مستحبی بدون‌اذن ایشان نگیرد .

۱۳۸۶ : مَنْ اَعْطَی الذُّلَّ مِنْ نَفْسِهِ فَلَیْسَ مِنّی

کسیکه خودرا خوار سازد ازمن نیست .

۱۳۸۷ : مَنْ اَعانَ غارِماً غُرْمَهُ اَظَلَّهُ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ یَوْمَ لاظِلَّ اِلّا ظِلُّهُ

کسیکه یاری دهد بدهکاری را در بدهکاریش خدای عزوجل او را درسایهٔ رحمت گیرد روزی که سایه جز سایه او نیست .

۱۳۸۸ : مَنِ اسْتَدانَ دَیْناً یَنْوی قَضاهُ اَدّیهُ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ عَنْهُ

کسیکه وامی گیرد و قصد دادن داشته باشد خدای عز- وجل دین اورا ادا نماید .

۱۳۸۹ : مَنْ لَمْ یَسْتَطِعِ التَّزْوِیجَ فَالصَّوْمُ لَهُ

کسیکه نتواند زناشوئی کند پس‌روزه برای‌اوخوب‌است

۱۳۹۰ : مَنْ باتَ وَفِی یَدِهِ غَمَرٌ فَعَرَضَ لَه عارِضٌ فَلا یَلُومَنَّ اِلّا نَفْسَهُ

کسیکه با دست چرب بخوابد و عارضهٔ بدی بیند پس ملامت نکند جز خویشتن را .

۱۳۹۱ : مَنْ اَدّیٰ فَرِیْضَةً فَلَهُ عِنْدَ اللّٰهِ دَعْوَةٌ مُسْتَجابَةٌ
کسیکه انجام دهد واجبی‌را پس برای‌او نزدخدا دعای مستجابی است .

۱۳۹۲ : مَنْ قُتِلَ دُوْنَ دِیْنِهِ فَهُوَ شَهِیْدٌ
کسیکه برای دین خود کشته شود شهید است .

۱۳۹۲ : مَنْ قُتِلَ دُوْنَ مالِهِ فَهُوَ شَهِیْدٌ
کسیکه برای مالش کشته شود شهید است .

۱۳۹٤ : مَنْ اَثْنا فَقَدْ کافیٰ
کسیکه ثنا گفت پاداش داده است (چون بثنا گفتن‌شکر منعم را بجای‌آورده) .

۱۳۹٥ : مَنْ یَشْتَهِیْ کَرامَةَ الْاٰخِرَةِ یَدَعْ زِیْنَةَ الدُّنْیا
کسیکه میل بکرامت آخرت دارد زینة دنیارا ترکمیگوید

۱۳٦٦ : مَنْ صَمَتَ نَجیٰ
کسیکه خاموش نشست نجات یافت .

۱۳۹۷ : مَنْ یَصْبِرْعَلَی الرَّزِیَّةِ یُعَوِّضُهُ اللّٰهُ
کسیکه شکیبائی بر مصیبت کند خدا او را عوض دهد .

۱۳۹۸ : مَن لَم يُحسِن وَصِيَّتَهُ عِندَ مَوتِهِ كانَ نَقصاً فِي دِينِهِ
کسیکه هنگام مردن نیکو نباشد وصیت او در دین او نقص باشد .

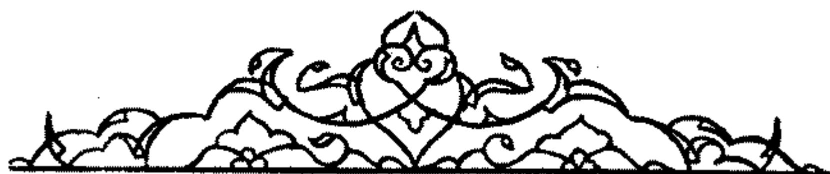
۱۳۹۹ : مَن يُرِدِ اللّٰهُ بِهِ خَيراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ
کسیکه خدا خیر اورا بخواهد دردین دانایش کند .

۱۴۰۰ : ما بَينَ الكُفرِ وَالإيمانِ إلّا تَركُ الصَّلوٰةِ
نیست فرقی میان مؤمن و کافر مگر ترك نماز .

۱۴۰۱ : مَنِ ابتَغَى العِلمَ لِيَخدَعَ بِهِ النّاسَ لَم يَجِد رِيحَ ـ الجَنَّةِ
کسیکه دانش‌را برای فریفتن‌مردم بخواهد بوی بهشت‌را نیابد .

۱۴۰۲ : مَن وافَقَ قَولُهُ فِعلَهُ فَذاكَ الَّذِي أصابَ حَظَّهُ
کسیکه گفتارش بارفتارش مطابق باشد پس همان کس است که به بهرهٔ خود رسیده .

۱۴۰۳ : مَن خالَفَ قَولُهُ فِعلَهُ فَإنَّما يُوَبِّخُ عَلى نَفسِهِ
آنکس که گفتارش با کردارش مخالف باشد جز خویشتن را نکوهش نکند .

۱۴۰۴ : مَنْ سَرَّ اَنْ یَکُوْنَ اَکْرَمَ النّاسِ فَلْیَتَّقِ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ

آنکس که خوشدارد بزرگوارترین مردم باشد پس باید بپرهیزد خدارا .

۱۴۰۵ : مَنْ اَعْرَضَ عَنْ مُحَرَّمٍ اَبْدَلَهُ اللّٰهُ بِهِ عِبادَةً تَسُرُّهُ

کسیکه از حرام روی بگرداند خداوند او را در عوض بعبادتی دلشاد کند .

۱۴۰۶ : مَنِ اسْتَوی یَوْماهُ فَهُوَ مَغْبُوْنٌ .

کسیکه دو روزش برابر باشد پس او زیان کرده است .

۱۴۰۷ : مَنْ تَنْفَعُهُ یَنْفَعُكَ

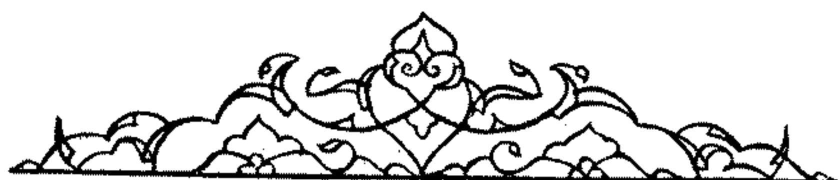
کسیکه سود دهی اورا سود خواهد داد تورا .

۱۴۰۸ : مَنْ قَضٰی لِمُؤْمِنٍ حاجَةً قَضَی اللّٰهُ لَهُ حَوائِجَ کَثِیرَةً اَدْناها الْجَنَّةُ

کسیکه بر آورد حاجت مؤمنی را خداوند بر آورد برای او حوائج بسیاری که کمترین آنها بهشت باشد .

۱۴۰۹ : مَنْ نَفَّسَ عَنْ اَخِیهِ الْمُؤْمِنِ کُرْبَةً مِنْ کُرَبِ الدُّنْیا نَفَّسَ اللّٰهُ عَنْهُ سَبْعِینَ کُرْبَةً مِنْ کُرَبِ الْاٰخِرَةِ

کسیکه اندوهی از برادر مؤمنش بردارد خداوند بردارد ازاو هفتاد اندوه از اندوه های آخرت .

١٤١٠ : مَنْ اَكْرَمَ اَخاهُ الْمُؤْمِنَ بِكَلِمَةٍ يُلْطِفُهُ بِها وَ مَجْلِسٍ يُكْرِمُهُ بِهِ لَمْ يَزَلْ فِي ظِلِّ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ مَمْدُودًا عَلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ

کسیکه اکرام نماید برادر مؤمنش‌را بسخنی که از در لطف بااو بگوید ومجلسی که‌اورا درآن مجلس گرامی دارد پیوسته درسایهٔ رحمت خدای عزوجل براو رحمت کشیده شود .

١٤١١ : مَنْ سَمِعَ رَجُلاً يُنادِي يا لَلْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ

کسیکه بشنود مردی‌مسلمانان‌رابفریاد رسی‌میخواندپس اجابت نکند مسلمان نیست .

١٤١٢ : مَنْ عالَ اَهْلَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَهُمْ وَ لَيْلَتَهُمْ غَفَرَ اللّٰهُ لَهُ ذُنُوبَهُ

کسیکه نفقه دهد خانوادهٔ ازمسلمین‌را روز وشبی‌خداوند گناهان اورا بیامرزد

۱۴۱۳ : مَنْ کَفَّلَ یَتِیماً وَ کَفَّلَ نَفَقَتَهُ کُنْتُ اَنَا وَهُوَ فِی الْجَنَّةِ کَهاتَیْنِ

کسیکه کفالت یتیمی و کفالت نفقهٔ اورا کنداو و من در بهشت مانند این دو انگشت می باشیم .

۱۴۱۴ : مَنْ ماتَ مُدارِیاً ماتَ شَهِیداً

کسیکه باخوی مداراة بمیرد شهید مرده است .

۱۴۱۵ : مَنِ اسْتَشارَهُ اَخُوهُ الْمُؤْمِنُ فَلَمْ یَمْحَضْهُ النَّصِیحَةَ سَلَبَهُ اللّٰهُ لُبَّهُ

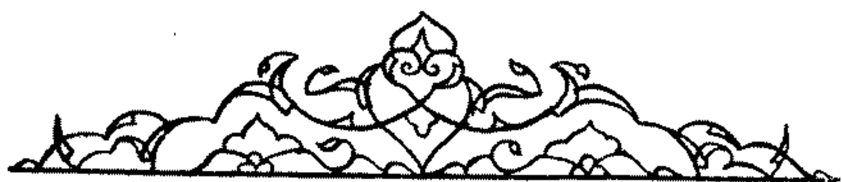
کسیکه برادر مؤمنش ازاو مشورتی کند و نصیحت خالص را باو نکوید خداوند عقلش را بکیرد .

۱۴۱۶ : مَنْ اَحْزَنَ مُؤْمِناً ثُمَّ اَعْطاهُ الدُّنْیا لَمْ یَکُنْ ذٰلِكَ کَفّارَتَهُ وَلَمْ یُؤْجَرْ عَلَیْهِ

کسیکه مؤمنی را اندوهکین نماید پس ازآن دنیارا بدو ببخشد کفارهٔ آن نباشد ومزدی بر آن بخشایش بدو ندهند

۱۴۱۷ : مَنْ کانَ لَهُ وَجْهانِ فِی الدُّنْیا کانَ لَهُ لِسانانِ مِنْ نارٍ

کسیکه دردنیا دورو باشد ازبرای او دوزبان آتشین باشد

۱٤۱۸ : مَن مَدَحَ اَخاهُ فِی وَجهِهِ وَاغتابَهُ مِن وَرائِهِ فَقَد انقَطَعَ مابَینَهُما مِنَ العِصمَةِ

کسیکه برادرش را در پیش رو بستاید ودر پشت سر غیبت کند پس بتحقیق رشته اطمینان ایشان بریده شده .

۱٤۱۹ : مَن تَواضَعَ غَنِیّاً لِغِناهُ ذَهَبَ ثُلثا دِینِهِ

کسیکه فروتنی کند برای ثروتمندی بجهت ثروتش دو ثلث دین او رفته است .

۱٤۲۰ : مَن اَکثَرَ ذِکرَاللّهِ اَحَبَّهُ

کسیکه بسیار یاد خدا کند خدارا دوست داشته .

۱٤۲۱ : مَن کانَ یُؤمِنُ بِاللّهِ وَالیَومِ الآخِرِ فَلیُکرِم ضَیفَهُ

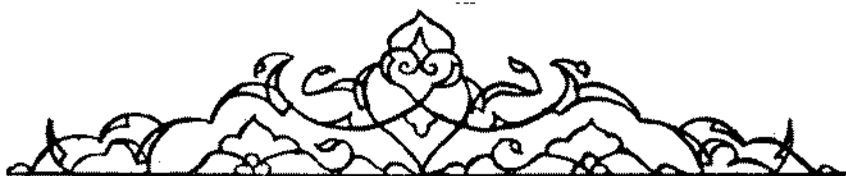
کسیکه ایمان بخدا وروز دیگر دارد بباید اکرام میهمان نماید .

۱٤۲۲ : مِنَ التَّواضُعِ اَن یَشرِبَ المُؤمِنُ مِن سُؤرِ اَخِیهِ

از فروتنی است که بنوشد مؤمن ازپس مانده برادرایمانیش

۱٤۲۳ : مَن قَلَّ اَکلُهُ قَلَّ حِسابُهُ

کسیکه کم خورد حسابش کم بود .

۱۴۲۴ : مَنِ اسْتَغْنیٰ بِاللّٰهِ اَحْوَجَ النّاسُ اِلَیْهِ

کسیکه بی نیازشد بواسطه خدا مردم باو حاجتمند باشند

۱۴۲۵ : مَنْ اَرادَ اَنْ یَنْظُرَ اِلیٰ عُتَقاءِ اللّٰهِ مِنَ النّارِ فَلْیَنْظُرْ اِلیٰ طالِبِ الْعِلْمِ

کسیکه بخواهد آزاد شده های خدارا از آتش به بیند نظر کند بدانشجویان .

۱۴۲۶ : مَنْ اَصْبَحَ مِنْ اُمَّتی وَهَمُّهُ غَیْرُ اللّٰهِ فَلَیْسَ مِنَ اللّٰهِ

آنکس که صبح کند از امت من و همتش غیرخدا باشد از خدا پرستان نیست .

۱۴۲۷ : مَنِ اتَّقیٰ عاشَ قَوِیّاً وَسارَ فی بِلادِ عَدُوِّهِ آمِناً

آنکس که تقوی پیشه کند توانا زندگی کند ودرشهرهای دشمنش ایمن بگردد .

۱۴۲۸ : مَنْ کانَ بِاللّٰهِ اَعْرَفُ کانَ مِنَ اللّٰهِ اَخْوَفُ

آنکس که خدارا بهتر بشناسد از خدا بیشتر بترسد .

۱۴۲۹ : مَنْ قالَ اِنّی خَیْرُ النّاسِ فَهُوَ مِنْ شَرِّ النّاسِ

کسیکه گوید منم بهترین مردم پس اواز بدترین مردم است

۱٤۳۰ : مَنِ اسْتَخَفَّ بِالصَّلوةِ لَيْسَ مِنّي

کسیکه نمازرا سبك شمارد از امت من نیست .

۱٤۳۱ : مَنْ كَظَمَ غَيْظاً مَلَاءَ اللّهُ جَوْفَهُ اِيماناً

آنکس که خشم خودرا فروبرد خداوند دلش‌را ازایمان پر کند .

۱٤۳۲ : مِنْ حُسْنِ اِسْلامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مالا يَعْنِيهِ

از خوبی اسلام مرد است ترك آنچه اورا بکار نیاید .

۱٤۳۳ : مَنْ اَكْرَمَ فَقِيراً مُسْلِماً لَقِيَ اللّهَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَهُوَ عَنْهُ راضٍ

هر کس اکرام کند فقیر مسلمانی‌را روز رستاخیز ملاقات کند خدارا وخدا ازاو خوشنود باشد .

۱٤۳٤ : مَنْ اَحْزَنَ والِدَيْهِ فَقَدْ عَقَّهُما

کسیکه والدین خودرا غمگین کند پس بتحقیق آزرده ایشانرا .

۱٤۳٥ : مَنْ آذى جارَهُ طَمَعاً فِي مَسْكَنِهِ وَرَّثَهُ اللّهُ دارَهُ

کسیکه بیازارد همسایه را بجهة طمع خانه او،خدا خانهٔ اورا بهمان همسایه بمیراث دهد .

۱۴۳۶ : مَن طَلَبَ مالاً مِن غَيرِ حِلِّهِ اَفقَرَهُ اللّهُ

آنکس که مالی را ازغیر راه حلال بجوید خداوند او را فقیر گرداند.

۱۴۳۸ : مَن اَصلَحَ اَمرَ آخِرَتِهِ اَصلَحَ اللّهُ لَهُ اَمرَ دُنیاهُ

کسیکه اصلاح کند امر آخرت خود را خدا کار دنیای اورا اصلاح کند.

۱۴۳۸ : مَن اَصلَحَ ما بَینَهُ وَ بَینَ اللّهِ اَصلَحَ اللّهُ ما بَینَهُ وَبَینَ النّاسِ

آنکس که اصلاح کند میان خود و خدا خدا اصلاح کند میان او ومردم را.

۱۴۳۹ : مَنِ استَوْلیٰ عَلَیهِ الضَّجَرُ رَحَلَت عَنهُ الرّاحَةُ

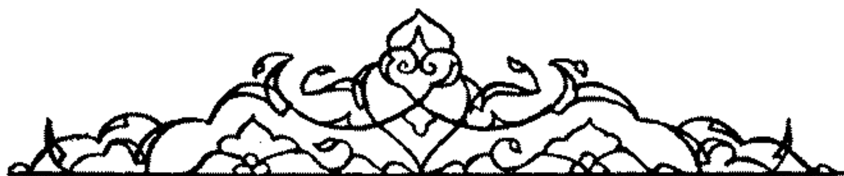
کسیکه دلتنگی و بیقراری بر او غلبه کند راحت از او بکوچد.

۱۴۴۰ : مَن لایَرحَمُ لایُرحَم

کسیکه رحم نکند باو رحم نشود.

۱۴۴۱ : مَن اَبغَضَ النّاسَ اَبغَضَهُ اللّهُ

کسیکه مردم را دشمن دارد خدا اورا دشمن دارد.

۱۴۴۲ : مَنْ تَعَلَّقَ قَلْبُهُ بِالدُّنْيا تَعَلَّقَ مِنها بِثَلاثٍ: هَمٍّ لايُغْنى وَأَمَلٍ لايُدْرَكُ وَرَجاءٍ لايُنالُ

کسیکه بدنیا دل آویزد دل آویخته بسه چیز آن : اندوهی که فنا پذیر نیست و آرزوئی که آنرا نیابد وامیدی که بآن نرسد.

۱۴۴۳ : مَنْ كانَ عِنْدَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَصابَ لَهُ

هر که باشد کودکی در نزد او
پس بباید خود کند مانند او

۱۴۴۴ : مَنْ أرادَ أنْ يَكُونَ أغْنَى النّاسِ فَلْيَكُنْ بِما فِي يَدِ اللهِ أوْثَقَ مِنْهُ بِما فِي أيْدِي النّاسِ

کسیکه بخواهد بی‌نیازترین مردم باشد پس باید بآنچه دردست خدا است مطمئن‌تر باشد آنچه در دست مردم است.

۱۴۴۵ : مِنْ تَكْرِمَةِ الرَّجُلِ لِأخِيهِ أنْ يَقْبَلَ تُحْفَتَهُ وَيَتَّحِفَهُ بِما عِنْدَهُ ولا يَتَكَلَّفَ لَهُ شَيْئاً

بزرك دانستن مرد برادرش‌را بآنستکه تحفهٔ اورا بپذیرد وبچیزی که دارد اورا تحفه فرستد و بهیچ وجه او را برنج نیفکند.

۱۴۴۶ : مَنْ كانَ مُسْلِماً فَلا يَمْكُرُ ولايَخْدَعُ

کسیکه مسلمان باشد مکر نمیکند وفریب نمیدهد .

۱۴۴۷ : مَنْ لَمْ يَحْسِبْ كَلامُهُ مِنْ عَمَلِهِ كَثُرَتْ خَطاياهُ

کسیکه سخن‌خودرا ازکار خود نداند گناهانش بسیار باشد

۱۴۴۸ : مَوْتُ الْفُجاةِ راحَةٌ لِلْمُؤْمِنِ وَحَسْرَةٌ لِلْكافِرِ

مرك ناگهانی آسودگی برای مؤمن وافسوس برای کافر است .

۱۴۴۹ : مَنْهُومانِ لايَشْبَعانِ مَنْهُومُ عِلْمٍ وَمَنْهُومُ مالٍ

دو گرسنه سیر نمیگردند گرسنهٔ دانش و گرسنهٔ دارائی

۱۴۵۰ : ما اُنْفِقَ مِنْ نَفَقَةٍ هِيَ اَحَبُّ اِلَى اللهِ عَزَّوَجَلَّ مِن قَوْلِ الْحَقِّ فِي الرِّضا وَالْغَضَبِ

هیچ نفقه وخرجی درنزد خداوند عزوجل نیکوتر از قول حقی که درحال رضا وغضب گفته شود نیست .

حرف نون

در سخنانیکه ابتدای آنها نون است

۱۴۵۱ : نِعْمَ الإِدامُ الْخِلُّ لایَفْتَقِرُ بَیتٌ فِیهِ خِلٌّ

خوب خورشی است سرکه خالی از خورش نیست منزلی که در او سرکه باشد .

۱۴۵۲ : نَقُّوا اَفْواهَکُمْ بِالْخِلالِ فَاِنَّهُ مَسْکَنُ الْمَلَکَیْنِ - الْحافِظَیْنِ الْکاتِبَیْنِ

پاك نمائید دهان خودرا باخلال زیراکه دهن محل سکنای دو ملك پاسبان نویسنده میباشد .

۱۴۵۳ : نَظَرُ الْوَلَدِ اِلی والِدَیْهِ حُبّاً لَهُما عِبادَةٌ

نظر کردن فرزند بوالدین خود بعنوان محبت عبادتست .

۱۴۵۴ : نِعْمَ الْعَوْنُ عَلیٰ تَقْوَی اللّٰهِ الْغِنیٰ

ثروت خوب یار و کمك است برای پرهیزکاری .

۱۴۵۵ : نِعْمَ الشَّیْءُ الْهَدِیَّةُ اَمامُ الْحاجَةِ

هدیه دادن پیش ازحاجت خوب چیزی است .

۱٤٥٦ : نِعْمَ وَزِيرُ الإيمانِ اَلْعِلْمُ وَنِعْمَ وَزِيرُ الْعِلْمِ اَلْحِلْمُ

دانش خوب وزیری است ایمان‌را و بردباری خوب وزیری است دانش‌را .

۱٤٥۷ : نَوْمُ الصّائِمِ عِبادَةٌ وَنَفَسُهُ تَسْبِيحٌ

خواب روزه دار عبادت است ونفس او تسبیح است .

۱٤٥۸ : نَجَى الْمُخَفَّفُونَ

سبکباران نجات یابند .

۱٤٥۹ : نِعْمَتانِ مَغْبُونٌ فِيهِما كَثِيرٌ مِنَ النّاسِ اَلصِّحَّةُ وَ۔ الْفَراغُ

در دو نعمت است که بسیار مردم زیان میکنند تندرستی وفراغت .

۱٤٦۰ : نِعْمَ اَلْعَطِيَّةُ وَنِعْمَ الْهَدِيَّةُ اَلْمَوْعِظَةُ

پند واندرز خوب بخششی وخوب هدیتی است .

۱٤٦۱ : نِعْمَ صَوْمِعَةُ الْمُسْلِمِ بَيْتُهُ

خوب دیری است برای مسلمان خانهٔ او .

۱٤٦۲ : نِعْمَ الْمالُ الصّالِحُ لِلرَّجُلِ الصّالِحِ

خوب است مال شایسته برای مرد شایسته .

۱٤٦۳ : نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ

نیت مؤمن بهتر از عمل اوست .

حرف واو

در سخنانیکه ابتدای آنها واو است

۱۴٦٤ : وَالَّذِی نَفْسِی بِیَدِهِ لایُؤْمِنُ عَبْدٌ حَتّیٰ اَکُونَ اَحَبَّ اِلَیْهِ مِنْ نَفْسِهِ وَ اَبَوَیْهِ وَ اَهْلِهِ وَ وَلَدِهِ وَ النّاسِ اَجْمَعِینَ

قسم بآنکسیکه جان من بدست اوست بنده ایمان نیاورده تاآنکه مرا دوستتر بدارد ازخود وپدر ومادر وخانواده وفرزندان وتمام مردم .

۱٤٦۱ : وَالَّذِی بَعَثَنِی بِالْحَقِّ لَحُبُّنا اَهْلَ الْبَیْتِ اَعَزُّ مِنَ الْجَوْهَرِ وَمِنَ الْیاقُوتِ الْاَحْمَرِ وَمِنَ الزُّمُرُّدِ

قسم بکسیکه مرا برانگیخت بحق البته دوستی ماخانواده گرانتر است ازگوهر واز یاقوت سرخ واز زمرد .

۱٤٦ : وَاللّٰهِ لَوْکانَ عِنْدِی عَدَدُ شَجَرِ تِهامَةَ نَعَماً لَقَسَمْتُهُ بَیْنَکُمْ ثُمَّ ما اَلْفَیْتُمُونِی جَباناً ولابَخِیلاً

قسم بخدا اگر بعدد درخت تهامه چهارپا داشتم هرآینه تقسیم میکردم بین شما باز هم نمیدید مرا ترسو وبخیل

١٤٦٧ : وَالَّذِيْ نَفْسِي بِيَدِهِ ما اَنْفَقَ النّاسُ مِنْ نَفَقَةٍ اَحَبَّ مِنْ قَوْلِ الْخَيْرِ

قسم بکسیکه جان مـن بدست اوست نفقه ندادند مردم بچیزیکه بهتر باشد از سخن خوب .

١٤٦٨ : وَالَّذِيْ نَفْسِي بِيَدِهِ لاتَزُوْلُ قَدَمُ عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حَتّىٰ يَسْئَلَهُ اللّٰهُ عَنْ اَرْبَعٍ عَنْ عُمْرِهِ فِيْمَ اَفْناهُ وَعَنْ جَسَدِهِ فِيْمَ اَبْلاهُ وَ عَنْ ما لِهِ مِمّا اكْتَسَبَهُ وَ فِيْمَ اَنْفَقَهُ وَعَنْ حُبِّنا اَهْلَ الْبَيْتِ

قسم بکسیکه جان من دردست اوست بنده قدم بر نخواهد داشت روز رستاخیز تا آنکه خدا سئوال کند او را از چهار چیز از عمراو که درچه فنا کرده و از بدن او که درچه کاری کهنه نموده وازدارائی او که ازچه کسب کرده و درچه انفاق کرده واز دوستی ما خانواده .

١٤٦٩ : وَاللّٰهِ ما مِنْ عَمَلٍ يُقَرِّبُكُمْ مِنَ النّارِ اِلّاوَقَدْ نَبَّأْتُكُمْ بِهِ وَنَهَيْتُكُمْ عَنْهُ وَما مِنْ عَمَلٍ يُقَرِّبُكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ اِلّا وَقَدْ نَبَّأْتُكُمْ بِهِ

قسم بخدا هیچ کاری نبود که شمارا نزدیك بآتش گرداند جز آنکه خبردادم شمارا و باز داشتم شمارا ازآن عمل و هیچ کاری نبود که شما را نزدیك به بهشت گرداند بجز آنکه خبردادم شمارا .

۱۴۷۰ : وُدُّ الْمُؤْمِنِ فِي اللّٰهِ مِنْ اَعْظَمِ شُعَبِ الْإِيمانِ

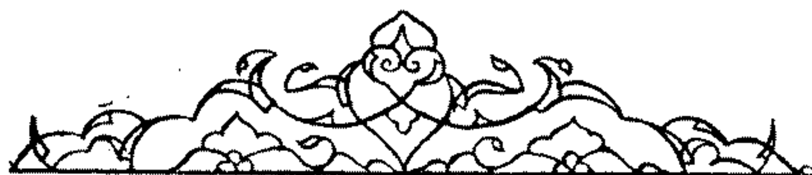
دوستی مؤمن درراه خدا ازبزرگترین شعبه‌های ایمان است

۱۴۷۱ : وَالَّذِي لااِلَهَ اِلّا هُوَ مااُعْطِيَ مُؤْمِنٌ قَطُّ خَيْرَ الدُّنيا وَالْآخِرَةِ اِلّا بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِاللهِ وَرَجائِهِ لَهُ وَ حُسْنِ خُلْقِهِ وَ الْكَفِّ عَنِ الْغَيْبَةِ

قسم بآنکسیکه نیست خدائی جز او به مؤمن داده نشده هرگز خوبی دنیا و آخرت مگر بواسطه خوش گمانی وامیدواری او بخدا وخوشخوئی و باز داشتن خود را از غیبت .

۱۴۷۲ : وَالَّذِي لااِلَهَ اِلّا هُوَ لايُعَذِّبُ اللّٰهُ مُؤْمِناً بَعْدَ ـ التَّوْبَةِ وَالْاِسْتِغْفارِ اِلّا بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللهِ وَ تَقْصِيرٍ مِنْ رَجائِهِ وَسُوءِ خُلْقِهِ وَاغْتِيابِهِ الْمُؤْمِنِينَ

قسم بآن کسیکه نیست خدائی جزاو که خدا شکنجه ننماید مؤمنی را بعد ازتوبه واستغفار مگر بواسطه بدگمانی او بخدا و کمی امیداو وبدخوئی او وغیبة نمودن او مؤمنین را

۱۴۷۳ : وِلايَةُ عَلِيٍّ حَسَنَةٌ لا تَضُرُّ مَعَها سَيِّئَةٌ اِلّا ما يُصِيبُ اَهْلَها مِنَ التَّطْهِيرِ مِنْها بِمِحَنِ الدُّنيا وَ بِبَعْضِ الْعذابِ فِي الآخِرَةِ

پیروی یادوستی علی کار نیکی است که گناه با بودن آن ضرر نمیزند مگر اینکه باهل چنین گناه آنقدراز گرفتاری دنیا وبعضی از عذابهای آخرت برسد تاپاك شوند .

۱۴۷۴ : وَقِّرُوا كِبارَكُمْ وَارْحَمُوا صِغارَكُمْ

بزرك شمارید بزرگان خود را و رحمت آرید برخورد سالانتان .

۱۴۷۵ : وَاللّهِ لَقَضاءُ حاجَةِ الْمُؤْمِنِ اَفْضَلُ مِنْ صِيامِ شَهرٍ وَاعْتِكافِهِ

قسم بخدا که برآوردن حاجت مؤمن بهتر است ازروزه واعتکاف یکماه .

۱۴۷۶ : وَيْلٌ لِمَنْ طالَ عُمْرُهُ وَساءَ عَمَلُهُ

وای بحال کسیکه دارای زندگی دراز و کردار بد باشد

حرف هاء

در سخنانیکه ابتدای آنها هاء است

۱۴۷۷ : هَيْبَةُ الرَّجُلِ فِي زَوْجَتِهِ تَزِيدُ فِي عِفَّتِهَا

هیبت مرد پاکدامنی زنش‌را افزون کند .

۱۴۷۸ : هَلاكُ أُمَّتِي عَلىٰ يَدَيْ كُلِّ مُنافِقٍ عَلِيمِ اللِّسانِ

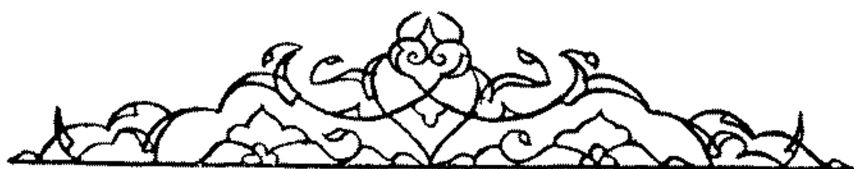
هلاك امتم بردست هرمنافق زبان دانی است .

۱۴۷۹ : هَلْ يُكِبُّ النّاسَ على مَناخِرِهِمْ فِي النّارِ إلّا حَصائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ

برو بآتش نیفکند مردم‌را مگر گناهان زبانی .

۱۴۸۰ : هٰذانِ مُحَرَّمانِ عَلىٰ ذُكُورِ أُمَّتِي دُونَ أُناثِهِمْ

این طلاوحریرحرام‌است برمردان امت من نه‌زنانشان .

بـاب یاء

در سخنانیکه ابتدای آنها یاء است

۱۴۸۱ : یَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمانٌ يَكُونُ النَّاسُ فِيهِ ذِئاباً فَمَنْ لَمْ يَكُنْ ذِئْباً اَكَلَتْهُ الذِّئابُ

بیاید بر مردم زمانی که مردمان آن زمان گرگانند پس کسیکه گرك نباشد گرگانش بخورند .

۱۴۸۲ : یاعَلِي ثَلٰثٌ لاتُطِيقُها هٰذِهِ الْاُمَّةُ اَلْمُواساةُ لِلْاَخِ فِي مالِهِ وَاِنْصافُ النَّاسِ مِنْ نَفْسِهِ وَذِكْرُ اللّٰهِ عَلٰى كُلِّ حالٍ

یاعلی سه چیزرا این امت طاقت ندارند کمك مالی ببرادر خود دادن و انصاف دادن با مردم و در هرحال یاد خدا بودن .

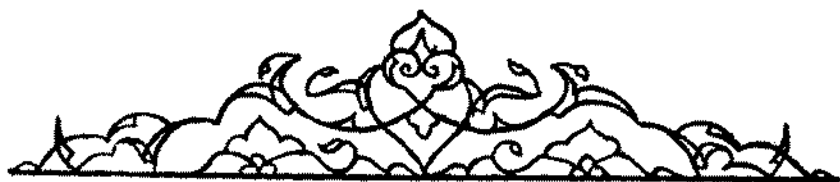

۱٤۸۳ : یا عَلی لاتَسکُنِ الرَّستاقَ فَاِنَّ شُیوخَهُم جَهَلَةٌ وَ شُبّانَهُم عَرِمَةٌ وَ نِسوانَهُم کَشَفَةٌ

یا علی سکنی مکن درده زیرا که پیران آنها نادانند و جوانان آنها بی ادب وزیادرو و گردنکش‌اند وزن‌هاشان بی حجابند .

۱٤۸٤ : یَأتی عَلَی النّاسِ زَمانٌ وُجوهُهُم وُجوهُ الآدَمِیّینَ وَ قُلوبُهُم قُلوبُ الشَّیاطینَ کَاَمثالِ الذِّئابِ الضَّواری سَفّاکُونَ لِلدِّماءِ لایَتَناهَونَ عَن مُنکَرٍ فَعَلوهُ اِن تابَعتَهُم اِرتابُوکَ وَاِن حَدَّثتَهُم کَذَّبُوکَ اِن تَوارَیتَ عَنهُم اِغتابُوکَ اَلسُّنَّةُ فیهِم بِدعَةٌ وَ البِدعَةُ فیهِم سُنَّةٌ وَالحَلیمُ بَینَهُم غادِرٌ وَ الغادِرُ بَینَهُم حَلیمٌ

بیاید برمردم زمانیکه صورتشان صورت آدمها و دلشان دل شیاطین است مانندگرگهای درنده خون ریزند و از منکری که بجاآورند نهی نشوند اگر پیروی کنی ایشان‌را تورا بشك اندازند واگر سخن گوئی تکذیبت کنند واگر از ایشان پنهان شوی غیبتت کنند دستور دین میان ایشان بدعة و بدعت در میان‌شان دستور دین است و بردبار میان ایشان حیله‌کار و حیله‌کار میان ایشان بردبار است .

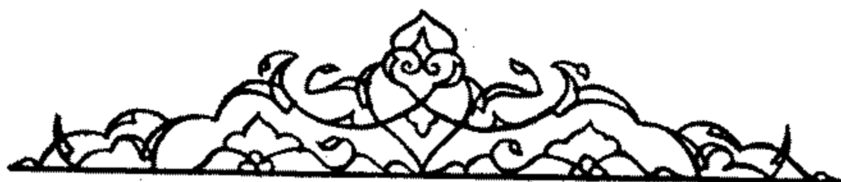
۱۴۸۵ : يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمانٌ بُطُونُهُمْ آلِهَتُهُمْ وَنِسائُهُمْ قِبْلَتُهُمْ وَدَنانِيرُهُمْ دِينُهُمْ وَشَرَفُهُمْ مَتاعُهُمْ

بیاید زمانی بر مردم که شکمهای ایشان خدای ایشان و زنهای ایشان قبلهٔ ایشان ودینارها دین ایشان وشرافت ایشان متاع ایشان است .

۱۴۸۶ : يَأْتِي عَلى أُمَّتِي زَمانٌ يَكُونُ أُمَرائُهُمْ عَلَى الْجَوْرِ وَعُلَمائُهُمْ عَلَى الطَّمَعِ وَ قِلَّةِ الْوَرَعِ وَ عُبّادُهُمْ عَلَى الرِّياءِ

بیاید برامتم زمانی که فرمانداران ایشان ستمکار و دانایان ایشان طمع کار و کم ورعند و اهل عبادت آنها ریا کارند .

۱۴۸۷ : يا عَلِي فِي الزِّناءِ سِتَّ خِصالٍ ثَلٰثٌ مِنْها فِي الدُّنْيا وَثَلٰثٌ مِنْها فِي الْآخِرَةِ اَمَّا الَّتِي فِي الدُّنْيا فَيَذْهَبُ بِالْبَهاءِ وَيُعَجِّلُ الْفَناءَ وَيَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ اَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَسُوءُ الْحِسابِ وَ سَخَطُ الرَّحْمٰنِ وَ الْخُلُودُ فِي النّارِ

یا علی درزنا شش‌خصلت است سه عدد ازآن دردنیااست وسه درآخرت اماآن سه خصلتی که در دنیا است پس میبرد نور صورت‌راو سرعت میدهد نیستی‌را و میبرد روزی‌را واماآن سه که در آخرتست پس بدی حساب وخشم خداوند وجاوید بودن درآتش است .

۱۴۸۸ : یَبتَلِی الْمُؤمِنُ عَلی قَدرِ اِیمانِهِ وَحُسْنِ عَمَلِهِ

گرفتاری مؤمن باندازه ایمان ونیکو کرداری اوست .

۱۴۸۹ : یَأتِی فِی آخِرِ الزَّمانِ قَومٌ یَأتُونَ الْمَساجِدَ فَیَقعُدُونَ فِیها حِلَقاً ذِکْرُهُمْ الدُّنیا وَحُبُّ الدُّنیا لاتُجالِسُوهُم فَلَیسَ لِلّهِ تَعالی فِیهِمْ حاجَةٌ

میآیند درآخرالزمان‌قومیکه درمساجد وارد شوندبنشینند دور هم ذکرایشان دنیا و دوستی دنیا است هم‌نشین مباش ایشان‌راکه خدا درایشان حاجتی ندارد .

۱۴۹۰ : یَأتِی عَلَی النّاسِ زَمانٌ لایُبالِی الرَّجُلُ ماتَلَفَ مِنْ دِینِهِ اِذا سَلِمَتْ لَهُ دُنیاهُ

بیاید برمردم زمانیکه شخص باك ندارد هرچه ازدین‌او تلف شود هرگاه دنیای او سالم بماند .

۱٤۹۱ : يا عَلي إنَّ مَن صَلَّى الْغَداةَ فِي جَماعَةٍ فَكَأَنَّما قامَ اللَّيلَ كُلَّهُ راكِعًا وَساجِدًا

یاعلی محقق است کسیکه نماز صبح را بجماعت بخواند گویا تمام شبرا درحال سجود وقیام بوده است .

۱٤۹۲ : يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ فِي الْمُؤْمِنِ ثَمانُ خِصالٍ وَقارٌ عِنْدَ الْهَزاهِزِ وَصَبْرٌ عِنْدَ الْبَلاءِ وَشُكْرٌ عِنْدَ الرَّخاءِ وَقُنُوعٌ بِما رَزَقَهُ اللّٰهُ لايَظْلِمُ الأَعْداءَ وَلايَتَحامَلُ عَلَى الأَصْدِقاءِ بَدَنُهُ مِنْهُ فِي تَعَبٍ وَ النّاسُ مِنْهُ فِي راحَةٍ

سزاوار است که در مؤمن هشت خصلة باشد : هنگام سختیها آرام باشد و هنگام بلا صبر کند و هنگام نعمت شکر گذار و بروزی خدائی قانع باشد و بردشمنان ستم روا مدارد و بردوستان بار گران ننهد بدنش از خود در رنج ومردم ازاو درآسایش باشند .

۱٤۹۳ : يُقالُ لِلْعاقِّ اِعْمَلْ ماشِئْتَ فَإِنِّي لاأَغْفِرُ لَكَ

گفته شود بکسیکه آزار پدر ومادر کرده هرچه خواهی بکن زیرا که تورا نیامرزم .

۱٤۹٤ : يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمانٌ الصّابِرُ عَلى دِينِهِ كَالْقابِضِ عَلَى الْجَمْرَةِ

روزگاری برمردم برسد آنکه بردین صبر کند مانند کسی است که دردست آتش گرفته باشد .

۱٤۹٥ : يَسِّرُوا وَلا تُعَسِّرُوا

آسان گیرید ودشوار نگیرید .

۱٤۹٦ : يَطْبَعُ الْمُؤْمِنُ عَلى كُلِّ خَصْلَةٍ وَلا يَطْبَعُ عَلَى الْكِذْبِ وَلا عَلَى الْخِيانَةِ

مؤمن بر هرخصلتی عادت میکند ولی بردروغ و خیانت عادت نمیکند .

۱٤۹۷ : يَهْرِمُ ابْنُ آدَمَ وَتَشُبُّ فِيهِ خَصْلَتانِ الْحِرْصُ وَالْاَمَلُ

فرزند آدم پیر میشود و دو خصلت در او جوان میشود حرص وآرزو .

۱٤۹۸ : يا اَباذَر يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمانِ قَوْمٌ يَلْبَسُونَ الصُّوفَ فِي صَيْفِهِمْ وَشِتائِهِمْ يَرَوْنَ اَنَّ لَهُمُ الْفَضْلَ بِذٰلِكَ عَلى غَيْرِهِمْ اُولٰئِكَ يَلْعَنُهُمْ مَلٰئِكَةُ السَّمٰواتِ وَالْاَرْضِ

ای اباذر درآخرالزمان قومی پیدا شوندکه در تابستان
وزمستان پشم میپوشند خیال میکنندکه ازبرای ایشان
فضلی‌است باین‌کار برغیرایشان اینان مورد لعنت ملئکه
آسمانها وزمین میباشند .

۱۴۹۹ : يَقُولُ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ إشْتَدَّ غَضَبِي عَلىٰ مَنْ ظَلَمَ مَنْ لايَجِدُ ناصِرًا غَيْرِي

خداوند عزوجل میفرماید خشم من سخت است بر کسیکه
ستم کند کسی‌را که یاور ندارد جزمن .

۱۵۰۰ : يُقالُ لِلْبارِّ إعْمَلْ ماشِئْتَ فَإنّي سَاَغْفِرُ لَكَ

گفته شود بکسیکه نیکی بوالدین کرده هر کار خواهی
بکن زیرا که من خواهم تورا آمرزید .

پایان

بدانکه نقل نمودم این احادیث را از پیغمبر اسلام بسندهای خود ازمشایخ عظام ازمحمدین اوائل واواخر رضی الله عنهم که متن هریك ازاین احادیث در کتب معتبرهٔ آنها که عبارت است ازکافی ومن لا یحضر وتهذیب واستبصار و بحارالانوار ووسائل الشیعه ومستدرك الوسائل ذکرشده .

شکر خدای راکه باهمهٔ گرفتاریها و پیش آمدها که در این زمان گریبان این ذرهٔ ناتوان راگرفته وبا سختی ها که در تنظیم و ترجمهٔ این کتاب بود موفق باتمام آن گردیدم امید است برادران دینی با دقت وتامل بخوانند وباجان ودل آمیخته کنند تا آنکه شاید از شایستگان در رفتار و کردار شوند و السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته .

الاحقر السید ابوالفضل العلامة البرقعی القمی

بعضی از تالیفات مولف

۱ ـ مرآت الایات
۲ ـ کلمات امام حسین(ع)
۳ ـ گنج حقایق
٤ ـ گنج گوهر
٥ ـ فریب جدید
٦ حقیقة العرفان
۷ التفتیش
۸ عشق وعاشق
۹ فهرست عقائد عرفان
۱۰ فهرست مجالس
۱۱ حاشیه بر کفایه
۱۲ فقه استدلالی
۱۳ رسالهٔ حقوق
۱٤ حواشی برصلوة
۱٥ دلیل برای حکم ریش وسبیل
۱٦ حواشی بر مکاسب
۱۷ فهرست عقائد شیخیه
۱۸ عقل و دین عقائد استدلالی
۱۹ مجموعه‌ای ازاخلاق
۲۰ مجموعه‌ای ازاشعار
۲۱ تراجم الرجال ده جلد
۳۱ اربعین
۳۲ رساله پیش آهنگی
۳۳ خزینه جواهر
۳٤ حواشی بر کتب حدیث
۳٥ جبر وتفویض
۳٦ تراجم النساء

وکتب دیگر که باقیات صالحاتی است برای ناشرین